PAGINAE HISTORIAE

SBORNÍK
NÁRODNÍHO
ARCHIVU

13

© Národní archiv 2005
ISBN 80-86712-31-1
ISSN 1211-9768

OBSAH

POČÁTKY APELAČNÍHO SOUDU V ČECHÁCH A JEHO PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ 1548–1627 *(Jaroslava Hausenblasová)* **5**
Zusammenfassung
Die Anfänge des Appellationsgerichts in Böhmen und seine Personalbesetzung 1548–1627 31

DR. JOSEF PLUHAŘ – KANCLÉŘ A VYSLANEC ŘÁDU MALTÉZSKÝCH RYTÍŘŮ. (K NAVÁZÁNÍ DIPLOMATICKÝCH STYKŮ S ČESKOSLOVENSKEM V ROCE 1939) *(Zlatuše Kukánová)* **32**
Zusammenfassung
Dr. Josef Pluhař – der Kanzler und der Gesandte des Malteserritterordens (Anläßlich der Anknüpfung diplomatischer Verbindungen im Jahre 1939) 78

HROMADNÉ EXEKUCE V BERLÍNĚ – PLÖTZENSEE (7.–13. ZÁŘÍ 1943) (*Vladimír Černý – František Vašek)* **81**
Zusammenfassung
Die Massenexekutionen in Berlin-Plötzensee 105

OBRAZ BOLESLAVSKÉHO VIKARIÁTU VE VIZITAČNÍCH PROTOKOLECH Z LET 1670 A 1696 (*Pavel R. Zahradník)* **106**
Zusammenfassung
Das Bild des Bunzlauer Vikariats in den Visitationsprotokolen aus den Jahren 1670 und 1696 138

SEZNAMY PŘEDSTAVENÝCH KAPUCÍNSKÝCH KLÁŠTERŮ PODŘÍZENÝCH PROVINCIALÁTU V PRAZE (1599–2005) *(Pacifik M. Matějka)* **140**
Zusammenfassung
Die Listen der Superioren der dem Provinzialat in Prag untergeordneten Kapuzinerklöster 1599–2004 268

POČÁTKY APELAČNÍHO SOUDU V ČECHÁCH A JEHO PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ 1548–1627

Jaroslava Hausenblasová

Obecná charakteristika

Rada nad apelacemi, jak se tato instituce v době svého vzniku nazývala (Appellationskammer), byla založena Ferdinandem I. Habsburským (1527–1564) v roce 1548 jako soudní odvolací instance druhého stupně a jejím sídlem byl Pražský hrad. I když působnost soudu byla leckdy sporná a doznala v průběhu času mnoha změn, bylo v počátcích jeho úkolem především posuzovat a rozhodovat o odvoláních nálezů městských soudů přicházejících ze všech zemí Koruny české. Jako královský soud tvořil ve své době důležitou protiváhu ostatním soudům s celozemskou působností, jež byly ve větší či menší míře pod vlivem stavů. Jeho členy byli výhradně osoby jmenované a placené panovníkem a ve jménu krále byly také všechny jeho rozsudky vydávány. Rozhodnutí apelačního soudu mohl revidovat pouze panovník, jakožto první soudní instance. Jeho působení pomohlo v Čechách prosadit v soudním řízení zásady římsko-kanonického procesu a tedy také postupující profesionalizaci soudnictví v českých zemích. Jednání před apelačním soudem bylo písemné.

Literatura a prameny

Prestože vznik apelačního soudu byl jedním z nejvýznamnějších zásahů krále Ferdinanda I. do českého správního systému a působení této instituce po několik staletí sehrálo mimořádnou roli ve vývoji českého soudnictví, je dosud stav zpracování jeho vzniku a činnosti neuspokojivé. První monografií, zabývající se apelačním soudem v Čechách, je práce J. C. von Auersperga z roku 1805,[1] která se při objasňování významu a funkce tohoto soudního orgánu opírá především o normativní prameny, tj. zejména o panovnické instrukce vydávané pro zaměstnance apelačního soudu. Její podstatnou část tvoří tzv. Nekrolog, jenž je víceméně nahodilým soupisem apelačních radů a prezidentů s uvedením jejich stručného životopisu. Význam monografie J. F. Schmidta z roku 1850[2] naproti tomu již v době svého vzniku spočíval především v přehledně sestavených seznamech jeho prezidentů, radů a sekretářů – bohužel však rovněž ne zcela přesných a úplných. Vlastní historii soudu věnoval autor jen málo místa. Další zpra-

cování, jehož autorem je knihovník Vrchního soudu v Praze V. Zděnek, představuje spíše než zpracování dějin apelačního soudu, jak název slibuje, souborné vydání zásadních pramenů.[3] Důležitou a v mnohém přínosnou studií je práce K. Adamové, jež se zaměřila na vznik a počátky fungování apelačního soudu a stejně tak i studie M. Ryantové, zabývající se osobností prvního prezidenta Ladislava II. Popela z Lobkovic.[4] Problematiku rozšíření agendy apelačního soudu v polovině 17. století pak zpracoval podrobně J. Veselý.[5] Kromě uvedených prací lze samozřejmě hledat základní poučení v dostupných příručkách k dějinám státu a práva[6] a především v inventáři Státního ústředního archivu (Národního archivu), kde je uložena dochovaná agenda, vzešlá z činnosti apelačního soudu,[7] a také v průvodci po tomto archivu.[8]

Příčiny a okolnosti vzniku

Jako nejdůležitější důvod vzniku apelačního soudu bývá především uváděna snaha Ferdinanda I. o prosazení centralizační politiky v české veřejné správě, tedy i v soudnictví. Podle výkladu většiny historiků využil panovník situace po potlačeném povstání roku 1547, kdy se část českých stavů spolu s některými městy připojila k habsburskému protivníkovi ve šmalkaldské válce, a uvalil na královská města politické a hospodářské sankce. Vznik apelačního soudu byl tedy jedním z trestů, jimiž měla být silná pozice městského stavu podlomena.[9]

Velkou roli při založení soudní instituce zcela nového typu hrála také skutečnost, že situace v městském soudnictví, které bylo sice relativně nezávislé, avšak leckdy nenacházející dostatečnou oporu v erudovanosti svých úředníků, byla neuspokojivá. Městské rady se v případech, jejichž rozsouzení bylo sporné, obracely o pomoc na jiná česká města, a to v Čechách k radě Starého Města pražského a k radě města Litoměřic. Sem také přicházely stížnosti stran zúčastněných ve sporu, které nebyly spokojeny s rozsudkem městské rady. Zvláště komplikované případy byly pak posílány do zahraničí, zejména do Magdeburka, Lipska a Norimberka, a to podle toho, jakým typem práva se dotyčná rada řídila - zda právem magdeburským či norimberským. Jedním z důvodů nesoběstačnosti mnohých soudů byl nedostatek právnicky vzdělaných soudců, což byl důsledek faktu, že vysoké učení v Praze nemělo v této době právnickou fakultu. V české justici působili tedy především nevystudovaní soudci.[10]

O zamezení odchodu apelací ze země se snažil již český král Václav IV., který nařídil, že odvolání mají jít jen do Prahy a Litoměřic, ke královskému podkomořímu, k hofrychtéři nebo přímo ke králi. Také čeští stavové se snažili později zrušit odvolání do zahraničí a zřídit odvolací stolice v Českém království, pokud možno pod svým dohledem. Požadavek na sněmu v roce 1545 se jim však nepodařilo prosadit a jednání bylo odloženo.[11] Sám Ferdinand I. se

k úpravě v městském soudnictví chystal již v roce 1546, realizoval ji však až o dva roky později za změněných, pro něj politicky výhodnějších podmínek.[12]

Samotné založení apelačního soudu bylo konečně také důsledkem vyhrocujícího se politického konfliktu mezi stavy a panovníkem, který se promítal i v soudní praxi a především v soudním systému, jehož funkčnost tak byla ohrožena. Projevoval se především stále se stupňující snahou obou stran získat kontrolu nad nejvyššími, tj. centrálními soudy v zemi, k nimž patřil v této době především soud zemský, komorní a dvorský. Král, jakožto nejvyšší soudce v zemi, měl svá rozhodnutí činit za pomoci komorního soudu nebo jeho prostřednictvím. V 16. století však stále více vytlačovala jeho význam královská rada, ovládaná zcela stavy, a odsouvala tuto královskou soudní instanci do pozadí. Stavové se navíc snažili o posílení významu zemského soudu a, jak jim Ferdinand I. na tzv. krvavém sněmu v roce 1547 vyčetl, prosazovali jeho ustavení jako nejvyšší soudní instance v zemi. V praxi by to znamenalo, že veškerá soudní odvolání, tj. i od soudu komorního a dvorského, jakožto soudů královských, měla jít k soudu zemskému, který byl orgánem zcela stavovským. Čeští stavové by tak měli veškerou soudní agendu zcela pod svou kontrolou.[13] Tento vývoj se tedy Ferdinandovi I. podařilo v roce 1547 zvrátit. Konflikty mezi českými stavy a panovníkem v otázkách pravomoci jednotlivých soudů českého justičního systému však založením apelačního soudu neskončily a promítaly se i později do činnosti a především do sporů kolem jeho působnosti.

Instrukce a vymezení působnosti

Personální obsazení a činnost nové soudní instituce byla stanovena v instrukci z 20. ledna 1548, vydané v Augšpurku.[14] Toto datum je také považováno za den vzniku apelačního soudu v Čechách. Podle královského nařízení bylo napříště zakázáno odvolávat se od soudů královských měst k jiným městským radám, a to ani do Čech ani do zahraničí, ale všechny stížnosti a žádosti o revizi rozsudků měly být adresovány výhradně panovníkovi nebo apelační radě: „...jestližeby se komu zdálo, žeby skrze soudy a ortele v městech našich královských obtěžován byl, aby ten každý před nás aneb rady od nás k tomu zřízené se odvolati a apelací vzít mohl; aby již napotom více žádná apelací do měst našich Pražských ani do Madburku [!] a Lipska ani na žádná jiná místa ven z země nešla, ani odtud od soudóv jich naučení a nad to ani slepí ortelové, kteříž se tak jmenují, bráni nebyli, nébrž všecky apelací, jakž dotčeno, na místě našem před výšepsané rady naše jíti mají.“ Působnost soudu byla vyhražena nejen pro Království české a markrabství moravské, ale i pro Slezsko, Dolní a Horní Lužici.[15]

V další části instrukce jsou stanoveny hlavní zásady soudního řízení a pracovní režim. Radu svolával prezident a bez jeho vědomí nebo bez vědomí pa-

novníka nesměl žádný ze soudců opustit Prahu. To byla jedna z nejdůležitějších zásad, neboť soud měl zasedat čtyři dny v týdnu (pondělí, úterý, čtvrtek a pátek) a k jeho usnášeníschopnosti bylo potřeba 9 radů z celkového počtu 14 členů. Bylo v zájmu panovníka, aby soud pracoval pokud možno nepřetržitě a stihnul tak vyřídit veškerou agendu.[16]

Byla-li doručena soudu apelace, měla být odevzdána sekretáři apelačního soudu, který potvrdil její přijetí a datum doručení. Potvrzení obdržel doručitel a sloužilo zároveň jako kontrola včasného vyřízení apelace. Všechny případy měly být vyřešeny do měsíce a v této lhůtě se měla také dostavit odvolávající se „strana“. Žádost o odvolání měl sekretář zanést do register, do dalších knih pak zapsal poplatky (taxy), které musel odvolávající se zaplatit.[17] Výše poplatku byla roku 1549 stanovena na dvě kopy grošů českých a během 16. století se její výše měnila.[18]

Radové měli podle instrukce vyřizovat všechna odvolání podle pořadí, v němž k soudu docházela. Všechny spisy a akta, které byly k jednotlivým případům k dispozici, museli řádně prostudovat. Rozsudek (ortel), k němuž radové společně dospěli, měl mít závaznou písemnou formulaci, kterou instrukce rovněž obsahovala. Byl vyhlašován vždy ve jménu krále, datován a zpečetěn soudní pečetí. Po vykonání všech těchto náležitostí byl předán nebo poslán soudu první instance a zároveň zanesen do knih apelačního soudu jeho sekretářem. Rozhodnutí apelačního soudu bylo pro soud první instance závazné.[19]

Zvláštní pozornost věnovala instrukce tzv. „slepým ortelům“. Slepé, tedy anonymní rozsudky, se poskytovaly ve zvlášť právně obtížných případech. Tehdy postoupil soud první instance apelačnímu soudu veškeré materiály ke sporu, ale bez uvedení jmen zůčastněných stran, a požádal o dobrozdání k dotčenému případu. Na rozdíl od řádně podaných odvolání neměla rozhodnutí apelačního soudu povahu závazného rozsudku, nýbrž pouze doporučení. Tyto slepé ortele měl apelační soud vyřizovat přednostně.[20]

Při rozhodování se měli radové řidit právem českým nebo magdeburským – podle zvyklosti města, z něhož přišlo odvolání. Po roce 1579 se řídil apelační soud Právy městskými, vydanými Koldínem.[21] Ve zvlášť obtížných případech se měli radové obrátit na krále nebo na jeho místodržícího v Čechách a požádat ho o rozhodnutí.[22]

Nedílnou součástí instrukce z roku 1548 bylo jmenování prezidenta a jednotlivých radů apelačního soudu. Byli vázáni přísahou panovníkovi a jejich povinností bylo především spravedlivě a nezaujatě rozsuzovat došlé případy bez ohledu na to, zda se jednalo o bohatého nebo chudého. Zvláště důrazně bylo zakázáno přijímat dary, tedy spíše úplatky, od zúčastněných stran. Nad dodržo-

váním instrukce měl dbát prezident, který byl také povinen všechny přestupky a neplnění povinností oznámit panovníkovi.[23]

Zásady činnosti a kompetence apelačního soudu, tak jak je stanovila instrukce z roku 1548, platily v podstatě až do roku 1628, kdy Ferdinand II. vydal nový řád.[24] Avšak již během oněch prvních 70 let jeho existence musely být mnohé zásady korigovány a především upřesňovány.

Problematickou se jevila již od počátku samotná činnost soudců. Vyplývá to z listu Ferdinanda I., který zaslal 7. listopadu 1548 apelačním radům. V něm si panovník stěžuje, že soudcové nedodržují pracovní dobu, často opouštějí Prahu a neplní povinnosti. Panovník nabádal rady, aby svou práci vykonávali řádně a především prezident soudu, jímž byl od počátku Ladislav (II.) Popel z Lobkovic, dohlédl na zlepšení poměrů. O tom, že k nápravě rozhodně nedošlo hned, svědčí další list Ferdinanda I., a to z 3. dubna roku 1549, kde vyčítá soudcům, že jednání soudu postupuje pomalu a na jeho činnost se množí stížnosti.[25]

V počátcích svého působení se apelační soud potýkal také s nedostatkem respektu ze strany soudů nižší instance, tj. městských rad, které se mnohdy odmítaly podřídit jeho rozhodnutí.[26] Často docházelo také k tomu, že odvolávající se strana nebyla spokojena s rozsudkem apelačního soudu a žádala jeho revizi u samotného panovníka, jakožto první a nejvyšší soudní instance v zemi. Těchto žádostí zřejmě neustále přibývalo, a tak v roce 1571 musel zasáhnout císař Maxmilián II. a pod trestem pokuty a vězení zakázat bezpředmětné a řádně nezdůvodněné odvolání ke své osobě.[27]

Kolem revizí soudních rozsudků ve druhé polovině 16. století vznikl spor, který byl rovněž výsledkem vzrůstajícího napětí mezi stavy a panovníkem. Přezkoumání ortelů měl provádět, jak již bylo řečeno, komorní soud za předsednictví panovníka. Ve skutečnosti však většina případů přicházela před královskou radu, tedy před nejvyšší úředníky, a panovník, který až do roku 1583 pobýval v Praze jen občas, nebýval při jednání většinou přítomen. Král tedy některé zvlášť důležité případy projednával se svými dvorskými rádci, tj. nejčastěji se členy Říšské dvorské rady. To ovšem považovali čeští stavové za vměšování říšských úřadů do kompetence úřadů Českého království a roku 1564 prosadili vložení článku do zemského zřízení, podle něhož měl panovník během svého pobytu v zemi řešit sporné případy sám nebo toto právo delegovat na někoho jiného. V době nepřítomnosti panovníka v zemi se měl revizemi soudních rozsudků zabývat pouze komorní soud. V roce 1575 si stavové na sněmu vymohli od Maxmiliána II. slib, že všechny pře přicházející před panovníka má v jeho nepřítomnosti řešit zemský nebo komorní soud, popř. nejvyšší úředníci Království českého, a to nikde jinde nežli v Zelené světnici na Pražském hradě. V žádném případě o nich nesmělo být rozhodováno na jiných místech, a to ani

„před rady dvorské německé aneb jakékoli jiné... cizozemce, rady J. M. C.“[28] Situaci v době nepřítomnosti panovníka v zemi se snažil řešit na počátku své vlády Rudolf II., který roku 1577 vydal první instrukci pro české místodržící a přiznal jim nejen pravomoc politickou a policejní, ale také dohled nad apelečním soudem.[29] V roce 1610 bylo přijato usnesení, že o revizi rozsudku apelačního soudu u panovníka lze žádat pouze v případě, byla-li předmětem pře čest, hrdlo nebo dědictví.[30]

Jedním z nejcharakterističtějších rysů nově působící instituce byla značná nevyjasněnost její kompetence, což byl důsledek již zmíněných sporů mezi stavy a panovníkem. Přestože v původní instrukci Ferdinanda I. z roku 1548 se mluví zcela jasně o tom, že rada nad apelacemi má sloužit jako odvolací instance pro rozsudky vzešlé ze soudního řízení královských měst a má být tedy soudem, pod jehož pravomoc patřili především měšťané, je nepochybné, že si apelační soud postupně osoboval právo stát se vrchním odvolacím soudem ve věcech civilních i trestních v zemi. Pod jeho působnost patřili nejen měšťané a lid ve městech se zdržující, ale i osoby vyšších stavů, pokud se spor týkal jejich městského majetku. Přicházela k němu také odvolání v těžkých trestních případech venkovského obyvatelstva, kteří patřili v první instanci k vrchnostenským soudům a soudům krajských hejtmanů.[31] Postupně však začal apelační soud v případě potřeby předvolávat také osoby panského a rytířského stavu, a to tak, že v těchto sporech vůči nim fungoval jako soud první instance.[32] Proti tomu ovšem čeští stavové protestovali a roku 1575 si na sněmu vymohli zákaz takových přesahů působnosti apelačního soudu a zasahování do působnosti jiných soudů (tj. do působnosti soudu zemského a komorního): „J. M. C. to místo k apelacím zřízené osobami hodnými z stavu panského, rytířského a městského osazovati a při tom naříditi ráčí, aby ty nic jiného než to, proč s počátku takové apelací jsou nařízeny, odvolání k nim přišlá uvažovaly a vypravovaly, jiných věcí a zvláště osob z stavu panského a rytířského k sobě nepřijímajíce a před nimi žádný aby odpovídati o to povinen nebyl.“ Na témže sněmu vydal Maxmilián II. také zákaz vydávání tzv. slepých rozsudků, protože „se při tom mnozí nedostatkové nacházejí.“[33]

V průběhu času se měnila také teritoriální působnost apelačního soudu. Již od počátku měl být odvolacím soudem pro všechny země České koruny, fungoval však nejprve pro města česká, koncem 16. století i pro moravská. Tato skutečnost byla definitivně potvrzena za Rudolfa II. v roce 1583 a v roce 1611 pro všechna města česká. Ve druhé polovině 16. století se apelační soud v Praze ujal jako odvolací instance nejen u městských soudů slezských a lužických, ale i u hornolužického zemského soudu a soudů bezprostředních slezských knížectví.[34] Pod jeho působnost patřilo také město Cheb.[35]

Personální obsazení

Jak již bylo řečeno, apelační soud byl založen jako instituce královská, jejíž zaměstnanci byli králem jmenováni, odvoláváni, placeni a panovníkovi odpovědni. Jeho personální obsazení mělo respektovat stavovské složení, ale již od počátku byl kladem velký důraz na zastoupení profesionálních, tedy právně vzdělaných soudců. V instrukci z roku 1548 jmenoval Ferdinand I. první apelační soud v Čechách v tomto složení: Prezidentem se stal příslušník panského stavu Ladislav (II.) Popel z Lobkovic a jednotliví radové byli 3 za panský stav (Ludvík Bezdružický z Kolovrat, Jindřich Planský z Egenberka a Žeberka, Adam Řepický ze Sudoměře), 3 za rytířský stav (Petr Bechyně z Lažan, Albrecht Kaplíř ze Sulevic, M. Tomáš (Rakovnický) z Javořice), 4 doktoři práv (Gerhard Aach, Christof Klöckler, Ludwig Schradin, Lorenz Knorr von Rosenroth) a za městský stav 3 Pražané: Blasius Nožička z Votnic, Johann Lukess, Johann Pamphilus. Zřízením soudu, v němž byli paritně zastoupeni jednotlivé stavy, jehož působnost se však na šlechtice nevztahovala, byla prolomena dosud respektovaná zásada, že jen příslušníci stejného stavu se mohou soudit vzájemně. Došlo tak k tomu, že měšťané se museli podřídit soudním rozsudkům vynesených, mimo jiné, příslušníky šlechtického stavu.

Počet soudců, zasedajících v apelačním soudu byl v době jeho založení stanoven na 14, včetně prezidenta, a v průběhu roku 1548 se zřejmě zvýšil na 15. Velikost soudního kolegia se v zásadě dodržovala až do roku 1628, kdy Ferdinand II. stanovil počet apelačních radů na 16.[36] Od roku 1548 do roku 1628 se ve funkci prezidentů vystřídalo celkem 9 osob z předních panských rodin a ve funkci radů celkem 115 osob ze stavu panského, rytířského a městského. Ze seznamů apelačních radů je rovněž patrné, že při obsazování míst radů bylo přihlíženo k tomu, aby pokud možno byli u soudu zastoupeni stavové ze všech zemí Koruny české – setkáváme se zde tedy s příslušníky šlechtických rodin českých, moravských, slezských a lužických.

Stavovské zastoupení, tak jak bylo určeno původní instrukcí, zůstalo zachováváno, avšak s výjimkou městského stavu. Zástupci pražských měst postupně ze seznamů radů mizí a ačkoliv se snaží znovu své zástupce do apelačního soudu prosadit,[37] jejich místo definitivně zaujímají školení právníci, tj. soudci na tzv. doktorské lavici, většinou absolventi zahraničních univerzit. K těm patřil např. Simon Proxenus a Sudetis, studující ve Wittenbergu u Filipa Melanchtona, později profesor na pražské universitě (viz seznam radů č. 38), a Rafael Soběhrd Mišovský te Sebužína, studující v Římě (viz seznam radů č. 103). Byli mezi nimi i autoři významných právnických spisů – Gabriel Swiechinus, Johann Baptista Eisen a Daniel Basilius von Deutschenberg (viz seznam radů č. 24, 67, 115).

Radové zastávali své funkce velmi dlouho, často i několik desetiletí, většinou až do své smrti. Mnozí však opustili místo soudce, aby přestoupili do jiného úřadu. To byl případ Niklase von Nostitz, od roku 1577 komorního rady, Jindřicha z Písnice, od 1593 královského prokurátora, Otty von Nostitz, od 1610 vicekancléře, Rafaela Soběhrda Mišovského ze Sebužína, od roku 1638 královského prokurátora, později podkomořího, a Matthiase Arnoldina von Clarstein, od roku 1626 říšského dvorního rady.

Při obsazování míst apelačních radů zřejmě nehrálo žádnou podstatnou roli náboženské vyznání uchazeče. Důležitější byla loajalita vůči panovníkovi, pracovitost a postupně též dosažené vzdělání v oboru práv. A tak se v seznamech soudců objevují i osoby nekatolického vyznání – např. Jindřich Planský z Egenberka a Václav Budovec z Budova. Většinou však převládalo vyznání katolické.

Činnost soudu a vývoj jeho personálního obsazení probíhaly až do roku 1618 bez větších zvratů. Stavovské povstání však přineslo i do této instituce náhlé změny, avšak zdá se, že proti původním domněnkám, že činnost soudu zcela ustala v letech 1618–1622, není oprávněná, a soud nepřestal zcela fungovat.[38] Jedinou výjimkou je zřejmě rok 1619, kdy chybí doklady o jeho aktivitě. Avšak již 27. prosince 1619 jmenoval král Fridrich Falcký nového prezidenta apelačního soudu, a to Václava Budovce z Budova, a na počátku ledna příštího roku složili přísahu další nově jmenovaní radové (viz seznam radů č. 89–100). Jediným soudcem, který zůstal ve funkci z předbělohorského období, byl David von Rohr a někteří členové kanceláře (viz seznam sekretářů a kancelistů č. 30, 39, 43, 51).[39] Po porážce povstání byla činnost apelačního soudu zcela ochromena a první regulérní zasedání se konalo v novém obsazení 11. 4. 1622. Většina radů vykonávající funkci před rokem 1618, včetně prezidenta Fridricha z Talenberka, byla znovu jmenována – viz seznam radů č. 52, 59, 62, 64, 75, 79, 84, 85, 88. Také do kanceláře se vrací personál z předbělohorského období (viz seznam sekretářů a kancelistů č. 39, 47 a 50). Zásadní změnou ve fungování apelačního soudu a v pravidlech při obsazování míst soudních radů přinesla však až císařská instrukce Ferdinanda II. z roku 1628, podle níž museli být všichni radové katolického vyznání. Důležitým předpokladem pro jejich přijetí pak bylo složení zkoušky z práva.

Funkčnost apelačního soudu byla od samého počátku zajištěna byrokratickým zázemím v podobě kanceláře, jež v letech 1548–1627 prošla vývojem jak co do počtu míst, tak co do struktury jejího složení. Na počátku činnosti, tj. v roce 1548, byli v kanceláři zaměstnáni čtyři úředníci, a to jeden sekretář a tři kancelisté. Činnost sekretáře byla definována v instrukci (viz výše) a je jisté, že na něm ležela hlavní zodpovědnost za řádné vedení soudní agendy, včetně přijímání poplatků a registrace projednaných případů, a také jednání s odvolávají-

cími se stranami. Funkce kancelistů se v průběhu druhé poloviny 16. století specializovala, takže již v roce 1578 se setkáváme s písařem a v roce 1602 s registrátorem. V této době také přibývalo agendy a to nejen v českém, ale i v německém jazyce, a proto od 90. let 16. stol. se začínaji vedle sebe objevovat zaměstnanci kanceláře úřadující pouze v jednom z jazyků. Postupně se celá agenda rozdělila na českou a německou, přičemž vedením expedic byli pověřeni český a německý sekretář. Součástí personálu kanceláře byl vždy i dveřník (vrátný).

Osudy apelačního soudu po roce 1628

Po instrukci Ferdinanda II. v roce 1628, která především zpřesnila zásady činnosti apelačního soudu a zpřísnila podmínky, za nichž se mohl stát uchazeč soudcem, následovala v 17. století celá řada více či méně významných změn, jež zasáhly do jeho vývoje. Již v roce 1635 byla vyňata z jeho kompetence Dolní i Horní Lužice, a to v důsledku ztráty těchto území během třicetileté války ve prospěch saského kurfiřta. Podle instrukce z roku 1644 se rozšířila jeho působnost i na ostatní soudy, pokud neměly od panovníka propůjčeno privilegium tzv. inapelačnosti.[40] V roce 1651 byla apelačnímu soudu svěřena agenda hejtmanství německých lén a zde zůstala až do roku 1835.[41] K nejdůležitějším obdobím pro vývoj soudnictví nejen v českých zemích, ale také v rakouských, patřilo bezesporu období tereziánské a josefinské. V letech 1752–1753 byla porušena dosud dodržovaná zásada pragocentrismu v oblasti správy zemí Koruny české a na Moravě byl zřízen zvláštní apelační soud v Brně.[42] Z působnosti pražského apelačního soudu byl vyjmut v roce 1782 i zbytek Slezska.[43] Nejradikálnější změnou pak byla soudní reforma Josefa II. v roce 1783, kdy byla oddělena justice od veřejné správy. Teprve v této době se definitivně sjednotil odvolací systém českého i rakouského soudnictví. Nejvyšší soudní instancí se stal Nejvyšší soudní úřad ve Vídni, druhou instancí pak nově zřízené apelační soudy v Praze a v Brně, které fungovaly až do roku 1850. Tehdy byly nahrazeny Vrchními zemskými soudy.[44]

Personální obsazení apelačního soudu a jeho kanceláře

1548–1627.

Seznam byl sestaven na základě údajů Manuálu apelačního soudu (NA, AS, inv. č. 68) a starší literatury. Psaní některých jmen bylo upraveno podle dnešních pravidel, v závorce jsou uvedeny další podoby. Datum nástupu do úřadu se většinou kryje s datem složení přísahy.

Prezidenti

1. Ladislav (II.) Popel z Lobkovic, pán na Chlumci, prezident od února 1548 do 1570, † 18. 12. 1584.[45]
2. Jan Popel z Lobkovic, prezident od 9. 6. 1570 do 9. 11. 1577, † 1590 – viz seznam radů č. 28.[46]
3. Jan Bezdružický z Kolovrat, prezident od 22. 11 1577 do 1585, † 1604.[47]
4. Jiří ml. z Lobkovic, prezident od 19. 2. 1585 do 1590, † 10. 9. 1590.[48]
5. Kryštof z Lobkovic, prezident od 16. 3. 1592 do 1603, † 25. 5. 1609.[49]
6. Ferdinand purkrabí z Donína, prezident od 19. 6. 1603 do 1610 (?), † 1611.[50]
7. Johan Zbyněk z Hasenburka, prezident od 12. 1. 1610 do 1616, † 1616.[51]
8. Fridrich z Talenberka, prezident od 21. 10. 1616 do 1618 (?), znovu jmenován 15. 3. 1622, v úřadu do 1643, † 13. 10. 1643.[52]
9. Václav Budovec z Budova, prezident od 27. 12. 1619 (do 8. 11. 1620), † 21. 6. 1621.[53]

Radové

1. Ludvík Bezdružický z Kolovrat, rada za panský stav od počátku února 1548, † snad 1555.[54]
2. Jindřich Planský z Egenberka a Žeberka (Plansky von Seeberg), rada za panský stav od počátku února 1548.[55]
3. Adam Řepický ze Sudoměře rada za panský stav od počátku února 1548, † 1551.[56]
4. Petr Bechyně z Lažan (auf Pieczin), rada za rytířský stav od počátku února 1548.[57]
5. Albrecht Kaplíř ze Sulevic, rada za rytířský stav od počátku února 1548, † snad 1554 (1561).[58]
6. Gerhard Aach, Dr., rada od počátku února 1548.[59]
7. Christof Klöckler (Kläkler), Dr., rada od počátku února 1548.[60]
8. Ludwig Schradin (Schrabýn), Dr., rada od počátku února 1548.[61]
9. Lorenz Knorr von Rosenroth, Dr., rada od počátku února 1548.[62]
10. Johann Wellinger (Wollinger), Dr., rada od 25. 6. 1548.[63]
11. Blasius Nožička z Votnic (z Votína), Dr., rada od 25. 6. 1548, † asi 1570.[64]
12. Johann Lukess (Turaß), Dr., rada od 25. 6. 1548.[65]

13. Johann Pamphilus, Dr., rada od 25. 6. 1548.[66]
14. Tomáš (Rakovnický) z Javořice, rada za rytířský stav od 25. 6. 1548, † kol. 1555.[67]
15. Vilém Muchek z Bukova, rada za rytířský stav od 1550.[68]
16. Jan z Vitence (Witenecž, Wittencz), rada za rytířský stav od 1553.[69]
17. Valentin von Sauermann, rada za rytířský stav od 7. 8. 1553.[70]
18. Paul Brissmann, Dr., rada od 7. 11. 1553.[71]
19. Adolf Grube (Gruber), Dr., rada od 26. 2. 1554.[72]
20. Christof von Tschirnhaus, rada za rytířský stav od 16. 5. 1556, † 1571.[73]
21. Matthäus von Logau, rada za rytířský stav od 16. 5. 1556.[74]
22. Ernst von Rechenberg, rada za rytířský stav od 16. 5. 1556, † snad po 1586.[75]
23. Lorenz Strauch, Dr., rada od 16. 5. 1556.[76]
24. Gabriel Swiechinus (Schwichinus), Dr., rada od 7. 5. 1557 do 1587, † 25. 5. 1587.[77]
25. Otto Höring (Häring), Dr., rada od 4. 2. 1558.[78]
26. Johann Sebastian von Zedtwitz (Zettwitz), rada za rytířský stav od 7. 6. 1559, † 25. 9. 1585.[79]
27. Michael Aichler, Dr., rada od 17. 12. 1559.[80]
28. Jan ml. Popel z Lobkovic, rada za panský stav od 17. 12. 1560, od 9. 6. 1570 prezident – viz seznam prezidentů č. 2.
29. Martin Widerin, Dr., rada od 17. 7. 1562.[81]
30. Jakob von Waxwacziar, rada za rytířský stav od 17. 7. 1562.[82]
31. Václav Kamarýt z Rovin (Bomorith, Gamaryth), rada za rytířský stav od 17. 7. 1562 do 1593, † 17. ledna 1593.[83]
32. Jáchym z Bílé, rada za rytířský stav od 26. 8. 1562, † 1569.[84]
33. Marek Lidl z Lidlova (von Lidlau), Dr., rada od 1564, † 4. 12. 1592.[85]
34. Johann Rüdiger (Rödinger), Dr., rada od 29. 11. 1564.[86]
35. Niklas (Nikol) von Nostitz, rada za rytířský stav od 27. 1. 1567, † 1590.[87]
36. Johann Tonner (Donner) von Truppach, Dr., rada od 12. 3. 1567 snad do 1620, † 25. 5. 1620.[88]
37. Elias Grünberger, Dr., rada od 10. 6. 1567.[89]
38. Simon Proxenus a Sudetis, Dr., rada od 17. 6. 1567 do 1576, † 7. 12. 1576.[90]

39. Julius hrabě Šlik, rada za panský stav od 7. 6. 1570, † 1575.[91]

40. Jan Bezdružický z Kolovrat, rada od 26. 10. 1571 do 22. 11. 1577, od 22. 11. 1577 prezident – viz seznam prezidentů č. 3.

41. Johann Selyph, Dr., rada od 25. 10. 1574, † 18. 3. 1587.[92]

42. Karel hrabě z Valdštejna, rada za panský stav od 22. 11. 1577.[93]

43. Melchior von Rechenberg, rada za rytířský stav od 17. 3. 1578, † po 1608.[94]

44. Friedrich von Kreckwitz, rada za rytířský stav od 17. 11. 1578.[95]

45. Ferdinand hrabě Šlik, rada za panský stav od 12. 9. 1581 do 1618, † 2. 5. 1618.[96]

46. Hieronimus Michel, Dr., rada od 12. 9. 1581, † 10. 1. 1595.[97]

47. Ehrenfried von Minckwitz (auf Püschel), rada za rytířský stav od 20. 3. 1583.[98]

48. Daniel Prinz, rada za rytířský stav od 15. 4. 1583.[99]

49. Václav Budovec z Budova, rada za rytířský stav od 14. 8. 1584 do 1603, od 27. 12. 1619 prezidentem, † 21. 6. 1621 – viz seznam prezidentů č. 9.

50. Matthias Kremer (Kremmer), Dr., rada od 8. 7. 1585 do 1605, † 20. 5. 1605.[100]

51. Peter von Rotis, Dr., rada od 3. 6. 1587.[101]

52. Johann Kauffler (Kauffer), Dr., rada od 21. 8. 1587 do 1618 (?), znovu jmenován 11. 4. 1622, v radě do 14. 2. 1628, † 2. 6. 1632.[102]

53. Jindřich z Písnice, Dr., rada od 6. 2. 1589 do 1593, † 25. 6. 1613.[103]

54. Georg Kall, Dr., rada od 14. 12. 1589 do 1599, † 26. 8. 1599.[104]

55. Matthias Heinrich, Dr., rada od 15. 2. 1593 do 1598, † 7. 3. 1598.[105]

56. Heinrich Anselm von Promnitz, rada za rytířský stav od 17. 3. 1594.[106]

57. Gabriel Hain, Dr., rada od 3. 5. 1594.[107]

58. Ludwig Schwarzmeier, Dr., rada od 30. 5. 1595, † 27. 10. 1605.[108]

59. Wenzel von Fliessenbach (Fliesenbach, Flüßenbach), Dr., rada od 21. 6. 1596 do 1618 (?), znovu jmenován 11. 4. 1622, † 21. 4. 1625.[109]

60. Erasmus Heidel (Heidelius), Dr., rada od 2. 6. 1597 do 1617, † 17. 9. 1617.[110]

61. Felix von Rüdinger (Ridiger), Dr., rada od 29. 7. 1597, † 1639.[111]

62. Melchior Gniesen (Gnisen) von Kobach, Dr., rada od 11. 1. 1600 do 1618 (?), znovu jmenován 11. 4. 1622, † 5. 10. 1627.[112]

63. Johann von Mettich (Möttig), rada za rytířský stav od 30. 5. 1602.[113]

64. Arnold von Berglas (Berglos), rada za rytířský stav od 26. 4. 1604 do 1618 (?), znovu jmenován apelačním radou 13. 12. 1623 a 4. 9. 1629, † 1631.[114]

65. Franz Gansneb Tengnagel z Kampu (Ganßnab Tengnagell), rada za rytířský stav od 25. 9. 1604, † 1632.[115]

66. Michael Kahl von Kahlmannsdorf, rada za rytířský stav od 19. 11. 1604.[116]

67. Johann (Baptista) Eisen, Dr., rada od 8. 7. 1605.[117]

68. Johann von Lober, Dr., rada od 2. 9. 1605.[118]

69. Niklas Maius, Dr., rada od 2. 3. 1606 do 1617, † 27. 11. 1617.[119]

70. Wilhelm Heinrich (Friedrich?) z Písnice, rada od 8. 6. 1606.[120]

71. Simeon Kohaut von Liechtenfeld (Lichtenfels), rada od 9. 6. 1606, † 28. 3. 1617.[121]

72. Karl Imhoff, rada od 23. 9. 1606 do 1610.[122]

73. Otto von Nostitz, rada za panský stav od 13. 10. 1606 do 1610, † 1630.[123]

74. Ferdinand Lang z Langenfelsu, rada za rytířský stav od 26. 4. 1607.[124]

75. Kaspar Magnus (Vilém) von Minckwitz, rada za panský stav od 4. 5. 1607 do 1618 (?), znovu jmenován 15. 12. 1622, v radě do 29. 11. 1628.[125]

76. Albrecht Libštejnský z Kolovrat, rada za panský stav od 7. 7. 1607, snad do 1630, † snad 1648.[126]

77. Albrecht Kaplíř ze Sulevic, rada za rytířský stav od 29. 2. 1608, † 1614 (1619).[127]

78. Otto Melander, Dr., rada od 21. 10. 1610.[128]

79. Jan Daniel Kapr z Kaprštejna (Kapper von Kapperstein), Dr., rada za rytířský stav (?) od 4. 2. 1611 do 1618(?), znovu jmenován 11. 4. 1622, † 1626.[129]

80. Peter Müller von Mühlhausen (Müllner, Millner z Milhauzu, Milhausu), rada za rytířský stav od 30. 6. 1611.[130]

81. Martin Rebman (Rabmann), Dr., rada od 2. 8. 1611, † 19. 3. 1617.[131]

82. Heinrich von Stange, rada za rytířský stav od 1. 3. 1612 do 22. 8. 1616.[132]

83. Otto von Uttmann (Ulbman ?), rada za rytířský stav od 8. 1. 1613.[133]

84. Johann (Hans) Friedrich von Minckwitz, rada za rytířský stav od 17. 5. 1613 do 1618 (?), znovu jmenován 16. 8. 1623, v radě do 29. 11. 1628.[134]

85. Jiří Vilém Michna, rada za rytířský stav od 5. 12. 1616 do 1618 (?), znovu jmenován 18. 4. 1622, † 24. 4. 1640.[135]

86. David von Rohr, Dr., rada za rytířský stav od 26. 1. 1617, znovu jmenován 16. 6. 1620.[136]

87. Wolf Wilhelm Laminger von Albenreut (Lamingár z Albenreutu, Lamminger), rada za rytířský stav od 14. 3. 1618, † kol. 1635.[137]

88. Peter Fuchs, Dr., rada od 14. 3. 1618, ve funkci zůstal i po povstání, znovu jmenován 11. 4. 1622, † 1627.[138]

89. Georg Haneuschildt (Havenschildt) von Fürstenfeld (Füerstenfeldt), rada v německé expedici od 3. 1. 1620.[139]

90. Adam Carfin, rada v německé expedici od 3. 1. 1620.[140]

91. Benjamin Fruvein z Podolí (Fruwein), rada v české expedici od 3. 1. 1620, † kol. 1637.[141]

92. Jan Theodor Sixt z Ottersdorfu (von Otterßdorff), rada v české expedici od 3. 1. 1620, † 1653.[142]

93. Elias Roßin, rada v české expedici od 3. 1. 1620.[143]

94. Paul Joschin, rada od 3. 1. 1620.[144]

95. Leopold hrabě Šlik (Schlick graff zu Passaun), německý rada od 14. 4. 1620.[145]

96. Georg Friedrich, Dr., německý rada od 14. 4. 1620.[146]

97. Philip Eger, Dr., německý rada od 14. 4. 1620.[147]

98. Jakob Reyman, německý rada od 14. 4. 1620.[148]

99. Michel Wenczelius, Dr., rada od 30. 6. 1620.[149]

100. Johann von Krekhelßhoffen, rada od 21. 7. 1620.[150]

101. Johann Konrad Kropf von Adlersdorf (Adlendorff), Dr., rada od 12. 4. 1622 do 29. 11. 1628, † 11. 6. 1646.[151]

102. Anton von Landy, rada za rytířský stav od 18. 4. 1622, † 29. 8. 1649.[152]

103. Rafael Soběhrd Mišovský ze Sebužína (Winsch, Winschofsky), Dr., rada od 2. 5. 1622, od 1637 za rytířský stav, † 13. 7. 1644.[153]

104. Heinrich Sitonius (Sittowius), Dr., rada od 2. 5. 1622, † 28. 3. 1623.[154]

105. Johann Wenczelius von Kolsdorf, rada za rytířský stav od 23. 11. 1622.[155]

106. Johann Sixt Hadt (Johann Spithed von Prossecz, von Prosecž), Dr., rada od 23. 11. 1622 do 1624, † 9. 5. 1624.[156]

107. Mathias Werdemann, rada za rytířský stav od 1. 6. 1623.[157]

108. Bartholomäus Brunner, rada za rytířský stav od 1. 6. 1623, † 22.12. 1629.[158]

109. Andreas Kottwa von Freyfeld, rada od 19. 10. 1623, od 1645 za rytířský stav, † 28. 5. 1650.[159]

110. Paul Wenzelius (Wenerelius), Dr., rada od 10. 11. 1623, od 1661 v radě za rytířský stav, † 10. 3. 1663.[160]

111. Johann Christof Schreppel von Schreppelsberg, rada od 18. 4. 1624 do 30. 11. 1634, † 26. 2. 1651.[161]

112. Matthias Arnoldin von Clarstein, rada za rytířský stav od 1. 7. 1625 snad do 1626, † 1648.[162]

113. Julius Jagman von Göttin (Jagemann von Bötting), rada za rytířský stav od 8. 6. 1626 do 1629, † 13. 4. 1629.[163]

114. Wilhelm Raymund von der Boy, rada za rytířský stav od 24. 12. 1627 do 1658, † 25. 3. 1658.[164]

115. Daniel Basilius (Blasius) von Deutschenberg, Dr., rada od 24. 12. 1627, † 26. 5. 1628.[165]

Sekretáři a kancelisté

1. Johan Domažlický (Domazlizky), český sekretář od 1548.[166]
2. Brixius Domažlický (Domazliczky), kancelista (?) od 1548.[167]
3. Ulrich Bischoff, kancelista (?) od 1548.[168]
4. Christoff Han, kancelista (?) od 1548.[169]
5. Johann Balbinus z Vorličné (von Worliczna), sekretář od 1552.[170]
6. Ambrosius Lübeck, kancelista (?) od 1. 4. 1552.[171]
7. Ludwig Granawsky, kancelista (?) od 1552.[172]
8. Nicolaus Agnellus, kancelista (?) od 26. 7. 1552.[173]
9. Absolon Lehen, kancelista (?) od 19. 9. 1554.[174]
10. Jan Bezděcký (Bezdieczky), kancelista (?) od 13. 6. 1556, † 1582.[175]
11. Albrecht Liemer, kancelista (?) od 1556, † 12. 5. 1607.[176]
12. Niklas Ottensdorf, sekretář od 1558.[177]
13. Gregorius Freyttag, kancelista (?) od 14. 4. 1567.[178]
14. Matthias Zaß, kancelista (?) od 16. 7. 1567.[179]
15. Albrecht Khindler (Kindter) st., sekretář od 12. 9. 1570.[180]
16. Michael Pols, kancelista (?) od 14. 2. 1573.[181]
17. Albrecht Khindler (Kindter) ml., sekretář od 9. 11. 1573.[182]
18. Hanns Granauer, písař od 13. 1. 1578.[183]
19. Johan z Dubence (Zdubencze), písař od 13. 1. 1578, † duben 1607.[184]

20. Daniel Rampusch, písař od 3. 8. 1581.[185]
21. Jan Kapaun von Karlow, písař od 12. 7. 1583.[186]
22. Michel Kall, kancelista (?) od 9. 4. 1583.[187]
23. Wenzel Puchner, kancelista (?) od 17. 12. 1583.[188]
24. Eustachius Landeckh von Glacz, písař od 19. 8. 1585.[189]
25. Leonard Mehr von Ach, písař od 1. 7. 1588, od 1. 1. 1602 registrátor a taxátor.[190]
26. Sigmund Rättich, písař od 1. 7. 1587.[191]
27. Samuel Lipenský z Prostic (Lipensky von Prostiutz), český písař od 16. 7. 1592.[192]
28. Rudolf Pusch, německý písař od 13. 7. 1593.[193]
29. Kaspar Zeller, německý písař od 28. 12. 1594.[194]
30. Georg Lanng, český písař od 20. 1. 1600, český expeditor od 3. 1. 1620.[195]
31. Hans Zeller, písař od 27. 10. 1600.[196]
32. Hans Frodl, český kancelista od 8. 5. 1601.[197]
33. Daniel Kamarith, kancelista od 19. 8. 1602.[198]
34. Franz Ludwig, český sekretář od 7. 6. 1603, † 4. 8. 1615.[199]
35. Nicolaus Hofmann, německý písař od 26. 6. 1603, registrátor od 10. 10. 1611.[200]
36. Matyáš Jankovský (Jankowski) český písař od 26. 6. 1603.[201]
37. Gottfried Hertl, německý sekretář od 9. 11. 1604.[202]
38. Hannß Hockh, německý písař od 1. 3. 1604.[203]
39. Paul Julisch, český kancelista od 12. 8. 1605, český registrátor od 3. 1. 1620, znovu jmenován českým kancelistou 6. 12. 1622, † 25. 1. 1632.[204]
40. Johannes Rasper, německý kancelista od 12. 8. 1605.[205]
41. Mathias Arnoldinus, německý sekretář od 8. 8. 1606 do 8. 8. 1612.[206]
42. Jan Dlauhej (Dlaudey), český sekretář od 8. 2. 1607, † 13. 8. 1609.[207]
43. Martin Kling, kancelista od 11. 5. 1610, německý registrátor od 3. 1. 1620.[208]
44. David Körnichen, německý kancelista od 11. 5. 1610.[209]
45. Sebastian Randtitsch, kancelista v německé expedici od 18. 5. 1612, † 2. 12. 1615.[210]
46. Andreas Schmidtpoch, německý kancelista od 14. 7. 1614.[211]
47. Georg Wunschwicz, německý kancelista od 14. 7. 1614, znovu jmenován 11. 4. 1622, registrátor od 17. 7. 1623, od 25. 4. 1628 německý sekretář, krátce před smrtí císařský rada, † 20. 5. 1645.[212]
48. Johanes Kormenski von Ebenfeldt, český kancelista od 14. 7. 1614.[213]

49. Vilém Platejs z Platenštejna (Plateis von Platenstein), český kancelista od 22. 5. 1614, registrátor od 11. 4. 1622.[214]
50. Martin Reymann (zu Linz), německý sekretář od 13. 6. 1614, znovu jmenován po povstání 11. 4. 1622.[215]
51. Christof Winckhler (Winckler), německý expeditor od 19. 10. 1615, ingrosista od 3. 11. 1617, adjunkt německého registrátora od 3. 1. 1620.[216]
52. Stephan Ilgen, německý sekretář od 3. 1. 1620.[217]
53. Paul Aretin, český sekretář od 3. 1. 1620.[218]
54. Esaias Scholcz, německý kancelista od 3. 1. 1620.[219]
55. Johannes Abelniger (Abelinger?), německý kancelista (?) od 3. 1. 1620.[220]
56. Paul Rosal, český kancelista od 3. 1. 1620.[221]
57. Jan Vodňanský (Wodnianßky), český kancelista od 3. 1. 1620.[222]
58. Heinrich Dreyling, adjunkt sekretáře od 18. 2. 1620.[223]
59. Johannes Spaner, český kancelista od 15. 6. 1620.[224]
60. Georg Jung, kancelista od 22. 6. 1620.[225]
61. Daniel Kašpar Blovský (Blowsky), český sekretář od 11. 4. 1622 do 1637, † 26. 10. 1637.[226]
62. Hans Drncka, český kancelista od 12. 4. 1622 do 2. 1. 1623.[227]
63. Hans Kauffman, německý kancelista od 12. 4. 1622, † 25. 12. 1622.[228]
64. Christof Winckler, německý kancelista od 6. 12. 1622, † 1632.[229]
65. Johann Matthias Holndorff, kancelista od 10. 1. 1623, † 31. 8. 1632.[230]
66. Adam Pfeiffer, kancelista od 10. 1. 1623, od 6. 12. 1640 český registrátor, † 1656.[231]
67. Jiří Baroš (Barosch), český kancelista od 29. 3. 1623, † 17. 7. 1623.[232]
68. Johann Kramer, německý sekretář od 18. 6. 1627.[233]

Dveřníci

1. Hanß Trager, dveřník od 1548.[234]
2. Georg Neysser, dveřník od 1556.[235]
3. Erasmus Khundt, dveřník od 28. 11. 1571.[236]
4. Jeremias Hoffman, dveřník od 19. 11. 1579.[237]
5. Geörg Vogel, dveřník od 27. 6. 1603.[238]
6. Martin Bladensky, dveřník od 19. 5. 1608.[239]
7. Jobst Düringk, dveřník od 24. 9. 1621.[240]

POZNÁMKY

[1] Auersperg, J. C. von. Geschichte des königlichen böhmischen Appellationsgerichtes, I–II. Prag 1805 (dále jen Auersperg).

[2] Schmidt, Johann Ferdinand. Monographie des kaiserl. königl. Böhm. Appellations-Gerichtes seit dessen Errichtung als Appellationskammer in dem Jahre 1548 bis zu dessen im Jahre 1850 erfolgter Umwandlung in das kais. kön. Oberlandesgericht des zu dem constitutionellen Kaiserthume Oesterreich gehörigen Kronlandes Böhmen. Prag 1850 (dále jen Schmidt).

[3] Zděnek, Václav. Dějiny král. appelačního soudu na Hradě pražském, nyní vrchního soudu v Praze od roku 1548–1933. Praha 1933 (dále jen Zděnek).

[4] Adamová, Karolína. Apelační soud v Českém království v letech 1548–1651. Pocta akademiku Vaněčkovi k sedmdesátým narozeninám, ed. K. Malý, Praha 1975, s. 101–112 (dále jen Adamová); Ryantová, Marie. Ladislav II. Popel z Lobkovic jako první president apelačního soudu. In: Stavovský odboj roku 1547. První krize habsburské monarchie. Sborník příspěvká z konference konané v Pardubicích ve dnech 29. a 30. září 1997, ed. P. Vorel, Pardubice – Praha 1999, s. 185–204 (dále jen Ryantová).

[5] Veselý, Jiří. O přenesení působnosti hejtmanství německých lén na apelační soud na Hradě pražském, Pražský sborník historický 26, 1984, s. 73–91 (dále jen Veselý).

[6] Z nejdůležitějších jmenujme zejména: Kalousek, Josef. České státní právo. Praha 1892, zejm. s. 121–122, 294–295, 484 (dále jen Kalousek); Peterka, Otto. Rechtsgeschichte der böhmischen Länder in ihren grundzügen dargestellt. 2. Bd. Aalen 1965, zejm. s. 98–100, 121–122, 130, 166 (dále jen Peterka); Klabouch, Jiří. Staré české soudnictví. Praha 1967, s. 141–143 (dále jen Klabouch); Vaněček, Václav. Dějiny státu a práva v Československu do roku 1945. Praha 1970, s. 162–163 (dále jen Vaněček); Janák, Jan – Hledíková, Zdeňka. Dějiny správy v českých zemích do roku 1945. Praha 1989, s. 117–118, 147, 177, 179, 192–195 (dále jen Janák – Hledíková); Malý, Karel – Sivák, Florian. Dějiny státu a práva v českých zemích a na Slovensku do r. 1918. Praha 1992, zejm. s. 116–117, 328.

[7] Křepelková, Anita. Apelační soud 1548–1783 (1788). Inventář. Strojopis. Praha 1964.

[8] Státní ústřední archiv v Praze. Průvodce po archivních fondech a sbírkách, ed. A. Pazderová a kol., I/2. Praha 2000, s. 166–178.

[9] Tieftrunk, Karel. Odpor stavův českých proti Ferdinandovi I. l. 1547. Praha 1872 (dále jen Tieftrunk), s. 238–363, k založení apelačního soudu zejm.

s. 343– 348; Zděnek, s. 3–4; Adamová, s. 101; Eberhard, Winfried. Monarchie und Widerstand. Zur ständischen Oppositionsbildung im Herrschaftssystem Ferdinands I. in Böhmen. München 1985, s. 485. Jiného názoru je pouze Auersperg, s. 11. Podle něj vedla Ferdinanda I. k založení apelačního soudu především snaha prospět českému národu, neb se mu zdálo nedůstojné (unanständig), že český národ domácí rozsudky podrobuje znalostem cizích soudů.

[10] Vaněček, s. 206.

[11] Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu (dále jen Sněmy české), I, 1877, s. 613, 618, 625. Viz též Kalousek, s. 294, pozn. 4.

[12] Tamtéž; Srovnej dále Peterka, s. 98.

[13] Tieftrunk, s. 313; Kalousek, s. 117.

[14] Sněmy české, II, 1880, s. 545–548. Instrukce také otištěna u Zděnka, s. 8–13.

[15] Sněmy české, II, 1880, s. 545.

[16] Tamtéž, s. 545–546.

[17] Tamtéž, s. 546; K průběhu apelací viz též Koldín, Práva městská Království českého a markrabství moravského... M. Pavla Krystyana z Koldína, ed. Josef Jireček, Praha 1876, s. 87–91 (C IV – C XIII, De appellationibus).

[18] Sněmy české, II, 1880, s. 548, k tomu srovnej Adamová, s. 104.

[19] Sněmy české, II, 1880, s. 546–547.

[20] Tamtéž, s. 547–548; Adamová, s. 110.

[21] Kalousek, s. 121.

[22] Sněmy české, II., 1880, s. 547.

[23] Tamtéž, s. 545.

[24] Schmidt, s. 9–10; Zděnek, s. 22–24.

[25] Sněmy české, II, 1880, s. 548; Z dochované korespondence Ladislava (II.) Popela z Lobkovic je však zřejmé, že tento vedoucí činitel apelačního soudu nařízení panovníka dodržoval a v době jednání soudu se důsledně zdržoval v Praze – viz Ryantová, s. 197–199.

[26] Sněmy české, II, 1880, s. 548.

[27] Sněmy české, III, 1884, s. 607 – takový žadatel měl být pokutován pětinou z majetku, o který se soudil (měl propadnout apelačnímu soudu) a navíc měl být ještě potrestán vězením. Pokud by se nejednalo o majetkový spor nebo když by byl žadatel nemajetný, pak mělo být vězení těžší a delší.

[28] Sněmy české, IV, 1886, s. 270–271; Kalousek, s. 116.

[29] Janák – Hledíková, s. 106.

[30] Adamová, s. 109.

[31] Kalousek, s. 121.

[32] Tamtéž, s. 294

[33] Sněmy české, IV, 1886, s. 271–272.

[34] Janák – Hledíková, s. 118.

[35] Peterka, s. 83.

[36] Zděnek, s. 22–24.

[37] V roce 1582 si Pražané stěžují na sněmu, že osoby ze stavu městského nezasedají mezi rady nad apelacemi a také, že se platí 2 tolary za každou apelaci. Žádají, aby v radě nad apelacemi zasedaly vždy 4 osoby z městského stavu a aby se platilo pouze 1 tolar za každou apelaci – viz Sněmy české, VI, 1890, s. 204.

[38] Zděnek, s. 22.

[39] O činnosti apelačního soudu v době povstání svědčí i seznamy případů, které musel revidovat sám panovník, a to i v roce 1620 – viz Národní archiv (dále NA), fond Apelační soud (dále AS), inv. č. 68, nefoliováno: *„Poznamenání act, kderá na poručení Jeho Milosti císařské kdekoliv se k znovu přehlídnutí a revizi podávaji anebo zase zpátkem ku právu odsílají“* – záznamy z 24. 4. 1620, 8. 5. 1620, 22. 5. 1620.

[40] Janák – Hledíková, s. 147.

[41] Veselý, s. 73–89; Janák – Hledíková, s. 147.

[42] Janák – Hledíková, s. 192.

[43] Kalousek, s. 121.

[44] Tamtéž, s. 484; Janák – Hledíková, s. 192–197.

[45] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Auersperg, II, s. 211; Schmidt, s. 121; Ottův slovník naučný (dále jen OSN) 16 (1900), s. 226.

[46] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v, 4r; Schmidt, s. 121, 147; OSN 16 (1900), s. 225.

[47] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4r; Schmidt, s. 121, 150; OSN 14 (1899), s. 602.

[48] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5r; Auersperg, II, s. 143; Schmidt, s. 122.

[49] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5v; Auersperg, II, s. 116: uvádí jako datum úmrtí 1658; Schmidt, s. 122, uvádí stejně datum úmrtí 1658; OSN 16 (1900), s. 223.

[50] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v; Schmidt, s. 122; OSN 7 (1893), s. 835.

[51] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7r; Schmidt, s. 122.

[52] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7v, 28r, 29r; Auersperg, II, s. 156–157: uvádí datum znovujmenování (přísahy) 11. 3. 1622; Schmidt, s. 122.

[53] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5r, 21r; Auersperg, II, s. 106–111; Schmidt, s. 151.

[54] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 143; OSN 14 (1899), s. 602.

[55] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 143; OSN 19 (1902), s. 840–841.

[56] Schmidt, s. 143; OSN 21 (1904), s. 570.

[57] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 144; OSN 3 (1890), s. 627.

[58] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 144; OSN 13 (1898), s. 968–969.

[59] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 144.

[60] Tamtéž.

[61] Tamtéž.

[62] Tamtéž.

[63] Tamtéž.

[64] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 145; OSN 18 (1902), s. 493.

[65] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 145.

[66] Tamtéž.

[67] NA, AS, inv. č. 68 a 69, neuvádí; Schmidt, s. 145; OSN 13 (1898), s. 127.

[68] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 145; OSN 17 (1901), s. 846.

[69] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 145; OSN 26 (1907), s. 771.

[70] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 146.

[71] Tamtéž.

[72] Tamtéž.

[73] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3r; Schmidt, s. 146; Knothe, Hermann. Geschichte des Oberlausitzer Adels und seiner Güter vom 13. bis gegen Ende des 16. Jahrhunderts. Leipzig 1879, s. 520 (dále jen Knothe 1879).

[74] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 146.

[75] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 146; Knothe 1879, s. 446–447.

[76] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 147.

[77] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Auersperg, II, s. 100; Schmidt, s. 147.

[78] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 147.

[79] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 147; OSN 27 (1908), s. 516.

[80] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 147.

[81] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 148.

[82] Tamtéž.

[83] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Auersperg, II., s. 8, rada „na doktorské lavici“; Schmidt, s. 148; OSN 13 (1898), s. 831.

[84] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 148; OSN 4 (1891), s. 53.

[85] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 148; OSN 15 (1900), s. 1045.

[86] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 148; Knothe Hermann. Fortsetzung der Geschichte des Oberlausitzer Adels und seiner Güter von der Mitte des 16. Jahrhunderts bis 1620, Neues Lausitzisches Magazin 63, 1887, s. 137–139 (dále jen Knothe 1887).

[87] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 149; Knothe 1887, s. 104.

[88] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Auersperg, II, s. 100; Schmidt, s. 149, uvádí jako termín nástupu 8. 3. 1567.

[89] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 149.

[90] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Auersperg, II, s. 207–208; Schmidt, s. 149.

[91] NA, AS, inv. č. 68, fol. 3v; Schmidt, s. 149; OSN 14 (1899), s. 676.

[92] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4r; Auersperg, II, s. 48; Schmidt, s. 150.

[93] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4r; Schmidt, s. 150.

[94] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4r; Schmidt, s. 150; Knothe 1887, s. 133.

[95] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4v; Schmidt, s. 150.

[96] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4v; Auersperg, II, s. 92; Schmidt, s. 150.

[97] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4v; Schmidt, s. 151.

[98] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4v; Schmidt, s. 151; OSN 17 (1901), s. 392.

[99] NA, AS, inv. č. 68, fol. 4v; Schmidt, s. 151.

[100] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5r; Auersperg, II, s. 96; Schmidt, s. 152.

[101] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5r; Schmidt, s. 152.

[102] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5r, 29r; Auersperg, II, s. 102; Schmidt, s. 152.

[103] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5r; Auersperg, II, s. 112; Schmidt, s. 152.

[104] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5r; Auersperg, II, s. 139; Schmidt, s. 152.

[105] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5v; Auersperg, II, s. 45: uvádí jako datum nástupu 7. 3. 1593; Schmidt, s. 153: uvádí rovněž 7. 3. 1593.

[106] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5v; Schmidt, s. 153; Knothe 1887, s. 128.

[107] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5v; Schmidt, s. 153.

[108] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5v; Auersperg, II, s. 186; Schmidt, s. 153, uvádí jako datum nástupu 30. 3. 1595.

[109] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5v, 29r; Schmidt, s. 153, uvádí jako datum nástupu 21. 6. 1596.

[110] NA, AS, inv. č. 68, fol. 5v; Auersperg, II, s.145; Schmidt, s. 153.

[111] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6r; Schmidt, s. 154, uvádí datum nástupu 20. 6. 1597; Knothe 1887, s. 138.

[112] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6r, 29r; Auersperg, II, s. 154; Schmidt, s. 154, uvádí datum úmrtí 6. 10. 1627.

[113] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6r; Schmidt, s. 154.
[114] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6r, 10r, 29v, 31r; Schmidt, s. 154.
[115] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6r; Schmidt, s. 154; OSN 25 (1906), s. 215.
[116] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6r; Schmidt, s. 155, uvádí jako nástupu 10. 11. 1604.
[117] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7r; Schmidt, s. 155.
[118] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v; Schmidt, s. 155.
[119] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7r; Auersperg, II, s. 204; Schmidt, s. 155.
[120] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v; Schmidt, s. 155, uvádí jako nástupu 2. 6. 1606.
[121] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v; Auersperg, II, s. 51; Schmidt, s. 155.
[122] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7r; Schmidt, s. 156.
[123] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v; Schmidt, s. 156, uvádí jako termín nástupu září 1606; OSN 18 (1902), s. 435.
[124] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v; Schmidt, s. 156; OSN 15 (1900), s. 622.
[125] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v, 29r; Schmidt, s. 156; OSN 17 (1901), s. 392.
[126] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v; Schmidt, s. 156; OSN 14 (1889), s. 601.
[127] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7r; Schmidt, s. 157; OSN 13 (1898), s. 968–969.
[128] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7r; Schmidt, s. 157.
[129] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7r, 29r; Schmidt, s. 157; OSN 13 (1898), s. 981.
[130] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7v; Schmidt, s. 157; OSN 17 (1901), s. 357.
[131] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7r; Schmidt, s. 157.
[132] NA, AS, inv. č. 68, fol. 6v; Schmidt, s. 157.
[133] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7v; Schmidt, s. 158.
[134] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7v, 29v; Schmidt, s. 158; Knothe 1887, s. 98.
[135] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7v, 29r; Schmidt, s. 158; OSN 17 (1901), s. 285–286.
[136] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7v, 21v; Schmidt, s. 158.
[137] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7v; Schmidt, s. 158; OSN 15 (1900), s. 591.
[138] NA, AS, inv. č. 68, fol. 7v, 29r; Schmidt, s. 158.
[139] NA, AS, inv. č. 68, fol. 21r.
[140] Tamtéž.
[141] NA, AS, inv. č. 68, fol. 21r; OSN 9 (1895), s. 738–739.
[142] NA, AS, inv. č. 68, fol. 21r; OSN 18 (1902) s. 982.
[143] NA, AS, inv. č. 68, fol. 21r.
[144] Tamtéž.
[145] Tamtéž.
[146] NA, AS, inv. č. 68, fol. 21v.

[147] Tamtéž.

[148] Tamtéž.

[149] Tamtéž.

[150] Tamtéž.

[151] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29r; Auersperg, II, s. 105; Schmidt, s. 159, uvádí datum úmrtí 12. 6. 1646.

[152] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29r; Auersperg, II, s. 140; Schmidt, s. 159.

[153] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29r; Auersperg, II, s. 198–200; Schmidt, s. 159, uvádí jako datum úmrtí 21. 11. 1644.

[154] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29r; Schmidt, s. 159, uvádí datum nástupu 13. 8. 1622.

[155] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29r; Schmidt, s. 160.

[156] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29r; Auersperg, II, s. 93; Schmidt, s. 160.

[157] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29v; Schmidt, s. 160.

[158] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29v; Schmidt, s. 160.

[159] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29v; Auersperg, II, s. 101; Schmidt, s. 160.

[160] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29v; Auersperg, II, s. 47–48; Schmidt, s. 160–161.

[161] NA, AS, inv. č. 68, fol. 29r–31r; Auersperg, II, s. 40; Schmidt, s. 161.

[162] NA, AS, inv. č. 69, pag. 17; Schmidt, s. 161.

[163] NA, AS, inv. č. 68, fol. 30r: „*...er zuvor in Wien*“; Auersperg, II, s. 70; Schmidt, s. 161.

[164] NA, AS, inv. č. 68, fol. 30r; Auersperg, II, s. 50; Schmidt, s. 161, uvádí datum nástupu 24. 2. 1627.

[165] NA, AS, inv. č. 68, fol. 30r; Auersperg, II, s. 112–113; Schmidt, s. 162.

[166] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r; Schmidt, s. 269.

[167] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r.

[168] Tamtéž.

[169] Tamtéž.

[170] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r; Auersperg, II, s. 22; Schmidt, s. 269.

[171] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r.

[172] Tamtéž.

[173] Tamtéž.

[174] Tamtéž.

[175] Tamtéž.

[176] Tamtéž.

[177] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r; Schmidt, s. 269.

[178] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r.

[179] Tamtéž.

[180] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r; Schmidt, s. 270.

[181] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r.

[182] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r; Schmidt, s. 270.

[183] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8r.

[184] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8v: *„Adj. 9. Decembris ao 1580 hatt herr Jan von Kolowrat s.g. mir Albrechten Limmer befolen, das ich dem Jan Zdubencze, schreiber bey der appellation, von dato hinfuro jarlich zur besoldung 100 ßß wie anndern schreibern reichen soll. Anzeigende es wer des herrn von Bernstein und sein ernster befelch. Sy beide wolten mich hierinnen vertretten.“*

[185] NA, AS, inv. č. 68, fol. 8v.

[186] Tamtéž.

[187] Tamtéž.

[188] NA, AS, inv. č. 68, fol. 9r.

[189] Tamtéž.

[190] Tamtéž.

[191] Tamtéž.

[192] NA, AS, inv. č. 68, fol. 9r.

[193] NA, AS, inv. č. 68, fol. 9r.

[194] NA, AS, inv. č. 68, fol. 9v.

[195] NA, AS, inv. č. 68, fol. 9v, 23r.

[196] NA, AS, inv. č. 68, fol. 9v.

[197] Tamtéž.

[198] Tamtéž.

[199] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10r; Schmidt, s. 270, uvádí datum nástupu 7. 5. 1603.

[200] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10r.

[201] Tamtéž.

[202] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10r; Schmidt, s. 270.

[203] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10r.

[204] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10r, 23r, 37r.

[205] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10r.

[206] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10r: 8. 8. 1612 byl jmenován sekretářem dvorské komory; Schmidt, s. 270.

[207] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10v; Schmidt, s. 270.

[208] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10v, 23r.

[209] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10v.

[210] Tamtéž.

[211] Tamtéž.

[212] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10v, 37r; Schmidt, s. 271.

[213] NA, AS, inv. č. 68, fol. 10v.

[214] Tamtéž.

[215] NA, AS, inv. č. 68, fol. 11r, 37r – předtím krátce od 30. 5. 1614 byl německým sekretářem u české kanceláře; Schmidt, s. 271.

[216] NA, AS, inv. č. 68, fol. 11r, 23r.

[217] NA, AS, inv. č. 68, fol. 23r.

[218] Tamtéž.

[219] Tamtéž.

[220] Tamtéž.

[221] Tamtéž.

[222] Tamtéž.

[223] NA, AS, inv. č. 68, fol. 23v.

[224] Tamtéž.

[225] Tamtéž.

[226] NA, AS, inv. č. 68, fol. 37r; Auersperg, II, s. 186; Schmidt, s. 271.

[227] NA, AS, inv. č. 68, fol. 37r.

[228] Tamtéž.

[229] Tamtéž.

[230] Tamtéž.

[231] NA, AS, inv. č. 68, fol. 37r; Auersperg, II, s. 135.

[232] NA, AS, inv. č. 68, fol. 37r.

[233] NA, AS, inv. č. 68, neuvádí; inv. č. 69, pag. 126: datum přísahy 22. 12. 1626; Schmidt, s. 271.

[234] NA, AS, inv. č. 68, fol. 11r.

[235] Tamtéž.

[236] Tamtéž.

[237] Tamtéž.

[238] Tamtéž.

[239] Tamtéž.

[240] NA, AS, inv. č. 68, fol. 46r.

ZUSAMMENFASSUNG

DIE ANFÄNGE DES APPELLATIONSGERICHTS IN BÖHMEN UND SEINE PERSONALBESETZUNG 1548–1627

JAROSLAVA HAUSENBLASOVÁ

Die Gründung des Appellationsgerichts im Jahre 1548 als einer Rekursinstanz des zweiten Rechtszugs gehört zu bedeutendsten Eingriffen des Königs Ferdinand I. von Habsburg ins böhmische Verwaltungssystem. Der Grund dazu war nicht nur Tendenz um Durchsetzung der Zentralisationspolitik des Herrschers (unter anderem) auch im böhmischen Gerichtswesen, aber vor allem bisherige mangelhafte Funktionsfähigkeit des städtischen Gerichtssystems. In der Anfangsphase dessen Entwicklung, d. h. 1548–1627, hatte der sog. Appellationsrat die Aufgabe, vor allem über die aus allen Ländern der Böhmischen Krone ankommenden Rekurse der Stadtgerichte zu bestimmen. Die Grundsätze seiner Tätigkeit und seine Kompetenzen wurden in der königlichen Instruktion aus dem Jahre 1548 festgelegt. Sein Sitz war in Prag. Es bildete als königliches Gericht Gegengewicht zu den anderen Gerichten mit dem Landeswirkungsbereich, die unter dem Einfluss der Stände waren. Die Angestellten des Gerichts wurden vom König bestellt, abgerufen, bezahlt und dem Herrscher verantwortlich. Die Personalbesetzung berücksichtigte die Ständestruktur und die Richter sollten aus dem Herren-, Ritter- und Bürgerstand stammen. Vom Anfang an wurde der besondere Nachdruck an die Vertretung der ausgebildeten Juristen, d. h. Doktor der Rechte, gelegt. Die lösten die Richter aus den Bürgerstand nach und nach ab. Die Wirkung des Appellationsgerichts in Böhmen half die Grundsätze des römisch-kanonischen Prozesses durchzusetzen und vor allem beschleunigte die Professionalisierung des Gerichtswesens.

DR. JOSEF PLUHAŘ – KANCLÉŘ A VYSLANEC ŘÁDU MALTÉZSKÝCH RYTÍŘŮ. (K NAVÁZÁNÍ DIPLOMATICKÝCH STYKŮ S ČESKOSLOVENSKEM V ROCE 1939)

Zlatuše Kukánová

Po rozpadu monarchie a vzniku samostatného Československa se ve společnosti častěji projevovaly tendence směřující k potlačení a oslabení všeho, co jen v náznaku či vzdáleně připomínalo staré časy. To se pochopitelně dotklo kromě šlechty i římsko-katolické církve, spojené po staletí s rodem vládnoucích Habsburků. Na jmenování arcibiskupů a biskupů měl totiž až do roku 1918 bezprostřední vliv císař, takže v pražské a v olomoucké arcidiecézi byli často dosazováni německy mluvící hodnostáři, podporující většinou protičeské nálady.[1] Dlouholetá proticírkevní agitace mladočeských a pokrokově smýšlejících kruhů našla po 28. říjnu snadno odezvu u protináboženský a protikatolicky naladěného obyvatelstva, které nezapomnělo na přístup vysokých církevních hodnostářů k národnostní otázce a mělo v živé paměti neblahou roli církve donedávna žehnající smrtícím zbraním.[2] Veřejné akce proti církevním symbolům na různých místech lze považovat za počátek snah o vyúčtování s Římem, jež měly následovat jako další krok po úspěšném odtržení od Vídně.[2] Nejznámějším případem bylo stržení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí dne 3. listopadu 1918. Hnutí „Pryč od Říma“ získávalo stále více přívrženců, využívajících různých akcí k podvracení církevních pozic. Pozornosti davu neunikly ani pražské nemovitosti řádu maltézských rytířů na Malé Straně, konkrétně chrám Panny Marie Vítězné, známý domácím i zahraničním turistům spíše pod názvem U Pražského Jezulátka, a řádový konventní chrám Matky Boží pod řetězem.[3] Zatímco někteří z domácích politiků nepatřili k obdivovatelům a ctitelům lesku oltářů, monstrancí, procesí, ani brokátem vyšívaných ornátů, našli se mezi nimi i takoví, kteří se snažili hledat kompromis a východisko z nastalé situace.[4]

České velkopřevorství maltézského řádu, který byl jedním z nejdéle působících na našem území, reprezentovalo v mladé Československé republice konzervativní katolické křídlo, zaměřené finančně a politicky především na šlechtické kruhy.[5] Jeho postavení v nově se konstituující společnosti komplikoval fakt, že stále zůstávalo součástí česko-rakouského velkopřevorství (provincie) s převahou rakouského, tj. německého, vlivu a se sídlem ve Vídni.[6] Proto byl vzájemný poměr politické reprezentace nového státu a tradičního řádu s bohatou minulostí až do poloviny dvacátých let 20. století poměrně rezervovaný. Vztah

katolické církve a státu se samozřejmě dále promítal do vztahu oficiálních míst k Vatikánu a obráceně současný postoj Svatého stolce k ČSR ovlivňoval postavení katolíků v zemi od arcibiskupů, přes biskupy až k prostým věřícím.[7] Tento trend se týkal samozřejmě světské i řeholní části církve, která byla z minulosti stejně jako pražský arcibiskup navíc ještě „zatížena" pozemkovou držbou statků. K částečné normalizaci vztahů mezi státem a katolickou církví došlo nejprve na začátku dvacátých let po jednání s Vatikánem a v polovině dvacátých let, konkrétně po volbách v roce 1925, kdy musela oficiální politická reprezentace vzít na vědomí její sílící vliv, prosazující se stále intenzivněji díky pokrokově orientovaným intelektuálním kruhům.[8]

Mezi těmi, kteří zasáhli do politiky mladé republiky, byl ani ne třicetiletý zeměpisec dr. Josef Pluhař, s charakteristickým cvikrem, nahrazeným později brýlemi, jehož hvězdná chvíle měla nastat až ve třicátých letech 20. století, kdy k oboustrannému prospěchu spojil svůj osud s řádem maltézských rytířů. Zastavme se proto blíže u osoby pozdějšího kancléře a prvního vyslance řádu a pokusme se zjistit, kdo byl dr. Josef Pluhař, jaké měl vzdělání, schopnosti a zkušenosti pro tak významné poslání. Při pokusu o sestavení stručného životopisu je nutno upozornit na fakt, že neexistuje jeho archivní písemná pozůstalost.[9] Nejdůležitějším podkladem pro biografii jsou poněkud torzovitý nedatovaný personální spis, který spíš připomíná podklady pro slovníkové heslo,[10] a životopis z roku 1946, sepsaný z dnes neznámých důvodů, i když lze předpokládat, že vznikl pravděpodobně pro potřeby nějakého ministerstva nebo státního úřadu.[11]

Josef Pluhař se narodil dne 5. března 1892 v Hořovicích, po studiu přírodních věd, které se tehdy ještě studovaly na filozofické fakultě, protože neměly samostatnou fakultu, na české univerzitě v Praze byl v srpnu roku 1915 promován doktorem filosofie. V letech 1915–1918 byl publikačně činný především v oboru geografie a geomorfologie, kromě toho psal politické články do Národní politiky, Národních listů a do dalších deníků. V roce 1919 opustil místo asistenta geologického ústavu na univerzitě, odešel do Bratislavy a tam působil jako gymnaziální profesor. Na Slovensku pokračoval v žurnalistické a přednáškové činnosti, tady se také poprvé setkal a sblížil s ministrem pro správu Slovenska dr. Vavro Šrobárem. Kromě toho pracoval na geologicko-geomorfologických pracích pro ministerstvo železnic při výstavbě nových železničních tratí, zkušenosti z nich zúročil v několika drobných studiích.[12]

Už v roce 1920 vstoupil do vysoké politiky a stal se tajemníkem poslanců a senátorů Slovenské národně rolnické strany v parlamentu a po jejím splynutí s Republikánskou stranou československého venkova zastával funkci tajemníka.[13] Pro neshody s vedením strany odešel v roce 1923 znovu na Slovensko,

kde se osm let podílel na domácí a mezinárodní propagaci bratislavského mezinárodního dunajského veletrhu. Ze Slovenska do Prahy se vrátil v roce 1925 jako tajemník slovenských poslanců a senátorů republikánské strany a o dva roky později se stal tajemníkem ústředního sekretariátu této strany. Jako člen odboru Národní rady československé pro zahraničí a člen předsednictva a výboru Československého ústavu zahraničního se od druhé poloviny dvacátých let věnoval propagaci republiky mezi krajany v různých evropských zemích. Převážná většina článků a přednášek doma i v zahraničí sloužila především stranické propagaci jako součást promyšleného boje s opozicí o další hlasy voličů, což bylo obvyklým jevem tehdejší politické scény.[14]

Pluhařova žurnalistická práce byla zaměřena zejména na prohloubení dosavadních československo-francouzských styků, proto navštívil na přelomu dvacátých a třicátých let několikrát Francii. Poznatky z cest a ze setkání s krajany využil v několika popularizujících článcích, ve veřejných a v rozhlasových přednáškách. Během pobytů ve Francii přednášel v různých městech o Československu, o úloze Francie v první světové válce a o jejím podílu na vzniku nových evropských států. Zúčastnil se také zahájení Koloniální výstavy v Paříži. V dalších letech směřovaly Pluhařovy kroky do Tripolisu a do Alžíru. Za zásluhy na poli vzájemných francouzsko-československých styků obdržel dne 23.3.1933 odznak rytířského řádu Čestné legie, který mu předal jménem francouzského prezidenta vyslanec dr. Štefan Osuský. Jeho články po návratu z cest otiskly různé pražské noviny a časopisy, Vídeňský deník, kam přispíval až do jeho zastavení v roce 1938, a časopis československé kolonie v Paříži. Řadu posluchačsky zajímavých a solidně navštívených přednášek uspořádal také pražský Francouzský ústav. Na začátku třicátých let pohovořil několikrát o ČSR v Berlíně, přičemž čestný patronát či předsednictví při těchto akcích převzali tehdejší vyslanci dr. František Chvalkovský a dr. Vojtěch Mastný. O poznání intenzivněji – a v souladu s tehdejší stranickou politikou – se věnoval československo-italským stykům a později také církevním otázkám.

Z dalšího výčtu Pluhařových aktivit je nutno zmínit místopředsednictví v Napoleonské společnosti a spoluúčast na Mezinárodním napoleonském kongresu v Praze v roce 1933, místopředsednictví celostátní krajanské akce Masarykových dnů československého zahraničí a aktivní spolupořadatelství I. celostátního sjezdu katolíků na konci června roku 1935. Jeho poznámky a práce svědčí o tom, že se jednalo o člověka mimořádně pečlivého a pilného, organizačně zdatného s dobrými rétorickými předpoklady, se všeobecným přehledem a se solidní žurnalistickou průpravou, sahající až do roku 1915, odkdy pravidelně přispíval do deníků, časopisů a kulturních revue. Kromě toho napsal řadu brožur politického, hospodářského a kulturního zaměření. Těžiště jeho geologických, geomorfologických, hospodářských a osvětových statí lze klást přede-

vším do dvacátých a počátku třicátých let 20. století, kdy byl odborně a literárně velice plodný. V první polovině třicátých let napsal ještě řadu rozsáhlejších statí.[15] Později tuto činnost omezil, protože byl plně zaměstnán politickou a posléze kancléřskou prací pro řád maltézských rytířů. Republikánská strana získala v Pluhařovi kromě svědomitého a spolehlivého tajemníka také vynikajícího, erudovaného a obětavého agitátora, kterého jí mohli političtí protivníci právem závidět. Zdá se však, že on sám měl pocit, že jeho práce nebyla stranickým vedením vždy dostatečně doceňována.

Snaha agrárníků získat na svou stranu církev přivedla Pluhaře samozřejmě do blízkosti vysoké církevní hierarchie. Jako tajemník pražského ústředí republikánské strany doprovázel kardinála Kašpara při různých cestách. Byl členem arcibiskupova doprovodu při cestě za kardinálským kloboukem do Vatikánu v prosinci 1935 a při ní se zúčastnil s dalšími „poutníky“ této výpravy zvláštního slyšení u papeže 14.12.1935, jež bylo symbolickým zakončením pražského celostátního katolického sjezdu.[16] V rámci snah o uklidnění sílícího napětí v řadách slovenského politického katolicismu věnoval český primas od poloviny třicátých let stále intenzivnější pozornost Slovenské ľudové straně, přestože Vatikán sledoval tento vývoj se značným znepokojením. Kašpar se jí pokusil více přiblížit a vyřešit na místě některé společné otázky, a proto se vydal v létě 1936 s Pluhařem na Slovensko. Pluhař opět využil této příležitosti a popsal ji ve výše uvedené 46 stránkové studii, kterou vydal vlastním nákladem, a přitom opět posloužil stranickému i svému zviditelnění. Cesty oba muže, kteří pocházeli z podobného prostředí a znali se již delší dobu, pravděpodobně ještě více sblížily. Pluhař prokazoval o generaci staršímu Kašparovi téměř synovskou úctu a byl mu rádcem a pomocníkem při řešení hospodářských záležitostí, což mu jako stranickému exponentovi nedělalo příliš velké potíže. De facto získal Pluhař postavení důvěrníka nebo spojky mezi pražským arcibiskupem a agrární stranou, jíž arcibiskup Kašpar projevoval postupem času stále větší náklonnost.[17] Proto byla jeho nerealizovaná audience u Pia XI. u příležitosti papežových osmdesátých narozenin v létě 1937, kam byl kromě osobního sekretáře msgr. Vladyky opět doprovázen už maltézským rytířem Josefem Pluhařem, silně kritizována některými politickými stranami a jejich tiskem, načež byla později dokonce prezentována jako odmítnutá.[18] Přesto se arcibiskupovi nakonec podařilo uskutečnit odloženou audienci u Svatého otce pouze s několikaměsíčním zpožděním.[19] Došlo k ní dokonce dvakrát v prosinci 1937 u příležitosti Kašparovy účasti na zasedání tajné konzistoře.[20]

Ucelenější přehled o činnosti ve druhé polovině třicátých let, o politických schopnostech a morálním profilu Josefa Pluhaře paradoxně, i když ne neočekávaně, získáme mimo jiné z poválečných vyšetřovacích spisů bývalého převora maltézských rytířů Františka Wernera Bobeho, zatčeného v květnu 1945 a vy-

slýchaného Státní tajnou bezpečností.[21] Důležitou roli při objasnění významné události z roku 1938 hraje také materiál, shromažďovaný Národním soudem pro obžalobu bývalého předsedy republikánské strany a později ministerského předsedy Rudolfa Berana a dalších členů jeho vlády, kde se v jisté, ne právě přehlédnutelné, situaci objevuje i Pluhařovo jméno.[22] K těmto informacím musíme přistupovat velice kriticky a obezřetně právě s ohledem na vypovídající a na jejich snahu očistit se z řady obvinění. Většina z nich se shoduje a mnohde doplňuje údaje, které lze získat z již citovaných pramenů. Josefa Pluhaře zavedl osud do blízkosti obou jmenovaných a spolupráce s nimi mu přinesla určitě řadu výhod i problémů, které mu, jak se později ukáže, zpočátku několikrát pomohly k rychlé kariéře a nakonec mu velice zkomplikovaly život.

Při veřejné činnosti ve prospěch strany se častěji setkával s významnými osobnostmi z politických a z církevních kruhů. Jeho provázanost s Rudolfem Beranem a oddanost stranickým záležitostem zašla na jaře 1938 tak daleko, že mu Pluhař propůjčil svůj byt na Letné v Ovenecké ulici č. 31[23] k důvěrné schůzce s tehdejším německým vyslancem v Praze JUDr. Ernstem Eisenlohrem.[24] Strana užívala také služeb a zkušeností Karla Mečíře, bývalého vyslance v Bruselu a v Athénách.[25] Byl například vyslán na sondážní cestu do Berlína, když se republikáni od roku 1936 pokoušeli v zájmu zachování zahraničně politické stability ČSR o dohodu se sousedními státy. Další události však ukázaly, že se i přes nejrůznější snahy nepodařilo republiku zachránit.[26] Podle poválečného svědectví Karla Mečíře, kterého si Beran vybral jako tlumočníka, protože neuměl německy, byl předmětem jednání „pouze“ vzájemný poměr Československa a Německa a hospodářské styky obou států.[27] K setkání údajně nedošlo z Beranovy iniciativy, nýbrž k němu byl vybídnut ministerským předsedou dr. Milanem Hodžou, a obě jednající strany se prý snažily vyhnout konkrétním návrhům, takže šlo spíše o informativní schůzku, při níž Eisenlohr zdůraznil její neoficiální charakter prohlášením, že k ní nemá zmocnění vlády.[28]

Protože však hrozilo, že by Národní soud mohl přihlédnout k faktu, že ke schůzce došlo až po 21.5.1938, tedy v době zvýšeného ohrožení republiky, a obžalovat tak R. Berana podle §1 dekretu prezidenta republiky č. 16/1945 Sb. z příprav úkladů o republiku, vypovídal v letech 1945–1947 obžalovaný a řada svědků, mezi nimi i Marie Pluhařová, velice mlhavě o termínu setkání s bývalým německým vyslancem a kladli ji do poloviny dubna 1938. Při jeho stanovení vycházel R. Beran z toho, *„že tehdy pučely na stromech pupeny“*, a K. Mečíř si vzpomněl, *„že při zpáteční cestě ho rozrazila zima“,* což přičítal tomu, že v bytě Pluhařových „*bylo asi přetopeno“.*[29] Bývalý kariérní diplomat JUDr. Eisenlohr, který po válce zaměnil službu u ministerstva zahraničí za post městského starosty v Badenweilu, vypověděl dne 7.3.1947,[30] že měl s Beranem více rozhovorů a také v bytě dr. Pluhaře jich bylo několik, nemohl si však s odstupem času

vzpomenout, zda se jich účastnil Pluhař osobně jako tlumočník. Dále uvedl, že probíhaly během dne nebo večer přibližně hodinu a že se uskutečnily zásadně na Beranovo přání, a ten při nich prezentoval snahu smírného vyrovnání se s Německem. Jasno do ukázkového případu maximální stranické loajality nevnesla ani Pluhařova manželka, když se jako svědek v hlavním líčení dne 21.3.1947 prohlásila za osudem těžce zkoušenou ženu, naprosto neschopnou si na cokoliv si vzpomenout.[31] Byla si v té chvíli velice dobře vědoma toho, že by mohla také ublížit manželovi. Opatrné výpovědi všech svědků v cause Beranových styků s bývalým německým vyslancem byly vedeny evidentní snahou nepřitížit obžalovanému, který byl nakonec v tomto bodě zproštěn obžaloby, protože Národní soud nemohl prokázat, že by ke schůzkám došlo po 21.5.1938 v době zvýšeného ohrožení republiky.[32] Pro tvrzení F. W. Bobeho, že dr. Josef Pluhař pod dojmem sílícího Hitlerova vlivu koketoval kvůli stranickým zájmům dokonce i s myšlenkou spolupráce s henleinovci, se zatím nepodařilo objevit prameny. Není jasné, zda byl Bobe o těchto událostech dobře informován, nebo si je spojil s pokusy některých představitelů agrární strany o změnu dosavadního politického kurzu, při němž kvůli posílení vlastních pozic a uklidnění politické situace neváhali hledat budoucí spojence mezi henleinovci.[33]

Zadržený převor Bobe vypovídal dne 25.8.1945 ke své činnosti v řádu a mimo jiné se při objasňování otázky majetku dostal brzy i k Josefu Pluhařovi, který se jako kancléř řádu pro území Československa zabýval záležitostmi rytířské větve maltézských rytířů, a tudíž i správou jejího řádového paláce na Malé Straně. Konventní budova, jako majetek kněžské větve konventu, byla naopak pod Bobeho správou. K této funkci, kterou získal v roce 1938, se vypracoval nejen díky své píli, schopnostem a nadání. Podle Bobeho se už pravděpodobně narodil pro roli politika z povolání, který *„byl vynikajícím činitelem agrární strany, kde působil jako osobní tajemník Beranův“*.[34] A právě v této politické straně mohl vedle velkých vzorů všemožně rozvinout svůj politický talent a postupně získávat stále silnější vliv.[35]

Největší službu řádu maltézských rytířů prokázal Pluhař díky svým ekonomickým znalostem, kontaktům a stranickému vlivu při prodeji nerentabilního statku Dovkoje (někdy označovaného Dolha, Dolhe nebo Dovhe) na Podkarpatské Rusi, který v roce 1926 zakoupila rytířská větev řádu za finance utržené po prodeji statků Strakonice, Horní Libchava, Obytce, Měcholupy a Dožice.[36] Tato původně zajímavá investice se stala díky špatnému hospodaření a ekonomické krizi nerentabilní už v roce 1933 a každý rok neúměrně zatěžovala rozpočet tak, že další držení statku mohlo kdykoliv přivolat náhlý úpadek.[37] Řád se marně snažil prodat statek už v r. 1933 ministerstvu školství a národní osvěty, v následujícím roce neúspěšně jednal s ministrem zahraničních věcí dr. E. Benešem a s dalšími ministerstvy. Korespondence receptorátu řádu, který se zabý-

val hospodářskými a majetkovými otázkami, dokládá, že se tato situace v kratších či delších časových intervalech opakovala[38] Každý potenciální zájemce totiž ztratil zájem o panství v okamžiku, kdy pronikl do pravého stavu hospodaření. Prodej pasivního velkostatku, jehož pravý ekonomický stav byl veřejným tajemstvím, se brzy stal černou můrou řádových představených a zřejmě i některých představitelů politické reprezentace.[39]

Po intervencích kardinála Kašpara u ministerského předsedy Hodžy a u dalších politických osobností agrární strany došlo k jednání o prodeji velkostatku. Ministerská rada opět iniciovala v listopadu 1936 další poradu o možné koupi, přesto se nepodařilo najít žádné řešení. A právě za této situace vstoupil do hry dr. Pluhař, když se na začátku března 1937 stále jako sekretář agrární strany setkal v Praze s vídeňským velkopřevorem Ludwigstorffem a jednal s ním o hlavním ekonomickém problému řádu.[40] Tato otázka byla patrně předmětem jednání při slavnostní snídani s velmistrem řádu maltézských rytířů v Římě, kam Pluhař doprovázel arcibiskupa a jeho sekretáře.[41] Díky značnému osobnímu angažmá uvedených osob nakonec ministerská rada schválila dne 9.7.1937 na návrh ministerstva zemědělství koupi velkostatku státem za 12 milionů korun a uvedené ministerstvo převzalo Dovkoje k 1. lednu 1938 do své správy a po vyrovnání dluhů zaplatilo řádu necelé dva milióny.[42]

Významný čin ve prospěch financí a záchrana dobrého jména kongregace navenek nemohly dlouho zůstat bez povšimnutí představitelů řádu, a tak se brzy dostavilo uznání a s ním spojený „služební“ i společenský postup. Josef Pluhař byl navržen rytířskou větví na magistrálního rytíře a velmistr Chigi v Římě tuto žádost urychleně vyřídil[43] a po čase získal Pluhař magistrální velkokříž maltézského řádu. V roce 1937 byl jmenován českým vicekancléřem česko-rakouského velkopřevorství.[44] V září 1938 opustil post tajemníka ústředního sekretariátu republikánské strany, aby se mohl věnovat jinému úkolu.[45] Další pramen uvádí, že dne 27.10.1938 požádal dosavadního zaměstnavatele Ústřední sdružení československých zemědělců o povolení jednoroční bezplatné dovolené s platností od 1.11.1938, jíž bylo po několika dnech vyhověno.[46] A tehdy rozehrál Pluhař už jako kancléř další důležitou hru, totiž jednání o suverenitě řádu v Československu, která by zakládala nárok zřídit v Praze samostatné diplomatické zastoupení. Touto myšlenkou se zabýval delší dobu a ve svém blízkém okolí se několikrát vyjádřil v tom smyslu, že by z vyslanectví řádu v Praze chtěl zřídit zahraničně politické centrum pro střední Evropu.[47] Byl to záměr, který směroval československou zahraniční politiku ke spojenectví s autoritativními mocnostmi typu Itálie. Je to celkem pochopitelné, protože zde navázal užší styky a osobní kontakty s vyššími, tj. se šlechtickými a s fašistickými kruhy, to samozřejmě vyplývalo z jeho postavení a bylo také vázáno na sídlo velmistrovského úřadu v Římě na Via Condotti. Bližší znalost prostředí, stranické zájmy

a vazby na vedení řádu podnítily pravděpodobně jeho hlubší zájem o italskou zahraniční politiku.

V duchu tehdejších stranických postojů hodnotil dosavadní zahraniční politiku ČSR, podle Pluhaře byla pod Benešovým vedení na falešné cestě. Dále údajně prohlašoval, *„že bude nutno, aby se státy Malé dohody sblížily se státy Římských protokolů (Itálie, Rakousko a Maďarsko) a utvořily s nimi společný blok. Tento blok měl býti autoritativní s protisovětskou tendencí a tvořiti jakousi hráz proti Hitlerovu Německu.“* [48] Protože ve většině zmíněných států byly u moci fašistické nebo autoritativní režimy, nebyla realizace Pluhařových úvah vyloučena, v Československu k ní však naštěstí scházely vnitropolitické předpoklady. Nakolik se jednalo o pravdivé názory, nebo nakolik chtěl F. W. Bobe po válce dr. Pluhařovi touto výpovědí uškodit, dnes už nezjistíme. Nicméně nešlo o převratné politické objevy, protože tuto zahraničněpolitickou orientaci proklamovali agrárníci veřejně v zahraničním výboru poslanecké sněmovny ústy jeho místopředsedy Jindřicha Žilky už v roce 1936 a směrovali ji na dohodu se sousedními zeměmi (Německem, Rakouskem, Polskem a Maďarskem). Později, pod vlivem několika radikálnějších představitelů, se někteří začali dokonce přiklánět více k fašizujícím projevům.[49]

Další události kolem uznání suverenity řádu dostaly rychlý spád několik měsíců po připojení Rakouska Německem na podzim roku 1938. Velký kancléř (Hitler) tak výrazně zasáhl do osudu „malého“ kancléře (Pluhaře) a bezděky mu na chvíli pomohl realizovat jeho velký sen, aby po několika měsících pohřbil veškeré jeho plány.[50] V návaznosti na 34. eucharistický kongres se konal v polovině června (11.–15.6.) 1938 v Budapešti kongres řádu maltézských rytířů a po něm následovalo rozdělení mezinárodní velkopřevorské organizace.[51] Pod tlakem politických událostí došlo rozhodnutím velmistrovského úřadu v Římě 4. srpna 1938 k rozdělení česko-rakouské provincie maltézského řádu na dvě samostatná velkopřevorství se sídlem ve Vídni a v Praze tak, že do působnosti českého velkopřevorství spadalo území identické s teritoriem Československé republiky. Konečně byly splněny základní požadavky naší diplomacie a odstraněny překážky, bránící jednáním o navázání diplomatických styků, které se táhly obdobím předválečného Československa už od roku 1919 jako červená nit.[52] Do čela českého velkopřevorství byl 14.12.1938 jmenován pražský arcibiskup Karel Kašpar a Josefu Pluhařovi byla téhož dne svěřena funkce kancléře maltézského řádu v Praze a zároveň byl pověřen zřízením vyslanectví řádu v Praze.[53]

Několik dnů předtím (11. prosince 1938) hovořil Josef Pluhař osobně s předsedou vlády R. Beranem o záležitostech maltézských rytířů a tlumočil mu přání velmistrovského úřadu v Římě, resp. samotného velmistra, ohledně ustanovení oficiálního zástupce řádu v Československu, který by měl stálý styk

s římským úřadem. Fakticky ho však měli díky vlastní řádové organizaci, ale je zřejmé, že maltézským rytířům šlo o styky na diplomatické úrovni, o které celých dvacet let existence ČSR marně usilovali. Předchozí dlouholetá spolupráce zcela jistě usnadnila a urychlila průběh tohoto jednání. Následující den odeslal dr. Pluhař dopis ministerskému předsedovi a s odvoláním na předchozí rozhovor přiložil dvoustránkový rozbor s krátkou historií řádu a s přehledem zemí s dosavadním maltézským diplomatickým zastoupením.[54] Podle jeho informací byla suverenita řádu uznávána u Svatého stolce (řád zastoupen vyslancem knížetem Vincenzem de la Scaletta, akreditovaným v Římě), ve Francii a v Rumunsku (společným zástupcem, sídlícím v Paříži, hrabětem Mariem Enricem de Pierredonem) a v Maďarsku (italským šlechticem Mariem dei Duchi Caffarellim). V Itálii byla otázka suverenity vyřešena de facto užíváním diplomatických práv a imunit velmistrem a nejvyšším koncilem řádu. Prezidentem italské asociace maltézských rytířů byl král Viktor Emanuel a předseda vlády Mussolini byl držitelem nejvyššího řádového vyznamenání (byl bailli-velkokřižník). Nedávno byl řád údajně uznán de iure ve frankistickém Španělsku, které vyslalo diplomatického zástupce ke dvoru římského velmistra, sídlícího ve Via Condotti. Německo neuznalo jeho samostatnost ani po připojení Rakouska, ale z podnětu italského ministerstva zahraničních věcí právě probíhala jednání ohledně jeho právního postavení. Ten byl také uznáván republikou San Marino[55] a v brzké budoucnosti se chystalo přiznání samostatnosti Irskem a dvěma blíže neuvedenými jihoamerickými státy.

Dne 15.12.1938 byla v Římě sepsána nóta kancléře velmistrovského úřadu L. B. Machiavelliho ministru zahraničních věcí Františku Chvalkovskému, žádající – v souvislosti s pověřením dr. Josefa Pluhaře jednat s vládou o uznání suverenity v Československu – o zjištění právního a protokolárního postavení zmocněnce maltského řádu hraběte de Pierredona ve Francii, který byl francouzským státním občanem. V kabinetu ministra zahraničí byla zaregistrována o pět dnů později, to je 20.12.1938.[56] Odtud byla předána nejprve II. sekci, konkrétně přednostovi třetího církevního oddělení dr. A. Maixnerovi,[57] a ten ji dne 27.12.1938 postoupil dále Protokolu s podmínkou sdělení konečného výsledku provedeného šetření.

Horečná příprava podkladů pro jednání o uznání suverenity řádu maltézských rytířů probíhala po několika liniích. Dr. Pluhař pilně navštěvoval úřady a korespondoval s osobnostmi tehdejšího politického života. Dne 7. ledna 1939 se setkal s dr. Hubertem Masaříkem a při rozhovoru dosáhl předběžného souhlasu MZV se svou osobou jako zástupcem zmocněným k vyjednávání. O dva dny později požádal písemně H. Masaříka, aby o tom neprodleně informoval velmistrovský úřad v Římě a zároveň se zavazoval dodat slíbené podklady s popisem historie a činnosti řádu na našem území.[58] Ministerstvo zahraničí

odeslalo dne 10. ledna velmistru řádu nótu a v ní vyjádřilo oficiální souhlas s pověřením Josefa Pluhaře k jednání o právním postavení řádu v Československu. V rámci diplomatické zdvořilosti ujistilo nejvyššího představitele rytířského řádu snahou o urychlené vyřešení suverenity a v závěru vyjádřilo naději, že se tak uděje k jeho plné spokojenosti.[59]

Paralelně s dr. Pluhařem připravovali podklady pro další jednání ministerské rady také úředníci II. sekce a protokolu v Černínském paláci. Jedni sestavovali materiál do vlády a druzí zjišťovali informace v zemích s akreditovaným zástupcem řádu maltézských rytířů.[60] Doktor A. Maixner vypracoval 11. ledna obšírnou sedmistránkovou informaci a vyjádření k žádosti zástupce suverénního řádu maltézských rytířů, podané 12. prosince 1938 R. Beranovi. V pečlivě zpracovaném materiálu shrnul historii řádu s přihlédnutím k jeho *„teritoriálnímu substrátu“*, dále se dotkl uznání suverenity rakouským císařstvím (vyslance přijímalo od r. 1800 až do zániku monarchie) a nástupnickými státy po rozpadu Rakousko-Uherska. Zároveň zrekapituloval pokusy o uznání samostatnosti v ČSR od roku 1926 a konstatoval, že *„je otázkou politické povahy“*.[61]

Politickou záležitostí v ČSR bylo uznání suverenity maltézských rytířů samozřejmě už od r. 1919, z mezinárodně právního hlediska mu bránila dlouhodobě neřešená otázka česko-rakouské provincie. V zorném úhlu československé diplomacie stálo její řešení až za řadou jiných aktuálnějších úkolů, i když se většinou skrytě vázalo na vztah Československa a Vatikánu, uvnitř státu záleželo především na momentální politické, či spíše stranické, konstelaci, promítající se do vztahu ke katolické církvi. Na přelomu roku 1938 a 1939 lze chápat Maixnerovu formulaci spíš jako snahu zachránit na poslední chvíli, co se dá, a orientovat v duchu dosavadní linie agrární strany zahraniční politiku na Itálii, kde byl řád, jak již bylo naznačeno výše, protěžován morálně i materiálně tamní politickou reprezentací (králem a B. Mussolinim).

V materiálu bylo také podrobně rozebráno a zrekapitulováno uznání jinými evropskými státy. Při jeho tvorbě se částečně vycházelo z podkladů od Josefa Pluhaře, které byly doplněny o údaje z dostupných ministerských zdrojů (zejména z diplomatických listů jednotlivých zemí). Podle nich plně uznávaly suverenitu řádu Vatikán, Rumunsko a Maďarsko,[62] jinak byla tato otázka vyřešena ve Francii a v Itálii.[63] Protože podání kancléře řádu z 12.12.1938 ministerskému předsedovi obsahovalo několik nejasností, měl tehdejší protokol MZV (dnešní Diplomatický protokol, který zajišťuje úřední styk a servis MZV všem akreditovaným zemím) provést vlastní šetření o diplomatickém statutu prostřednictvím jednotlivých vyslanectví. Církevní oddělení II. sekce konstatovalo, že nastala vhodná doba k uznání suverenity maltézských rytířů, při tom se opíralo o předběžná telefonická stanoviska ministerstev vnitra, školství a spravedlnosti.

Ministerstvo vnitra, pod jehož pravomoc patřily záležitosti řádu ještě podle starých ministerských nařízení z roku 1886 a 1913, nemělo zásadní námitky proti uznání, doporučovalo však vyřešení otázky vyslancovy osoby a řádových stanov pro samostatné oddělené české velkopřevorství. Dotklo se také činnosti nespolehlivých členů řádu německé národnosti, jejichž činnost však sledovalo už několik měsíců samo.[64] Ministerstvo školství se vyjádřilo, že bude podporovat rozhodující stanovisko vnitra, a uznání suverenity nehodlalo nikterak komplikovat. Ministerstvo spravedlnosti, jež zaujalo už v roce 1935 negativní stanovisko při řešení exteritoriality řádu, projevilo ochotu znovu zkoumat a případně revidovat předchozí postoj, *„aby zjistilo reflex této otázky na soudnictví“.*[65] Dále se vyslovilo v tom smyslu, že podle § 81b ústavní listiny ČSR ze dne 29.2.1920 č. 121 Sb. zákonů a nařízení rozhodne o otázce přiznání samostatnosti řádu, jako o otázce politické povahy, na svém zasedání celá vláda.[66]

Na závěr se v informaci konstatovalo, že 3. oddělení II. sekce bude dál sledovat tuto problematiku a připraví návrh uznání suverenity řádu maltézských rytířů pro předsednictvo ministerské rady poté, co oddělení P (tj. protokol) opatří zprávy od vytypovaných zastupitelských úřadů. Pokud vláda přizná řádu suverenitu, projedná protokol otázku diplomatického zastoupení v Praze, jejích personálií, zařazení do diplomatické listiny a poměr k ostatním členům diplomatického sboru. Další úkol vyplynul pro 1. oddělení VI. (právní) sekce ministerstva, která se měla zabývat řešením otázek souvisejících s postavením legace a jejího personálu podle mezinárodního práva se zřetelem k vnitrostátnímu právu.

S nominací dr. Pluhaře na vyslanecký post tedy vyvstal před československou diplomacií nový, dosud nepoznaný, problém, neboť se diplomatickým zástupcem měl poprvé v její dvacetileté historii stát československý státní občan. Prozatím se nestalo, že by některý z akreditovaných titulářů měl státní příslušnost hostitelského, nikoliv vysílajícího státu, jak bylo běžnou diplomatickou praxí. Zaujetí stanoviska k jeho osobě proto předcházela v lednu a v únoru roku 1939 čilá korespondence pražského ústředí, rozuměj ministerstva zahraničních věcí, s několika evropskými zastupitelskými úřady a též jedním konzulárním. Konkrétně se jednalo o vyslanectví v Berlíně, Budapešti, Bukurešti, Paříži, Římě a o konzulát v Dublinu.[67]

Tehdejší protokol připravil po Novém roce návrhy expedic vybraným legacím se žádostí o zjištění informací o přístupu tamních ministerstev zahraničí k vyslancům řádu maltézských rytířů, k uznání jejich suverenity a k postavení v diplomatickém sboru. Bezproblémové zkušenosti ze zahraničí hodlal totiž podle možnosti aplikovat i ve zdejších poměrech. Jednalo se o mimořádnou a obzvláště choulostivou situaci, se kterou měla Praha minimální zkušenost, a proto se snažila – jako již poněkolikáté – okopírovat fungující a vyhovující model

v jiných zemích. Vždyť se připravovalo přijetí diplomatického zástupce tradičního církevního řádu s charitativním posláním a s rozsáhlými právy v několika zemích působnosti. Nabízela se tu sice jistá analogie s vyslancem Svatého stolce, jakožto doposud jediným oficiálním zástupcem katolické církve v diplomatickém sboru, totiž s papežským nunciem. Jeho situaci a z ní vyplývající postavení, na rozdíl od dr. Pluhaře, však nekomplikovala otázka státního občanství.

Právě z těchto důvodů obeslalo ministerstvo zahraničních věcí vybrané úřady, aby na tamních ministerstvech zjistily podrobnosti, které hodlalo v nejbližších dnech využít při dalších jednáních ve vládě, s budoucím zástupcem řádu i s kanceláří prezidenta Háchy. Dne 12. ledna 1939 bylo připraveno a následujícího dne vypraveno kurýrní poštou několik důvěrných dopisů podobného znění. Jejich společným jmenovatelem bylo oznámení o snaze kancléře řádu maltézských rytířů dosáhnout uznání suverenity a zřídit v Praze jeho diplomatické zastoupení, doplněné žádostí pražského ústředí o zjištění údajů o postavení tamních vyslanců v diplomatickém sboru, o vztahu k držbě nemovitostí a o podobných záležitostech. Většinu informací, určených ke speciálnímu prověření jednotlivými zastupitelskými úřady, získalo ministerstvo sice přímo od dr. Pluhaře, ale přesto se snažilo o jejich upřesnění takříkajíc přímo u zdroje.[68] Ze zachovaných návrhů expedic vyplývá, že největší naléhavost byla přisuzována odpovědi z Berlína, protože do Německa byla dopravena osobně diplomatickým kurýrem.[69] Za vyslanectvím v Berlíně následovaly Řím, Paříž, Bukurešť, Budapešť a poslední byl konzulát v Dublinu, tyto zprávy byly odeslány obvyklou diplomatickou poštou. Přesto od přijetí velmistrovské nóty z Říma do odeslání „zjišťovacích“ dopisů uplynuly téměř čtyři týdny.[70]

Expedice do Berlína byla doplněna o žádost ověření informace dr. Pluhaře ohledně podobného jednání s německou vládou. Německo jako nástupce rakouského státu, který uznal maltézský řád a přijal vyslance, sice zatím oficiálně jeho suverenitu neuznalo, ale začalo se zabývat touto otázkou především z iniciativy italského ministerstva zahraničí. Jednání vedli v Berlíně italský vyslanec a zvláštní delegát velmistra řádu dr. Travallini. Podle Pluhařových informací byl Adolf Hitler věci nakloněn, a proto uložil ministerstvu vnitra a zahraničnímu úřadu předložit návrh k uznání suverenity a k navázání diplomatických vztahů. O jmenovaném se v této souvislosti uvažovalo jako o budoucím mimořádném delegátu řádu v Berlíně.

Žádná z odpovědí se pravděpodobně nemohla zapracovat jako součást materiálu předkládaného do vlády s ohledem na datum jeho projednávání 20. ledna 1939. Na ministerstvu zahraničí byla 19.1.1939 přijata pouze odpověď z Paříže, ostatní jsou až pozdějšího data. Jako první zareagoval na žádost Prahy

chargé d´affaires v Paříži, když dne 16.1.1939 odeslal informace, získané v protokolu tamního ministerstva zahraničí v Quay d´Orsay.[71] Podle ní nebyla ve Francii uznávána suverenita řádu de iure ani de facto, a proto byl jeho zástupce hrabě Pierredon považován za soukromou osobu, která by mohla eventuálně intervenovat na ministerstvu zahraničí v zájmu řádu maltézských rytířů. Nebyl však uznán jako řádně akreditovaný vyslanec, uvedený (tj. zapsaný) v diplomatické listině, takže podle tamního protokolu nepožíval postavení řádně akreditovaných diplomatů ve Francii.[72] Pluhařova informace z 12.12.1938 o uznání suverenity řádu byla tedy poněkud zavádějící. Pařížský úřad také upozornil na situaci v Budapešti a na postavení tamního řádového tituláře.[73]

Odpověď z Bukurešti byla velice stručná, k navázání diplomatických styků a ke zřízení vyslanectví maltézského řádu došlo v roce 1933 na základě výměny nót římského velmistrovského úřadu ze 14.12.1932 a rumunského ministerstva zahraničí z 10.1.1933, jejichž opis byl připojen pro informaci. Protože řád nevlastnil v zemi žádný nemovitý majetek, nemusel se zastupitelský úřad zabývat řešením daňové otázky.[74] Podle nóty se měl stát vyslancem řádu hrabě Michel de Pierredon. Maixnerův rozbor obsahoval řadu doplňujících údajů: M. de Pierrredon odevzdal pověřovací listiny 27.1.1933, sídlem vyslanectví a diplomatického personálu byla Paříž, všichni pracovníci byli francouzskými státními občany.[75] V daném případě se nabízelo zajímavé srovnání se soukromým postavením hraběte ve Francii.

Jako další reagoval o den později dne 21. ledna 1939 na výzvu ústředí konzul Československé republiky v Dublinu dr. Karel Košťál, když podal do Prahy zprávu o zamítavém stanovisku irské vlády k sondážnímu jednání řádu o uznání jeho suverenity a o možném zřízení diplomatického zastoupení v zemi. Pohled na věc získal od vedoucího úředníka irského MZV J. P. Walshe, jenž se netajil negativním názorem tamních politiků na aristokracii, podporující po staletí Angličany. Podobně se stavěl i k otázce uznání suverenity řádu, který ostře označil za anachronismus odporující cílům zahraniční politiky, přestože Irsko patřilo k tradičním katolickým zemím.[76] Jejich postoji se není co divit, protože v Irsku bylo vše spojené se šlechtou a s Anglií hodnoceno stejně jako u nás před dvaceti lety vše, co jen v náznacích připomínalo Habsburky, aristokracii a monarchii.

Vyslanectví v Římě zjistilo, že Itálií byl uznán mezinárodní charakter a suverenita maltézského řádu. Jeho velmistr měl všechna práva a imunitu suverénů jiných států, ale mezi řádem a Itálií neplatilo právo zřizovat legace, rozuměj vyslanectví.[77] Akta, upravující poměry řádu k Italskému království, nebyla zveřejněna a pokud by k tomu došlo, nebylo by jejich uveřejnění uznáno maltézským řádem. Vyslanec dr. Vlastimil Čermák připojil ke zprávě informační publikaci o řádu, vydanou v Římě v roce 1930.[78] O dva dny později byla původní

zpráva doplněna opisem a překladem informace přednosty ceremoniálu, tj. protokolu, královského italského ministerstva zahraničních věcí. Z ní vyplynula řada podnětných a netrpělivě očekávaných údajů, aplikovatelných zčásti i v našich poměrech.[79] Řád maltézských rytířů byl podle italské strany uznáván jako instituce mezinárodní povahy *„mající hodnost svrchovanosti“*.[80] Požívání celních výhod se řídilo královským dekretem č. 1259 z 26.7.1925 a podle něj byly zproštěny placení dovozních a vývozních cel předměty, náležící velmistru a nejvyššímu kancléři řádu, kteří o to však museli požádat ministerstvo financí. Prakticky to znamenalo, že celní výhody byly v podstatě podobné jako u členů diplomatického sboru. Precedence u dvora a při veřejných obřadech byla upravena dekretem z 28.11.1929 VIII č. 2099, článkem 1, který stanovil velmistru suverénního řádu maltézských rytířů stejné pocty jako kardinálům a místo bezprostředně po nich. Druhý článek dekretu určoval postavení zástupců řádu v diplomatickém sboru.[81] Třetí článek specifikoval postavení bailliů spravedlnosti italské národnosti, s nimiž se mělo zacházet jako s excelencemi.[82]

V archivu MZV je také uložena odpověď vyslance řádu v Rakousku z 25. ledna 1939, jejíž adresát není uveden.[83] Je v ní obsažena informace o udělení agrément a předání pověřovacích listin spolkovému prezidentu dne 21. ledna 1930 a o rovném postavení s ostatními vyslanci diplomatického sboru. Podle zachovaného pramene byl v září roku 1937 čtvrtým nejdéle akreditovaným vyslancem ve Vídni Alexandre van der Straten-Ponthoz. Úřad měl ještě jednoho diplomatického pracovníka – podle příjmení Malfatti di Montetretto můžeme usuzovat, že šlo o Itala – a sekretáře jménem Louis de Pasquali di Campostellato, známého z dřívější řádové korespondence, udržované mezi Vídní a Prahou.[84]

Odpověď z Berlína byla vypravena do Prahy později až 2. února 1939, protože se opírala o tři informační zdroje: berlínská nunciatura sdělila, že zvláštní delegát velmistra řádu dr. Travallini přijel v prosinci 1938 do Berlína a při této příležitosti dokonce navštívil papežského nuncia, ale konečný výsledek jednání nebyl znám. Na italském vyslanectví se diplomatickému zástupci Prahy dostalo odpovědi, *„že italská vláda uznala dávno svrchovanost Maltského řádu a že sympatisuje s návrhem, aby též Německo svrchovanost Maltského řádu uznalo, že však jednání vede Maltský řád sám s německou vládou…“* .[85] Jinými slovy: italský zastupitelský úřad dal celkem striktně najevo, že je to věc řádu a jeho zvláštního delegáta s titulem vyslance, zmocněného k jednání v srpnu 1938, který v této záležitosti opakovaně navštívil Německo. Tajemník italského vyslanectví dále odpověděl, že při jednání došlo k neshodě německých úřadů, protože centrální úřady byly uznání nakloněny, zatímco lokální jim oponovaly z legitimistických důvodů. V tomto případě hovořil výslovně o Vídni, která v očích Berlína a Říma klesla na úroveň lokálního úřadu! Berlín by určitě bez dostatečné přímluvy Mussoliniho s uznáním nespěchal, protože jeho vztah

ke světské církvi i k některým řeholím je dostatečně znám.[86] Německý zahraniční úřad na dotaz našeho vyslanectví reagoval sdělením, že suverenita řádu nebyla Německem uznána, protože mu z právního hlediska brání fakt, že maltézskému řádu chybí teritorium. I do budoucna nemohl úřad právě z tohoto důvodu doporučit uznání suverenity a navázání oficiálních vztahů.[87]

Jako poslední z dotázaných se ozval zastupitelský úřad v Budapešti, který omlouval opožděnou odpověď plněním jiných naléhavých úkolů a pozdním získáním vyžádaných informací od tamního ministerstva zahraničních věcí.[88] Na dotaz z ústředí reagoval takto: maďarská vláda neuznala řád maltézských rytířů zvláštním aktem, protože vyšla z předchozí praxe přiznání suverenity rakousko-uherskou monarchií a navíc poslední vyslanec u rakouského císaře hrabě z Hardegy byl v roce 1920 uznán vyslancem v Budapešti se stálým sídlem ve Vídni. Samostatné vyslanectví v maďarském hlavním městě bylo zřízeno až v následujícím roce, tedy v roce 1921, kdy byl diplomatickým zástupcem jmenován maďarský státní příslušník hrabě Karácsonyi, pro něhož bylo řádně vyžádáno a uděleno agrément maďarské vlády. Jeho dalšími nástupci byli italští občané, kteří však v Budapešti nesídlili a byli zde zastupováni Maďary ve funkci chargé d´affaires ad interim, tj. zástupcem vyslance (v praxi výkonným vedoucím zastupitelského úřadu – pozn. autorky). Podle sdělení z maďarského hlavního města jím byl v roce 1939 pan de Barza.[89]

Vyslanectví řádu se dále přiznávalo právo vlastního šifrového spojení a nedotknutelnost archivu. Vedoucí úřadu měl právo bezcelního dovozu věcí sloužících osobní potřebě, osvobození úředního vozu od daně a navíc měl nárok užívat cenově výhodnější „diplomatický benzín“. Vyslanectví se naopak nepřiznala exempce z daní budově, protože byla soukromým majetkem maďarských občanů, nejprve vyslance a od roku 1939 chargé d´affaires de Barzy, nikoliv řádovým majetkem. Maďarský vyslanec řádu podléhal jurisdikci maďarských soudů, případný cizinec *„soudům své vlasti“*, a dále se dotýkaly zdanění jen příjmy z maďarských zdrojů. Maltézští rytíři ale nevlastnili v zemi žádný nemovitý majetek, takže otázka jeho zdanění byla bezpředmětná. Z protokolárního hlediska požívali vyslanec i jeho zástupce bez ohledu na státní příslušnost *„všechny praerogativy diplomatických zastoupení i co do préséance“*.[90] Tuto veskrze důležitou informaci, která byla doručena do Černínského paláce dne 17. února, vzala II. sekce na vědomí skoro po měsíci až 11. a 13. 3., tedy až po udělení agrément, a dokonce až po předání pověřovacích listin. Situaci dr. Pluhaře se tedy nejvíc přibližovalo právní postavení vyslance maďarské národnosti a státního občanství, značnou výhodou bylo, že tamní maltézský řád na rozdíl od českého neměl movitý majetek.

Dříve než se ministerstvu podařilo shromáždit a vyhodnotit odpovědi ze všech zastupitelských úřadů, dostaly další události rychlý spád. Ministr Chvalkovský předložil dne 19.1.1939 Prezidiu ministerské rady návrh na uznání suverenity řádu maltézských rytířů.[91] Ve zdůvodnění se znovu opakovalo, že rozdělením velkopřevorského úřadu a zřízením samostatného velkopřevorství se sídlem v Praze a s působností výhradně na území našeho státu, v jehož čele jsou dva českoslovenští státní občané kardinál Kašpar a kancléř Pluhař, nestojí v cestě žádná překážka, která by bránila uznání suverenity řádu. V závěru byla opět zdůrazněna orientace naší zahraniční politiky na Itálii, která přiznávala představeným řádu rozsáhlá práva a navíc podporovala snahy maltézských rytířů o úpravu právního postavení v jiných zemích, především v Německu. Dále byl podtržen zájem a přízeň Svatého stolce, což bylo třeba zohlednit v rámci udržení našich dobrých styků s Vatikánem. Materiál byl ještě téhož dne rozeslán jako „Velmi spěšný" všem ministerstvům v Praze, Bratislavě a v Chustu, Kanceláři prezidenta republiky a Nejvyššímu účetnímu kontrolnímu úřadu s upozorněním, že bude předložen na nejbližším jednání vlády.

Úředníci neměli příliš mnoho času na jeho posouzení a případné připomínky, protože se vláda sešla hned následující den, tedy 20.1.1939. Z protokolu o schůzi ministerské rady, která zasedala v Kolovratském paláci od 16.30 do 0.30 hodin, je zřejmé, že uznání samostatnosti maltézského řádu bylo projednáváno až v pozdních nočních hodinách jako osmá z jedenácti záležitostí, zařazených mimo předem stanovený program.[92] Návrh ministra zahraničních věcí čj. 9346/II-3/38 z 19.1. byl jednomyslně přijat a jeho resort byl zároveň zmocněn zajistit vše potřebné k realizaci usnesení. Dne 23.1.1939 byla o usnesení vlády informována kancelář prezidenta a prezídia všech ministerstev.[93] Téhož dne oznámil předseda vlády Beran kancléři Pluhařovi uznání suverenity a zároveň jej poněkud předčasně informoval o tom, že ministr Chvalkovský byl zpraven o jeho jmenování mimořádným vyslancem a zplnomocněným ministrem suverénního řádu maltézských rytířů v Československu. Tato iniciativa zdaleka nebyla na místě, protože Josef Pluhař se nemohl stát vyslancem před udělením agrément prezidentem republiky. Ministerstvo zahraničních věcí, zastoupené dr. Maixnerem, vyrozumělo písemně dne 25.1. dr. Pluhaře o rozhodnutí vlády ohledně suverenity řádu a požádalo jej při této příležitosti o podání návrhů na formální a právní úpravu poměru řádu k RČS.[94] Kopie dopisu byla rovněž dána na vědomí prezidiu ministerské rady.[95]

Na základě předchozích událostí požádal kancléř řádu maltézských rytířů v Římě Louis markýz Rangoni Machiavelli ministra Chvalkovského dne 2. února 1939 o souhlas vlády se zřízením vyslanectví v Praze, které by požívalo všech diplomatických výsad a imunit jako řádová vyslanectví v jiných státech, a zároveň zažádal o udělení agrément pro vyslance dr. Josefa Pluhaře.[96] V tomto oka-

mžiku bylo nutno vyřešit především otázku postavení nového diplomatického zástupce, a proto byl pověřen vypracováním stanoviska dr. Víšek z protokolu ministerstva. Přitom se mohl opírat o informace většiny kontaktovaných zastupitelských úřadů, protože chyběla jen nejdůležitější odpověď z Budapešti (expertiza z Berlína dorazila do Prahy právě v „hodině dvanácté“, tj. 6.2.). Budoucí oficiální zástupce maltézských rytířů byl pozván mezi 2. a 8. únorem (přesné datum se nepodařilo v pramenech ověřit) do Černínského paláce k přednostovi protokolu a tady za přítomnosti dr. Maixnera, informován o tom, že nemůže být považován za exteritoriální osobu, takže mu nemohou být, na rozdíl od ostatních diplomatů, přiznány výsady vedoucích zahraničních diplomatických misí. Dr. Pluhař uznal toto stanovisko jako oprávněné. Na zasedání vlády dne 10.2., kam pro časovou tíseň donesl návrh osobně ministr Chvalkovský, byl vysloven souhlas se zřízením vyslanectví řádu maltézských rytířů v Praze.[97] Kancelář ministerské rady dala usnesení na vědomí Kanceláři prezidenta republiky a všem ministerstvům bezprostředně následující den, telefonicky byl o něm zpraven také kancléř Pluhař.[98]

Ministr zahraničí odpověděl řádovému vedení do Říma, že vláda souhlasí se zřízením vyslanectví řádu maltézských rytířů v Praze a přiznává mu veškerá práva příslušející jiným vyslanectvím, avšak jen vyslanectví jako takovému. Fakticky to například znamenalo daňové osvobození budovy vyslanectví, pokud by sloužila reprezentačním a úředním účelům, bezcelnost pro úřední a reprezentační potřeby, právo vyvěšovat vlajku s maltézským křížem (ale bez československé vlajkové výzdoby).[99] Protokol ministerstva zahraničních věcí požádal dne 13.2. Kancelář prezidenta republiky, aby doporučila JUDr. Háchovi udělit agrément vyslanci PhDr. Josefu Pluhařovi s výhradou, týkající se jeho nezměněného osobního statutu, protože by to bylo v rozporu s článkem ústavy o rovnosti občanů před zákonem.[100] Hrad v osobě dr. Popelky mohl odpovědět, že prezident republiky rozhodnutím z 15. února udělil agrément dr. Pluhařovi jako vyslanci řádu maltézských rytířů v Praze.[101]

Prostřednictvím římského vyslanectví Československa u Svatého stolce byl doručen kancléři řádu Machiavellimu dopis ministra Chvalkovského (jako odpověď na žádost z 2.2.) s informací o předchozích krocích vlády a prezidenta Háchy. V závěru byla znovu shrnuta otázka diplomatických výsad a imunit v souladu s výše zmíněným stanoviskem protokolu MZV.[102] Čilou korespondenci mezi Černínským palácem a římským vedením řádu ukončil dne 27.2. osobní dopis kancléře ministru zahraničí Chvalkovskému s poděkováním československé vládě za možnost zřídit vyslanectví pod vedením dr. Pluhaře.[103]

V Černínském paláci a na Hradě probíhaly poslední přípravy, související s předáním pověřovacích listin. Ministr Chvalkovský přijal budoucího diplo-

matického zástupce dne 2. března,[104] Kancelář prezidenta republiky mezitím připravila program jeho nástupní audience na Pražském hradě. Její termín byl stanoven na 6. březen 1939 přesně v pravé poledne.[105] Během dopoledne 6.3. nechal šéf protokolu MZV dopravit připravenou nástupní řeč dr. Pluhaře a návrh odpovědi hlavy státu dr. Čihařovi do KPR. Vše tedy bylo připraveno ke slavnostnímu aktu, který probíhal podle tradičního scénáře: vyslanec v doprovodu atašé dr. Radlinského odjel ze sídla legace na Maltézském náměstí v automobilu, označeném vlajkou maltézského řádu s tradičním osmihrotým maltézským křížem. Po příjezdu na první hradní nádvoří nastoupila jen čestná stráž s trubačem, po poctě vystoupil dr. J. Pluhař v Matyášově bráně, v předsíni jej očekával dr. Čihař z KPR se šéfem diplomatického protokolu dr. Víškem a uvedli jej do Brožíkova pokoje. Vedoucí protokolu šel poté ohlásit vyslance dr. Háchovi. Prezident společně s ministrem Chvalkovským a dr. Popelkou z KPR čekali v Mánesově pokoji, po ohlášení se přesunuli do Gobelínového pokoje a šéf protokolu uvedl budoucího tituláře. Za přítomnosti všech zúčastněných byly předány pověřovací listiny, vyhotovené 24. února v Římě, a proneseny slavnostní projevy. Poté přešli pánové zpět do Mánesova pokoje a prezident zde setrval s vyslancem v kratším rozhovoru, načež se po několika minutách rozloučil. Při odjezdu dal trubač opět signál a stráž vzdala novému vyslanci poctu.

Odevzdání pověřovacích listin jistě znamenalo završení dvacetiletého úsilí řádu maltézských rytířů a hlavní strůjce tohoto úspěchu teď stál jako jeho první diplomatický zástupce na Pražském hradě před hlavou okleštěného státu.[106] Pro sedmačtyřicetiletého Pluhaře to znamenalo vrchol jeho dosavadní kariéry, i když mu předcházely zážitky z Vatikánu a ze setkání s řádovými představenými v Římě. Který z nich byl pro něj silnější, nemůžeme objektivně posoudit, jisté je, že při audienci 6. března netušil, že má před sebou jen epizodickou diplomatickou kariéru, kterou záhy pozmění události po 15. březnu 1939 v jeho neprospěch. Ani prezident Hácha nevěděl, že při ujištění o podpoře při výkonu vyslanecké mise nebude moci Pluhař příliš dlouho spoléhat na slíbený zájem a pomoc. Také závěrečné přání dalšího rozkvětu řádu maltézských rytířů se brzy stalo zbožným přáním či spíše nic neříkající frází s hořkou pachutí. Kancelář prezidenta republiky čekal ještě poslední úkol, dne 7. března odeslala protokolu ministerstva zahraničních věcí pověřovací listinu k archivaci. K tomu však už nedošlo, jak vyplývá z kancelářských poznámek na spisu a z jejího faktického uložení mezi aktovým materiálem.[107] Ministerští úředníci měli v polovině března 1939 bezpochyby jiné starosti a úkoly.

Pražský arcibiskup a řádový velkopřevor Karel Kašpar mohl sledovat některé události kolem akreditace vyslance řádu zpovzdálí, protože od poloviny února pobýval v Římě, kde se odehrávaly významné změny ve vedení katolické církve po smrti papeže Pia XI.[108] „České slovo“ přineslo dne 8. března 1939

zprávu o Pluhařově odjezdu z Wilsonova nádraží do Říma.[109] Díky ní se dovídáme, že se měl ještě před slavnostní korunovací papeže Pia XII. zúčastnit 9.3. oběda, který uspořádal na počest arcibiskupa Kašpara vyslanec u Svatého stolce dr. Radimský a následující den měl mít audienci u knížete velmistra řádu maltézských rytířů knížete Chigi della Rovere Albani. Dostupné prameny Pluhařovu účast nepotvrzují ani nerozvádějí.[110]

Neúplné informace o Pluhařově osudu po 15. březnu 1939 můžeme získat opět z materiálů Archivu ministerstva vnitra, a to nepřímo z výslechových protokolů již zmíněného F. W. Bobeho, který, jak vyplývá z dochovaných materiálů, nepatřil do řad jeho příznivců. Musíme ale vycházet z faktu, že si bývalý převor nemusel přesně pamatovat sled událostí a navíc byl po svém zatčení v květnu 1945 a dlouhé vyšetřovací vazbě odříznut od aktuálního dění. Proto je třeba konfrontovat řadu údajů z jeho výpovědí, učiněných v průběhu let 1945–1947 s dalšími informacemi, pokud se je podaří získat z jiných pramenů.[111] V tomto případě má samozřejmě větší autenticitu Pluhařova žádost tehdejšímu předsedovi vlády Fierlingerovi o uvolnění řádového majetku z 12.5.1945 s popisem činnosti řádu od roku 1937, do něhož se samozřejmě promítá i jeho práce.[112] Další zajímavé informace jsou v Pluhařově protokolárním prohlášení, učiněném na vyslanectví Československé republiky v Bernu 18. října 1946 pro potřeby soudního stíhání bývalého převora F. W. Bobeho a vrchního tajemníka gestapa Kurta Oberhausera.[113] Posledním v pořadí je Pluhařův nedatovaný životopis, jehož sepsání (zřejmě pro potřeby budoucího zaměstnavatele při žádosti o nový pas) můžeme klást za 25. říjen 1946.[114] Přestože prameny vznikly přibližně ve stejné době a vzájemně se doplňují, akcentují s ohledem na příjemce různé události. Faktograficky se dají využít, ale při jejich hodnocení musíme přihlížet k subjektivní interpretaci. Z těchto úředních záznamů se kromě několika podrobností o poměrech v řádu maltézských rytířů a o situaci pražského konventu za okupace dovídáme také potřebné detaily o Pluhařovi, které pomohou objasnit další sled událostí a podrobností z jeho života.

Krátká vyslanecká kariéra skončila s vyhlášením protektorátu, protože tímto aktem došlo k přerušení stávajících diplomatických styků Československa a mimo jiné pravděpodobně k přerušení oficiálních vztahů s řádem maltézských rytířů. Podle poválečného vyjádření MZV odvolal řád po 15.3. svého vyslance v Praze.[115] Pluhařova další činnost v době mezi 15.3.1939 a jeho odchodem do zahraničí je prozatím zčásti nejasná. S předáním akreditace diplomatického zástupce řádu maltézských rytířů, to je s předáním pověřovacích listin prezidentu Háchovi, neztratil kancléřský úřad, protože v jeho prohlášení, učiněném později ve Švýcarsku se píše: *„Sám z vlastní zkušenosti jako kancléř Maltheského řádu do svého odchodu z Prahy do ciziny, tj. do počátku roku 1940, mohu potvrditi, že vystupoval proti všemu* (Bobe – pozn. aut.)*, co bylo dříve českoslo-*

venské resp. české. Počátkem prosince 1939, když oznámil jsem ve své funkci, že bude (jde o překlep v orig., pravděpodobně *"že budu"*) *pořádati jako obvykle vánoční nadílku pro chudé děti, sdělil mi přípisem, že nemůže se dostaviti na tuto nadílku, jelikož mne zná jako nepřítele německého lidu a zejména pak jeho režimu".*[116] Akce měla další dohru, protože si Pluhař nenechal odpověď jenom pro sebe a dopis ukázal arcibiskupu Kašparovi a jeho sekretáři dr. Boukalovi.

Tomuto zdánlivě drobnému incidentu předcházela mnohem závažnější událost ze září 1939. Tehdy se ambiciózní Bobe (bez Kašparova souhlasu a bez vědomí velmistra maltézského řádu v Římě knížete Chigiho) stal převorem maltézského řádu v Praze. Ke svému jmenování využil generálního vikáře katolických řádů friburgského biskupa Feldera, který byl za Pia XI. jmenován papežským vizitátorem všech řádů s neomezenou platností. Jeho nástupce na papežském stolci ustanovil po svém zvolení do této funkce jinou osobu, takže česká strana považovala tento akt za neplatný, a kardinál Kašpar se jako titulární velkopřevor řádu cítil jmenováním nového převora bez jeho vědomí právem dotčen.[117] Pluhař vezl v lednu 1940 do Říma Kašparovy protesty proti Bobeho jmenování (údajně podle svědectví z roku 1946 protestoval i on sám), jeden převzal ve Vatikánu řádový kardinál La Puma a druhý velmistr maltézských rytířů, při další únorové návštěvě se mu podařilo dosáhnout odnětí převorské hodnosti.[118] Spor byl ukončen až po arcibiskupově smrti v roce 1941 a Bobe byl později ve funkci potvrzen.[119]

Z uvedeného a možná i z řady dalších nedorozumění a incidentů mezi Pluhařem a Bobem je patrné, že se neměli příliš v lásce, a potvrzují to také pozdější výpovědi několika svědků. Například podle Vladimíra Píchy, jednoho z mála zbývajících členů kněžského konventu maltézského řádu, byl Pluhař s Bobem *„vždy na válečné noze a snad jej Bobe měl na svědomí".*[120] Možná měli oba stejné nebo dost podobné povahové rysy a za dané politické situace nebyly vytvořeny podmínky pro to, aby se schopnosti obou promítly do klidné nekonfliktní spolupráce ve prospěch řádu. Jisté je, že ze všeho nejvíc vadily Bobemu vazby na českou předválečnou politickou reprezentaci a na arcibiskupa Kašpara, kterého považoval za svého velkého rivala (Bobeho sebevědomí šlo tak daleko, že mimo jiné usiloval o arcibiskupský stolec).[121]

Vraťme se však zpátky k roku 1940. Pluhař se dozvěděl, že má být 3. května předvolán do Petschkova paláce, a proto opustil už 1.5. Prahu a odjel k velmistrovskému úřadu do Říma a tam se neúspěšně pokoušel dále působit v řádových službách. Úřední a také napůl soukromé cesty z protektorátu mu umožňoval dosud platný pas vyslance řádu v ČSR z 1.2.1939, užívaný před válkou se souhlasem MZV.[122] Existence pasu zřejmě unikla pozornosti německých úřadů, které se soustředily na jiné úkoly, nebo byla naopak s jejich vědo-

mím tiše přehlédnuta. Německé orgány asi nepočítaly s eventualitou, že by měl jako bývalý československý státní občan jiný než československý diplomatický pas. Možná, že Pluhaře v tomto případě zachránilo diplomatické postavení, jehož řešením se právě před rokem intenzivně zabývalo ministerstvo zahraničí. Je však dost podivné, že by člověk, jehož činnost byla už delší dobu trnem v oku německých bezpečnostních složek, odcestoval do ciziny bez povšimnutí.

Definitivní odjezd z protektorátu pravděpodobně oddálil Pluhařovo zadržení a uvěznění, protože ten později vypověděl, že bývalý převor několikrát žádal na gestapu již v roce 1939, aby byl zatčen.[123] V Římě byl mimo jiné v kontaktu s papežským komořím Hrubanem a vicerektorem československé koleje Nepomucena dr. Bezdíčkem a dalšími osobnostmi.[124] V letech 1940–1941 cestoval z Itálie do Švýcarska a do Jugoslávie, kde navštěvoval krajany, například ředitele československo-jugoslávské banky Bezdíčka nebo profesora Smetánku, předsedu krajanského spolku v Záhřebu. Údajné návštěvy krajanů mohly být šikovně spojeny s obchodními aktivitami, protože Pluhařova mnohokrát prokázaná zdatnost a schopnost odhadnout budoucí vývoj se promítla i do jeho ekonomických aktivit, které byly solidním zdrojem jeho příjmů, ale po válce mu byly spíš na obtíž.

Lze totiž doložit, že byl těsně před okupací ČSR akcionářem prosperující akciové společnosti továren na fezy v textilním závodě ve Strakonicích, kapitálově spojené s Rakouskem a se Švýcarskem.[125] Není náhodou, že tento podnik, postavený na pozemcích části bývalého maltézského velkostatku, odkoupeného v roce 1924, byl pod kontrolou agrární strany a že stranická příslušnost a politická loajalita byla také vyžadována od všech zaměstnanců.[126] Neprůhledné hospodaření s akciemi v polovině třicátých let, respektive v roce 1936, umožnilo převedení většiny firemního kapitálu švýcarské akciové společnosti Tarbouches Trust A. S., a tak byl zajištěn nerušený tok financí a následný výběr dividend v zahraničí. V letech 1936–1938 byly v zahraničí, konkrétně v Rakousku, ve Švýcarsku, v Maďarsku, v Jugoslávii a ve Francii, zřízeny obrovské konsignační sklady hotových výrobků.[127] Není proto vyloučeno, že Pluhař navštěvoval v prvních letech války obchodní partnery, o těchto cestách nemáme bohužel žádné bližší podrobnosti. Tuto domněnku potvrzuje i Bobeho výpověď, takže můžeme usuzovat, že šlo spíš o soukromé nebo o stranické obchodní aktivity.

Neznámo kdy přerušil Josef Pluhař trvalý kontakt s Římem, odešel do Istrie a tam se mu později podařilo žít v ústraní.[128] V listopadu roku 1941 byl italskou fašistickou policií v Opatiji konfinován a pronásledován až do zatčení 12. června 1944. Při obsazení Istrie Němci byl zatčen a přes vězení v Rijece, Terstu a Vídni deportován do Prahy.[129] Dne 2. července 1944 ve 22 hodin byl předán

z příkazu RSHA proticírkevnímu referátu pražské řídící úřadovny gestapa nebo referátu IV 3, jehož posláním bylo obranné zpravodajství, do vazby na Pankráci.[130] Při prvním pražském výslechu v Petschkově paláci dne 2. srpna 1944[131] se setkal s vyšetřovatelem Oberhauserem, k jehož informátorům a spolupracovníkům patřil i převor F. W. Bobe.[132] Vrchní tajemník proticírkevního referátu Kurt Oberhauser vyslýchal Pluhaře ještě několikrát a při tom ho kromě špionážní činnosti proti říši mimo jiné obviňoval ze zmaření Bobeho jmenování pražským arcibiskupem. Vyšetřovaný popsal později Oberhauserovo zacházení na gestapu takto: *„výsledkem těchto výslechů je, že mi zlomil dvě žebra a tloukl do hlavy tak surovým způsobem, že dosud velmi často, zejména v očích, cítím velké bolesti, a mám chronický defekt srdeční“.*[133] Týrání nezůstalo bez očividných následků, a tak byl Pluhař potlučený a oteklý v obličeji ještě 13. února 1945 při odchodu z pankrácké cely č. 150 do terezínské Malé pevnosti.[134]

V Terezíně byl nejprve umístěn v cele č. 36 a odtud byl předán přesně po měsíci pobytu 13.3.1945 do tzv. Krankenrevíru. Ve vězeňské marodce (Krankenzelle) byl od 30.3.1945 až do osvobození tábora.[135] Zde onemocněl jako řada dalších vězňů tuberkulózou, takže se vrátil do Prahy mezi prvními propuštěnými. Sám uvádí, že byl jako třetí z těžce nemocných převezen do Prahy.[136] Je však známo, že 1. května odešlo z Terezína přes dvě stě podobně nemocných, a proto není vyloučeno, že byl jako bývalý prominent zařazen mezi první propuštěné.[137]

Po návratu se energicky ujal úřadu kancléře a snažil se konsolidovat poměry řádu maltézských rytířů. Proto se 12.5.1945 obrátil na předsedu vlády se žádostí o uvolnění řádového majetku a při tom shrnul nejzávažnější události od roku 1937.[138] Důležitá je informace, že jednal v zájmu řádu maltézských rytířů jen jako jeho kancléř, *„který podle rozhodnutí velmistrovského úřadu v Římě jest nadále jako takový uznáván a tím tudíž i celé samostatné velkopřevorství“.*[139] Pluhař žádal o vydání kancléřského úřadu maltézskému řádu spolu se zajištěným řádovým majetkem, to je s konventem, palácem, knihovnou a archivem, a s řádovými statky, potřebnými k provozování charitativní činnosti. Při této příležitosti neopomenul zdůraznit vlastnictví valné části řádového majetku římským ústředím. Jednalo se o velkostatky ve Slezsku a o pražské velkopřevorství, které bylo údajně z Pluhařovy iniciativy i po smrti řádového velkopřevora arcibiskupa Kašpara uznáváno velmistrem v Římě za samostatné de facto i de iure.[140] Zároveň vyzval k přestěhování věcí bývalé německé univerzity, které byly deponovány ve velkopřevorském paláci. V závěru dopisu upozornil na nutnost vydání řádových klenotů a dalších věcí z fary konventního chrámu, které s sebou odvezl F. W. Bobe při odjezdu z Prahy, a vyzval k Bobeho a k Oberhauserovu zatčení.[141]

Pro ministerské úředníky znamenala Pluhařova aktivita nové prověřování předložených informací. Kromě toho bylo třeba zjistit prostřednictvím MZV, kdo je oprávněn jednat jménem řádu, proto bylo rozhodnuto až do konečného vyřešení této záležitosti jednat s dr. Pluhařem. Po dohodě měl být ustanoven zatímní správce řádového majetku, aby byla zachována jednota majetkové podstaty. Úřad předsednictva vlády, respektive dr. Vaněk, jemuž byla tato agenda přidělena, rozeslal dne 28.6. pokyny a dotazy ministerstvům školství a národní osvěty, vnitra a zahraničních věcí. Černínský palác měl tedy co nejrychleji zjistit jméno osoby oprávněné jednat za řád maltézských rytířů, vnitro mělo vyšetřit, zda byl majetek řádu zajištěn a dán pod národní správu podle dekretu prezidenta republiky č. 5/45 Sb. a nebo zda by se po dohodě s Pluhařem raději neměl ustanovit prozatímní správce veškerého majetku. Ministerstvo školství a národní osvěty bylo dotázáno, jestli by převzalo do národní správy majetek přenesený bývalou německou univerzitní správou. Ministerstvo zahraničí podepsané dr. Maixnerem odpovědělo na dotaz předsednictva vlády 9.7.1945 a informovalo, že dr. Pluhař je kancléřem řádu v Praze, a proto je oprávněn jednat v zájmu řádu maltézských rytířů.[142] Politicky vnímavý Pluhař záhy pochopil, že v osvobozeném Československu je úplně jiné klima, než na jaké byl zvyklý ve dvacátých a ve třicátých letech. Svědčí o tom i závěr jeho prvního oficiálního dopisu, který v souladu s tehdejším revolučním nadšením ukončil provoláním slávy prezidentu republiky, osvobozenému Československu a jeho vládě a všem československým spojencům.[143] Nebyl samozřejmě jediným, kdo v té době nedokázal nebo naopak dokázal velice rychle odhadnout další politický vývoj.

Pod vlivem událostí v řádu během okupace, avšak zejména pod vlivem získaných informací o Bobeho činnosti, s nimiž se seznámil až po návratu z koncentračního tábora, se rozhodl rezignovat na další zastupování řádu při jednání s československou vládou. Začátkem července 1945 odjel jako diplomatický kurýr ministerstva zahraničních věcí na vlastní diplomatický maltézský pas přes Paříž do Říma, aby si při zpáteční cestě vyzvedl věci v Istrii, které mu tam zůstaly po zatčení.[144] S přihlédnutím ke složité dopravní situaci v západní Evropě bezprostředně po ukončení války a k jeho celkovému zdravotnímu stavu byla taková cesta na pováženou. Není vyloučeno, že ve hře bylo více než pár svršků či menších cenností, zanechaných v zahraničí. Není také vyloučeno, že mu nic netušící MZV poskytlo solidní úřední krytí pro vyřízení soukromých nebo stranických pohledávek. Dalším důvodem cesty do Itálie byla návštěva římského paláce ve Via Condotti. Pluhař přijel do italského hlavního města 24.7.1945 a tam čekal na možnost odjezdu do Opatije. Na zastupitelském úřadu si vypůjčil dvacet tisíc lir a zavázal se k jejich vrácení po návratu do Prahy, eventuálně ještě v Terstu, pokud se dostane k penězům v Opatiji.[145] Podle vlastní interpretace využil zastávky v Římě k návštěvě velmistra knížete Chigiho a při

ní koncem července nebo v srpnu 1945[146] rezignoval na prozatímní vedení řádu v Československu, kterým byl pověřen po Bobeho zatčení.[147] Titul kancléře a členství v řádu si však nadále ponechal.

Před cestou do Terstu mu pokladna vyslanectví vyplatila dalších pět tisíc lir, Pluhař se zavázal k vrácení obnosu do pokladny MZV po svém návratu. Zpáteční cesta do Prahy opět přes Terst a Paříž se posunula až do podzimních měsíců a urychlila ji až osobní intervence manželky Anny na ministerstvu zahraničí. Teprve potom se začátkem října 1945 začal prostřednictvím zastupitelského úřadu v Bělehradě zajišťovat Pluhařův návrat.[148] V lednu 1946 se připravoval na další služební cestu, tehdy odjel do Švýcarska a do Itálie na speciální pas MZV, zřejmě se jednalo o kurýrní pas, vystavený administrativním odborem na doporučení ministra financí Vavro Šrobára. Z ní se už nevrátil a zůstal ve Švýcarsku pod záminkou léčení zdravotních problémů, způsobených vězněním. Později napsal, že z Prahy odešel definitivně 4. ledna 1946 kvůli pronásledování komunisty.[149] Přes údajný útisk si však stačil zajistit cestovní doklad, který mu umožnil bez problémů vycestovat z republiky. Vzhledem k událostem kolem bývalých spolupracovníků z republikánské strany, a zejména s ohledem na Beranovo zatčení, musel předpokládat, že se také on nevyhne vyšetřování či soudnímu stíhání. Z bezpečné dálky pečlivě sledoval další politický vývoj v Československu.[150]

Jasno do záhadného poválečného Pluhařova vztahu k řádu maltézských rytířů vnáší sdělení zastupitelského úřadu v Paříži pražskému ústředí, které zprostředkoval osobní tajemník Jana Masaryka dr. Špaček. Hrabě Pierredon předal při návštěvě u ministra zahraničí Masaryka 12. září 1946 dopis sekretáře řádu pro zahraniční záležitosti Ferdinanda Hohensteina z 1. srpna t.r.[151] s informacemi týkajícími se dr. Pluhaře.[152] Jednalo se o dopis tohoto znění: ministr Masaryk hovořil na ambasádě v Paříži s M. Švestkou, nově ustanoveným zástupcem řádu v Československu, a dal prostřednictvím ambasády na vědomí, že se dr. Pluhař dostavil s diplomatickým pasem řádu.[153] Jelikož J. Pluhař již neměl právo vlastnit tento pas, jednalo se evidentně o zneužití z jeho strany.[154] Dne 20. listopadu 1945 byl zbaven všech dosavadních funkcí a zároveň byl vyzván k vrácení cestovního pasu č. 80, což dosud neučinil. Vedení řádu předpokládalo, že jej stále užíval, i když mu nebylo jasné, jak mohla být platnost prodloužena, a proto se rozhodlo zrušit všechny Pluhařovy cestovní doklady. Hohenstein prosil de Pierredona v závěru dopisu, aby přesvědčil Josefa Pluhaře o neprodleném vrácení pasu řádu maltézských rytířů, který již není oprávněn vlastnit a jehož používání by bylo jasným zneužitím, neboť už nezastává žádnou úřední nebo oficiální funkci.

Úřední poznámka ze 3.10.1946 vystihuje naprosto přesně stanovisko či spíše nezájem Černínského paláce dále se tímto problémem zaobírat. Ministerstvo zahraničí, kde docházelo k postupným personálním obměnám, se necítilo být povoláno k zásahu do věci, kterou považovalo za interní řádovou záležitost, a proto vzalo dopis pouze na vědomí a uložilo ad acta. Zvolilo, podobně jako jiná ministerstva a státní instituce, vyčkávací taktiku ve vztahu k řádu maltézských rytířů. Po uvedené Hohensteinově a de Pierredonově iniciativě se Josef Pluhař „nečekaně" přihlásil na vyslanectví v Bernu a učinil zde již uvedené protokolární oznámení k Bobeho protistátní činnosti a k chování vrchního tajemníka gestapa Oberhausera.[155] Nedlouho po něm odeslal do Prahy životopis a v závěru zdůraznil, že by se do budoucna rád vrátil k předchozí propagaci Československa v zahraničí, jíž se intenzivně věnoval už od studentských let.[156] Tato činnost ho jistě těšila a zároveň mu dávala možnost cestovat do nových míst, poznávat a setkávat se se zajímavými a vlivnými lidmi, po jejichž přízni a lesku, jak se zdá, někdy až chorobně toužil.

Pluhař zůstával stále v zahraničí a odtud zneklidněn sledoval záhadné mlčení pražských úřadů.[157] Dopisem z Bernu znovu požádal MZV o vystavení nového *„zvláštního služebního cestovního pasu"* k cestám do zahraničí a *„permanentního kurýrního listu (mezi Bernem-Milánem-Římem)"* nikoliv jako pro bývalého vyslance a kancléře řádu maltézských rytířů, ale protože je potřeboval *„k eminentně důležitým celostátním pracem pro Československo na dobu půl roku"*.[158] Nové doklady měly být na žadatelovo přání odeslány československé legaci v Bernu, která měla po získání nových víz vrátit starý neplatný pas do Prahy. Zásilka měla být odeslána letecky na jeho útraty, Pluhař si byl dobře vědom toho, že v sázce je jeho budoucnost. Vyslanec v Bernu Jindřich Andriál došel k závěru, že je třeba záležitost projednat s hlavním štábem ministerstva národní obrany, a proto urychleně informoval Černínský palác.[159] MNO požádalo následující den o vyhotovení služebního pasu pro dr. J. Pluhaře.[160]

Ministerstvo zahraničních věcí vystavilo zvláštní cestovní pas č. 136/47 platný na šest měsíců a požádalo o jeho doručení do Bernu, jediným problémem bylo označení Pluhařova povolání. Záležitost bylo konzultována i s ministerstvem vnitra, kompetentní úředník byl právě mimo území ČSR, a tak ing. Odon Pára z administrativní sekce, která měla na starosti konzulární záležitosti, rozhodl o odeslání pasu, vystaveného kancléři suverénního řádu maltézských rytířů dr. Pluhařovi. Odložené jednání proběhlo na MV až 24.7.1947 a ing. Pára při něm informoval o učiněných krocích a o možnosti vystavit kurýrní list prezidiem MZV nebo vojenským atašé v Bernu zpravidla k jednotlivým cestám. V poznámce k písemnému záznamu z 27.7. si zapsal, že Pluhařův kancléřský titul je sporný, jelikož se jmenovaný úřadu nevzdal, ale nynějším velmistrem není uznáván. Do pasu byl zanesen pouze z nutnosti kvůli služebnímu označe-

ní.[161] Otázka jeho kancléřství už byla vyřešena před rokem v Římě a MZV ji dávno mělo k dispozici, zkušený ministerský rada dobře věděl, k čemu byl přinucen okolnostmi. Pro klidné svědomí svěřil tento fakt alespoň úřednímu záznamu na referátníku. Protože se blížil konec platnosti zvláštního pasu, navštívil O. Pára 2.12.1947 hlavní štáb ministerstva národní obrany a tam se zajímal o eventuální prodloužení zvláštního pasu, jehož platnost měla vypršet 10. prosince. Ministerstvo si vyžádalo jednodenní lhůtu, kterou prodloužilo znovu o 24 hodin, po uplynutí stanoveného času byl Černínský palác telefonicky informován nic netušícím podplukovníkem Siegelem, že MNO nemá další zájem *„na pánovi o nějž se jedná“.*[162] Výsledkem tohoto jednání byl velice stručný telegram s oznámením do Bernu neprodlužovat zvláštní pas, protože žádný resort nehodlal využívat Pluhařovy blíže nespecifikované služby.[163]

Další informace získáme jen ze slovníkového hesla exilové publikace, kterou sestavil a připravil k vydání stále činný Pluhař. Namátkou vybíráme, že byl od prosince 1948 členem výboru francouzského komitétu pro Čechoslováky v Paříži, od června následujícího roku členem výboru papežského komitétu v Římě a koncem září 1949 vedl československé uprchlíky k papeži do jeho letního sídla v Castel Gandolfo.[164] Přestože se pohyboval v letech 1948 a 1949 stále po Evropě na trase Paříž – Řím, neznamená to, že se jím dále nezabývala ministerstva zahraničních věcí a vnitra, spíš tomu bylo naopak. Ministerstvo vnitra, respektive ústřední ohlašovací úřad Ředitelství národní bezpečnosti, prověřovalo pro ministerstvo zahraničí v únoru 1949 jeho trvalou pražskou adresu.[165]

Ministerstvo zahraničí ještě v roce 1949 likvidovalo Pluhařovy nedobytné finanční pohledávky ve výši 200 švýcarských franků (v přepočtu 2360 korun), které mu poskytl zastupitelský úřad v Bernu 8.11.1945. Podle zprávy ŘNB v Praze z 22.2.1949 byl sice dr. Pluhař hlášen v Praze XIX., čp. 1029, ul. Ve Struhách, ale manželka Anna na pasovém oddělení MZV 15. února 1949 a znovu 14. března 1949 uvedla, že se zdržuje v emigraci na neznámém místě. Paní Pluhařová tak reagovala na výzvu MZV kvůli vrácení neplatných zvláštních pasů z roku 1945 a 1947. Právní zástupce řádu maltézských rytířů advokát JUDr. Karel Lohr oznámil ministerstvu zahraničí, že se necítí zavázán k jakýmkoliv náhradám za Josefa Pluhaře, protože jmenovaný byl už v roce 1945 zbaven veškerých řádových funkcí.[166] Bývalý vyslanec ve Švýcarsku dr. Jaromír Kopecký, propuštěný ze státní služby 31.8.1948, na písemnou výzvu MZV z 19.3.1949 nereagoval.[167] Finanční oddělení došlo k závěru, že dr. Kopecký jednal při poskytnutí půjčky *„bona fide“,* a tak se rozhodlo navrhnout vymáhanou částku koncem července k odpisu.

Josef Pluhař emigroval koncem roku 1951 za pomoci mezinárodní katolické organizace do USA,[168] dále působil jako dopisovatel výboru Československé národní rady v Chicagu a byl členem Republikánské strany československé ve Washingtonu, členem Národního svazu českých katolíků, i za oceánem byl stále žurnalisticky a přednáškově činný.[169] Bližší informace o jeho dalším životě za oceánem nemáme. Zemřel v Chicagu 20.10.1969.[170]

Doktor Josef Pluhař prošel po absolutoriu na vysoké škole třemi životními etapami, v první z nich se spojil s politikou republikánské strany, kde mu byla přisouzena role člověka ochotného a schopného kdykoliv plnit požadavky mocnějších a vlivnějších. Vstupem na scénu řádu maltézských rytířů se zdánlivě uzavřela jedna životní etapa a role věčně druhého muže v pozadí byla na krátký okamžik vystřídána hlavní rolí vyslance řádu maltézských rytířů. Díky připravenosti, předchozím stranickým kontaktům a politické situaci se mu za krátkou dobu podařilo vyřešit to, oč marně usilovali představení řádu po dvě desetiletí. Po krátkém vzestupu a nedlouhém válečném intermezzu přichází emigrace, nejtěžší třetí období pro člověka, který už má nejlepší léta za sebou a musí v šedesáti letech znovu pracovat na nové existenci. Pluhařův nebo jemu podobný příběh prožilo mnoho angažovaných lidí, kteří pomáhali formovat prvorepublikové demokratické Československo.

V úvodu příspěvku bylo naznačeno, že po roce 1918 byla v Československu nastolena proticírkevní politika, která se nevzhlížela v lesku oltářů a ornátů. Do značné míry k tomu přispěl nový systém, nastolený státotvornými stranami. Toto konstatování platí dvojnásob pro poválečné poměry. Po roce 1945 reprezentoval Josef Pluhař nejen katolictví, ale také nepohodlnou agrární stranu, která musela ustoupit nově nastolenému trendu.

POZNÁMKY:

[1] Dosavadní pražský arcibiskup Pavel Huyn byl v době převratu při chebské vizitaci natolik zaskočen politickými změnami, že se vyhnul návratu do Prahy a uchýlil se rovnou do Říma. Olomoucký arcibiskup Lev Skrbenský z Hřiště odešel do soukromí a faktické vedení církevních záležitostí bylo v rukou Jednoty katolického duchovenstva. Huynovým nástupcem jmenovala kurie bez vědomí československé vlády Františka Kordače, což si někteří zastánci církevní rozluky vykládali jako významný signál z Vatikánu.

[2] J. Kadlec, Přehled českých církevních dějin, sv. II., Praha 1991, s. 239 užívá pro hodnocení činnosti církevních špiček a její spolupráci s režimem dokon-

ce silnější termín a označuje postoj hierarchie k národnostně nespravedlivé monarchii jako „servilní“.

[3] Došlo k rozbití pamětní desky v portálu u Matky Boží pod řetězem, která připomínala zničení stavby husity v roce 1421.

[4] Na tomto místě uvádíme výběrově novější základní literaturu k tématu: J. Kadlec, Přehled českých církevních dějin II., Praha 1991, s. 239–251; A. Klimek, Boj o Hrad, sv. 1, Praha 1996, sv. 2, Praha 1998; Z. Kárník, České země v éře První republiky (1918–1938), sv. 1, Praha 2000, sv. 2, Praha 2002, sv. Praha 2003; F. X. Halas, Neklidné vztahy – k jednomu aspektu výročí 28. října 1918, Svitavy, Trinitas 1998; týž, Fenomén Vatikán: idea, dějiny a současnost papežství, diplomacie Svatého stolce, České země a Vatikán. Centrum pro studium demokracie a kultury, Brno 2004. Další práce a dílčí studie k danému tématu: Traditio et cultus (sborník k šedesátinám Miroslava Vlka), Praha, Karolinum 1993, z něj: J. Kadlec, Biskup Jan Valerián Jirsík jako politik, s. 201–210; A. Klimek, Papežský komoří Jan Jiří Rückl jako politik, s. 219–228; R. Kvaček, Lidová strana před Mnichovem, s. 229–240; Politický katolicismus v nástupnických státech Rakousko-Uherské monarchie v letech 1918–1938 (sborník ze stejnojmenné konference konané r. 1996). Olomouc, Univerzita Palackého 2001, z něj zejména: M. Kouřil, Katoličtí kněží v politice Československa v meziválečném období, s. 31–42; D. Němec, Mezinárodní smlouvy mezi apoštolským stolcem a Polskem, Rakouskem a Československem v období mezi dvěma světovými válkami, s. 43–72; M. Trapl, Hnutí „Pryč od Říma“, s. 13–30; Společnost v přerodu. Sborník referátů z cyklické konference Demokracie 2000, Praha Masarykův ústav AV 2000, z něj zejména: F. X. Halas, Sekularizace v Evropě a vztah mezi náboženstvím a společností v první československé republice, s. 117–134; A. Klimek, Strany a stranictví v meziválečném Československu, s. 28–41; M. Trapl, Náboženství a politika, s. 135–143; Sborník K úloze a významu agrárního hnutí v českých a československých dějinách, ed. J. Šouša, D. E. Miller, M. Hrabik Samal, Praha Karolinum 2001; In omnibus caritas (sborník k poctě 90. narozenin prof. ThDr. Jaroslava Kadlece), Praha Karolinum 2002: P. Kolář, Myšlenka odluky státu a církve v období vzniku první Československé republiky, s. 304–335; J. Šebek, Svatováclavská tradice v meziválečném Československu 1918–1939, s. 546–559;

Zatímco otázkám postavení katolické církve v Československu, vztahům s Vatikánem a dalším problémům věnuje historiografie v posledních 15 letech značnou pozornost, nelze to říci o studiích k postavení řeholí a řeholního kléru v ČSR. Kromě článků, roztříštěných v různých sbornících, vyšly práce L. Jana, F. Skřivánka, Němečtí rytíři v českých zemích. Praha 1997; P. Adama, Němečtí rytíři. Svitavy 1998; J. Pořízky, Maltézští rytíři v Čechách

a na Moravě 1870–1998. České velkopřevorství řádu maltézských rytířů a jeho představitelé. Votobia Olomouc 2002 a P. Adama, Řád německých rytířů a jeho působení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Libri, Praha 2005.

[5] K historii a kořenům řádu J. Pořízka, c. d., s. 54 an.

[6] Srv. J. Pořízka, c. d., s. 55 an.

[7] K poměru vztahu ČSR a Vatikánu A. Gajanová, O poměru Vatikánu k předmnichovské republice. In: Církve v našich dějinách, Praha 1960, s. 155–169; J. Dejmek, Počátky diplomatických vztahů mezi Československem a Vatikánem (1920–1921), (Kroftova vyslanecká mise v Římě). ČČH 91, 1993, č. 2, s. 224–246; týž, Československo-vatikánská jednání o Modus vivendi 1927–1928, ČČH 92, 1994, č. 2, s. 268–285; J. Machula, Vatikán a Československo (1938–1948). Paměti. ÚSD AV ČR 1998.

[8] Celý proces měl hlubší sociální a hospodářský podtext a ten se projevil zmíněným volebním úspěchem, když katolické strany získaly společně 71 křesel v parlamentu a více než pět set tisíc volebních hlasů. Srovnej novější literaturu s vyhodnocením předchozích poznatků: P. Marek, České schisma. Příspěvek k dějinám reformního hnutí katolického duchovenstva v letech 1917–1924. Rosice u Brna, Gloria 2000; týž, Církevní krize na počátku první Československé republiky (1918–1924). Brno 2005.

[9] Národní archiv sice převzal pozůstalost jmenovaného, kterou v roce 2004 uspořádala Mgr. T. Kubištová, ale podle jejího sdělení se nejedná o archivní pozůstalost v pravém slova smyslu. Archivní fond o 14 kartonech tvoří přibližně stejný počet kartonů nepopsaných a nedatovaných fotografií a gramofonových desek. Torzo osobní pozůstalosti je uloženo v I. oddělení Národního archivu ve fondu Archiv českého velkopřevorství maltského řádu (dále NA, ŘM), k. 322–323 – personálie řádových rytířů 1936–1939, kde jsou uloženy texty a koncepty přednášek, zpráv z cest, noviny a fotografie. Většinu údajů o jeho životě a úřední činnosti bylo třeba shromažďovat a skládat do mozaiky z drobných až nepatrných zmínek, roztroušených v řadě archivů a archivních fondů. Je mou milou povinností poděkovat kolegyním z NA J. Křečkové, R. Machatkové, H. Nováčkové, V. Měšťánkové a M. Sedlákové za obětavou pomoc a několik spolehlivých typů při výběru materiálu. T. Kubištové děkuji za zajímavou diskusi o Pluhařovi a D. Státníkovi z Archivu MV za trpělivost a cenné rady při práci s dokumenty AMV. Bez jejich laskavého pochopení by tato práce nemohla vzniknout za necelé dva měsíce.

[10] NA, ŘM, k. 322.

[11] Archiv ministerstva zahraničních věcí (dále AMZV), fond Konzulární odbor-jmenná spisovna (dále KO), 1945–1954, k. 511 – Dr. Josef Pluhař.

[12] V roce 1919 vyšly tiskem Praktická studie geomorfologická ze Slovenska: Se zvl. zřetelem k železničním tratím; Vlárská trať: Se stanoviska geomorfologického a Význam geomorfologie pro praksi. K zájmu o železnici jej zformovalo rodinné prostředí, resp. otcovo povolání.

[13] Původní Česká agrární strana založená v 90. letech 19. století změnila v r. 1919 název na Republikánskou stranu čsl. venkova, po sloučení se slovenskými rolníky v r. 1922 došlo k přejmenování na Republikánskou stranu zemědělského a malorolnického lidu. Dále v textu se bude označovat jako republikánská i jako agrární strana.

[14] NA, Ministerstvo zahraničních věcí-výstřižkový archiv I. (dále MZV-VA I.), 1919–1939 (1942), k. 3793 – dr. Josef Pluhař – obsahuje výstřižky novinových článků od r. 1921 převážně z Venkova, Večera, Národních listů a Vídeňského deníku.

[15] Češi a Slováci doma a za hranicemi, 1935; Na paměť hrdinů: Z činnosti Čechů a Slováků ve Francii, 1936; Naše moře, 1936; J. E. kardinál Dr. Karel Kašpar na Slovensku a Podkarpatské Rusi, 1936.

[16] AMZV, II. (zpravodajská) sekce, 1918–1939, k. 51 – různé zprávy z Vatikánu, čj. 295/dův./35, Řím 31.12.1935 – podrobná informace o pobytu pražského primasa. Arcibiskup Kašpar, který přicestoval do Říma 10.12., se po ubytování doprovodu a členů rodiny obrátil na vyslanectví s první naléhavou věcí, kterou *„bylo opatření řádu pro Dra Pluhaře; kardinál poslal ještě před svým odjezdem z Prahy Státnímu sekretariátu příslušnou žádost za udělení řádu sv. Sylvestra III. třídy. Ač ve Státním sekretariátu panoval v těch dnech pochopitelný chaos, bylo vyznamenání Dru Pluhařovi ještě včas propůjčeno“* (s.1–2).

[17] M. Trapl, Politický katolicismus a československá strana lidová v Československu v letech 1918–1938, AUPO, Fac. Philosophica, supplementum 30, SPN Praha 1990, s. 144 – Pluhař byl při arcibiskupově slovenské misi oblečen v úboru rytíře papežského řádu sv. Silvestra, což nezůstalo bez povšimnutí a posměšných poznámek lidoveckého tisku. Kašparovy styky se stranou dokládá i soukromá korespondence mezi Beranem a Kašparem, podobně vypověděl i vyšetřovaný převor maltézských rytířů F. W. Bobe – výběr z vyšetřovacích protokolů uveřejnil D. Tomášek, Konfidenti. Praha 1991, s. 137–164.

[18] M. Trapl, c. d., s. 144–145 – tehdejšímu papežskému komořímu dr. Hrubanovi se údajně podařilo ovlivnit věc v Kašparův neprospěch, když vysvětlil sekretáři Pia XI. E. Pacellimu arcibiskupovy pomýlené politické názory. Autorovo zpochybnění tohoto tvrzení je na místě a lze je doložit prameny v NA a v AMZV. K danému problému se bohužel nedochovaly zásadní prameny

ve fondu Archiv pražského arcibiskupství, které byly s největší pravděpodobností skartovány.

[19] AMZV, Politické zprávy Vatikán, čj. 289/dův./1937, běžná zpráva vyslance Radimského č. 36 ze 14.12.1937 o průběhu tajné konzistoře a čj. 312/dův./1937 periodická zpráva č. IV. za 4. čtvrtletí ze 31.12.1937, s. 4–6 s informací a s hodnocením dvou soukromých audiencí u Pia XI. během Kašparova římského pobytu ve dnech 6.–21.12.

[20] NA, Republikánská strana Československa (RSČ), k. 17 – Beranova korespondence s dr. Kašparem. Beran píše hned v úvodu dopisu z 21.12.1937: *„Vaše Eminence! Jsem šťasten z krásného výsledku zájezdu Vaší Eminence do Svatého města. Jsem šťasten z návštěvy Vaší Eminence u Svatého otce, který ...byl neobyčejně nadšen a potěšen jednak ze zdraví Vaší Eminence a jednak z audience samé“*. Z dalších řádků vysvítá, že se nejednalo o pouhé zdvořilostní předvánoční blahopřání. Srovnej ohlasy v denním tisku NA, MZV-VA I., k. 3404 – K. Kašpar (1932–1938).

[21] Archiv ministerstva vnitra (dále AMV), 305-693-3.

[22] NA, Sbírka různých osobních archivů (dále SROA), 550-220-3, s. 143–148.

[23] NA, Policejní ředitelství Praha – evidence obyvatel do r. 1950 (policejní pobytová přihláška), na této adrese bydleli Pluhařovi od 19.10.1937.

[24] E. Eisenlohr byl vyslancem v Praze od 5.2.1936. Veškeré údaje o akreditacích diplomatů byly čerpány z publikace Příručka o navázání diplomatických styků a diplomatické zastoupení Československa v cizině a cizích zemí v Československu 1918–1985, vydané Archivně dokumentačním odborem FMZV v Praze 1987.

[25] K. Mečíř byl prvním oficiálním vyslancem ČSR v belgickém království v letech 1919–1922, odtud přešel opět jako první diplomatický zástupce do Řecka, kde působil do roku 1924, v roce 1938 byl však přes 10 let penzionován. Mečíř byl republikánům velice zavázán, už od r. 1930 za něj Beran několikrát intervenoval u MZV, protože Mečíř splácel dluh za manželku a dceru, které stačily udělat během jeho diplomatické mise v Bruselu, když nechaly přestěhovat do Prahy nábytek z objektu, pronajatého v místě. Kvůli tomu byl předčasně penzionován a strana nakonec uhradila zbytek dluhu ve výši 30 tisíc korun.

[26] Z. Kárník, c. d., sv. 3, s. 511.

[27] NA, SROA, 550-220-3, s. 143–144.

[28] Hlavní aktéři se před tím ještě sešli na statku ing. Nolče v Horních Počernicích. Eisenlohrovo poslání zdaleka nebylo nevinné, protože je známo, že zajišťoval spojení a předával pokyny mezi Berlínem a Henleinovou stranou. (Kárník, c. d., sv. 3, s. 511).

[29] NA, SROA, 550-220-3, s. 144 – dnes už těžko zjistíme zda se „rozpálil“ průběhem jednání nebo celkovým napětím, kterému byl během tlumočení vystaven. Musíme přihlédnout k faktu, že mu tehdy bylo přes šedesát let.

[30] NA, tamtéž, s. 147–149.

[31] NA, SROA, 550-218-4, s. 245 – omylem zaprotokolována křestním jménem Marie, nikoliv Anna.

[32] Přesto byl Rudolf Beran v dubnu 1947 nakonec odsouzen k trestu vězení ve výši 20 let, zemřel v leopoldovské věznici 28.2.1954.

[33] E. Beneš, Mnichovské dny. Paměti, Praha 1968, s. 203–204; M. Trapl, c.d., s. 148; Kárník, sv. 3, s. 557 – při této příležitosti nelze přehlédnout již zmíněné Pluhařovy styky s arcibiskupem Kašparem, který přijal lorda Runcimena při jeho misi a pod dojmem tohoto setkání se pokoušel prosadit u prezidenta Beneše Henleinovy požadavky.

[34] AMV, 305-693-3, s. 62.

[35] Stručná a jasně formulovaná korespondence mezi Beranem a Pluhařem obsahuje žádosti o intervence v různých záležitostech podle potřeb žadatelů, obracejících se na R. Berana. Často má marginální poznámky obyčejnou tužkou, které si dělal Pluhař asi při telefonickém zjišťování informací. Obsahově delší byly dopisy, týkající se věcí, které ležely Beranovi více na srdci – v r. 1927 to byla například korespondence ohledně opravy hradu ve Strakonicích, opravy kostelů a kostelíků na Strakonicku nebo urychlené převzetí nevyužitého zařízení sanitního vlaku řádu maltézských rytířů, stojícího na zdejším nádraží od 1. světové války.

[36] NA, Prezidium ministerské rady (PMR), 1918–1939, k. 3602, fasc. 871/32/1-4 – materiály k prodeji velkostatku Strakonice z let 1925–1930.

[37] NA, ŘM, k. 261 – hospodářské a majetkové záležitosti českého velkopřevorství, zpráva o stavu českého velkopřevorství 1936. Nelze tedy souhlasit s Pořízkovými údaji a tvrzením, c. d., s. 79 – který klade krizi o několik let později.

[38] NA, ŘM, k. 292; J. Pořízka, c.d., s. 152–154 přetištěné dokumenty z AMZV částečně korigují předchozí mylná tvrzení.

[39] Srovnej NA, ŘM, k. 292 – velkopřevor Ludwigstorff žádá 9.1.1936 do Prahy kancléře receptorátu Camila hr. Arca o zprostředkování zdvořilostní návštěvy u dr. Beneše a již dopředu avizuje, že se bude jednat pouze o blahopřání ke zvolení prezidentem ČSR, při níž nehodlá hovořit o řádových záležitostech, zejména ne o velkostatku. KPR si dala na čas, na Arcovu žádost odpověděla až 16.7. t.r., a s poukazem na prezidentovo pracovní zaneprázdnění sdělila, že ji povede v patrnosti a sdělí přesné datum audience v některém z pozdějších termínů.

[40] NA, ŘM, k. 292 – Ludwigstorff děkuje Pluhařovi z Vídně 7.3.1937 za energii, rozhled a prozíravost, s níž se věnuje záležitosti velkopřevorství *„die mir so sehr am Herzen liegen…“*.

[41] NA, ŘM, k. 292 – kopie korespondence z 20.a 21.5.1937.

[42] J. Pořízka, c. d., s. 154.

[43] NA, ŘM, k. 322 – personalia řádových rytířů, dne 24.6.1937 jím už byl – bližší datum neznáme, z toho vyplývá, že titul získal mezi 7.3. a 24.6.1937.

[44] Údaje o jmenování se v pramenech liší: NA, MZV-VA, k. 3793 – Prager Mittag 14.2.1938 přinesl s předstihem zprávu o Pluhařově převzetí vicekancléřského úřadu od Camila hr. Arca k 1.3.1938 a označil v ní J. Pluhaře jako spolehlivého a agilního. NA, ÚPV, 1945–1959, k. 999, sign. 1341/13, čj. 19/45, s. 1 – k faktickému jmenování římským velmistrovským úřadem došlo v prosinci 1937.

[45] AMZV, KO, k. 511.

[46] NA, RSČ, k.1 – spisy organizační a personální.

[47] AMV, 305-693-3, s. 63.

[48] AMV, S-466-20, s. 3 výpověď z 25.8.1945.

[49] Z. Kárník, c. d., sv. 3, s. 511.

[50] K Hitlerovu vztahu k rakouské katolické církvi srv. F. X. Halas, Fenomén Vatikán, s. 393–394 – Německo nebralo ohled na katolickou církev v zemích, kterých se zmocnilo, A. Hitler prohlásil po připojení Rakouska, že se necítí být vázán konkordátem se Svatým stolcem z r. 1933. Došlo tak sice ke sblížení Německa s Itálií, ale na úkor Rakouska, nad nímž dosud držel ochrannou ruku Mussolini. Ten si za ústupek německému tlaku vysloužil veřejné odsouzení papeže Pia XI.

[51] Pluhař byl na sjezdu zástupcem ČSR.

[52] Pokusy o navázání diplomatických styků jsou zpracovány J. Pořízkou, c. d., s. 141–160 – autor postihl danou problematiku, opomenul však další prameny a nevyvaroval se některých nepřesností při citaci. Tato kapitola je v publikaci zpracována s největší erudicí, takže se zdá, že ani nevznikla z autorova pera.

[53] Opisy originálů byly znovu zaslány z Říma 18.1.1939 nótou č. 32/8 pro informaci ministru zahraničních věcí Chvalkovskému a doručeny 20.1.1939 ve 13 hodin; byly „načasovány“ těsně před zahájením zasedání vlády, jak bude zmíněno dále v textu.

[54] AMZV, Diplomatický protokol (dále DP), 1918–1939, k. 22a, opis dopisu adresovaného R. Beranovi dne 12.12.1938.

[55] Jak je uvedeno v pozdější nótě velmistrovského úřadu z února 1939 akreditovalo San Marino svého zástupce *„un représentant spécial“* v Římě ještě dříve než Španělsko.

[56] AMZV, DP, k. 22a, č. 587/1938.

[57] JUDr. Arthur Maixner se stal v srpnu 1946 diplomatickým zástupcem ve Vatikánu.

[58]/ AMZV, DP, k. 22a, opis dopisu kancléřského úřadu řádu maltézských rytířů z 9.1.1939.

[59] AMZV, tamtéž, kopie nóty bez čísla.

[60] Podobně tomu bylo i v roce 1926, když probíhala předchozí jednání.

[61] AMZV, DP, k. 22a, informace oddělení II-3 k číslu 4047/A (dále jen informace II-3), s. 3.

[62] Vyslanec u Svatého stolce jménem Ruffo Rufo Vincenzo de la Scaletta byl akreditován v Římě od 5.2.1931 – srovnej rozdíl v křestním jméně s Pluhařovým údajem, francouzský zástupce pro Rumunsko odevzdal pověřovací listiny 27.1.1933 a italský titulář řádu v Budapešti Carlo dei Duchi Caffarelli předal pověřovací listiny 14.6.1935.

[63] Ve francouzské diplomatické listině z ledna 1939 nebylo uvedeno vyslanectví, vyslanec ani personál úřadu, podobně tomu bylo i v Itálii, kde v listině z prosince 1938 nebyla zmínka o diplomatickém zastoupení řádu.

[64] J. Pořízka, J., c.d., s. 155–156 – šlo o 4 osoby, monitorované v r. 1938 pro časté návštěvy Berlína za účelem tajné a státu škodlivé agitace. O tom, že se vnitro zabývalo podrobně jejich sledováním, svědčí i spisy v NA, Presidium zemského úřadu v Praze, 1931–1940, sign. 8-1-80-444, Presidium ministerstva vnitra, sign. 225-998/1, 207-926-1 a další signatury v AMV a AMZV.

[65] AMZV, DP, k. 22a, informace II-3, s. 6.

[66] Doslova *„československá vláda ve sboru“* – tamtéž, s. 6.

[67] Předválečné Československo nenavázalo s Irskem diplomatické styky, a proto zde mělo v letech 1929–1947 zastoupení pouze na úrovni konzulátu.

[68] AMZV, DP, k. 22a, č. 179154/38/P z 12.1.1939.

[69] Návrhy dopisů byly očíslovány římskými číslovkami I–VI.

[70] I když do lhůty musíme započítat vánoční svátky a Nový rok, i tak je to poměrně dlouhá doba, obzvlášť když se měl za týden předkládat návrh do vlády a uznání bylo takříkajíc na spadnutí.

[71] AMZV, DP, k. 22a, č. 444/39 ze 16.1.1939.

[72] Srv. pozn. [63] – k podobnému závěru došel už dr. Maixner, když zjistil, že ve francouzské diplomatické listině z ledna 1939 není uvedeno vyslanectví řádu

a hrabě Pierredon s dalším personálem v ní jmenovitě nefigurují, informace II-3, s. 5.

[73] Tuto odpověď a všechny spisy z dalších zastupitelských úřadů vzal protokol na vědomí a postoupil je oddělení II-3 dr. Maixnerovi k dalšímu opatření, protože se předpokládalo jejich vyhodnocení ve vztahu MZV k Josefu Pluhařovi.

[74] AMZV, DP, k. 22a, č. 46/dův./39 z 20.1.1939.

[75] Tamtéž, informace II-3, s. 4.

[76] Tamtéž, č. 3/dův. 1939 z 21.1.1939 – *„Víte, že jsme dobří katolíci, země snad nejoddanější katolické církvi. A přece nechápeme Vatikán, proč se neosvobodí od tohoto středověkého balastu, jakým jsou maltézští rytíři. Považujeme řád, celé jeho zřízení za zpátečnický (retrograde) nehodící se do nynější doby. Uvažte co by asi maltský řád dělal v Dublinu nebo v Praze, kdyby tu byl akreditován vyslancem.“* Dále řekl: *„To se nehodí do linie naší politiky, která je lidová a demokratická. Maltský řád podle našeho mínění nemá v nynějších dobách světu co říci a my se díváme na žádost řádu, která nám byla pouze naznačena, jako na vtip (practical joke), o kterém nebudeme vážně jednat. To jest stanovisko i předsedy vlády.“*

[77] Opět se v praxi ověřila informace dr. Maixnera, že v diplomatické listině z prosince 1938 není žádná zmínka o diplomatickém zastoupení řádu.

[78] AMZV, DP, k. 22a, č. 22/dův./39 z 25.1.1939, šlo o publikaci s názvem „Il sovrano ordine militare di Malta e le sue commende familiari nel diritto Italiano“.

[79] AMZV, DP, k. 22a, č. 35/dův./39 z 27.1.1939.

[80] Tamtéž.

[81] Tamtéž, *„Zastupitelské úřady velmistra suverenního rytířského řádu maltského, řádně pověřené výslovným delegováním velmistra a skládající se z Rytířů spravedlnosti a vyjimečně, při nedostatku těchto, z Rytířů cti a oddanosti, následují v precedenci bezprostředně po zastupitelstvích cizího diplomatického sboru.“*

[82] V textu doslovně uvedeno *„italského jazyka“*.

[83] AMZV, DP, k. 22a, bez čísla, dopis začíná slovy: Excellenz.

[84] AMZV, DP, 1918–1939, k. 101 – Diplomatická listina Vídeň, 1937, s. 1 a 33.

[85] AMZV, DP, k. 22a, č. 1341/39 ze 2.2.1939.

[86] Máme na mysli například zákaz řádu německých rytířů, patřícího stejně jako maltézští rytíři mezi rytířské řády.

[87] Pluhařův optimismus ve věci samostatnosti řádu a jeho mimořádného diplomatického zástupce nebyl tedy na místě.

[88] DP, k. 22a, čj. 43 dův./1939 ze 16.2.1939.

[89] Podle Maixnerovy informace II-3, s. 5 – byl vyslancem řádu italský šlechtic Don Carlo dei Duchi Caffarelli, který podle diplomatické listiny sídlil v Římě i v Budapešti. Pověřovací listiny odevzdal 14.6.1935, diplomatický personál byl složen z maďarských státních příslušníků, sídlících v Budapešti.

[90] Srovnej pozn. 88.

[91] NA, PMR, k. 3438, fasc. 799/8, čj. 1534/39 m.r.

[92] NA, PMR, k. 4146, sign. XX-10.

[93] NA, PMR, k. 3438, fasc. 799/8, čj. 1773/39 m.r.

[94] AMZV, DP, k. 22a, čj. 11.559/II-3/39.

[95] NA, PMR, k. 3438, fasc. 799/8, čj. 2047/39 m.r.

[96] AMZV, DP, k. 22a, nóta č. 69/8 přijata na MZV dne 8.2.1939.

[97] NA, PMR, k. 3438, fasc. 799/8, čj. 3991/39 m. r.

[98] AMZV, DP, k. 22a, čj. 3991/39 m. r. z 11.2.1939.

[99] Tamtéž, čj. 20001/39/P z 10.2.1939.

[100] Tamtéž, čj. 22762/39/P, do KPR osobně doručil 14.2. dr. Víšek.

[101] Tamtéž, čj. P 215/39 z 15.2.1939.

[102] Tamtéž, návrh expedice čj. 25793/39/P z 18.2.1939, kabinetem ministra expedováno letecky 21.2.1939.

[103] Tamtéž, č. 136/8 z 27.2.1939.

[104] Tamtéž, záznam k čj. 35074/39 z 8.3.1939.

[105] Tamtéž, D 1535/39 dne 3.3.1939 odesláno kabinetu ministerstva zahraničí.

[106] Pravděpodobně byl zároveň i posledním diplomatem, který odevzdal do Háchových rukou pověřovací listiny.

[107] AMZV, DP, k. 22a, č. D 1614/39 – na spisu je sice 13.3. napsáno, že mají být předány oddělení I/5, což byl archiv, ale poznámka červenou pastelkou „založeno (bez zaslání do archivu)“ vysvětluje proč dosud chybí mezi pověřovacími listinami titulářů akreditovaných v Československu.

[108] NA, RSČ, k. 17 – srovnej Kašparovy dopisy R. Beranovi z 19. a 21.2.1939. Ve druhém dopisu píše Kašpar, jehož kardinálská hodnost opravňovala k volbě nového papeže, že 1. března vstoupí do konkláve a volba začne následující den, tj. 2.3.. Kardinál E. Pacelli byl zvolen papežem ve třetím (odpoledním) kole 2.3. a přijal jméno Pius XII. – J. Gelmi, Papežové. Od svatého Petra po Jana Pavla II., Praha 1994, s. 272.

[109] NA, MZV-VA., k. 3793 – dr. Josef Pluhař odcestoval 7.3. v 7.30 hodin.

[110] AMZV, PZ Vatikán tuto informaci nepotvrzuje; NA, MZV-VA, k. 3791 – Pius XII. – Lidové noviny ze 13.3.1939 sice přinesly obsáhlý popis a ko-

mentář ke slavnostní korunovaci. Ve jmenovitém výčtu členů naší delegace však chybí, protože byl zřejmě přítomen mezi maltézskými rytíři nebo jako člen diplomatického sboru. Nezmiňuje se o něm ve svých pamětech ani oficiální zástupce vlády na intronizaci L. K. Feirabend. Srv. týž, Politické vzpomínky I. Atlantis, 1994, s. 124–135.

[111] Jedná se například o výpověď o Pluhařově odchodu z vlasti a podobně.

[112] NA, ÚPV, 1945–1959, k. 999, sign. 1341/13, čj. 19/45.

[113] AMV, 305-693-3, s. 24–25 a 207–209, dne 19. října 1946 odesláno z Bernu omylem žalobci při Národním soudu v Praze, přípravou obžaloby a soudním řízením se však zabýval Mimořádný lidový soud, takže spis mu byl předán prostřednictvím národní prokuratury 19.11.1946.

[114] AMZV, KO, k. 511 – jako poslední údaj v něm uvádí vydání legitimace Svazu osvobozených politických vězňů č. 19029.

[115] AMZV, DP 1945–1954, k. 1 – vyjádření dr. Maixnera z ledna 1946 k čj. 82712/45. K osvětlení této otázky existuje v našich archivech minimum pramenů, více informací byl poskytlo studium řádového velmistrovského archivu v Římě.

[116] AMV, 305-693-3, s. 207 Pluhařova výpověď z 18.10.1946.

[117] D. Tomášek, c. d., s. 140–141– srovnej Bobeho interpretaci záležitosti.

[118] NA, ÚPV, k. 999, sign. 1341/13, čj. 19/45 z 12.5.1945, s. 2 a AMV, 305-693-3, s. 207.

[119] Kardinál Karel Kašpar zemřel 21.4.1941, Bobeho jmenování bylo potvrzeno 8.9.1941.

[120] AMV, sg. 305-389-1, s. 136 – protokol sepsaný 31.1.1948 s V. Píchou u Oblastní úřadovny státní bezpečnosti v Praze.

[121] Po smrti K. Kašpara zůstal úřad neobsazen a arcidiecézi řídil od 23.4.1941 kapitulní vikář ThDr. Bohumil Opatrný.

[122] AMZV, KO, k. 511.

[123] AMV, 305-693-3, záznam s dr. Pluhařem z r. 1946, s. 208.

[124] J. Machula, c. d., ale Pluhaře ve svých pamětech nezmiňuje, kniha se spíš soustředí na vztah republiky a Benešovy vlády k Vatikánu, otázku řeholního kléru příliš nezdůrazňuje.

[125] AMV, 305-518-1, s. 11–38.

[126] NA, PMR, k. 3602, fasc. 871/32-1 – prodej pozemků velkostatku Strakonice se uskutečnil 28.2.1924. Protože prodej nemovitého majetku řádu maltézských rytířů předpokládal podle dosud platného nařízení ministerstev vnitra, spravedlnosti, kultu a vyučování z 24.7.1886 a podle císařského zmoc-

nění z 18.1.1885 předchozí souhlas panovníka, schválila prodej na návrh MV 22.12.1925 ještě ministerská rada (čj. 25001/25 m. r.).

[127] Za okupace byla do podniku dosazena dne 1.8.1939 nucená správa, v roce 1945 byl znárodněn a vytvořeny Vlnařské závody a fezárny, národní podnik Strakonice. Činnost domácích a zahraničních akcionářů prošetřovala do roku 1948 ústředna Státní bezpečnosti.

[128] V této době skončila platnost předchozích Pluhařových pasů z roku 1938 a 1939, proto byly nahrazeny pasem č. 80 z 12.11.1941, vydaným vyslanci pro potřeby řádu maltézských rytířů.

[129] AMZV, KO, k. 511, životopis s. 4.

[130] NA, Okupační vězeňské spisy, Kniha vězňů gestapa v Praze, 1944, č. 8, vězeň zapsán v seznamu zatčených pod číslem 27478. Díky přepisování v originálu a v opisu vězeňské knihy se nepodařilo přesně objasnit důvod zatčení. V rubrice „důvod dodání" je jednou uvedeno „IV E 5", podruhé „IV 3 Muller" – srv. O. Sládek, Zločinná role gestapa. Nacistická bezpečnostní policie v českých zemích 1938–1945, Praha 1986, s. 276–277 – podle schématu vnitřní organizace řídících úřadoven gestapa referát IV E 5 neexistoval, ale do pravomoci referátu IV 5 spadaly zvláštní případy, referát IV 3 se zabýval obranným zpravodajstvím (protišpionáží). Není vyloučeno, že mohlo dojít k pozdějšímu předání vězně jiným vyšetřovatelům, svědčí o tom výslechy na proticírkevním referátu IV 4 a. SS-Gruppenführer Müller byl šéfem IV. úřadu RSHA v Berlíně.

[131] Datum uvádí Pluhař v r. 1946 z Bernu.

[132] Kurt Oberhauser byl odsouzen MLS k trestu smrti, vykonanému 19.4.1947, za činnost proti církvi, protože se mu po válce z řady přečinů přičítalo např. vyšetřování a zpracování materiálů proti pravoslavným duchovním, zatčeným v souvislosti s atentátem na R. Heydricha, vypracování návrhu na uzavření několika klášterů a zatčení světských i řeholních kněží nebo zřízení tzv. Demeritního ústavu v Zásmukách pro internaci nepohodlných katolických duchovních.

[133] AMV, 305-693-3, s. 209

[134] Tamtéž.

[135] Za laskavé sdělení těchto informací děkuji Miroslavě Langhamerové z archivu památníku Terezín.

[136] AMZV, KO, k. 511, životopis s. 4–5; kromě toho uvedl, že vážil 45 kg a *„byl tělesně úplně zničen"*.

[137] Po celou dobu vyšetřovací vazby v Praze a věznění na Malé pevnosti byl veden ve spisech stále jako kancléř řádu maltézských rytířů. O Pluhařovi

jako o spoluvězni se zmiňuje B. Čurda – Lipovský v knize Terezínské katakomby, Praha 1946.

[138] NA, ÚPV, k. 999, sign. 1341/13, čj. 19/45, přijato 18.5.

[139] Tamtéž, s. 2 – kromě stanoviska Říma byl v tomto případě důležitý také přístup státu, protože další existence řádu v ČSR byla vzhledem k Bobeho činnosti za okupace vážně ohrožena.

[140] Tamtéž. Bez bližší znalosti pramenů v římském řádovém archivu nelze k tvrzení zaujmout jednoznačné stanovisko.

[141] F. W. Bobe byl zadržen 12.5.1945, tedy přesně v den napsání žádosti.

[142] NA, ÚPV, k. 999, čj. 6266/45-II/5, spis založen 12.7. bez poznámek hned ad acta.

[143] Srovnej pozn. 138, s. 3 – to je v příkrém kontrastu s předchozí korespondencí, koncipovanou před válkou.

[144] AMZV, KO, k. 511.

[145] Řím do Prahy č. 4639/45 z 11.8.1945 hovoří o Pluhařovi jako o vyslanci řádu. Ukazuje se, že někteří úředníci MZV neměli jasno v tom, zda je Pluhař stále vyslancem řádu.

[146] Přesné datum neznáme.

[147] AMZV, KO, k. 511, životopis s. 5.

[148] Tamtéž – Pluhař uvádí, že podobnou cestu vykonal znovu v listopadu 1945, ale k té nejsou bližší informace.

[149] Třicet pět let slávy a utrpení. Ze vzpomínek krajanů a uprchlíků. Usp. a vydal J. Pluhař, Chicago 1953, s. 60. Za laskavé upozornění na tuto publikaci děkuji T. Kubištové z NA.

[150] R. Beran byl zatčen 14.5.1945.

[151] Dopis byl adresován ze Říma de Pierredonovi.

[152] AMZV, KO, k. 551, čj. 10671/46 ze 17.9.1946.

[153] AMZV, DP, 1945–1959, k. 1 – Miroslav Švestka byl pověřen velmistrem řádu projednávat řádové záležitosti s československou vládou, což oznámil ministerstvu zahraničí dopisem z 22.10.1945 čj. 51.767/II-7/45.

[154] Srovnej pozn. 128 – bylo konstatováno, že jmenovaný obdržel diplomatický pas č. 48 dne 18.1.1938, který byl vrácen a později 1.2.1939 nahrazen pasem vyslance řádu maltézských rytířů č. 65. Oba pasy byly zrušeny 12.11.1941 a J. Pluhař dostal ke stejnému datu pas č. 80 pro vyslance pro potřeby řádu.

[155] AMV, 305-693-3, s. 24, 207–309.

[156] AMZV, KO, k. 511, životopis s. 5.

[157] Srv. výpověď manželky u Národního soudu 21.3.1947.

[158] AMZV, KO, k. 511, bez čísla 1.6.1947.

[159] AMZV, KO, k. 511, telegram z 12.6.1947 č. 613/B/PP/47.

[160] Tamtéž, bez čísla 13.6.1947.

[161] Tamtéž, č. 127.086/1947.

[162] Tamtéž.

[163] Tamtéž, č. 256.144/1947 z 11.12.1947, odesláno šifrou do Bernu.

[164] Třicet pět let…, s. 60.

[165] NA, PŘ, 1941–1950, sign. P 2345/11, k. 8769 k žádosti MZV č. 16562/V/2/49.

[166] AMZV, KO, k. 511, bez čísla 25.1.1949.

[167] Tamtéž, č. 302972/49/C II-3.

[168] Údaj o Pluhařově emigraci záhy po r. 1948 a smrti je nesprávný – srv. J. Pořízka, c. d., s. 81.

[169] Třicet pět let…, s. 61.

[170] Kunc, J., Kdy zemřeli…? Bibliografický katalog ČSSR – České knihy 1970, Státní knihovna ČSR – Národní knihovna v Praze 1970, s. 159.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA:

Obr. 1 Dr. J. Pluhař při jedné ze svých přednášek

Obr. 2 Dr. J. Pluhař ve slavnostní uniformě

Obr. 3 Oficiální fotografie vyslance řádu maltézských rytířů dr. J. Pluhaře

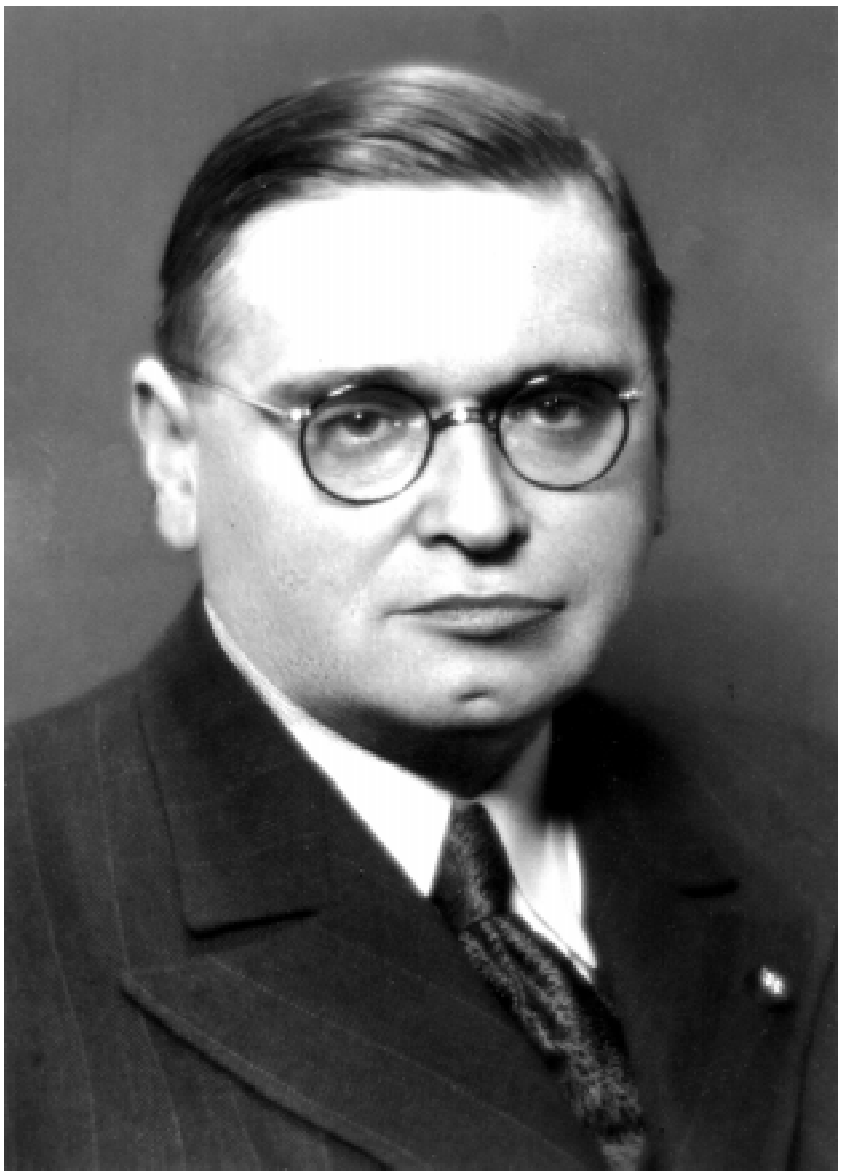

Obr. 4 Originál pověřovací listiny velmistra řádu maltézských ratířů Ludovica Chigi Albani pro vyslance v ČSR dr. Josefa Pluhaře z 24.2.1939

Obr. 5 Osobní dopis kancléře řádu markýze Rangoni Machiavelliho ministru zahraničí Františku Chvalkovskému z 27.2.1939 s poděkováním za možnost zřídit vyslanectví v Praze pod vedením dr. Pluhaře

Obr. 6 Program nástupní audience vyslance suverenního řádu maltézských rytířů u prezidenta republiky dr. Emila Háchy dne 6.3.1939

(Obr. 4)

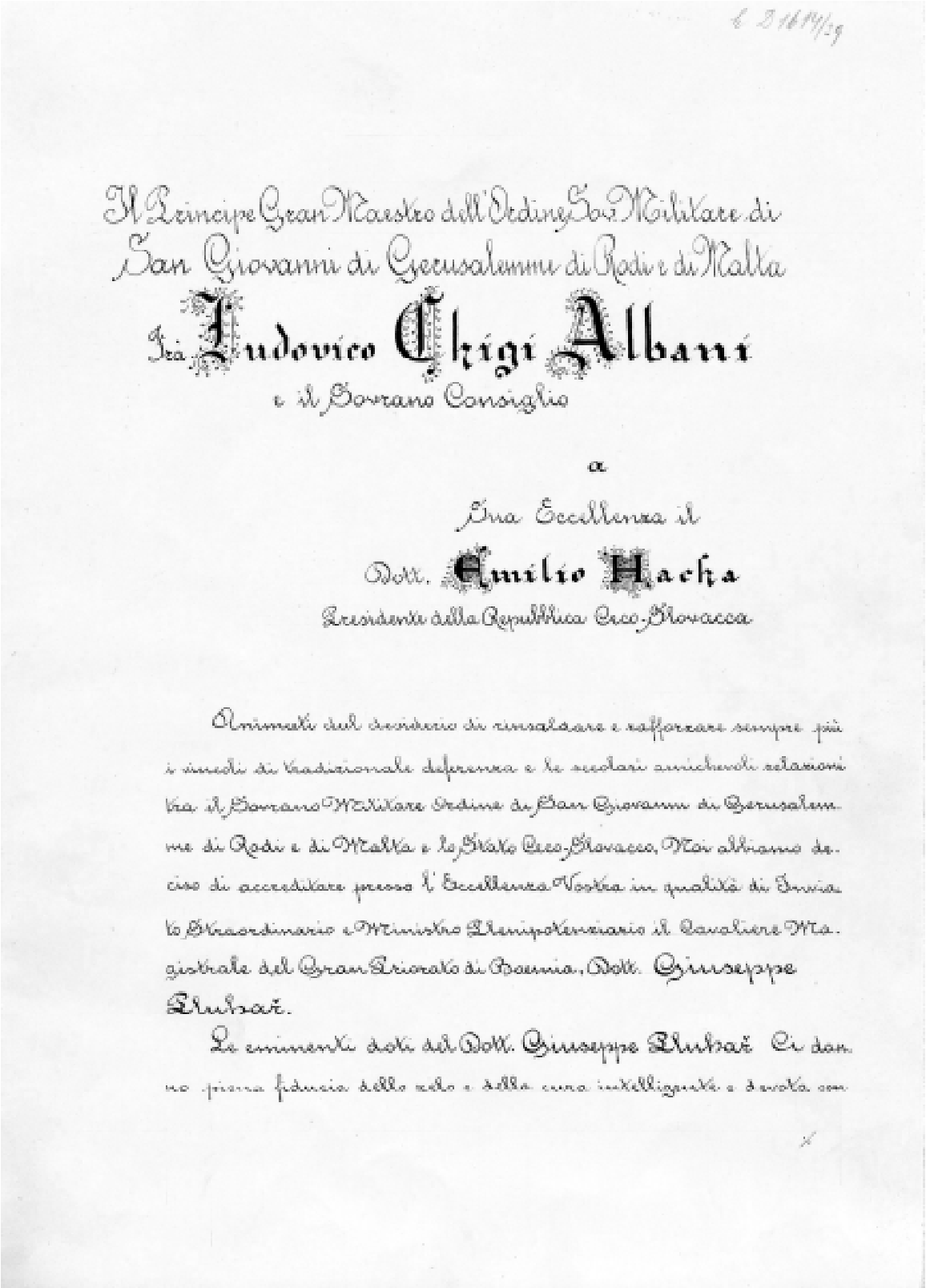

Il Principe Gran Maestro dell'Ordine Sovr. Militare di
San Giovanni di Gerusalemme di Rodi e di Malta
Fra Ludovico Chigi Albani
e il Sovrano Consiglio

a

Sua Eccellenza il
Dott. Emilio Hacha
Presidente della Repubblica Ceco-Slovacca

Animati dal desiderio di rinsaldare e rafforzare sempre più i vincoli di tradizionale deferenza e le secolari amichevoli relazioni tra il Sovrano Militare Ordine di San Giovanni di Gerusalemme di Rodi e di Malta e lo Stato Ceco-Slovacco, Noi abbiamo deciso di accreditare presso l'Eccellenza Vostra in qualità di Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario il Cavaliere Magistrale del Gran Priorato di Boemia, Dott. Giuseppe Hlubač.

Le eminenti doti del Dott. Giuseppe Hlubač Ci danno piena fiducia dello zelo e della cura intelligente e devota con

cui egli saprà adempiere alle proprie funzioni diplomatiche pro-
muovendo la realizzazione delle finalità che nello spirito
delle proprie cristiane tradizioni l'Ordine Sovrano e
Militare di San Giovanni di Gerusalemme di
Rodi e di Malta si prefigge di attuare in Terra di
Cecoslovacchia.

Noi preghiamo Vostra Eccellenza di bene-
volmente accogliere il Nostro Ministro e di prestare
intera fede e credito in tutto quello che egli sarà per
dire a Vostra Eccellenza in Nostro nome.

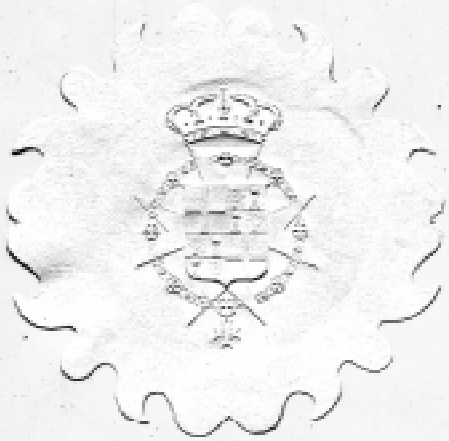

Ludovico Chigi-Albani

Roma, dal Palazzo Malta
il 24 Febbraio 1939.

(Obr. 5)

GR. MAGISTERO DEL SOV. ORDINE MILITARE DI MALTA

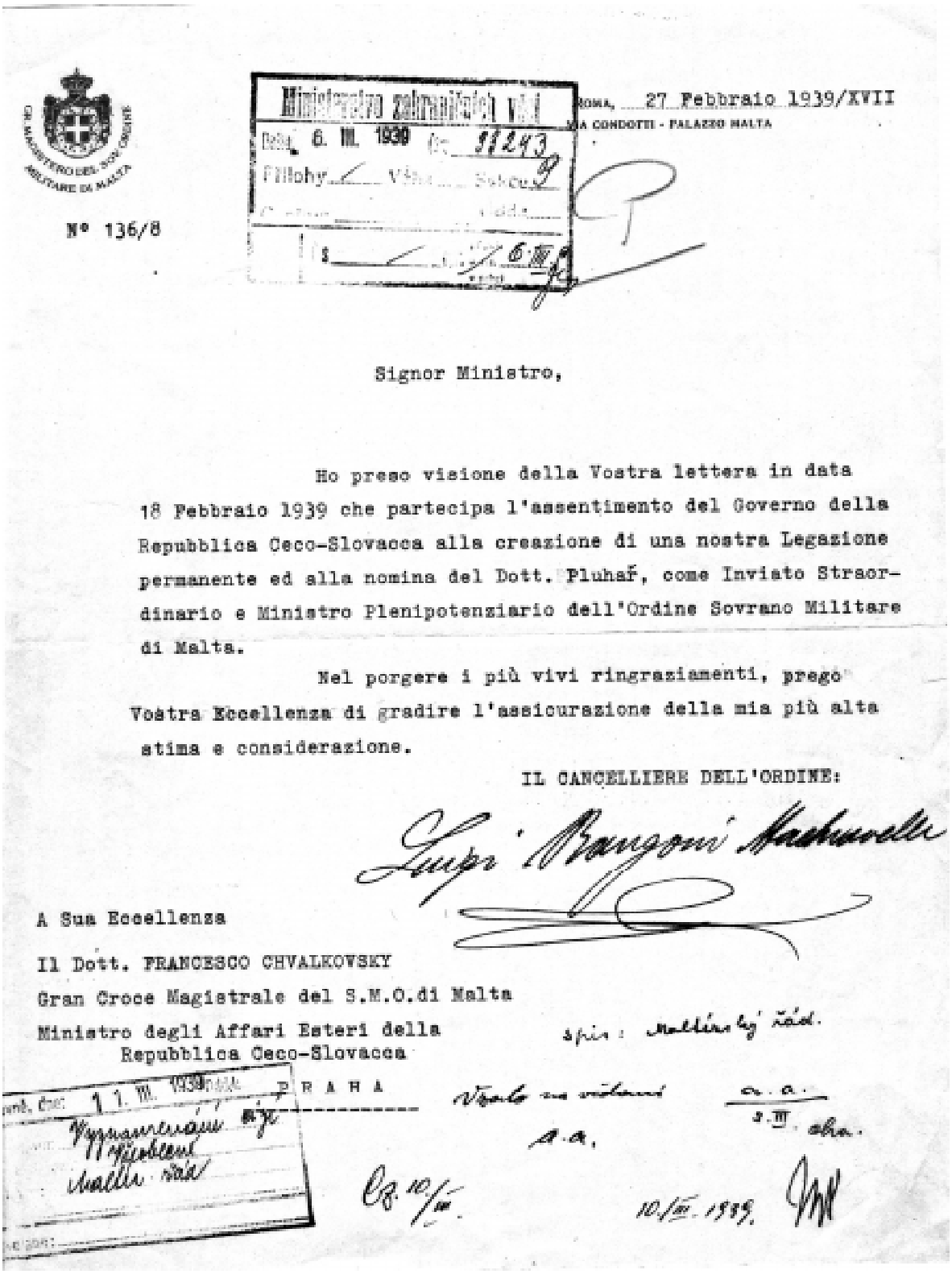

Ministerstvo zahraničních věcí
Dne 6. III. 1939 Čís. 31243
Přílohy / Věta Sekce 9
Č. 6. III.

ROMA, 27 Febbraio 1939/XVII
VIA CONDOTTI - PALAZZO MALTA

N° 136/8

Signor Ministro,

Ho preso visione della Vostra lettera in data 18 Febbraio 1939 che partecipa l'assentimento del Governo della Repubblica Ceco-Slovacca alla creazione di una nostra Legazione permanente ed alla nomina del Dott. Pluhař, come Inviato Straordinario e Ministro Plenipotenziario dell'Ordine Sovrano Militare di Malta.

Nel porgere i più vivi ringraziamenti, prego Vostra Eccellenza di gradire l'assicurazione della mia più alta stima e considerazione.

IL CANCELLIERE DELL'ORDINE:

Luigi Bongoni Machiavelli

A Sua Eccellenza

Il Dott. FRANCESCO CHVALKOVSKY

Gran Croce Magistrale del S.M.O.di Malta

Ministro degli Affari Esteri della Repubblica Ceco-Slovacca

P R A H A

spis: Maltézský řád.

Vzato na vědomí a.a. 3. III. cha.

Č. 10/III.

10/III. 1939.

Dne 11. III. 1939

Vyznamenání [illegible] Maltézský řád

(Obr. 6)

KANCELÁŘ
PRESIDENTA REPUBLIKY.
Kčo. Č 1535/39.

Kabinet min. zahr. věcí

PROGRAM NÁSTUPNÍ AUDIENCE

pana vyslance suverénního řádu Maltézských rytířů dr. PLUHAŘE na Hradě pražském v pondělí dne 6. března 1939 o 12 hod.

Pan vyslanec odjede z Maltézského náměstí na Hrad vlastním autem, opatřeném vlajkou Maltézského řádu a doprovázen attachém dr. Radlinským.

Při příjezdu na I. hradní nádvoří nastoupí pouze stráž s trubačem, který dá předepsaný signál a stráž vzdá poctu. /táž pocta při odjezdu./

Pan vyslanec vystoupí v Matyášově bráně. U dveří, vedoucích na schodiště předsíně, stojí čestná stráž dvou mužů.

V předsíni čeká min. rada dr. Činař a šéf diplomatického protokolu dr. Víšek a uvedou pana vyslance do Brožíkova pokoje. Šéf protokolu jde ohlásit vyslance panu presidentovi.

Pan president čeká s panem ministrem Chvalkovským a panem odb. přednostou dr. Popelkou v Mánesově pokoji; po ohlášení přejdou do gobelinového pokoje a šéf protokolu uvede nového vyslance.

Po projevech pan president s vyslancem, ~~zůstane~~ s ministrem zahraničních věcí a s panem sekčním šéfem dr. Popelkou odejdou do Mánesova salonu, kde pan president setrvá několik minut v rozhovoru, načež se s vyslancem rozloučí.

Ostatní část suity čeká v gobelinovém pokoji.

Odchod stejně jako příchod.

Obor: Ř a k e t .

V Praze dne 3. března 1939 .

ZUSAMMENFASSUNG

DR. JOSEF PLUHAŘ – DER KANZLER UND DER GESANDTE DES MALTESERRITTERORDENS (ANLÄßLICH DER ANKNÜPFUNG DIPLOMATISCHER VERBINDUNGEN IM JAHRE 1939)

ZLATUŠE KUKÁNOVÁ

Diese Arbeit will die Lebenskariere eines bisher wenig bekannten Politikers, Publizisten und für eine kurze Zeit auch Diplomaten Dr. Josef Pluhař näher bringen. Dabei beschäftigt sie sich mit der episodischen Periode der diplomatischen Beziehungen zwischen der Tschechoslowakei und dem Malteserritterorden knapp vor der Okkupation im März 1939.

Josef Pluhař wurde am 5. März 1892 in Hořovice geboren, absolvierte das Studium der Naturwissenschaften auf der Philosophischen Fakultät der tschechischen Universität in Prag und im August 1915 wurde er zum Doktor der Philosophie promoviert. In den Jahren 1905-1918 war er als Publizist tätig vor allem im Bereich Geographie und Geomorphologie, außer dem schrieb er die politischen Artikel in die Zeitungen Národní politika (Nationalpolitik), Národní listy (Nationalblätter) und weitere Tageszeitungen. Im Jahre 1920 trat er in die hohe Politik ein und wurde der Sekretät der Abgeordneten und Senatoren der Slowakischen nationalen Bauernpartei im Parlament. Diese Partei verschmolz später mit der Republikanischen Partei des tschechoslowakischen Landes. Im Jahre 1927 wurde Pluhař sekretär des Zentralsekretariats der Republikanischen Partei. Er widmete sich intensiv der Propagation der Republik unter den Landsleuten in den verschiedenen Ländern Europas (in Frankreich, Deutschland und Italien). Die überwiegende Mehrheit von Artikeln und Vorträgen im In- und Ausland diente der parteilichen Propagation als ein Bestandteil des planmäßigen Kampfes mit der Opposition um die Stimmen der Wähler. J. Pluhař konzentrierte sich auf die Vertiefung der bisherigen tschechoslowakisch-französischen Beziehungen und in der Übereinstimmung mit der Politik der Partei, mit der er einen Teil seines Lebens verband, widmete er sich den tschechoslowakisch-italienischen Beziehungen und später den kirchlichen Fragen.

Seine Glossen und Arbeit zeugen – außer der außergewöhnlichen Sorgfältigkeit, Zuverlässigkeit und dem Fleiß – davon, dass es um einen organisatorisch trefflichen Menschen und einen guten Rhetor mit allgemeinen Überblick und mit guter journalistischer Vorbereitung ging. Er beschränkte

später diese Tätigkeit, weil er mit der politischen und zuletzt mit der Kanzlerarbeit für den Malteserritterorden völlig beschäftigt wurde. Die Zusammenarbeit mit der Parteiführung ermöglichte ihm, an den unofiziellen ausländisch-politischen Aktivitäten teilzunehmen, konkret an den Treffen Rudolf Berans mit dem deutschen Gesandten in Prag E. Eisenlohr. Die Bestrebungen der Republikaner, die Kirche für sich zu gewinnen, brachten J. Pluhař in die Nähe der hohen kirchlichen Hierarchie, vor allem in die Nähe des Erzbischof Karel Kašpar, den Pluhař bei einigen längeren Reisen im In- und Ausland begleitete und dem er auch zum Rat bei der Lösung der Eigentumsfragen wurde.

Dank der Verbindung mit den politischen und kirchlichen Spitzen wurde er zuerst Vizekanzler des tschechisch-österreichischen Großpriorats des Malteserordens. Nach dem Anschluss Österreichs zu Deutschland kam nach der Entscheidung des Großmeisteramts in Rom am 4. August 1938 zur Trennung der bisherigen internationalen Organisation auf zwei selbstständige Großpriorate mit den Sitzen in Wien und Prag. Zum tschechischen Großprior, der das Gebiet identisch mit dem Territorium der Tschechoslowakei verwaltete, wurde am 14. Dezember 1938 der Prager Erzbischof Karel Kašpar ernannt und die Funktion des Kanzlers des Malteserritterordens wurde Josef Pluhař anvertraut, gleichzeitig mit der Beauftragung über das Anknüpfen der diplomatischen Beziehungen mit der Tschechoslowakei zu handeln. Es gelang ihm, das Anerkenntnis der Suverenität des Ordens (am 20. Januar 1939) und die Zustimmung mit der Öffnung der Gesandschaft in Prag (am 10. Februar 1939) zu erwirken und schließlich sich am 6. März 1939 für die kurze Zeit in der Führung der Gesandschaft als Gesandter des Malteserritterordens zu befinden. Sein plötzlicher Aufstieg wurde durch die Änderung der politischen Repräsentation ermöglicht, in der die Vertreter der Republikanischen Partei dominierten. Mit der Verkündigung des Protektorats Böhmen und Mähren wurden alle bestehenden diplomatischen Beziehungen der Tschechoslowakei abgebrochen und u. a. wahrscheinlich die offiziellen Beziehungen mit dem Malteserritterorden abgeschlossen. (Nach der Nachkriegsäußerung des Außenministeriums rief der Orden seinen Gesandten nach dem 15. März 1939 ab.)

Josef Pluhař verließ am 1. Mai 1940 Prag, fuhr zum Großmeisteramt nach Rom ab und dort versuchte er erfolglos in den Ordendiensten zu wirken. Die definitive Abreise wurde durch seine Arrestierung und Haft von Gestapo hinausgeschoben. Nach dem Abbruch des dauerhaften Kontakts mit Rom ging er nach Istrien ab, im November 1941 wurde er von der italienischen faschistischen Polizei in Opatija konfiniert und bis seine Verhaftung am 12. April 1944 verfolgt. Bei der Besetzung Istriens von Deutschen wurde er verhaftet und über Gefängnisse in Rijeka (Fiume), Triest und Wien nach Prag deportiert. Am 2. Juli 1944 wurde er in Auftrag der RSHA in Haft im Pankrác-Gefängnis

übergeben und während der Verhöre einigemal der Spionagetätigkeit gegen Reich und anderer Vergehen beschuldigt. Von hier aus wurde er am 13. Februar 1945 ins Gefängnis in der Kleine Festung in Theresienstadt gebracht. Während der Gefangenschaft erkrankte er an die Tuberkulose, und deshalb verbrachte er die Zeit bis die Befreiung des Lagers im Gefängniskrankenhaus. Am 1. Mai 1945 hat man ihn als einen ehemaligen Prominenten unter die ersten Freigelassenen eingereiht.

Im Mai 1945 trat er energisch das Amt des Kanzlers an, bemühte sich die Verhältnisse im Malteserritterorden zu konsolidieren und Entspannung zu erreichen, und strebte nach der Rückgabe Ordens Besitzes. Da der ehemalige Prior des Ordens kollaborierte in der Zeit der Okkupation mit Gestapo, entschloss sich Pluhař im Sommer 1945 auf die weitere Vertretung der Malteserritter in der Tschechoslowakei zu resignieren. In den Jahren 1945-1946 arbeitete er für verschiedene Ministerien, doch angesichts der Änderung des politischen Kurses nach dem Krieg, der vorherigen Beziehungen mit den lästigen Republikanischen Partei und Verbindung mit der katholischen Kirche entschloss er sich im Jahre 1946 zuerst für die „Heilung" und später für die Emigration in die Schweiz. Aus Europa emigrierte Josef Pluhař am Ende des Jahres 1951 mit der Hilfe der internationalen katholischen Organisation in die USA. Auch hinter dem Ozean setzte er in seiner vorherigen Tätigkeit fort – er war als Journalist tätig, hielt Vorträge. Es gibt keine anderen Informationen über sein weiteres Leben. Er ist am 20. Oktober 1969 in Chicago gestorben.

HROMADNÉ EXEKUCE V BERLÍNĚ – PLÖTZENSEE (7. – 13. ZÁŘÍ 1943)

Vladimír Černý – František Vašek

Od počátku druhé světové války již uplynulo více jak 60 let, avšak stále se k mnoha jejím událostem vracíme. Je nutné si je připomínat zejména proto, aby lidstvo nezapomnělo, co to byl německý nacismus a jaké oběti bylo nutno přinášet, než byl definitivně poražen. Také český národ se na tomto boji aktivně podílel. V berlínské věznici Plötzensee došlo ve dnech 7. – 13. září k masovým popravám téměř tří stovek odpůrců nacismu, z nichž zhruba třetinu tvořili čeští občané, kteří se postavili v odboji proti okupaci.

K objasnění důvodů, které k této masové exekuci nacistický aparát vedly, je nutné se vrátit o deset let zpět. Perzekuce politických odpůrců byla v nacistickém Německu zahájena ihned po nástupu Adolfa Hitlera k moci 30. ledna 1933. Řízení a uskutečňování politiky státního násilí se ujala zejména tajná státní policie (gestapo) a bezpečnostní služba NSDAP – tzv. SD (Sicherheitsdienst), důležitou roli měla sehrát také nacistická justice. Nejvíce odbojových pracovníků z Čech a Moravy bylo v průběhu okupace postaveno před tzv. Lidový soudní dvůr (Volksgerichtshof – VGH), který byl zřízen zákonem z 24. dubna 1934 nejprve pouze pro případy velezrady, zemězrady a útoků na vůdce Adolfa Hitlera, ale postupně se jeho příslušnost a pravomoci rozšiřovaly.[1] Původně sídlil v Lipsku, avšak brzy po svém založení byl přemístěn do Berlína, kde došlo k jeho umístění nejprve v budově tzv. Preussenhausu a posléze definitivně v budově někdejšího Wilhelmova gymnázia na Bellevuestrasse č. 15.[2] Pro stíhání nepřátelských projevů vůči nacistické moci, urážky představitelů strany a státu, státních symbolů, uniforem atd. byly pak při Zemských soudech zřízeny tzv. Zvláštní soudy (Sondergerichte).

Po okupaci Čech a Moravy 15. března 1939 došlo k zavedení německé vojenské správy, kterou vykonával tzv. vedoucí civilní správy při armádní skupině 3 v Čechách a armádní skupině 5 na Moravě. Vojenská správa byla zrušena k 15. dubnu, přičemž o den dříve byla vydána dvě nařízení, která konstituovala německé soudnictví v protektorátu. Podle nacistického právního řádu mohli být nyní protektorátní příslušníci činní v odboji stíhání za velezradu, protože se přičleněním zbytku Československa k Německu stali dle nacistického pojetí jeho státními příslušníky. Jednalo se ovšem o akt, který byl v rozporu s mezinárodním

právem, protože k okupaci došlo protiprávním a násilným způsobem. Tato skutečnost však nemohla nic změnit na tom, že se obyvatelé obsazené země dostali do působnosti německých soudů, což mělo mít pro tisíce z nich tragické důsledky. Brutální represivní opatření, oděná navenek do roucha právních norem, jež jim měla dát zdání legality, byla namířena proti všem, kteří právem spatřovali v nacismu primární nebezpečí a kteří se tomuto režimu postavili na odpor.

Lidový soudní dvůr se postupně stal místem, kde byly stále více často vynášeny rozsudky proti příslušníkům protinacistické rezistence. Jestliže v roce 1940 tento soud vynesl 53 trestů smrti a následujícího roku 102, v roce 1942 se již jednalo o 1192 rozsudků, 1943 jich bylo 1662 a v roce 1944 dokonce 2097. Zlom v ukládání represivních trestů, zejména trestu absolutního, vyplýval přímo z osobního zásahu Adolfa Hitlera, který již po delší dobu vyslovoval kritické připomínky na adresu soudců ohledně příliš mírných rozsudků. Na zasedání Říšského sněmu 26. dubna 1942 proto pronesl projev, který se týkal těchto záležitostí.[3] Jednalo se o vůbec poslední zasedání sněmu, který se pak již do konce války nesešel. Hitler se během svého projevu zabýval k překvapení německé veřejnosti především situací v justici, trestní politikou nevyhovující potřebám války atd. Jeho rétorika přitom obsahovala přímé výhružky soudcům, pokud se tito nebudou chovat podle jeho pokynů. Šlo přitom zejména o možnost odvolání těch soudců, kteří nebudou plnit direktivy ke zpřísnění ukládaných trestů.[4] Německá veřejnost reagovala překvapivě především z toho důvodu, že se Hitler jakožto vůdce, říšský kancléř, nejvyšší zákonodárce i soudce najednou obrací na poslance ohledně zvláštního zmocnění k výše zmíněným záležitostem. O reakcích na tuto skutečnost podalo situační zprávu i III. oddělení Říšského bezpečnostního hlavního úřadu (vnitřní rozvědka).[5]

Diskuse k výše zmíněným záležitostem probíhaly také například během porady prezidentů zemských soudů v Litoměřicích 13. května 1942, kde referovali viceprezident Vrchního zemského soudu Hecht a generální státní zástupce u tohoto soudu von Stein o průběhu jednání na říšském ministerstvu justice v Berlíně 31. března a 5. – 6. května téhož roku. Na poradách se projednávaly Hitlerovy pokyny a jeho kritika soudních rozhodnutí, kdy nařídil některé tresty vězení dodatečně změnit na rozsudky smrti.[6] Zároveň s těmito opatřeními provedl Hitler také personální změny, takže do funkce říšského ministra justice byl jmenován JUDr. Georg Otto Thierack.[7] Prezidentem Lidového soudu se pak stal JUDr. Roland Freisler, nazývaný pro svou mimořádnou krutost „zuřivý Roland“ (Roland der rassende).[8] Freisler vedle této své hlavní funkce převzal také předsednictví 1. senátu Lidového soudu, ze kterého učinil skutečně obávanou instituci. Dne 20. srpna 1942 Hitler zmocnil Thieracka k vybudování národněsocialistického soudnictví s tím, že „se přitom může odchýlit od platného práva.“ Nacistické soudy, obzvláště ty, které se zabývaly trestnými činy politic-

ké povahy, pak skutečně začaly postupovat nikoli v souladu s právem, ale v zájmu likvidace co největšího počtu nepřátel říše.

Po Freislerově nástupu do funkce se stal trest smrti nejčastěji vynášeným druhem trestu a bylo jej možno uložit u 46 skutkových podstat trestných činů.[9] Rozsudek však mohl být vykonán až tehdy, když Hitler osobně zamítl žádost o milost. Teprve později byl k udílení milostí zmocněn ministr justice a od ledna 1944 i říšský protektor v Praze po dohodě s tímto ministrem. V případě neshody mezi nimi měl rozhodovat samotný Hitler. Výkon trestu smrti v určených věznicích byl podrobně upraven směrnicemi ministra justice z 19. února 1939 a 17. ledna 1945. Zásadně se tento absolutní trest měl vykonávat gilotinou, přičemž ministr mohl v některých případech nařídit i oběšení. Zmíněné směrnice obsahovaly i podrobné pokyny pro postup práce kata při popravách a také formu jeho odměňování za jejich provedení.

Exekuce byly v mnoha případech prováděny ve věznici Plötzensee, která se nachází v severozápadní části Berlína. Tato věznice vznikla v letech 1869–1879 a tvořil ji rozsáhlý komplex budov o rozloze přes 25 hektarů. Celý areál byl obklopen šest metrů vysokou zdí, uvnitř se pak nacházelo pět třípatrových domů s celami, které mohly pojmout až 1400 vězňů. První rozsudky smrti zde byly prováděny již od roku 1933 a do konce druhé světové války se tato věznice stala místem, kde skončily životy více než 2 500 osob, většinou zapojených do odbojové činnosti. Odsouzenci k smrti se nacházeli v celách tzv. domu III, za nímž byla velká zděná kolna sloužící jako místo výkonu poprav. [10]

V Plötzensee zahynuly během okupace stovky českých občanů, mezi nimi i řada významných příslušníků rezistence. Jednalo se zejména o bývalé důstojníky československé armády, kteří se zapojili do činnosti odbojové organizace Obrana národa. V období od dubna 1942 do září 1943 zde nalezlo smrt více jak 80 českých důstojníků a mimo jiné byli dne 19. srpna 1942 popraveni i členové jejího moravského zemského vedení brigádní generál Bohuslav Všetička, plukovník Ladislav Kotík, štábní kapitán Čestmír Jelínek a kapitán Jaroslav Gardavský. Kromě příslušníků ON z Moravy zde došlo také k mnoha popravám pražských představitelů této organizace, mezi nimiž se 5. ledna 1943 nacházel i divizní generál Bedřich Homola. V Plötzensee bylo ve stejné době popraveno také dalších zhruba 220 osob z protektorátu, z toho asi 80 členů komunistického odboje.[11]

Důvody k hromadné exekuci vězňů v září 1943 byly tyto: Na schůzce prezidenta Spojených států Franklina D. Roosevelta s britským premiérem Winstonem Churchillem v Casablance ve dnech 14. – 24. ledna 1943 došlo k rozhodnutí o systematickém bombardování Německa s cílem rozvrátit hospodářství, podlomit morálku obyvatelstva a připravit podmínky pro invazi do Evropy. První

denní nálet americké 8. letecké armády proběhl dne 27. téhož měsíce na Wilhelmshaven a od té doby následovala série dalších útoků.V týdnu mezi 24. a 30. červencem byl těžce postižen Hamburk, v srpnu Schweinfurt, Řezno a také raketová základna Peenemünde. V noci ze 3. na 4. září byl pak proveden nálet 295 spojeneckých bombardérů na Berlín, během něhož letouny svrhly 906 tun pum během pouhých 20 minut.[12] Silně utrpěla zejména severní část města. Nálet postihl rovněž věznici Plötzensee, kde došlo ve zmíněné kůlně k poškození gilotiny a škody utrpěl také dům III, v němž se v této době nacházelo přes 300 odsouzenců k smrti. Třem z nich se během zmatků nastalých v průběhu bombardování podařilo uprchnout, avšak brzy byli dopadeni. Jejich útěk však nacistickým úřadům poskytl vhodnou záminku k hromadné likvidaci co největšího počtu vězňů. Již 3. září zaslal státní ministr a šéf Hitlerovy prezidiální kanceláře dr. Otto Meissner přípis ministru Thierackovi č. II 9930 4/43, v němž bylo uvedeno, že vůdce požaduje urychlené rozhodnutí k výkonům trestů smrti.[13] Věznici 6. září navštívili vysocí úředníci říšského ministerstva justice a generálního státního zastupitelství v Berlíně v čele s generálním státním zástupcem dr. Kurtem Walterem Hanssenem a ministerskými úředníky Eugenem Eggensbergerem a Vollmerem ke zjištění škod a nově nastalých podmínek. Členové komise pak následně doporučili zde umístěné odsouzence k smrti ihned popravit, jelikož v případě opakování náletu by mohly být poškozeny i venkovní zdi budov a hrozil by jejich útěk. Větší část dozorců totiž byla starší 60 let a neměli k dispozici samopaly ani ruční granáty. Bylo proto doporučeno urychlit řízení o milost pro odsouzené k smrti tak, aby mohli být v nejbližších dnech popraveni. O den později rozhodl říšský ministr justice JUDr. Thierack na základě Hitlerova osobního příkazu zamítnout udělení milosti všem k smrti odsouzeným v Plötzensee a rozhodl o jejich popravě. Došlo i k vydání výnosu o zkrácení odvolacího řízení, a to pro všechny případy odsouzení na smrt německými soudy. Rozsudek smrti měl být nyní dán do spisu odsouzeného a do tří dnů měl soud zaslat tyto podklady příslušnému vrchnímu státnímu zastupitelství u Zemského soudu, kde se nachází příslušná věznice, ve které probíhají popravy. Toto vrchní státní zastupitelství mělo předat ještě týž den spisy ministerstvu justice. Při šetření o udělení milosti se již nevyžadovalo stanovisko jiných úřadů. Provedení poprav v Plötzensee bylo přitom plánováno v co nejkratší době.[14]

Cenná svědectví o tom, co v noci ze 7. na 8. září následovalo, zanechali vězeňští duchovní katolický farář Peter Buchholz a evangelický duchovní Harald Poelchau. Podle Poelchaua byli odsouzenci určení k popravě vyvoláváni z cel do skupin po osmi a odváděni do kůlny ve III. oddělení. Tato cihlová kůlna s cementovou podlahou měla půdorys zhruba 8 x 10 metrů a uvnitř se nacházel prostor oddělený černou oponou, v němž stála tehdy poškozená gilotina a hák se skobami pro výkon poprav oběšením. Dále zde byl menší prostor pro státní-

ho zástupce, který celou exekuci řídil, a sklady pro uložení mrtvých těl a rakví. Každý odsouzenec k smrti obdržel před popravou tzv. „Henkermahlzeit“ (katovské jídlo), které se postupně stávalo stále skromnějším, takže roku 1943 to už byl jen kousek chleba se salámem, káva a v letních měsících sklenice piva a několik cigaret. Jídlo připravoval v Plötzensee zdejší vedoucí kantýny Wilhelm Kranz. Odsouzenci dále obvykle mohli napsat poslední dopis na rozloučenou svým blízkým, v průběhu masových exekucí jim však ani tato útěcha nebyla dopřána. V den popravy byl vězeň do kůlny přiveden s rukama spoutanýma za zády a horní část těla měl obnaženou. Poté státní zástupce přečetl podstatnou část rozsudku, načež vyzval kata k jeho provedení. S ohledem na skutečnost, že gilotina utrpěla při náletu poškození, se všechny popravy 7.– 9. září 1943 prováděly oběšením. Provazy k tomu určené visely na osmi hácích upevněných na dlouhé železné tyči, jejíž konce byly zazděny do stěny kůlny. Jednotlivé skupiny odsouzených byly přiváděny zhruba po dvaceti minutách, takže popravy probíhaly celou noc a ráno 8. září byly zastaveny, načež pokračovaly večer téhož a ještě následujícího dne. Všechny se konaly pouze za svitu svíček, jelikož nálet přerušil i dodávky elektrického proudu.[15]

Popravy prováděl kat Röttger z Hannoveru se svými třemi pomocníky. Technicky byla každá exekuce provedena tak, že kat stál na stoličce a odsouzenec byl k němu přiveden pomocníky, načež mu kat zavěsil smyčku provazu kolem krku, pomocníci vyzvedli odsouzence do výše, zavěsili provaz na hák a nechali tělo viset. U většiny popravených nastalo ihned bezvědomí a v krátké době smrt, ovšem někteří žili ještě několik minut. Každé tělo bylo ponecháno na háku dvacet minut, poté bylo sejmuto a odneseno do přilehlé komory (tzv. Sargkammer). Mezitím, co popravy probíhaly, navázal státní zástupce Hans Stolz, který byl v době těchto masových exekucí specielně vyslán do Plötzensee, telefonické spojení s říšským ministerstvem justice. Úředníci ministerstva mu rovněž telefonicky sdělovali jména odsouzenců, kterým byla zamítnuta žádost o milost. Stolz sám poté odešel do domu vězňů, kde četl jména těch, kteří byli určeni k popravě. Po vyvolání každého jména si je dozorci zapsali a dotyčné osoby předváděli. Seznam na místě předávali dalšímu státnímu zástupci, který zde byl přítomen. Jediným podkladem k popravě vězňů odváděných na popraviště byl příkaz k exekuci. Také žádná kontrola ve výběru odsouzenců neexistovala, takže došlo i k určitým přehmatům, které Stolz později omlouval tím, že zvláště česká jména znějí všechna podobně. Dne 8. září ve 3.00 hodin ministerstvu hlásil, že každou půlhodinu je oběšeno osm odsouzenců a dodal, že snad do 8.00 budou ukončeny exekuce těch z odsouzenců, u nichž je k dispozici příkaz k popravě. Stolz ale ve svém telefonátu poukázal na problémy ohledně příkazu k popravě šesti odsouzenců, kteří však nejsou uvězněni v Plötzensee, dále že jeden k smrti odsouzený Francouz je na útěku a zatím nebyl dopaden a tři další

se sice ve věznici nachází, avšak výkon trestu se u nich odkládá. Obdržel prý také rozkaz k exekuci sedmi žen, které byly umístěny v ženské věznici na Berminstrasse, odkud musí být do Plötzensee teprve přivezeny a poprava proto připadá v úvahu ráno v 8.00 hodin. Ohledně těchto žen však ministerský rada JUDr. Mettgenberger rozhodl, že u nich trest smrti bude vykonán až později a nikoli výše zmíněným způsobem (provazem). Ráno 8. září opět navštívili Plötzensee Vollmer a Hansen a v 10.30 hodin se nechal o situaci telefonicky informovat Thierack, který naléhal, aby se v popravách dále pokračovalo až do úplného konce, jelikož odsouzené není možno nikde umístit a pouze v případech největší nouze mohou být převezeni do pevných táborů SS. Vollmer však prohlásil, že tuto poslední variantu zatím nepovažuje za nutnou, jelikož postačí provádět exekuce i v dosud neohrožených věznicích. Thierack sám byl s průběhem poprav v Plötzensee spokojen a dával je za příklad, jak je třeba nakládat na celém území Německa s odsouzenci k smrti.[16]

Z předcházejících důvodů je zřejmé, že zcela přesný počet popravených v těchto dnech nelze určit. Jednalo se zhruba o 250 osob.[17] Po válce byla nalezena listina se jmény 294 abecedně seřazených obětí. Dokument byl psán psacím strojem a jen dvě jména (Ublih a Wiatrek) někdo dopsal ručně. Tento soupis však nebyl oficiálním seznamem státního zástupce Stolze ani ministerstva justice, nýbrž měl pouze sloužit k podchycení pohybu odsouzenců k smrti po náletu 3. září, kdy museli být umístěni i do jiných domů v Plötzensee, než na dům III. Ze seznamu bylo 240 osob popraveno mezi 7. a 13. zářím 1943 a dalších 21 o něco později, z toho však pouze 13 v Plötzensee. Dalších 21 se dočkalo omilostnění a u zbývajících šesti nelze jejich osudy zjistit. Oběšeno však bylo i několik dalších lidí, kteří se v tomto dokumentu nenachází. Jmenovitě jsou známi čtyři. Z evidence matričního úřadu (Standesamt) se dá zjistit, že 9., 10. a 13. září bylo dále popraveno 15 mužů, kteří byli do Plötzensee dopraveni až po 4. září a v listině proto již nejsou zmíněni. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že mezi 7. a 13. zářím 1943 bylo v Plötzensee oběšeno minimálně 259 mužů. Nejvíce v listině uvedených osob pocházelo z protektorátu, dále je zde 77 Němců, 30 Francouzů, 12 Belgičanů, 10 Holanďanů, 8 Poláků, 7 Rakušanů, 4 Srbové, 3 Švýcaři, 3 Ukrajinci, 1 Ital a 1 Slovák. Z těchto osob bylo 174 odsouzeno Volksgerichtem, 63 Sondergerichtem, 4 Zemským soudem v Berlíně a 2 Říšským válečným soudem. U dalších 51 odsouzených nelze zjistit, o který soud se v jejich případě jednalo. Nejčastější příčinou uložení trestu smrti Volksgerichtem, a to u celkem 120 případů, se staly zločiny velezrady a přípravy k velezradě a dále u zhruba poloviny z tohoto počtu také poskytování pomoci nepříteli. V 41 případech se jednalo o zemězradu, u 14 šlo o vyzvědačství, 10 osob bylo odsouzeno za přečiny spáchané během občanské války ve Španělsku (diverze na lodích aj.) a nakonec posledních 8 za rozkládání branné síly. Sondergerichty

a v jednom případě Zemský soud vynesly šestadvacetkrát rozsudky smrti za vloupání a krádeže spáchané během leteckých náletů, v 9 případech za krádeže poštovních zásilek, v 7 za rabování a v 15 případech za násilné zločiny, z toho dvě vraždy. Dále se u 9 rozsudků jednalo o podvod a u 5 o hospodářské delikty.[18]

Nemilosrdně bylo také nakládáno s těly popravených. Všechna byla naskládána do připravené kůlny, která však neměla střechu, takže zde asi dva týdny ležela vystavena vlivům počasí, neboť transport nebyl pro pokračující nálety zpočátku možný. Minimálně u jedné mrtvoly přitom došlo k posmrtnému oddělení hlavy od trupu, což měli zjevně na svědomí zaměstnanci věznice hledající zlaté zuby. Nakonec většinu těl převzal berlínský Anatomicko – biologický institut a ta z nich, která již nebylo možno použít, skončila v masovém hrobě v blíže neurčeném místě u Berlína.

Jak již bylo uvedeno, největší počet odsouzenců tvořili právě občané české národnosti. Byli to lidé ze všech koutů Čech a Moravy, přičemž nejznámější z nich je bezesporu Julius Fučík. Není cílem této práce popisovat okolnosti jeho odbojové činnosti a zatčení, které již byly v odborné literatuře mnohokrát zpracovány.[19] Zde postačí uvést, že Fučíkův případ uzavřel jeho vyšetřovatel Josef Böhm 10. května 1943, a poté byl vzat do soudní vazby. Obžalovali jej společně se spolupracovníkem Jaroslavem Klecanem u Lidového soudu, přičemž jejich obžalovací spis nese datum 28. července téhož roku. Oba byli viněni z podílu na komunistickém odboji, zejména v rámci organizování tzv. Národního revolučního výboru inteligence. Fučík byl nejprve umístěn ve věznici v Budyšíně a posléze transportován do berlínské věznice Alt Moabit, kam přijel 25. srpna. Hlavní líčení se konalo ještě týž den a oba obžalovaní byli odsouzeni k smrti. Z Alt Moabitu byli Fučík s Klecanem převezeni do Plötzensee a zde pouhých 14 dní po odsouzení popraveni, aniž se čekalo na výsledky řízení o milost. O rychlém provedení rozsudku smrti u obou rozhodl státní tajemník na ministerstvu justice JUDr. Kurt Rottenberger.[20]

Věznice v Plötzensee se stala také posledním dějištěm utrpení příslušníků odbojové organizace, působící především na Královéhradecku, kterou obžalovací spis označoval jako Národní revoluční výbor. Jednalo se v podstatě o zdejší skupinu Petičního výboru Věrni zůstaneme, která měla až do října 1941 spojení s pražským vedením a vyvíjela značně významnou činnost. V tomto měsíci však gestapo zahájilo rozsáhlou zatýkací akci mezi jejími účastníky s cílem působení této skupiny zcela eliminovat. Zatčení odbojáři byli až do dubna 1942 vězněni v královéhradecké policejní věznici, odkud je gestapo eskortovalo do Malé pevnosti v Terezíně. Odtud pak následoval po měsíci převoz do Drážďan a nakonec skončili stejně jako stovky dalších českých a moravských odbojářů v neblaze proslulé berlínské věznici Alt Moabit. Dne 7. května 1943 se před

2. senátem Lidového soudu konal za předsednictví rady Komorního soudu Dieschera a přísedících rady Zemského soudu JUDr. Denglera, generálmajora Gemppa, SS – Oberführera Tscharmanna a NSKK – Brigadeführera Belaseuse proces, v němž byli k trestu smrti odsouzeni doc. MUDr. Jiří Franta, MUDr. Karel Milostný, Jindřich Ondráček, Václav Erban, Josef Bek, František Drábek, Jaroslav Otava, František Horák a Jaroslav Sýkora. Zbylí dva obžalovaní byli odsouzeni k trestům na svobodě, a to Jan Ringes k osmi a Václav Dusík k šesti letům káznice.[21] Z odsouzených k smrti bylo pět – Milostný, Ondráček, Bek, Drábek a Otava – popraveno během masových exekucí dne 8. září. Václav Erban zemřel v káznici Brandenburg – Görden 12. března 1944 a Jaroslav Sýkora byl popraven až 22. ledna 1945 tamtéž. Ze shora odsouzených poprava nakonec minula Františka Horáka, který byl omilostněn, a také doc. MUDr. Jiřího Frantu. Jednalo se o vynikajícího vědce, který před válkou působil jako přednosta oddělení pro oční lékařství v opavské nemocnici. Po Mnichovu byl nucen toto místo opustit a poté pracoval v Zemské nemocnici v Olomouci, načež od března 1939 až do zatčení 27. října 1941 zastával místo přednosty očního oddělení královéhradecké nemocnice. Jeho mimořádná reputace v oboru se stala příčinou skutečnosti, že i po odsouzení mu bylo umožněno studovat v cele smrti na III. oddělení věznice Plötzensee odbornou literaturu a sepsat několik prací. Trest smrti mu byl nakonec změněn na 12 let káznice, avšak dne 2. února 1945 zemřel na následky věznění rovněž v káznici Brandenburg – Görden. Jeho manželka MUDr. Milada Frantová byla popravena 24. října 1942 v koncentračním táboře Mauthausen za to, že po atentátu na Reinharda Heydricha ošetřila zraněného parašutistu Jana Kubiše.[22]

Mezi popravenými se nacházeli také členové špionážní skupiny s krycím názvem Voloďa, která vznikla z podnětu generálního konzula SSSR v Praze Šestrikova počátkem roku 1941. Tato organizace se zabývala především vyzvědačskou činností, spočívající ve sběru informací o pohybech německých jednotek a o stavu zbrojního průmyslu v protektorátu, a získané poznatky předávala sovětské zpravodajské službě. Přes krátkou dobu svého působení předala Sovětům velmi cenné informace, z nichž mohli zjistit, že nacistické Německo se připravuje na otevření východní fronty. U zrodu této činnosti stál Václav Dědek z České Třebové, který si v lednu 1941 zažádal na sovětském konzulátu o vystěhování do SSSR. Bylo mu však řečeno, že kladné vyřízení žádosti je závislé na tom, co pro Sovětský svaz udělá. Dědek ve spolupráci se svým přítelem Alexandrem Josefem Vaňousem zahájili prosovětskou zpravodajskou činnost a do svých aktivit zapojili Jindřicha Vosynka, Miroslava Janderu, Zdeňka Pospíšila a Richarda Krejčíře z České Třebové, Karla Janouška z Přívratu u Litomyšle a dále několik odbojářů z Moravy, a to Zdeňka Štarmana, Ladislava Voleského a Josefa Zeleného z Adamova a nakonec Františka Hurta ze Vsetína.

Spolupráce skupiny se Sověty trvala do počátku května 1941, načež bylo spojení přerušeno a další pokus sovětské zpravodajské služby o navázání dalších kontaktů s touto organizací prostřednictvím parašutisty ztroskotal v srpnu téhož roku, tedy již v době probíhajícího válečného konfliktu s Německem. Hlavní líčení se členy organizace proběhlo v Berlíně před 1. senátem Volksgerichtu za Freislerova předsednictví. Dědek, Vaňous, Jandera, Vosynek, Pospíšil, Štarman, Valeský a Zelený byli odsouzeni k smrti a v noci z 8. na 9. září 1943 všichni v Plötzensee popraveni.[23]

Poměrně málo informací je k dispozici o skupině šesti olomouckých občanů kolem Josefa Myšáka staršího, která byla pozatýkána ve dnech 25.– 26. května 1942. Její členové byli v Olomouci vyšetřováni až do listopadu téhož roku a teprve poté předáni do Kounicových kolejí v Brně, odkud následoval v lednu 1943 transport do Vratislavi a posléze do Berlína, kde byli všichni odsouzeni 29. června k smrti a 8. září 1943 v Plötzensee popraveni. Kromě Myšáka to dále byli Antonín Coufal, František Hudec, Josef Hanák, Stanislav Livečka a Jan Šorm.[24]

Jeden z odsouzených, poštovní úředník z Hradce Králové Václav Erban, zjistil během pobytu v Plötzensee, že vězeňská správa zasílá pozůstalým osobní věci po popravených. Této skutečnosti využil tak, že tajně popsal situaci z kritických zářijových dnů roku 1943 v této věznici mezi řádky dopisů své manželce. Po jeho smrti se dostaly osobní předměty rodině a tak se mohl zachovat text uvedený v příloze I, líčící prožitky z masových poprav 7. září a následujících dní. Kopii tohoto motáku daroval spoluautorovi práce JUDr. Františku Vaškovi účastník protinacistického odboje z Hradce Králové Břetislav Chaloupka. Text je názornou ukázkou toho, co museli k smrti odsouzení představitelé protinacistického odboje během svého věznění prožít a za jakých podmínek umírali. Systém nacistického soudnictví, který je do těchto podmínek dostal, byl klasickým případem zneužívání justice ve službách totalitního režimu. S jeho pomocí nacisté promyšleně vyhlazovali jak jim nepohodlné složky vlastního národa, tak i obyvatelstva na okupovaných územích. Všechny rozsudky, ať už Lidového soudního dvora, Zvláštních či jiných soudů přitom byly zcela protiprávní, neboť soudní moc se v nacistickém Německu nacházela v rukou vládnoucích elit a procesy samotné se proto staly pouhou karikaturou řádného soudního líčení. V protektorátu bylo hlavním cílem okupační moci především rozbití nejdůležitějších odbojových složek a likvidace jejich vedoucích představitelů. Množství vykonaných trestů smrti v několika málo zářijových dnech roku 1943, jejichž oběti z řad obyvatelstva Čech a Moravy podává přehled v příloze II, a následná prezentace tohoto státního teroru na stránkách denního tisku měla za úkol co nejvíce zastrašit české obyvatelstvo a odradit jej od dalšího nárůstu odbojových aktivit, což se však nepodařilo. Počet odsouzených účastníků od-

boje se proto nadále zvyšoval v návaznosti na stále více nepříznivou válečnou situaci, porážky německé armády, rostoucí nespokojenost občanů a s tím spojené postupné zesilování rezistenční činnosti na všech okupovaných územích. Nárůst trestu smrti, který byl vynášen ve velkém počtu až do konce války na úkor počtu případů odsouzených k trestu káznice tedy očekávaný výsledek nepřinesl a stal se spíše jedním z podnětů ke zvýšení odporu.

POZNÁMKY:

[1] O činnosti tohoto soudu viz Wagner, Walter. Der Volksgerichtshof im nationalsozialistischen Staat. Stuttgart 1974.

[2] K tomu viz Wieland, Günther. Das war der Volksgerichtshof. Ermittlungen – Fakten – Dokumente. Berlin 1989, s. 33–34.

[3] Hillermeier, Heinz. In Namen des deutschen Volkes. Darmstadt–Neuwied 1980, s. 247.

[4] Gellately, Robert. Kdo podporoval Hitlera. Praha 2003, s. 101 a dále.

[5] Boberach, Heinz. Meldungen aus dem Reich. Auswahl aus den geheimen Lageberichten des Sicherheitsdienstes der SS 1939–1944. Berlin–Neuwied 1965.

[6] Státní oblastní archiv Zámrsk, fond Landesgericht Trutnov, záznam porady z 13. května 1942.

[7] Georg Otto Thierack (1883–1946). Od roku 1921 státní zástupce, 1932 členem NSDAP, v letech 1933–1934 saský ministr justice, 1936–1942 prezident Lidového soudu a od 20. srpna 1942 říšský ministr justice. Roku 1946 spáchal sebevraždu ve vyšetřovací vazbě.

[8] Roland Freisler (1893–1945). Roku 1921 doktorem práv, 1933–1934 působil na pruském ministerstvu vnitra, 1935 státním sekretářem říšského ministerstva justice a po Thierackově jmenování ministrem jej nahradil ve funkci prezidenta Lidového soudu. Zemřel v únoru 1945 během náletu na Berlín.

[9] Broszat, Martin. Der Staat Hitlers. Grundlegung und Entwicklung seiner inneren Verfassung. München 1969, s. 419.

[10] O historii věznice v Plötzensee viz Zipfel, Friedrich. – Aleff, Eberhard. – Schoenthal, Hans Ludwig. Plötzensee Memorial. Berlin 1973.

[11] Seznam všech popravených příslušníků odboje v Plötzensee viz Gostomski, Victor von – Loch, Walter. Der Tod von Plötzensee. Erinnerungen – Ereignisse – Dokumenten 1942–1944. Frankfurt am Main 1993.

[12] Čejka, Eduard – Richter, Karel. Historické události – druhá světová válka. Praha 1979, s. 248.

[13] Oleschinski, Brigitte. Gedenkstätte Plötzensee. Berlin 1994, s. 53.

[14] Tamtéž, s. 18.

[15] Poelchau, Harald. Die letzten Stunden. Berlin 1949, s. 52–53.

[16] Gostomski, Victor von – Loch, Walter. Der Tod von Plötzensee, s. 34–35.

[17] Jak vysoký byl tento počet vykonaných trestů smrti vynikne ve srovnání těchto rozsudků v Německu za období let 1914–1918. Během první světové války odsoudily tribunály císařského Německa k smrti 141 osob, z nichž bylo popraveno pouze 94.

[18] Gostomski, Victor von – Loch, Walter. Der Tod von Plötzensee, s. 87–89.

[19] O případu J. Fučíka viz Janáček, František a kol. Julius Fučík. Reportáž psaná na oprátce. První úplné, kritické a komentované vydání. Praha 1995.

[20] Důležitým pramenem k Fučíkovu případu je vyšetřující spis J. Böhma č. Lsp XX 43/47; Státní oblastní archiv Praha, fond Mimořádný lidový soud Praha.

[21] Obžalovací spis této skupiny č. 12 J 136/42 – g 2 H 51/43 viz Bundesarchiv Koblenz, fond R 60 Oberreichsanwalt beim Volksgerichtshof, Strafakten gegen Unbekannt wegen vorbereitung zum Hochverrat.

[22] O tomto případu viz Vašek, František – Brunclík, Stanislav. Nezradili přísahu Hippokratovu; Národní archiv, fond Svaz protifašistických bojovníků – ústřední výbor, Paměti bojovníků (soutěž SPB/SBS), přírůstkové číslo 3 071.

[23] O odbojové činnosti skupiny Voloďa viz Vais, Václav. Voloďa. Činnost protifašistické skupiny. Brno 1985. Některé pasáže této publikace jsou ovšem poplatné době, ve které vznikla.

[24] Bartoš, Josef. Odboj proti nacistickým okupantům na Olomoucku v letech 1939–1945. Olomouc 1997, s. 79.

PŘÍLOHA I.

Text motáku Václava Erbana z věznice Plötzensee. Uveden je v původním znění včetně gramatických chyb a archaismů.

„Abyste věděli, co a jak bylo v Berlíně – Plötzensee a co se dálo dále. Jak víte k smrti mne odsoudili 7. V. 1943. Spoutané nás, to jest Beka, Drábka, mne, Frantu, Milostného, Horáka, Ondráčka, Otavu a Sýkoru odvezli po té pusté komedii katovské zpět do Moabitu. Ringes dostal 6 let, Dusík 8 let. Druhý den nás odvezli do Plötzensee. To je velký kriminál, dílny, kostel, tiskárna, mnoho pavilonů, nevím kolik. Svlékli nás do naha, dali nám ty vězeň. hadry a odvedli do „Haus 3," to byl výhradně pro kandidáty smrti, jichž počet se pohyboval od 250

do 350. Každý týden jistý počet byl odpraven. Mně dostalo se toho „štěstí," že jsem sám z celé party přišel na oddělení 8 do I. poschodí, které bylo nad 7., ve kterém byly cely oněch kamarádů, kteří šli toho kterého dne na smrt, a kteří poslední odpoledne svého života trávili ve společnosti 5 dozorců v celách pode mnou....Prožili jsme od 8. V. do 3. IX. Několik náletů na Berlín, ale takový totiž zblízka až 3. IX. na 4. IX.

Přiletělo jich strašlivé množství. Vlna za vlnou přilétala a bořili. Nejprve to bylo poměrně daleko. Stál jsem na stole u okna a díval se na to. Celý horizont (pokud jsem viděl) samý reflektor, protiletecká děla střílela, bylo viděti střely v oblacích. Také jsem viděl dvě letadla shořeti. Pak se ale nálet přiblížil a začalo „boží dopuštění." Nejprve rozbili všechny světlomety a protilet. baterie. Náhle ale bylo viděti jak s nebes padají zvolna takové shluky světelných raket, nazelenalé a červené barvy. A ty rakety nyní jasně osvětlily celé, široké okolí, osadu, kanál, továrny, kriminál. A nyní začaly padat pumy....Pumové krupobití rychle zachvátilo osadu i kriminál. Náhle zahučelo to zblízka, velmi blízko, rána, oheň. Protože letci dobře viděli, tak do toho řezali vesele dál. A celý pavilon byl shromážděn ve sklepě. V tom našem sklepě jsme ale dlouho nepobyli. Vyvedli nás z toho hořícího baráku a převedli do sklepa vedlejšího domu „H 2." Ten nehořel, jen okna byla vybitá, celé okenice vyrvány a na cestách po nichž jsme bosi a nazí přebíhali, hustě skla. A kolem všechno hořelo, do toho padaly stále nové a nové pumy. Sešli jsme se ve sklepě, celá hradecká parta a drželi jsme se pohromadě i když nás asi o 4. hodině zrána ze sklepa vyvedli a v oddílech zavedli jednak do pavilonu 1, jednak zůstali asi 170 v tom paviloně 2. To bylo radosti, že sekyra shořela, netušili jsme, že ti krvaví psi, ti kati si naleznou náhradu brzy.

Držel jsem se pohromadě s Drábkem a Bekem a tak jsme šli s celou hradeckou partou do pavilonu 1. Tam nás na chodbě pochopové dělili do jednotlivých místností. Doufal jsem, že zůstaneme pohromadě, ale při tom dělení ode mne Drábek odešel a víc jsem ho již nespatřil. Rovněž Otava a Ondráček se oddělili. A tak jsem byl pak mezi 35 s Frantou, Milostným, Bekem, Horákem a Sýkorou v jedné světnici. Pak nás vyvedli ven a nastrkali nás po dvou do cel. Hleděl jsem se dostat s Bekem nebo jiným, ale to víte ti katovi pacholci, ti se neptají a tak jsem dostal za společníka hocha 21 let, Václava Oubrechta z Komořan u Mostu. Byl odsouzen koncem července, protože pomáhal zajatcům, pracujícím v Mosteckých dolech k útěku. Jeho otec 5 let, matka 3, bratr 2. Hodný hoch, Čech. Bohužel dlouho jsme spolu nebyli. Musím ještě říci, že na té samé chodbě jsme byli všichni, totiž bez Drábka, Ondráčka a Otavy. Napravo ode mne byl Opočenský z Chocně a s jedním z Olomouce. Nalevo byl Nesnídal z Kuklen, úředník Agrární banky v Hradci Králové a Němec W. Richey z Dortmundu. Tak jsme přežili tu sobotu 4. IX., neděli, pondělí a přišlo úterý 7. IX. Dopoledne jsme byli na půlhod. Nikdo nic netušil, co se bude dít, jen jsme byli zvědaví.

O Italii se ještě nic nevědělo, jen o Himlerovi. Náhle večer do okenní zábavy, totiž to jsme vždy večer se bavili oknem už i v paviloně 3, zaznělo nové otvírání dveří, hluk mnoha kročejů, hlasy pochopů. Slyšeli jsme povel „Vše svléknout," kroky se schodů, byli jsme ve třech patrech, oknem jsem viděl do dvora, rozděleného napříč zdí. Za touto zdí, vedle jedné spálené přízemní budovy, byla železná vrata, vedoucí na velké prostranství, na němž právě proti našemu pavilonu stál ústavní kostel, rovněž vyhořelý, dále nějaká dílna, která však byla celá.

Tu jsem spatřil přicházeti k těmto železným vratům 4 čtyřstupy kamarádů, vedených strážci tak, že na každé straně čtyřstupu byl jeden pochop. Nějací šli v čele hloučku, několik jich uzavíralo průvod. To byl první transport smrti toho večera. Zároveň jsem zahlédl, jak prostranstvím za kostelem prochází jiný průvod, rovněž 15 – 16, vedených strážci a kráčející kamsi nalevo, za tu spálenou budovu, ležící vedle našich železných vrat. Ve všech oknech ostatních cel bylo viděti hlavy našich kamarádů i vězňů (trestanců, odpykávajících si tresty vězení), kteří pozorovali, co bude. Ovšem, že se při tom vyměňovaly názory a tu jsem zaslechl hovor, při němž mi mráz přeběhl po zádech. Třebaže neměl, vždyť jsem byl také k smrti odsouzen. Jeden kamarád, Jandera jménem, medik z České Třebové, dohovořil se totiž s jedním vězněm česky, jež pocházel z Chocně. Tedy ne kandidát smrti. A ten řekl Janderovi, že bude dnes velmi zle, že budou sekat celou noc. A také ano. Po prvním hloučku, asi po půl hodině, přišli opět, otevíraly se dveře a opět bylo slyšet volání (jméno, povel k svléknutí prádla a obléknutí kalhot a kazajky) hluk kročejů a odchod se schodů. A tak jsem si připravil dopisy, fotografie, poklekl, modlil se vroucně, ne snad ze strachu, ale loučil jsem se modlitbou s Vámi moji milí, děkoval Vám i bohu za vše a prosil ho, aby Vás neopouštěl ale pomáhal Vám, Vaši cestu urovnal, nedal Vám nouzi poznati a ode všeho zlého Vás ochránil, jako činím denně, stále a tak jsem byl opravdu zcela odevzdán do té všemohoucí Boží vůle, že jsem cítil, že srdce moje tluče zcela pravidelně. A čekal jsem až přijdou pro mně. A opět se vrátili, opět se opakovalo to samé. Náhle otevřeli vlevo, volali jméno, ale nerozuměl jsem. Chvíli hluk, pak kroky drábů a kamarádů a zase ticho. A opět na protější straně v jedné cele. Pak jsem se dozvěděl, když odešli, že odvedli Nesnídala. To jsem pak hovořil oknem s Opočenským (byl vpravo ode mne), volal jsem také Frantu, Horáka a Sýkoru, z nichž se mi ozval pouze poslední. Nevěděl jsem na čem jsme, toliko Sýkora říkal, že od něho (byli tam 4) z cely již jeden odešel. Začalo se stmívat. Takový pozdní, letní večer, nádherný. A mezi námi řádila smrt. Vybírala si kamarády, otevírala cely a vodila hochy na hakenkreuz jatka. Díval jsem se vždy na odcházející oknem, čekal stále povel k odchodu. Můj soudruh, Oubrecht, ležel na slamníku, nejevil žádný strach, byl jen ticho. A nyní jsem opět slyšel otevřít dveře vpravo. Opět mi ušlo jméno. Pak jsem s hrůzou zvěděl, že odešel Opočenský. A v příštím hloučku odvedli toho Olomoučáka,

který byl s ním a cela vedle osiřela. A tak to šlo stále a stále. Noví a noví byli vyváděni a odvedeni. Až byla noc, pojem o čase jsem neměl. Seděl jsem na posteli, myslel na Vás, moji nejdražší a modlil se. A v tom čekání jsem unaven, také rozrušením přemožen (a hladem) usnul a spal až do rána. Když jsem se probudil, poslouchal jsem. Vodili stále. A tak to trvalo až do 8 hodin. Ani při rozdávání snídaně nepřestali odvádět. A pak celý den jsme slyšeli, jak kalfaktoři uklízejí zanechané věci, prádlo, lístky jídelní atd.

... A tak přešel opět den, středa to byla. Opět takový krásný den, jako většina toho léta a podzimu. Sluníčko svítilo mile celý den a tak se přiblížil večer. Po večeři nás spoutali, bylo ticho. Ale oknem jsem viděl jak přicházejí noví bachaři do služby s aktovkami. A trousilo se jich hodně. A již také se ozval včerejší náš zpravodaj, který volal Janderu, a tomu řekl (pamatuji se jasně na jeho slova, poslouchal jsem napjatě): Tak dnes to půjde dál. Včera Vás bylo asi 170. Jandera se ptal, bude – li to trvat opět celou noc: ne do půlnoci a kdo tuto noc přežije, tak to má dobrý, má Vás zbýt asi 40 ! Můžete si myslit, jaké jsem měl myšlénky, když jsem si vypočítal, kolik jich ještě musí zemřít. A opět jsem si připravil dopisy, fotografie, modlil se za Vás, za rodiče a všechny padlé kamarády. Ostatně Ti, drahá mami, řeknu, že o každé popravě po celou tu dobu v Haus 3 jsem klečel a za ty kamarády se modlil. Prosil Vás, Boha, za odpuštění a smířen s Ním jsem očekával další. A zase se opakovalo to strašné, hrůzné co včera. Klíče rachotily ve dveřích, jméno se ozvalo, povel ke svléknutí a hluk kročejů. A zase na jiném místě. Smrt zase mávala kosou, zase vybírala nové oběti. My dva, Oubrecht a já, byli jsme tiší. Čekali jsme na další. Náhle na protější straně chodby, tam kde jsem věděl, že je doktor Milostný, otevřeli celu a již se také ozvalo jeho jméno. Slyšel jsem, jak pevným hlasem odvětil „Jawohl.“ Pak jsem viděl jeho kučeravou hlavu v hloučku před železnými vraty, když jich opět asi 15 odváděli. Bylo asi půl osmé hodiny. A my stále čekali. Rychle se stmívalo a srpek měsíce opět vycházel za štíhlými věžemi kostela. A zase jsem jako včera ze všeho usnul. Probudil jsem se, bylo tma. Ticho. Nikde ani hlásku, jen venku ozývaly se kroky noční hlídky. Byl jsem dosti dlouho vzhůru, poslouchal a konečně jsem usoudil, že již bude asi konec a tak jsem opět zavřel oči a spal dále. Ráno opět kalfaktoři uklízeli zbylý majetek kamarádů. A toho dne (čtvrtek) jsme šli na půlhodinku. To víte, že jsem byl zvědav kolik nás je. Napočítal jsem jich, tuším, 43.

Počítali jsme s kamarádem (neboť jsme byli stále ještě oba živí), nám se zatím smrt vyhnula, kolik nás tak asi bude celkem a odhadovali jsme to tak asi na 70–80. A že jsme měli pravdu, ukázalo se hned ve čtvrtek, v pátek a pak ještě příští pondělí. Doufali jsme tento den (ve čtvrtek), že už bude tomu vraždění konec, že se už ta krvavá bestie nasytila, ale mýlili jsme se. ...Odpoledne nás navštívil katolický farář, jemuž jsem říkal, že si myslím, kdo tyto dvě noci přežil

může mluvit o Božím zázraku. On na to se na mne tak rozpačitě zadíval a pak řekl: Ovšem, ale přes to je třeba být připraven na všechno. Přišel večer, spoutali nás a bylo ticho. Nic se nedělo, už jsme doufali, že nic nebude. Ale bohužel jsem se mýlil. Znovu jsme slyšeli nejprve dole, v nižších poschodích kroky mnoha, opět se dveře otevíraly, povely, kroky a zase se smrt vydala na pouť. Konečně došli i do naší chodby, otevřeli asi dvoje dveře a přecházeli kolem našich dveří. Můžete si představit, jak je asi člověku, který sedí, čeká a napjatě poslouchá, kdy i na jeho dveře smrt zaklepe. A stále chodí jen kolem. Jen ji člověk cítí, ten studený dech a zase nic. Náhle se zastavili u dveří našich a hned na to zarachotil klíč v zámku. Srdce mi stichlo. Tak už jdou pro tebe, mi napadlo. A hrabal jsem se z dek, neboť ve dveřích stál ten smrtonoš, vyvolávač s papírem v ruce. Můj kamarád se na slamníku rovněž zdvihl a nyní zavolal ten dozorce: Oubrecht Wenzel. Můj hoch rychle vstal, ani mi ruku nepodal a vyšel z cely, kterou ihned zase zavřeli. Za chvíli bylo v celém oddělení ticho, oknem jsem viděl, jak jich patnáct odchází, vedeni svými katy na popraviště. Krátce na to vyšel podobný průvod za kostelem, těch bylo 8 z druhého pavilonu. Tedy celkem 23. Čekal jsem nyní na jejich návrat a chystal jsem se též. Opět jsem byl připraven, rozloučen s vámi moji drazí. Ale ten večer byl klid a tak jsem usnul. Druhého dne jsem vydal kamarádův majetek. Chudák, vzal si moje kalhoty a svoje krátké mi nechal. Ten den jsem se dozvěděl od souseda, který dostal noviny, o Italii. Měli jsme pak hned rozluštění, proč došlo k těm bartolomějským nocem:

1. bombardování vůbec.
2. bombardování kriminálu a nezpůsobilost umístiti těch 320 kandidátů.
3. rozhodnutí Italie kapitulovat a
4. Himmler ministrem.

Tyto čtyři příčiny způsobily tu krvavou lázeň. Následujícího dne (pátek) jich u nás vzali 5 a v druhém pavilonu 12 (celkem 17). V sobotu a v neděli se nikdy nestíná, drží se i tady anglická sobota. V pondělí odpoledne jsme se ten zbyteček (bylo nás 22 – a v tom už bylo několik nových, čerstvých) přestěhovali na pavilon 1. Tam jsem se dostal do cely s tím mým novým sousedem, Němcem Picheyem? Hodný člověk, psal jsem domů. Byli jsme tam do 24. 9. kdy nás náhle odpoledne sepsali, to už nás opět bylo přes 100, neboť justice pracovala bezvadně a stále dodávala nové a nové oběti teutonské krvelačnosti. Vybrali pouze ty, kteří byli odsouzeni Volksgerichtem a spoutali nás po 5 a nastrkali do aut i do vězeňských a odvezli na postupimské nádraží. Věděli jsme, že jedeme do Brandenburgu. A byli jsme zvědavi na ten jiný kriminál. Ve vlaku jsem viděl ty hrůzy bombardování. Celé bloky úplně pryč. Domy vyhořelé až na „dno," nebo jen hromady cihel. Strašné, strašné – a proč to všechno utrpení? Nyní jsem tedy v Brandenburgu."

PŘÍLOHA II.

Seznam popravených osob české národnosti ve věznici Berlín – Plötzensee ve dnech 7. – 9. září 1943. Autorům se nepodařilo u všech jmenovaných zjistit bydliště a za jaké činy byli odsouzeni. U VGH se předpokládá, že se jednalo o činnost politickou, zejména přípravu k velezradě.

Alois Aubrecht, narozen 1915, bytem v Chocni, povoláním truhlář, k smrti odsouzen rozsudkem Lidového soudního dvora (VGH) z 16. 6. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 1.40 hodin.

Václav Aubrecht, narozen 1921, bytem v Komořanech, kameník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 21. 7. 1943 za zemězradu a napomáhání k útěku válečným zajatcům, popraven 9. 9. 1943 ve 20.00 hod.

Miloš Balcar, narozen 1909, bytem v Kladně, učitel náboženství, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 4. 1943 za přípravu k velezradě a zemězradu, popraven 8. 9. 1943 v 4.55 hod.

Josef Bek, narozen 1899, bytem v Hradci Králové, poštovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 19.30 hod.

Josef Beneš, narozen 1904, bytem v Praze, úředník, popraven 8. 9. 1943 ve 2.40 hod.

Karel Boublík, narozen 1902, bytem v Horažďovicích, hostinský, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 21. 5. 1943, popraven 8. 9. 1943 v 19.30 hod.

Josef Broul, narozen 1906, bytem v Hostivicích, bývalý kapitán čsl. armády, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 20. 7. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 ve 2.40 hod.

Karel Bursa, narozen 1887, bytem v Cejeticích, dělník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 18. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 20. 30 hod.

Antonín Coufal, narozen 1894, bytem v Olomouci, policejní inspektor, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 6. 1943 za přípravu k velezradě a pomoc nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 0.30 hod.

Václav Dědek, narozen 1918, bytem v České Třebové, pomocný úředník, popraven 8. 9. 1943 v 19.30 hod.

Josef Dienelt, narozen 1913, bytem v Lounech, strojník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 18. 5. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 20.00 hod.

Alois Dobřenský, narozen 1912, stolař, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 9. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 7.37 hod.

František Drábek, narozen 1893, bytem v Hradci Králové, poštovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 5. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 19.30 hod.

Rudolf Dürr, narozen 1898, major čsl. armády v. v., k smrti odsouzen 5. 11. 1942 za velezradu a zemězradu, popraven 7. 9. 1943 ve 20.05 hod.

František Dvořák, narozen 1886, bytem v Praze, obchodník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 8. 6 1943 za zemězradu a vlastizradu, popraven 8. 9. 1943 v 19.30 hod.

Pavel Erban, narozen 1896, bytem v Hořicích, správce, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 19. 4. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Karel Evald, narozen 1896, bytem v Táboře, rada Zemského soudu, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 27. 8. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 ve 3.45 hod.

Josef Faltus, narozen 1902, bytem v Břežanech, hlídač, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 16. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943.

Jiří Forman, narozen 1912, dělník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 18. 5. 1943, popraven 7. 9. 1943 ve 20.00 hod.

Otto Frömpter, narozen 1900, bytem v Praze, účetní, popraven 8.9. 1943 v 7.05 hod.

Julius Fučík, narozen 1903, bytem v Praze, novinář, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 25. 8. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 4.55 hod.

Zdeněk Hájek, narozen 1909, poslední bydliště Berlín, zámečník, k smrti odsouzen rozsudkem Zvláštního soudu (SG) za kriminální trestný čin z 21. 7. 1943, popraven 7. 9. 1943 v 21.15 hod.

Václav Hampeis, narozen 1894, popraven 8. 9. 1943 v 1.05 hod.

Josef Hanák, narozen 1888, bytem v Olomouci, obvodní inspektor, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 6. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 5.25 hod.

František Hanek, narozen 1889, bytem v Praze, truhlář, popraven 8. 9. 1943 ve 2.40 hod.

František Helvín, narozen 1890, bytem v Rakovníku, major čsl. armády v. v., k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 27. 1. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 4.55 hod.

MUDr. Vilém Hlinka, narozen 1912, bytem v Plzni, lékař, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 4. 8. 1943 za napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 21.15 hod.

Jiří Holý, narozen 1896, rolník, popraven 8. 9. 1943 v 6.00 hod.

Alois Hora, narozen 1893, bytem v Praze, průvodčí tramvaje, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 6. 7. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 22.15 hod.

Štěpán Horňáček, narozen 1913, bytem v Praze, obchodní příručí, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 18. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 20.30 hod.

MUDr. Karel Hradecký, narozen 1904, bytem ve Strakonicích, lékař, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 4. 8. 1943 za napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 1.40 hod.

JUDr. Josef Hrubeš, narozen 1896, bytem v Táboře, státní zástupce, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 27. 8. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 1.05 hod.

František Hudec, narozen 1891, bytem v Olomouci, ředitel školy, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 6. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 0.30 hod.

Ladislav Chvátal, narozen 1912, bytem v Praze, státní zaměstnanec, popraven 8. 9. 1943 v 6.00 hod.

Miroslav Jandera, narozen 1920, bytem v České Třebové, železničář, popraven 8. 9. 1943 v 19.30 hod.

Josef Jánský, narozen 1909, bytem v Praze, dělník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 18. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 20.30 hod.

František Jaroš, narozen 1888, bytem v Hořicích, školník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 19. 4. 1943 za přípravu velezrady, popraven 7. 9. 1943 v 19.30 hod.

Václav Jasonovský, narozen 1896, bytem v Roudnici nad Labem, úředník, popraven 8. 9. 1943 ve 2.10 hod.

Bedřich Jetonický, narozen 1908, bytem v Čáslavi, nadporučík čsl. armády v. v., k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 28. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 9. 9. 1943 ve 20.30 hod.

Václav Jiskra, narozen 1902, bytem v Praze, průvodčí tramvaje, k smrti odsouzen rozsudkem VGH za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 0.30 hod.

Štěpán Juřena, narozen 1900, zahradník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 5.25 hod.

Adam Kapič, narozen 1900, bytem v Praze, průvodčí tramvaje, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 6.35 hod.

Karel Kaura, narozen 1904, bytem v Praze, strojní zámečník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 18. 5. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 20.30 hod.

Václav Klaus, narozen 1907, bytem v Praze, popraven 8. 9. 1943 v 0.30 hod.

Jaroslav Klecan, narozen 1914, bytem v Praze, úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 25. 8. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943.

Miloš Klejch, narozen 1905, drogista, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943.

Jan Klíma, narozen 1915, bytem v Kladně, technický úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29 4. 1943 za zemězradu, přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 2.10 hod.

Ludvík Kodýtek, narozen 1920, stolař, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 16. 6. 1943 za přípravu k velezradě a zemězradu, popraven 8. 9. 1943 v 7.05 hod.

Jan Komínek, narozen 1910, bytem v Brně, krejčovský pomocník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 9. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 2.10 hod.

Jan Kozlovský, narozen 1899, bytem v Praze, průvodčí tramvaje, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 23.25 hod.

Otto Král, narozen 1904, bytem v Praze, účetní, popraven 8. 9. 1943 v 0.30 hod.

Ludvík Kuchyňa, narozen 1922, posledně bytem v Berlíně, číšník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 25. 6. 1943 za vlastizradu, popraven 7. 9. 1943 v 21.45 hod.

Antonín Kulička, narozen 1902, bytem v Praze, poštovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 28. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 9. 9. 1943 ve 20.00 hod.

Vladimír Lamka, narozen 1905, bytem Louny, úředník, popraven 8. 9. 1943 v 1.05 hod.

Stanislav Livečka, narozen 1896, bytem v Olomouci, ředitel, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 21. 11. 1942 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Karel Louda, narozen 1921, posledně bytem v Berlíně, dělník, k smrti odsouzen rozsudkem SG ze 4. 8. 1943 za kriminální trestný čin, popraven 8. 9. 1943 ve 3.45 hodin.

Ladislav Lukeš, narozen 1903, bytem v Čáslavi, poštovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 28. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 9. 9. 1943 v 19.30 hod.

Karel Mach, narozen 1900, bytem v Praze, dělník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 18. 5. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 v 19.30 hod.

Ferdinand Malina, narozen 1896, bytem v Mirovicích, poštovní revizor, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 28. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 9. 9. 1943 ve 20.00 hod.

Vojtěch Mašek, narozen 1887, bytem v Praze, průvodčí tramvaje, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 0.30 hod.

Alois Matyáš, narozen 1904, bytem v Praze, mechanik, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 21. 6. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 9. 9. 1943 ve 20.00 hod.

Jaroslav Matyáš, narozen 1914, posledně bytem v Berlíně, malíř pokojů, k smrti odsouzen rozsudkem SG z 21. 7. 1943 za kriminální trestný čin, popraven 7. 9. 1943 v 21.15 hod.

Josef Mifek, narozen 1911, bytem v Brně, pomocný dělník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 9. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 2.10 hod.

Josef Mikeš, narozen 1914, bytem ve Vídni, strojník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 2. 9. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 1.05 hod.

MUDr. Karel Milostný, narozen 1913, bytem v Hradci Králové, lékař, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 5. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Josef Mirek, narozen 1911, bytem v Brně, pomocný dělník, k smrti odsouzen 3. 9. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 ve 2.10 hod.

Karel Modr, narozen 1901, bankovní úředník, popraven 8. 9. 1943 ve 2.10 hod.

Josef Myšák, narozen 1889, bytem v Olomouci, policejní inspektor, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 5.25 hod.

Alexej Němec, narozen 1894, bytem v Chrudimi, poštovní revizor, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 8. 7. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 23.25 hod.

Karel Nesnídal, narozen 1913, bytem v Hradci Králové, bankovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 8. 7. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 23.25 hod.

Václav Novotný, narozen 1886, bytem v Kralupech nad Vltavou, ředitel školy, popraven 8. 9. 1943 ve 2.40 hod.

Karel Nový, narozen 1887, bytem v Hořovicích, nadporučík čsl. armády v. v., k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 27. 1. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 22.15 hod.

Josef Oliva, narozen 1898, bytem v Praze, poštovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 28. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 9. 9. 1943 ve 20.30 hod.

Jindřich Ondráček, narozen 1906, bytem v Hradci Králové, bankovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 5. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Jindřich Oplt, narozen 1921, posledně bytem v Berlíně, topič, k smrti odsouzen rozsudkem SG ze 14. 7. 1943 za kriminální trestný čin, popraven 8. 9. 1943 ve 4.15 hod.

Stanislav Opočenský, narozen 1906, poštovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 6. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 23.25 hod.

Jaroslav Otava, narozen 1908, bytem v Hradci Králové, poštovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 7. 5. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Josef Picko, narozen 1900, bytem v Ústí nad Orlicí, dělník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 26. 11. 1942 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 21.15 hod.

Jan Podrácký, narozen 1909, architekt, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 16. 6. 1943 za vlastizradu a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 23.25 hod.

Karel Popelka, narozen 1907, bytem v Točné, kovář, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 0.30 hod.

Miroslav Posadovský, narozen 1919, bytem v Táboře, úředník spořitelny, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 27. 8. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 1.05 hod.

Pavel Posedlý, narozen 1892, obchodník, k smrti odsouzen rozsudky VGH z 22. 6. a 6. 7. 1943 za vlastizradu, popraven 7. 9. 1943 ve 21.15 hod.

Jaroslav Pospíšil, narozen 1904, bytem v Praze, průvodčí tramvaje, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943.

Zdeněk Pospíšil, narozen 1920, bytem v České Třebové, železničář, popraven 8. 9. 1943 v 0.30 hod.

Josef Pražák, narozen 1895, bytem v Hořicích, poštovní doručovatel, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 19. 4. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Karel Prkno, narozen 1885, bytem v Praze, popraven 8. 9. 1943 v 6.00 hod.

Karel Prokop, narozen 1893, bytem v Praze, úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 21. 6. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 ve 2.10 hod.

František Rožánek, narozen 1903, bytem v Praze, stavební mistr, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 20. 7. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 6.00 hod.

MUDr. František Simer, narozen 1889, bytem v Plzni, šéflékař, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 4. 8. 1943 za napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 7.37 hod.

Václav Skraňka, narozen 1900, strážník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 13. 12 1942 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 22.15 hod.

Josef Staněk, narozen 1897, bytem v Roudnici nad Labem, major čsl. armády v. v., k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 27. 1. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 22.15 hod.

Miloslav Svoboda, narozen 1914, bytem v Brně, dělník na dráze, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 9. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 6.00 hod.

František Svura, narozen 1924, posledně bytem v Berlíně, pekař, k smrti odsouzen rozsudkem SG z 31. 8. 1943 za kriminální trestný čin, popraven 9. 9. 1943 v 19.30 hod.

Alexandr Šára, narozen 1916, bytem v Praze, kreslič, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 4. 1943 za vlastizradu, přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 6.35 hod.

František Šedo, narozen 1902, železničář, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 13. 12. 1942 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 22.15 hod.

Bohuslav Školař, narozen 1921, kočí, k smrti odsouzen rozsudkem SG z 31. 8. 1943, za kriminální trestný čin, popraven 9. 9. 1943 v 19.30 hod.

Jan Šorm, narozen 1900, bytem v Olomouci, policejní obvodní inspektor, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 29. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 5.25 hod.

Josef Špalek, narozen 1915, bytem v Praze, technický úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 4. 1943 za vlastizradu, přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 6.35 hod.

Zdeněk Štarman, narozen 1920, bytem Adamov u Brna, zámečník, popraven 8. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Antonín Šťovíček, narozen 1898, bytem v Berouně, poručík četnictva v. v., k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 27. 1. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 22.15 hod.

Josef Šulc, narozen 1895, bytem v Rakovníku, major čsl. armády v. v., k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 27. 1. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 4.55 hod.

Jan Švarc, narozen 1894, bytem v Praze, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 20. 7 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 4.55 hod.

Vladimír Taibl, narozen 1899, bytem v Chlumčanech, rolník, popraven 8. 9. 1943 v 6.00 hod.

Alois Till, narozen 1894, bytem v Praze, školník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 20. 7. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 8. 9. 1943 v 7.37 hod.

Jaromír Trägler, narozen 1908, bytem v Praze, úředník, popraven 8. 9. 1943 ve 4.55 hod.

Emil Uher, narozen 1903, bytem v Praze, strojník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 23.25 hod.

Ladislav Valeský, narozen 1921, strojní zámečník, popraven 8. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Alexandr Vančura, narozen 1917, úředník, popraven 8. 9. 1943.

František Vichorec, narozen 1904, bytem v Praze, strojní zámečník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 18. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 22.50 hod.

Jindřich Vosynek, narozen 1917, bytem v České Třebové, popraven 8. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Vojtěch Vrňata, narozen 1898, bytem v Praze, zaměstnanec stěhovací služby, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 17. 6. 1943 za vlastizradu, přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 5.25 hod.

Jan Vycpálek, narozen 1905, bytem v Praze, elektrotechnik, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 4. 1943 za vlastizradu, přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 v 6.35 hod.

Jan Weil, narozen 1899, poštovní úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 28. 5. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 9. 9. 1943 ve 20.30 hod.

František Zabloudil, narozen 1896, rolník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 6. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 8. 9. 1943 ve 2.40 hod.

Josef Zelený, narozen 1913, bytem Adamov u Brna, strojní zámečník, popraven 8. 9. 1943 ve 20.05 hod.

Josef Zicha, narozen 1892, bytem v Roudnici nad Labem, drogista, popraven 8. 9. 1943 v 7.05 hod.

František Zelina, narozen 1915, bytem v Plzni, technický úředník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH z 29. 4. 1943 za zemězradu, přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 23.25 hod.

Josef Žerovnický, narozen 1906, bytem v Praze, průvodčí tramvaje, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 6. 1943 za přípravu k velezradě, popraven 7. 9. 1943 ve 23.25 hod.

František Žižlavský, narozen 1911, bytem v Brně, skladník, k smrti odsouzen rozsudkem VGH ze 3. 9. 1943 za přípravu k velezradě a napomáhání nepříteli, popraven 7. 9. 1943 ve 22.50 hod.

ZUSAMMENFASSUNG

DIE MASSENEXEKUTIONEN IN BERLIN-PLÖTZENSEE

VLADIMÍR ČERNÝ – FRANTIŠEK VAŠEK

In den Tagen vom 7. bis 13. September 1943 kam im Berliner Gefängnis Plötzensee zu einer Massenexekution der mehr als 250 Gegner des nazistischen Regimes, die hier gefangengehalten wurden. Über ein Drittel von ihnen waren die tschechischen Bürger. Zum unmittelbaren Anlass zu dieser tragischen Begebenheit wurde der Luftangriff der alliierten Bomber auf Berlin in der Nacht vom 3. auf den 4. September 1943. In dessen Verlauf kam es u. a. auch zur Beschädigung dieses Gefängnisses, was von Nazisten als Deckmantel zur Liquidation der möglichst großen Menge lästiger Personen wurde. Die Nazigegner wurden zum Tod vom sog. Volksgerichtshof verurteilt, der in der Zeit des Zweiten Weltkriegs Tausende Todesurteile über die Angehörigen gegennazistischer Resistenz aus vielen Ländern des besetzten Europas sprach.

Der erste Teil der Arbeit informiert über das System und Funktionieren des nazistischen Gerichtswesen in Praxis, dann werden hier die Ursachen dieser Massenhinrichtung und derer Verlauf beschrieben und auch die Anzahl von Opfern der einzelnen Nationalitäten angeführt.

Der zweite Teil beinhaltet Schilderung der Erlebnisse des Augenzeuge Václav Erban aus Hradec Králové (Königgrätz), der damals in Plötzensee selbst gefangengehalten wurde, und dem gelang es, den Text mit eigenem Zeugnis aus dem Gefängnisgebäude heimlich hinauszubringen. Am Ende befindet sich das Verzeichnis von allen Verurteilten aus den böhmischen Ländern, die in Plötzensee in den erwähnten Tagen hingerichtet wurden.

OBRAZ BOLESLAVSKÉHO VIKARIÁTU VE VIZITAČNÍCH PROTOKOLECH Z LET 1670 A 1696

Pavel R. Zahradník

Jedním ze základních předpokladů pro úspěch rekatolizačního procesu a upevnění pozic katolické církve byla obnova funkční farní organizace a jejího materiálního zabezpečení. Po pozvolných počátcích obnovy katolické církevní správy v druhé polovině 16. století a v prvních desetiletích 17. století, byl tento proces paradoxně zpomalen v období následujícím po Bílé hoře. Ačkoli se před katolickou církví otevíraly nové možnosti, konsolidace církevní správy narážela na překážky materiálního a personálního charakteru. Především se jednalo o slabé materiální zabezpečení kostelů i kléru, které bylo prohloubeno válečnými událostmi, a malý početní stav kněžstva.[1] Teprve v klidnější době druhé poloviny 17. století došlo k urychlení tohoto procesu. Cílem této práce je nastínit situaci a případné změny farní správy i jejího materiálního zabezpečení v Boleslavském vikariátu především z pohledu vizitačních protokolů z let 1670[2] a 1696–98[3] . Jelikož příspěvek sleduje hlavně tyto prameny, je třeba upozornit na skutečnost, že zde některé problémy církevního života a správy nelze nastínit podrobněji či vůbec, a že uvedené informace budou muset být dalším bádáním konfrontovány s údaji jiných pramenů.[4] Oba protokoly obsahují především informace o kostelech a jejich příjmech, farářích a obsazených farách. Protokol z roku 1670 se navíc věnuje i příjmům beneficií. Práce je proto rozdělena do tří částí, první sleduje stav farní sítě, druhá se věnuje kostelům, jejich příjmům a vybavení, a poslední nastiňuje problematiku duchovních a beneficií.

Postup obnovy katolické farní správy v Boleslavském kraji, jehož centrem byl přímo „bratrský Řím“ (Mladá Boleslav), byl v první polovině 17. století velmi pomalý.[5] Neúspěch rekatolizačního úsilí v této oblasti dokumentují především čísla shromážděná rekatolizační komisí pod vedením komisařů Jana Karla Příchovského z Příchovic a Rudolfa Rodera z Felsberku, probošta staroboleslavského. V kraji zůstávalo ještě na počátku roku 1652 celkem 37 368 nekatolíků a z 91 farních kostelů mělo pouze 33 stálé faráře.[6] K postupnému zlepšení poměrů nižší církevní správy na Boleslavsku docházelo až ve druhé polovině 17. století. Posun charakterizuje zvláště roku 1697 uskutečněné přerozdělení dosavadních dvou vikariátů a vznik třetího Dubského, které by mohlo těžko proběhnout bez dostatečného materiálního zabezpečení a personálního obsazení jednotlivých beneficií.[7]

Vizitace, jejichž výsledné protokoly, jsou hlavním pramenem této práce, byly důležitým nástrojem církevní správy. Usnesení tridentského koncilu ukládalo biskupům vykonat jednou ročně vizitaci své diecéze. Pravidelné vizitace nemohl provádět biskup, ale tato pravomoc byla přenechávána dalším hodnostářům, nejdříve arcijáhnům a později vikářům. Většinou byla vizitace prováděna osobně pověřenou osobou (vikářem), který měl navštívit příslušné kostely, fary a místní duchovní. Při návštěvě se zajímal především o stav chrámů a dalších církevních objektů, jejich vybavení, vedení písemných záznamů a správu farních důchodů. Také si ověřoval způsobilost kněží a jejich přístup k povinnostem.[8] V průběhu 17. století nebyly prováděny tyto vizitace v Čechách každý rok. Poprvé po bitvě na Bíle hoře měly proběhnout vizitace ve všech krajích v letech 1629–1630. Pro Boleslavský kraj byl určen vizitátorem kapucín bratr Josef. Jeho vizitace ale nebyla provedena z důvodu možných nebezpečí cesty a zdravotní indispozice bratra Josefa.[9]

Po skončení Třicetileté války a určité konsolidaci obecných poměrů vzniká v poměrně krátké době mezi léty 1650–1654 řada pramenů, jenž mapují postavení katolické církve a stav církevní správy. Za tímto účelem vznikají prameny provenience církevní i světské. Informace, použité pro srovnání v tomto příspěvku, pochází zejména ze Seznamu far obsazených a neobsazených[10] a rovněž ze Soupisu poddaných podle víry z roku 1651[11]. Tento soupis se ovšem zmiňuje jen o zlomku z celkového počtu kostelů, také informace o farní správě zde mají různou úroveň. Od pouhého výčtu kostelů na panství po podrobný popis příjmů kostela, jména faráře a jeho důchodů. Tento pramen je ovšem problematický také vzhledem ke svému necírkevnímu původu. Je otázka do jaké míry jsou údaje podané zde vrchností a jejími zástupci fundované a objektivní. Dále se jedná zvláště o Status animarum pražské arcidiecéze z roku 1651 a Zprávy o stavu far pražské arcidiecéze z roku 1650.[12]

První zde sledovaný vizitační protokol z roku 1670, sepsaný mladoboleslavským děkanem Janem Edmundem Havlíkem, je velmi podrobný. Obsahuje jak počet kostelů ve farnosti, jejich patrocinia a jména kolátorů, tak soupis příjmů jednotlivých kostelů a farářů, dále také vybavení a technický stav kostelů, ojediněle i dalších budov. Rovněž jsou zde jména farářů či správců farnosti a jejich hodnocení. Zpráva vyjmenovává rovněž přifařené vsi a udává jejich vzdálenost od fary i nejbližšího filiálního kostela. Na základě tohoto pramene vznikla i studie Josefa Ponocného, která se omezuje na pouhý přehled far a jejich správců.[13] Mnohem stručnější je protokol z roku 1696, který neobsahuje všechny farnosti, jak je patrné ze srovnání se zpovědními seznamy. Navíc jeho záznamy jsou daleko stručnější, především uvádí pouze hotovost, případně dluhy. Různou měrou se věnuje i činnosti a stavu kostela. Vždy je zde uvedeno jméno patrona i zasvěcení. Údaje z této druhé vizitace bylo možné doplnit a upřesnit

z protokolů dalších dvou následujících vizitací, které provedl boleslavský děkan a vikář Johannes Fredericus Richter v letech 1697 a 1698,[14] a také z údajů Šimákovy edice Zpovědních seznamů.[15]

Základní a výchozí informace o problematice českých církevních dějin pobělohorského období podávají především práce Tomáše Václava Bílka, Antona Gindelyho, Klimenta Borového, Františka Krásla a Antonína Podlahy,[16] vzniklé v předminulém a v první polovině minulého století. Z novějších jsou to zvláště práce Jaroslava Kadlece, Rudolfa Zubera či Elišky Čáňové,[17] která se rovněž věnovala církevní správě a rekatolizaci v oblastech, do nichž zasahuje Boleslavský vikariát.[18] V případě Boleslavska je třeba zvláště upozornit na velké množství drobných článků Josefa Vítězslava Šimáka, jenž se věnují různým aspektům církevního života a správy v 17. století.[19] V poslední době vznikla řada prací, jež se věnují nižší církevní správě a náboženskému životu, například na základě farářských relací, duchovenských fase či vizitačních protokolů.[20] Při zpracování pramenů se staly nezbytnými pomůckami i práce místopisné[21] a některá díla z velkého množství vlastivědné literatury o Turnovsku, Boleslavsku a Semilsku.[22] Zdrojem řady cenných informací pro práci s prameny byly také *Berní rula (Popis Čech roku 1654)* Karla Doskočila a řada *Soupis památek uměleckých a historických*.[23]

Vikariát a farní síť

Boleslavský kraj byl v 17. století rozdělen do dvou vikariátů – Mladoboleslavského a Frýdlantského. Po celou tuto dobu patřil celý kraj do pražské arcidiecéze, i přes pokus o radikální změnu církevní správy na diecézní úrovni, který proběhl ve 20. letech 17. století. Byla to snaha Albrechta z Valdštejna vytvořit jičínské biskupství, jehož součástí se měla stát velká část Boleslavského kraje.[24] Ke změně ale došlo až v době vlády Josefa II., kdy byl celý kraj připojen k diecézi litoměřické. Vikariát, který měl po větší část 17. století sídlo v Mladé Boleslavi, je zajímavý již svojí velkou rozlohou, různorodými přírodními podmínkami, i poměrně proměnlivým rozsahem. Patřily k němu horské oblasti Krkonoš, podhorské oblasti na Semilsku a Jablonecku, kraj Českého ráje, Podbezdězí i úrodné oblasti v okolí Nymburka a na Mělnicku. Jazykově byl vikariát převážně český, pouze na Českodubsku a Českolipsku převažovala němčina. Vizitační protokol z roku 1670 uvádí ve vikariátu 6 měst („civitates“) – Nymburk, Mladá Boleslav, Sobotka, Turnov, Dub a Mnichovo Hradiště a 15 městeček („oppida“), přičemž pouze ve městech jsou uváděny děkanské kostely (mimo Dub a Mnichovo Hradiště, zatímco v roce 1696 je jako děkanský označován i kostel v Rožďalovicích).[25]

Organizace vikariátu byla spojena s osobou vikáře („vicarius foraneus“, venkovský vikář), jímž byl jeden z farářů vikariátu (předem dané oblasti, jejíž hra-

nice se však mohly měnit). Síť vikariátů vznikla v Čechách v letech 1630–31 ve snaze o optimalizaci církevní správy, byla tak nahrazena instituce arcijáhnů a děkanů, kteří předtím fungovali jako představení jednotlivých okrsků správy diecéze.[26] Původně bylo stanoveno, že počet vikariátů má být stejný jako počet krajů, ovšem s postupnou obnovou farní správy, narůstala i potřeba zvýšení počtu vikariátů. A tak se již k roku 1642 udává celkem 21 vikářů v celé arcidiecézi. Mezi vikářovy úkoly patřilo: pravidelně navštěvovat farnosti a provádět vizitace, napomínat faráře, urovnávat spory, svolávat duchovní k poradám, vybírat dávky, sdělovat farářům patenty a výnosy apod. Vikáři byli povinni řídit se platnými instrukcemi či patenty, rovněž zodpovídali za dodržování instrukcí faráři.[27] Jejich funkce byla časově i materiálně náročná, bylo tudíž nutné, aby ji vykonával držitel dobře zajištěného beneficia. Takže prakticky až do roku 1699 byl vikářem v tomto obvodě pouze mladoboleslavský děkan, teprve v tomto roce je zmiňován děkan z Mnichova Hradiště. V 18. století bylo sídlo vikariátu více proměnlivé – Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Dobrovice, Bezno i Kosmonosy.[28]

Chrámy jsou uváděny jako farní, filiální, nebo jako kaple, dále to jsou děkanské kostely při děkanátech. Děkanáty byly v roce 1670 čtyři, v roce 1696 šest.[29] Označení jednotlivých chrámů je v pramenech rozdílné, ale není možné vždy přesně určit, zda šlo o nějakou změnu statutu kostela či pouze o jiné označení. Dalším druhem jsou neobsazené farní kostely, tzv. inkorporované fary, které byly spravovány z jiných far. Žádný z užitých pramenů nerozlišuje typ správy, zda šlo o administraci nebo komendu.[30]

Špatnou situaci farní správy a její velmi pomalé zlepšování na Boleslavsku dokumentuje sám počet osazených far. Před vznikem vikariátů v letech 1630-1631 je pro Boleslavský kraj uváděno 24 až 31 osazených far.[31] Podle Zpráv o stavu far pražské arcidiecéze z roku 1650 bylo v celém Boleslavském kraji obsazeno 64 far a 18 volných far.[32] Na rozdíl od Tomáš V. Bílka, jenž k roku 1652 uvádí 33 obsazených far v celém kraji,[33] přičemž faráři většinou spravovali více far najednou, což potvrzuje i nedatovaný *Seznam far obsazených i neobsazených se jmény kolátorů,* ten uvádí celkem 20 obsazených far a 11 neobsazených.[34] V *Soupisu poddaných podle víry* z roku 1651 je uvedeno 100 kostelů z celého kraje, z Boleslavského vikariátu pak 59 kostelů a 7 obsazených far, z čehož je zřejmé, že zde nejsou uvedeny kostely a fary ze všech panství, jedná se jen o 70 % všech kostelů.[35] V roce 1670 je ve vikariátu uváděno 99 kostelů a 26 obsazených far.[36] O 26 let později připadalo na 102 kostelů 34 obsazených far,[37] toto číslo v podstatě odpovídá údaji, jenž uvádí Antonín Podlaha k roku 1694, kdy bylo ve vikariátu 35 farností.[38] O srovnání výše uvedených údajů je možné se pokusit pomocí porovnání změn u jednotlivých farností (viz Tab. 1.)[39] nebo nezcela přesně pomocí vzájemného poměru celkového počtu kostelů a osazených far, tedy počtu kostelů spravovaných jedním farářem (rok 1652 celý kraj – 5,45:1, rok 1670 vikariát

– 3,8:1, rok 1696 vikariát – 3:1). Z údajů uvedených v tabulce je patrné, že většinou docházelo k snižování počtu připojených far buď jejich osazením, nebo jejich přeměnou ve filiální kostely. Zatímco v roce 1670 je uvedeno 21 přivtělených far, v roce 1696 uvádí vikář Richter již jen 7 neosazených far a v jeho zprávě nacházíme rovněž sedm obsazených far, které byly podle zprávy z roku 1670 bez duchovního správce – Hodkovice, Libuň, Osečná, Osenice, Rovensko pod Troskami a Všeň. Ve třech případech došlo ke změně přivtěleného farního kostela na filiální kostel (Markvartice, Solec, Vysoké nad Jizerou). K přeměně filiálního kostela ve faru došlo pouze v případě Bořejova.[40]

V případě Boleslavského vikariátu se tedy farářům nedařilo snížit přivtělené farní kostely na filiálky,[41] ale docházelo k jejich administraci. Tento fakt je dán nejspíš poměrně velkými obvody již existujících far a všeobecnou snahou o zefektivnění duchovní správy. Z porovnání vizitačních zpráv ale vyplývá, že nebývalo vždy pravidlem, aby se počet kostelů ve farnosti do devadesátých let 17. století snižoval. U osmnácti far, které jsou pro obě vizitace společné, se počet snížil v devíti případech, u šesti far došlo k zvýšení počtu kostelů a u tří se nic nezměnilo (viz Tab. 2).[42] O rozsahu farních obvodů si lze učinit představu také z počtu vsí a obyvatel náležících k farnosti. K zjištění počtu obyvatel farností by ale bylo třeba užít jiných pramenů, jelikož vizitační zprávy jej nesledují. Na tomto místě je možné uvést alespoň výpočet Eduarda Maura na základě duchovenských fasí pro Boleslavsko z roku 1713, kdy na jednu faru připadá v průměru 2328 obyvatel, což je v celozemském měřítku nadprůměrný stav, který zcela jednoznačně dokumentuje problematickou situaci farní správy v tomto kraji ještě na počátku století osmnáctého.[43]

O velikosti farností si lze udělat jasnější představu pouze z první vizitační zprávy z roku 1670, která uvádí počet přifařených obcí a jejich vzdálenost od fary či filiálního kostela. Vzdálenosti jsou zde uvedeny v mílích a u většiny kostelů se jedná spíše o přibližný odhad, který se v celé zprávě opakuje na různých místech. Vzdálenost od nejbližšího kostela je většinou čtvrt až jednu míli, k faře okolo jedné míle (tedy asi 12 kilometrů). Když došlo k přivtělení far vzdálenosti byly větší, ne vždy je ale uvedena i vzdálenost k sídlu faráře. Zádušní vsi jsou uvedeny u většiny kostelů, v několika případech je zaznamenán jen jejich počet, jindy není uvedeno vůbec nic. Počet zádušních vsí se pohybuje od jedné až po sedmnáct (v případě Hodkovic) na jeden kostel, v průměru je to 4 až 5 vsí v rámci zádušního okrsku (viz Tab. 3).[44] Na celou farnost pak připadalo v průměru 16,8 vsí (k jednotlivým farnostem srovnej Tab. 11), přičemž nejvíce vsí bylo ve farnostech Dubské (43 vsí), Turnovské (40 vsí) a Bakovské (34 vsí), nejméně ve farnosti Liblické (5 vsí).[45] Obsazením připojených far se rozsah farních obvodů do roku 1696 zcela jistě zmenšil, což mělo podstatný vliv na zkvalitnění práce farářů.

Změny rozsahu farností a zádušních obvodů kostelů nebývaly příliš časté. Snaha o takovou změnu byla většinou iniciativou vrchnosti, především v souvislosti se změnou příslušnosti vsí k panstvím a podobně. Takový přesun nebyl snadný a konečné rozhodnutí bylo na arcibiskupské konzistoři. Příkladem může být sporný pokus Jana Václava z Kolovrat na Košátkách o přesun vsi Hřivna z farnosti Chotětovské ke Slivenské, o němž se dozvídáme z vyjádření mladoboleslavského děkana Jana Edmunda Havlíka ze dne 3. července 1662.[46] Košatecký pán měl v úmyslu připojit ves Hřivno, náležející k jeho panství,[47] k farnímu kostelu Sv. Františka Serafínského v Dolním Slivnu. Následkem jeho nařízení a zásahu bylo celé Hřivno „spravováno" dvakrát, tj. z Chotětova i z Dolního Slivna. Vikář Havlík se ve své zprávě staví na stranu faráře z Chotětova a jeho hlavním argumentem je nepřítomnost duchovního správce v celém košateckém panství. Celý spor nebyl ještě v roce 1670 zcela vyřešen, jelikož ve svém vizitačním protokolu vikář Havlík ves Hřivno připisuje oběma farnostem bez poznámky o jejím rozdělení.

Ačkoli stav farní sítě nebyl ani těsně před vytvořením Českodubského vikariátu dobrý, lze pozorovat mezi léty 1670 a 1696 na základě navýšení počtu far s vlastní duchovní správou jisté zlepšení, které je ještě výraznější vzhledem ke stavu v padesátých letech 17. století.

Kostely a záduší

Vizitační zprávy také velmi podrobně informují o jednotlivých kostelech, jejich zasvěcení, technickém stavu, vybavení, zádušním majetku i příjmech. Podle instrukcí pro provádění pravidelných vizitací měli vizitátoři věnovat problematice kostelů, kostelního majetku a především příjmům chrámů patřičnou pozornost.[48] V případě vizitačního protokolu z roku 1670 tomu tak bylo na rozdíl od výsledné písemnosti vizitace z roku 1696, která sice neopomíjí tyto důležité informace zcela, ale přesto se jim věnuje mnohem stručněji (podobně i vizitace z let následujících).

Patrocinia

Téma patrocinií zcela nesouvisí s problematikou farní správy, přesto je mu třeba věnovat pozornost v souvislosti s problematikou kostelů, k nimž neoddělitelně patří. Zasvěcení kostelů ovlivňuje několik faktorů, které bývají pro určitou oblast a dobu specifické, proto jsou neocenitelným zdrojem informací kulturních dějin a dějin osídlení.[49] Většina kostelů existujících na konci 17. století byla založena již mnohem dříve, ale v době před Bílou horou byly nekatolické, jejich zasvěcení však zůstalo zachováno. Ke změnám patrocinií docházelo velmi zřídka i v případě celkové přestavby či obnovy kostela. Podle Zdeňka Boháče ke změně došlo jen u 7 % kostelů založených v předhusitské době.[50] Velkým problémem podle protokolu z roku 1670 bylo nevysvěcení kostelů (například

v Bošíně, ve Vyskeři, v Rovensku pod Troskami či v Libuni) nebo chybějící znamení vysvěcení („signum consecratum"). Tak tomu bylo například i v případě děkanského kostela v Mladé Boleslavi, Michalovicích a Skalsku. Zasvěcení kostelů bylo však známo skoro vždy, pouze v šesti případech není uvedeno (v Loučni, Struhách, Vyskeři, Vysokém nad Jizerou, Loukově a Mečeříži).[51] Nejčastěji byly kostely zasvěceny Panně Marii, v osmi případech je uvedeno Nanebevzetí Panny Marie, v pěti případech je to Narození Panny Marie a v jednom Navštívení Panny Marie, dále jsou častá zasvěcení svatého Václava, svatého Jakuba, svatého Martina a svatého Bartoloměje.[52]

Stav kostelů a jejich vybavení

Technickému stavu kostelů a u některých i jejich vybavení věnují obě vizitační zprávy značnou pozornost. Sledují v první řadě celkový stav kostela a jeho využitelnost pro konání bohoslužeb. Je zde popsán stav movitého zařízení kostela, zvonů, kostnice a případně hřbitova. Zprávy rovněž sledují stavební stav kostela, zda je dobře vystavěn (to znamená dobře krytý a zděný – bene sarta et tecta) či nikoliv. V roce 1670 je uvedeno u 39 kostelů, že jsou v dobrém stavu, naopak u 19 je zaznamenán stav právě opačný. Vikář zde uvádí, že čtyři kostely byly nedávno opraveny (Libošovice, Liblice, Bousov a Katusice), jako přestavovaný je zde uveden dřevěný kostel v Drškově na panství navarovském, který byl nově budován z kamene, jenž byl obvyklým stavebním materiálem („jam novum in eodem loco ex lapide aedificatur"). I některé další kostely především v horské a podhorské oblasti byly ze dřeva (např. v Košťálově). V případě Bezna je uvedeno, že se chystá oprava věže, jež byla před mnoha lety pobořena. Dozvídáme se zde také, že kostel ve Mšeně před nedávnem vyhořel, a že se místo něj používá tamní kaple Svatého Jana Křtitele. U většiny kostelů je popsán i stav kostnice, případně hřbitova. Dřevěné kostely jsou uváděny opět především v podhorské oblasti (Semily, Loukov aj.).[53] Za stav kostelů odpovídali především jejich kolátoři, tj. držitelé patronátního práva, bez jejichž pomoci by žádná oprava či přestavba nebyla možná. Jak dobře se patroni o své chrámy starali není ze zprávy patrné, pouze u zdevastovaného kostela v Kruhu zdůrazňuje děkan Havlík malou ochotu kolátora kostela, benediktinského opata v Emauzích Antonia Sato, o nápravu jeho neutěšeného stavu.[54]

Stav kostelů v roce 1696 byl velmi dobrý, celkem dvaašedesát kostelů je ve zprávě děkana Richtera popsáno slovy „bene sarta et tecta", „bene restaurata" či „bene renovata".[55] Naopak pouze tři kostely byly popsány jako poničené (v Mečeříži, Semilech a Dubu). Špatná situace kostela v Dubu byla dána velkým požárem, který zde byl dva roky před sepsáním zprávy, a jemuž podlehla i budova děkanství. Děkan Richter poznamenává, že v této době již byl kostel opravován,[56] což potvrzují i údaje Josefa Vítězslava Šimáka.[57] Ve městě ale v této době byla i další svatyně, kaple Svaté Trojice, založená roku 1681, která

tak v době nouze mohla nahradit děkanský kostel.[58] Protokol z roku 1691 uvádí i chrámy, jenž byly před nedávnem opraveny (např. v Doksech před třemi lety), bezesporu docházelo k postupnému zlepšení stavu kostelů, které lze sledovat u většiny chrámů tohoto vikariátu.[59]

U záznamů o vybavení kostelů je situace složitější, zde nelze provést žádné vhodné srovnání, jelikož se situace na různých místech velmi lišila. Jsou zde kostely, které nebyly vybaveny vůbec náležitostmi k svátostem a mším, dále chrámy, u kterých jsou uvedeny konkrétní náležitosti, až po konstatování, že je kostel dobře vybaven („bene provisa necesaria"). Podle instrukcí pro vikáře o vykonávání vizitací se měl vikář velmi podrobně seznámit se stavem vybavení kostela, počínaje tabernáklem, ciboriem, lampami, oltáři, monstarncemi, přes zvony, křtitelnice, poháry až po knihy (tj. misály, žaltář, matriky, brevíř, graduália, direktář a jiné). Zda je zhotoven inventář tohoto vybavení a jakým způsobem je uloženo, chráněno a využíváno.[60]

Ze zpráv je patrné, že lépe vybaveny byly kostely ve městech (v případě, že nebyly stiženy přírodní katastrofou, jako v Dubu roku 1696) a nově zrekonstruované kostely. Velmi dobré bylo i vybavení ve všech kostelech pod Černínským patronátem (panství Kost a Kosmonosy), kde byl jako nevhodný pro bohoslužby a nedostatečně vybavený v roce 1670 označen pouze kostel ve Všeborsku (Obruby). Praxe při provádění vizitací se zřejmě lišila od požadavků uvedených instrukcí, jelikož údaje uvedené v těchto vizitacích nikdy zcela nereflektují všechny požadavky instrukcí (například nevěnují se všemu vybavení kostela, ani způsobu jejich uložení), spokojí se většinou jen s jejich vyjmenováním. Například se dozvídáme, že v Nymburce bylo v roce 1670 „…bene provisa necesarius," tedy „organo , scamnio, aductus, curandos calicibus, baptisterie etc."[61] Srovnání stavu a vybavení kostela se stavem v polovině 17. století na základě *Soupisu poddaných* není možné, protože tento pramen neobsahuje skoro žádné informace tohoto charakteru, pouze v případě kostela v Řepíně je uvedeno, že byl rozbitý.[62]

Zádušní příjmy a majetek

Kostelní majetek a příjmy (tedy kostelní jmění) jsou většinou označovány pojmem záduší (Kirchengut, Kirchenvermögen, fabrica). Záduší je ovšem i pojmenováním pro zbožné nadání a v širším významu i jako osada (farnost, Kirchensprengel, Collatur). V této práci je ponechán pojmu záduší jeho užší význam, a tak se v této části budeme věnovat pouze příjmům a majetku kostelů a jejich správě, tak jak se v průběhu 14. století vyvinulo v protikladu k obročí (beneficium, majetek duchovního správce).[63] Pojmy pro označení zádušních příjmů zprávy používají dva – reditus ecclesiae a proventus ecclesiae (druhý je častější).

Podrobněji se o zádušních příjmech rozepisuje ve svém protokolu opět děkan Havlík v roce 1670. Zpráva z roku 1696 se většinou omezuje pouze na výčet celkového jmění kostelů („census“), případně hotovosti („in pecuniis“) a jistých a nejistých dluhů („debita certa et incerta“). Ve zprávě z roku 1670 se objevují následující druhy příjmů: ze zádušního dobytka, z úroků, z majetku kostela (z polí, luk, lesů, domů, z fundací a odkazů), a v poslední řadě různé nepravidelné příjmy. V Havlíkově protokolu najdeme informace o příjmech většiny kostelů, ale i zde jsou výjimky, které nevychází z nějakého vikářova opomenutí, ale z objektivních důvodu, například v Kruhu, kde o příjmech a dluzích kostela nedokázal farář vikáře spravit, jelikož nevěděl, kde jsou uloženy jejich rejstříky (podobně i ve Vysokém nad Jizerou). Záznamy a účty z těchto příjmů vedli sami faráři, o osobách kostelníků („aeditimus“ či „aedituus“) jsou zde zmínky pouze v souvislosti s uchováváním zádušní hotovosti (Loukov – 1696). V Nymburce uvádí děkan Havlík instituci správců chrámu („templi Provisores“), kteří dohlíželi na vedení účtů.[64]

Pozemkový majetek kostelů byl podstatnou základnou příjmů kostelů, tvořily jej především pole, dále louky, lesy a v jednom případě i rybníky. Vlastní pole měl v podstatě skoro každý kostel. Jejich rozloha je ve zprávách uváděna v míře plošné, tj.v záhonech a kopách záhonů, nebo v míře objemové, kdy se uvádí množství vysévané plodiny, tj. jako strychy.[65] Kostelní pole byla většinou pronajímána za určitou část výnosu či peníze, v některých případech se o ně staral kolátor a výnos si ponechával za peněžitou náhradu, jako v Dolním Slivnu, Lysé nad Labem a Přáslavicích, pouze v Chlebech si kolátor výnos ponechával bez náhrady.[66]

Dalším druhem kostelního majetku jsou lesy, ty byly užívány buď na opravy, pro potřeby fary, nebo se dřevo z nich prodávalo. Vlastnictví lesa je zmíněno u šestnácti kostelů v roce 1670, příjmy z rybníků (i když poničených) měl v tom samém roce pouze kostel v Libošovicích. Celkem běžnou výbavou kostelů byly louky, jejichž velikost není udávána, jsou uváděny počtem, u některých se objevuje i množství sena, jaké se z nich získávalo, ve vozech sena („currus senae“), nebo její finanční výnos, jenž se pohybuje od 35 krejcarů po 16 zlatých a 30 krejcarů. Kostelní louky byly rozdílné velikosti, větší byly zřejmě v podhorské oblasti (Loukov, Zlatá Olešnice), menší v úrodné jižní části vikariátu (Mladá Boleslav, Měčříž, Bakov, Luštěnice. (srov. Tab. 4).[67]

Majetek kostela byl i finančního rázu buď ve formě **hotovosti** („in pecuniae“, „pecuniis in paratis“, příp. „imparatis“), nebo v podobě **dluhů**. Dluhy vznikaly většinou neplněním povinností k záduší.[68] Zprávy je dělí na jisté („debita certa“) a nejisté („debita incerta“), podle naděje na jejich zaplacení. Kromě toho patřilo k běžné praxi půjčování zádušních peněz na úrok. Velikost peněžního majetku je podstatným ukazatelem bohatství kostela (Přehled hotovosti kostelů v roce

1696 viz Tab. 8). Peníze měly být uchovávány na bezpečném místě,[69] většinou u kolátorů (v sídle vrchnosti), nebo u kostelníků („sub aedituo"). V některých případech, jako u Svatého Mikuláše v Turnově, byly uloženy přímo v kostele od kterého měl jeden klíč děkan a druhý měla rada města, nikoliv přímo kolátor, jímž byl Arnošt Josef z Valdštejna.[70]

Zádušní příjmy rozlišují vizitační zprávy na jisté (v podstatě pravidelné) a nejisté (nepravidelné). Mezi pravidelné patřily příjmy z **fundací** („fundationes") a **zbožných odkazů** („legata pia"). Jejich rozložení je různé, některé kostely mají řadu odkazů, u jiných není uveden žádný. Z fundací i odkazů se většinou platila určitá částka každý rok, přičemž v drtivé většině případů byla vázána na odsloužení určitého počtu mší. Ze zbožných odkazů lze uvést příklad odkazu liblickému kostelu od Kateřiny Alžběty Pfeferkornové, paní na Liblici, ve výši 4000 zlatých, za kterou byly slouženy každou neděli dvě mše, za což byl kostelu dáván plat 30 krejcarů za mši. U odkazů šlo většinou o menší sumy, výjimky jsou kromě liblického odkazu dva. První je legatum Kašpara Švejnfelda v Mladé Boleslavi, ten odkázal děkanskému kostelu Panny Marie 200 zlatých, za mše 6 zlatých ročně a navíc každý rok dalších 6 zlatých. Druhým je poté odkaz paní Gertrudy Lamotte z Frintropu (de Schiselbergk), jenž činí rovněž 200 zlatých. Naopak v Bakově činil součet několika odkazů 109 zlatých. U fundací šlo o větší částky. Jedna náležela zámecké kapli v Lysé nad Labem a byl z ní vyplácen roční plat 40 kop grošů, kterážto suma byla dělena na tři části, první byla určena pro kapli a její opravy, druhá pro místního faráře, který zde jednou ročně musel sloužit mši za zesnulou Kateřinu z Kolovrat, a poslední měla být rozdána chudým. Lobkovická a Černínské fundace byly určeny většímu počtu kostelů. Fundace Lobkovická byla určena kostelům panství Kost – v Sobotce, Oseku, Bousově, Markvarticích, Nepřívěči a Libošovicích. Ročně všem těmto kostelům připadalo dohromady 94 kop 24 grošů, většina však děkanskému kostelu v Sobotce (viz Tab. 5).[71] Stejným kostelům byla určena i fundace Heřmana Černína z Chudenic, z které ročně získávaly každý 7 kop grošů (celkem 42 kop grošů). I na dalším Černínském panství Kosmonosech byl kostelům vyplácen roční plat z fundace Heřmana Černína. Jedná se o kostely v Debři, Kosmonosech, Luštěnicích a Všeborsku, všem bylo vypláceno 6 zlatých (celkem 24 zlatých).[72] V roce 1696 je navíc uvedena fundace u kostela ve Světlé (ročně 7 zlatých).[73]

Dalším pravidelným příjmem byl plat ze zádušního dobytka, neboli z tzv. věčných (či železných) krav (vaccae ferrarum, Kirchenkühe nebo Eisernvieh). Ten se dělil na pravý a nepravý. Přičemž za pravý ručil nájemce nemovitostí (břemeno se vztahovalo ke konkrétnímu gruntu), zatímco za nepravý ručil nájemce pouze osobně. Nájemce platil z každého kusu předem stanovený plat, který byl určen podle ceny dobytka a platil se ve formě vosku. Železný dobytek se objevuje pouze v protokolu děkana Havlíka, který pečlivě rozepsal jeho po-

čet u každého kostela a zaznamenal i platy z něj placené (přehled viz Tab. 6).[74] Plat z jedné krávy byl placen buď v penězích, nebo méně často ve vosku (Kováň, Bezno, Liblice, Hoření Slivno, Dolní Slivno a Předměřice). Běžnou taxou byla jedna libra vosku, plat v penězích se pohybuje od 21 krejcarů (Podbezdězí) po jeden zlatý (Semily) nebo 1,5 kopy (Libštát), nejčastěji se ovšem pohybuje okolo 30 krejcarů. Počet železných krav je také různý, některé kostely neměly žádnou či pouze jednu, jiné i několik desítek (v Liblici dokonce 64). Platby ze železného dobytka tvořily mnohde podstatnou část kostelních příjmů. Živá zvířata měli dle zprávy děkana Havlíka jen v Bakově (jednu krávu a čtyři ovce).[75] K dalším pravidelným příjmům patřily příjmy z již popisovaného pozemkového majetku. V Mnichově Hradišti pravidelně přispívali na kostel obyvatelé města 19 kop 22 grošů.[76]

Další méně typické příjmy (nejisté a také nepravidelné) byly především tzv. prosby do pytlíčka, prodej svíček či příjmy za zvonění hrany. Ani jedna vizitační zpráva se jim systematicky nevěnuje, děkan Havlík je zmiňuje pouze dvakrát. V případě Bosně, kde nebyly žádné jisté příjmy, se zmiňuje o nejistých příjmech („proventus incerti“) ve výši 8 až 9 zlatých. Mezi příjmy turnovského děkanského kostela se v jeho zprávě objevuje „collecta“, neboli „oféra“ (či „prosba do pytlíčku“), což je dobrovolný příspěvek, vybíraný od věřících po ukončení bohoslužby, z kterého byly placeny především víno, hostie či poplatky kněžím za mše (v administrovaných a filiálních kostelech). Turnovská oféra činila v roce 1670 padesát kop grošů. Collecta se jistě vybírala i v jiných chrámech, ovšem její evidence nebyla zcela přesná, navíc se její výnos používal na běžná vydání a neměl zřejmě vliv na rozšiřování zádušního majetku. Další příjmy z prodeje svíček a ze zvonění na pohřbech se ve zprávě neobjevují vůbec.[77]

Kněží a beneficia

Velkou pozornost věnují obě dvě vizitační zprávy správcům jednotlivých far. Jejich význam pro běžnou církevní správu a denní náboženský život obyvatel je zcela zřejmý a nepochybně si jej uvědomovali představitelé arcidiecéze již v 17. století. Vždyť snaha o zlepšení kontroly a disciplíny nižšího kléru byla jedním z podnětů, které vedly ke zřízení vikariátů. Také instrukce pro provádění vizitací kladou na tuto problematiku velký důraz.[78] Vizitační protokol z roku 1670 uvádí celkem 25 jmen kněží (včetně vikáře), druhý z roku 1696 jmenuje 34 farních správců a případně se zmiňuje i o výpomoci kaplanů v jednotlivých farnostech (ty ovšem nejmenuje).[79] Je zřejmé, že na základě tohoto poměrně malého počtu kleriků nelze dospět k závěrům, které by měly obecnější platnost,[80] lze si vytvořit pouze představu o možné situaci v Boleslavském vikariátu (Přehled kněží uvedených ve vizitacích a jejich hodnocení vikáři viz Tab. 9 a Tab. 10).

V poslední třetině 17. století se již farní klérus doplňoval především z řad domácího dorostu, případně z obyvatel okolních zemí (např. Moravy). Jeho příslušníci pocházeli většinou z městského prostředí, jen malá část byla z řad nižší šlechty či erbovního měšťanstva.[81] I v Boleslavském vikariátu bylo minimum kněží, jejichž jméno bylo ozdobeno predikátem, v roce 1670 je to jen Jan František Lucerna z Leichtenthalu, v roce 1696 jen Jan Julius Ruczky z Rucz. Z vizitací je také patrné, že farnosti jazykově převážně německé, jakými byly například Doksy (Hierschberk) či Osečná (Oschwitz),[82] spravovali německy mluvící kněží a naopak. V oblastech jazykově smíšených pak působili kněží bilingvní. K sociálnímu ani národnostnímu původu nelze na základě těchto vizitačních zpráv zjistit více, poskytují nám ale poměrně zajímavé informace o činnosti farního kléru, jeho chování, případně i o vztahu vikáře k jednotlivým podřízeným. Zásadním omezením je v tomto případě skutečnost, že vizitační zpráva je pramenem, v němž se zcela nezbytně odráží osobnost jeho tvůrce, vikáře, který byl zcela jistě ovlivněn nejrůznějšími vlivy a informačním zdroji. Právě v hodnocení kněží se tento rys vizitačních protokolů zdá být silnějším než u záznamů o stavu kostelů či příjmech záduší a obročí, kde vikář vychází z různých informací, jejichž kvalita kolísá především v závislosti na píli a možnostech vikáře.

V rozsahu charakteristiky kleriků jsou ve zprávách velké rozdíly, obecně lze říci, že jim více prostoru věnují zprávy vikáře Richtera, avšak i v jeho zprávách se u většiny osob objevují stále stejné formulace, o tom, že je vše v pořádku a farář se chová řádně, které se opakují jen s minimálními obměnami. V roce 1670 se v první řadě uvádí, zda byl farář vysvěcen (habet consecratum), případně zda je k beneficiu konfirmován (habet confirmationem), kteréžto informace se v roce 1696 neobjevují, tento problém již nebyl na konci 17. století aktuální. U dvanácti osob je přímo uvedeno, že jsou vysvěceny, u jedné, že je konfirmována, a u jedné, že není konfirmována (Jakub Zimmermann v Loukově), u ostatních se tato informace neobjevuje vůbec. Uvedeno je také, jakým způsobem vykonává své povinnosti. V Richterově zprávě se také objevují informace o tom, jak je kněz přijímán farníky a případně vrchností. Ve většině případů se dozvídáme, že jde o osobu zbožnou („devotis“), příkladného života („vita exemplaris“), buď horlivou („zelosus“), nebo v plnění povinností průměrnou („inter mediocres computandus“).[83] Také se objevuje údaj o inteligenci či vzdělanosti farářů, častěji jsou označeni jako prostí („simplex“, uvedeno čtyřikrát), jen výjimečně jako vzdělaní (pouze jednou v roce 1696 je jako „vir bonus et eruditus“ charakterizován strejnický administrátor Fr. Nigrin).[84]

Negativní hodnocení se v obou zprávách objevuje méně než neutrální nebo pozitivní a je zde většinou nějakým způsobem zmírněno, buď příslibem polepšení nebo poukazem na stáří či duševní nedostatečnost. Například Jan František

Reich, farář z Lysé nad Labem, je charakterizován jako velmi slabý v působení ve svém úřadě pastoračním („sed debilis valde in exequendo suo officio pastorali“), ale zároveň je uvedeno, že je muž dobrý a zbožný („vir bonus et devotus“). Podobně v případě liblického faráře Václava Klíče, který není zcela chvályhodného života, ale sám slíbil to, že se polepší („olim non adeo laudatore vitae, sed jam, ut ipse promitit, reformatus“). U faráře ve Mšeně Jana Malého jsou jeho nedostatky svedeny na jeho nevzdělanost („simplex, exigue doctus“) a stáří („jam senex“), pročež dosahuje skromných výsledků („parvos fructus ea propter faciens“).[85] O Janu Malém máme zmínky rovněž již v padesátých letech, konkrétně v roce 1656, kdy se na jeho osobu objevila dvě poměrně závažná udání, která jej obviňovala dokonce z nevěrectví. Jakým způsobem byla aféra řešena, či zda vůbec došlo k nějakému řešení, zatím nebylo zjištěno, je však zřejmé, že jeho působení ve Mšeně nijak zásadně nezkomplikovala.[86]

Správci bohatších beneficií nebo far, kde již starý či nemocný duchovní správce na své povinnosti nestačil, měli k dispozici kaplany, na které byly v takovém případě delegovány různé úkoly. Zprávu o nich podává pouze vizitační protokol z roku 1696, který je výslovně uvádí pouze na třech místech, je ale možné, že působili i na jiných místech a zde jsou asi uvedeny pouze případy nějakým způsobem mimořádné.[87] Zajímavá je také informace o řeholnících ve farní správě vikariátu. Jejich počet nebyl velký, v roce 1670 jde o tři řeholníky, v roce 1696 o pět osob, přičemž pouze v případě fary bezdězské (Podbezdězí) je kolátorem církevní vrchnost.

O přesunech kněží z beneficia na beneficium nás vizitace nezpravují přímo, ale na základě jejich velmi skromných informací (případně dalších pramenů) lze konstatovat, že k výraznějším změnám nedocházelo, pouze v několika případech se podařilo některému knězi získat lepší beneficium. Omezujícím faktem pro srovnání je především šestadvacetiletý rozptyl mezi oběma zprávami, v jehož důsledku se jen tři kněží objevují ve zprávě z roku 1696 i 1670. Jiří Čermák, jenž byl v roce 1670 i 1696 farářem ve Skalsku, Vilém Janusch, který si polepšil přesunem z fary ve Všejanech do Semil, a také mladoboleslavský děkan a vikář Jan Fridrich Richter, v roce 1670 farář bakovský.[88] V případě Jana Malého můžeme usuzovat na poměrně dlouhé působení ve Mšeně (minimálně třináct let), podobně i u mladoboleslavského děkana Havlíka, jenž jím byl již v roce 1662,[89] ale ze *Soupisu poddaných podle víry* zjišťujeme, že již na začátku padesátých let působil jako farář v Bezně.[90]

Zájem o jednotlivá beneficia[91] se lišil úměrně k velikosti výnosu z obročí (peculium), který se poměrně velmi lišil. Vskutku tvrdý boj o lepší beneficia podrobně popisuje J. V. Šimák, na zajímavém případě dubského faráře Martina Kukula (farářem zde byl od roku 1634 do roku 1659), jenž se několikrát snažil získat lepší beneficium a vedl řadu sporů (i s vikářem Minzerem).[92]

Přehled farních příjmů podává pouze zpráva děkana Havlíka z roku 1670. Především šlo o výnos z obilného desátku, jenž byl odevzdáván a evidován dvěma způsoby, buď v zrní, nebo ve snopech. Farář z desátku získával nejrůznější plodiny – obilí (triticum – drcena pšenice, siligno – tj. siligo – pšenice), oves, hrách. Většinou se jednalo o několik desítek mandelů, případně strychů, jež jsou uváděny v různých mírách – malé, pražské či velké. V Hlavici je zaznamenáno, že nebyl desátek vybírán, z důvodu špatné situace vesničanů. Největší desátky byly vybírány ve vesnických farnostech v jižní části vikariátu (např. Michalovice, Skalsko, Bezno), ale i u některých městských farností (Sobotka, Mnichovo Hradiště), na rozdíl od Turnova či Nymburka, kde jsou desátky z okolních vesnic malé. Výběr desátku vrchností zaznamenává děkan Havlík jen v případě Kostomlat, kde za vybíraných 200 strychů (blíže neurčené míry) plodin bylo dáváno faráři 30 zlatých.[93]

Faráři dostávali peněžní platy nejrůznějšího charakteru. Ve městech získávali peněžní plat od městské rady (Turnov, Bakov, Nymburk, Mladá Boleslav), jinde byl placen z nejrůznějších legací a fundací (Sobotka, Lysá). Peněžní příjmy měli beneficiáři i z filiálních a přivtělených kostelů, ve kterých sloužili mše, za něž dostávali zaplaceno (většinou z nějaké fundace či z odkazu kostelu). Tento plat se pohyboval od půl kopy (Kosmonosy, Debř, Plazy) po 1 kopu míšenských (Luštěnice, Klášter). Faráři získávali od farníků i další pravidelný plat poplatky v másle či sýru. Jednalo se o tzv. letníky, které byly vybírány okolo svátku Všech Svatých v naturáliích či penězích. V této zprávě je uváděn jen součet z celé farnosti, kolik to bylo z jedné krávy zde uvedeno není. Výjimečně se objevují také ryby, které dostávali pouze boleslavský děkan a bousovský farář a sůl pro nymburského děkana („unum vasculum salis“). Vrchnost se na obživě farářů většinou podílela dávkami piva, kterého poskytovala různé množství, většinou do sedmi sudů ročně (v jednom případě i dvacet sudů ročně). [94]

Další příjmy tzv. accidenční, nahodilé či nestálé, které jsou označovány jako accidentia, stola či stala (štola). Štola byla vybírána za nejrůznější úkony od svateb a ohlášek, přes křty a pohřby po zádušní mši, přičemž sazby byly stanoveny různě podle zámožnosti plátců. Jsou však uvedeny jen v součtech, takže se nedozvídáme, jaké byly ceny jednotlivých úkonů, většinou se jejich součet pohybuje okolo 100 zlatých za rok.[95] Dalším druhem těchto příjmů byla koleda (colleda).

K farnímu beneficiu náležel i pozemkový majetek, většinou to bylo pole či louka různé velikosti (největší pole bylo ve Všeni pro 95 strychů osení). Pole byla často obdělávána jen z části nebo vůbec, farář je většinou pronajímal za určitou část výnosu (jedna třetina). Výjimečně patřil k faře i les (Kruh, Mšeno, k bousovské faře dokonce dva lesy), či nějaké nemovitosti hospodářského charakteru nebo budovy určené k pronájmu. Ty jsou uvedeny jen v případě bole-

slavského děkanství, ke kterému patřily dva domečky se zahradou („duo domiculi cum hortus“), z nichž děkan získával 35 zlatých ročně, dále jeden pustý a zbořený statek. Dalšími zaznamenanými nemovitostmi byly fary se zahradou. O stavu fary, farářově čeládce, případně chovu nějakého dobytka se zde vizitátor nezmiňuje.

Závěr

Obraz Boleslavského vikariátu, jehož kontury vystupují z informací vizitačních zpráv z poslední třetiny 17. století, není zcela jasný a skýtá mnoho otázek. Předně jsou to otázky, související s využitelností a charakterem pramene, jakým jsou vizitační protokoly. Již na první pohled je patrné, že jde o prameny přehledné, zachycující pouze některé problémy církevní správy (stav kostelů, jejich jmění, charakteristika farářů), pronikající pouze výjimečně pod povrch evidovaných záležitostí. Každá z obou vizitací přináší v různých směrech rozdílně propracované údaje. Důvodů může být několik. V první řadě mohl každý vikář akcentovat různé problémy, které mu připadaly aktuální. Každý také zřejmě vycházel z informací, které mu byly bližší či známé, o kterých měl větší přehled. Vikář Havlík v roce 1670 sledoval podrobněji stav záduší, obročí i rozsahu farnosti, méně rozváděl hodnocení kněží.[96] Vikář Richter se naopak více věnoval farářům, především jejich povinnostem a místy i vedlejším otázkám, jež jsou spojeny se správou farnosti, jako existence školy či špitálu.[97] Při srovnání se zdá být podrobnější zpráva Havlíkova (je i delší, má skoro sedmdesát listů proti necelým třiceti z roku 1696). I to je možné považovat za příznak určitého zlepšení stavu farní správy a jejího zabezpečení v tomto vikariátu v průběhu posledních třiceti let 17. století. V roce 1696 již nebylo třeba sledovat podrobně zajištění jednotlivých beneficií a kostelů, proto jsou zde zaznamenány jen součty, naopak byla věnována větší pozornost technickým a organizačním otázkám.

Klíč k zodpovězení rozdílu je zřejmě ve způsobu, jakým se tyto zprávy vytvářely. Podle instrukcí pro provádění vizitací by měl vizitátor všechna místa osobně navštívit a situaci zhodnotit na základě toho, co zhlédl.[98] V praxi ale nemohl vikář vizitovat všechny lokality osobně (vzdálenost k nejvzdálenější faře v Drškově je vzdušnou čarou 50 kilometrů), ale musel se spoléhat na údaje, jež získal buď od farářů či od dalších osob, nebo vycházel z vlastních znalostí. Pokud tomu tak nebylo v případě lokálií, tak to lze předpokládat alespoň v případě kostelů filiálních. Bohužel ani jedna zpráva neinformuje o způsobu svého zpracování, tudíž nelze tento problém uspokojivě rozřešit. K formě vizitačních zpráv je také možné konstatovat, že měly jakousi koncepci, která je patrná na členění a způsobu zápisu informací i na jejich výběru, přestože jejich množství i kvalita pro jednotlivá místa kolísá.

Je nutné se také zamyslet nad otázkami, které souvisí s obsahem těchto konkrétních vizitačních protokolů: O čem vlastně tyto dokumenty vypovídají a zda je možné na jejich základě vyslovit vůbec nějaký závěr o církevní správě v kraji Václava Karla Holana Rovenského? Co vlastně vypovídají o farním systému, jeho úloze v společnosti 17. století a v christianizačním úsilí katolické reformace?[99] Bohužel přímo v protokolech není věnována pozornost otázkám náboženského života a významu farnosti a faráře v životě obce. Na základě údajů zde zaznamenaných, které jsou především evidenčního a hospodářského charakteru, není možné formulovat žádné závěry bez využití dalších pramenů. Tyto vizitace problematiku života farnosti a jejich institucí (kromě kostelů) – tj. bratrstev, škol, špitálů – v podstatě opomíjejí. Stejně tak se zde věnuje okrajová pozornost funkcím farnosti.[100] Pokud se zde nějaké zmínky o funkcích farnosti objevují, tak jen v souvislosti s hodnocením působení farářů. Kontrola kléru a jeho činnosti byla důležitým úkolem vikářů a měla být podstatnou součástí vizitací, tedy i vizitačních protokolů. Ani v jedné zprávě nenacházíme závažnější problémy nebo nedostatky, nabízí se proto otázka, zda byla situace skutečně tak dobrá, nebo problémy existovaly, ale nic se o nich nevědělo, nebo se vědělo, ale nebylo třeba je řešit, a tudíž ani o nich informovat konzistoř? Je zajímavé, že se často objevuje v charakteristikách, také hodnocení farářů jejich okolím, ze strany farníků či ze strany vrchnosti. Vztah kněze a okolí, i jeho vztah k vikáři farnosti byl zřejmě určující i pro jeho hodnocení.[101]

Poměrně dobrou představu si lze z obou vizitačních protokolů vytvořit o struktuře farní správy v oblasti a jejich proměnách. Ačkoli oba dva protokoly vznikly s poměrně dlouhým odstupem od událostí třicetileté války, je z nich zřejmé, že se stav farní správy i jejího hmotného zabezpečení zlepšoval velmi pomalu. A to i v jižních oblastech kraje, ve kterých došlo k poměrně rychlé obnově hospodářství s příchodem nových osadníků. Přesto vypadá situace v sedmdesátých letech lépe než v letech padesátých tak, jak se jeví na základě *Soupisu obyvatel podle víry*.[102] Obnova farní správy závisela především na aktivním přístupu vrchnosti a ten byl, jak je patrné z vizitačních protokolů, velmi rozdílný. Rychleji se situace vyvíjela ve městech a v jižní části vikariátu, kde byly podmínky příznivější. Jako výjimečná se jeví situace na Černínských panstvích (Kosmonosy, Kost), kde byly kostely dotovány ze dvou fundací (Lobkovické a Heřmana Černína), především je pak podstatný aktivní přístup velmi zbožného Humprechta Černína.[103] Naopak na jiných panstvích byl stav neutěšený a přístup kolátorů velmi chladný, což je zarážející v místech, kde byla vrchností církevní instituce (Podbezdězí). Z porovnání obou zpráv je patrné, že se situace farní správy Boleslavského vikariátu mezi léty 1670 a 1696 bezesporu zlepšila, což dokumentuje vyšší počet obsazených far a kněží ve vikariátu i zmenšení farních obvodů. Tato skutečnost mohla vést k zlepšení fungování nižší církevní správy v této oblasti.

Tab. 1: Příklady připojení far (výběr)

Fara	**Počet spravovaných farností**		
	1652	**1670**	**1696**
Dobrovice	4	3	3
Dub	4	1	1
Mnichovo Hradiště	4	2	2
Sobotka	4	4	4
Turnov	9	3	1

Tab. 2: Změny v počtu spravovaných kostelů v jednotlivých farnostech (1670, 1696)

Počet kostelů	**Fara**	
	1670	**1696**
8	Turnov	
7	Semily, Dobrovice	Sobotka, Mnichovo Hradiště, Dobrovice
6	Bzí, Loukov, Dub, Sobotka, Benátky nad Jizerou.,	Turnov, Bzí, Michalovice
5	Michalovice	Loukov, Benátky n. Jizerou
4	Skalsko	Semily, Dub, Skalsko, Dubá
3	Rožďalovice	Drškov
2	Mnichovo Hradiště, Mšeno, Dubá, Bezno, Drškov	Mšeno, Rožďalovice, Doksy
1	Doksy	Bezno

Tab. 3: Počet zádušních vsí při kostelech

Zádušních vsí	**Počet kostelů** (kostely)
1–2	**31**
3–4	**23**
5–6	**26**
7–8	**5** (Libáň, Újezd pod troskami, Kostolomlaty, Boseň, Loukov)
9–10	**7** (Přaslavice, Hlavice, Rožďalovice, Drškov, Semily, Světlá, Letařovice)
11 a více	**4** (Rovensko pod Troskami, Všeň, Bakov, Hodkovice)

Tab. 4: Příjmy z luk v roce 1670 a jejich srovnání

Lokalita	Příjem z louky	ve zlatých
Kovanice	1 zlatých 30 krejcarů	1,5
Veleliby	jednu kopu grošů	3
Skorkov	4 zlatých 5 krejcarů	4,1
Mečeříž	28 krejcarů	0,5
Katusice	2 zlaté 30 krejcarů	2,5
Debř	2 kopy grošů	6
Luštěnice	35 krejcarů	0,5
Bakov	1 zlatý	1
Mladá Boleslav	1 zlatý	1
Michalovice	12 kop míšenských	14
Rejšice	1/2 kopy grošů	1,5
Zlatá Olešnice	3 zlaté 18 krejcarů	3,3
Loukov (1/2 louky)	16 zlatých 30 krejcarů	16,5

Tab. 5: Lobkovická fundace

Kostel	Z Lobkovické fundace
Sobotka	70 kop
Osek	14 kop
Bousov	2 kopy 6 grošů
Markvartice	2 kopy 6 grošů
Nepřívěč	2 kopy 6 grošů
Libošovice	2 kopy 6 grošů
Celkem	**94 kop 24 grošů**

Tab. 6: Počet železných krav (1670)

Počet krav	Kostel
1 až 5	Újezd pod Troskami, Sobotka, Nepřívěc, Lysá nad Labem, Bořejov, Všejany, Debř, Kosmonosy, Všeborsko (Obruby), Dobrovice, Semily, Libštát
6 až 10	Bošín, Křinec, Libuň, Skorkov, Mečeříž, Dolní Slivno, Brodce, Sudoměř, Roždalovice, Semčice
11 až 15	Osek, Zdětín, Předměřice, Bezno, Michalovice, Rejšíce, Týnec
16 až 20	Kovanice, Staré Benátky, Mšeno - Sv. Kříže, Podbezdězí, Skalsko, Jabkenice
21 až 25	Markvartice, Hoření Slivno, Sejčín
26 až 30	Kováň, Mšeno - Sv. Jana
33	Plazy
64	Liblice

Tab. 7: Patrocinia kostelů v roce 1670.

Počet	Zasvěcení	Kostely
8	Nanebevzetí Panny Marie	Bošín, Osek, Hradiště Mnichovo, Staré Benátky, Dubá, Katusice, Mladá Boleslav, Turnov
7	Svatého Václava	Kovanice, Chleby, Rovensko pod Troskami, Liblice, Boseň, Mladá Boleslav, Sejčín
7	Svatého Jakuba	Bořejov, Mnichovo Hradiště, Olešnice, Předměřice, Přepeře, Železný Brod, Letařovice
6	Svatého Bartoloměje	Kostomlaty, Bakov, Dobrovice, Drškov, Sezemice, Doksy
5	Sv. Martina	Libuň, Hoření Slivno, Mšeno, Kosmonosy, Luštěnice
5	Narození Panny Marie	Benátky nad Jizerou, Sudoměř, Klášter, Osenice, Jabkenice
5	Svatého Mikuláše	Brodce, Vinec, Turnov, Žerčice, Světlá
4	Svatého Jana Křtitele	Všejany, Mladá Boleslav , Újezd pod Troskami, Lysá nad Labem,
4		Markvartice, Podbezdězí, Nymburk, Rejšice
4	Svatého Jiří	Nymburk, Přáslavice, Libštát, Jenšovice
4	Svatého Prokopa Opata	Libošovice, Chotětov, Semčice, Hodkovice
3	Svatého Kříže	Nepřívěc, Křinec, Loukovec
3		Mladá Boleslav, Skalsko, Rožďalovice
3	Sv. Michaela Archanděla	Deštná, Michalovice, Smržovka
3	Svaté Kateřiny	Bousov, Vlastibořice, Bzí
3	Nejsvětější Trojice	Houska, Roprachtice, Loukov
2	Svatého Františka Serafinského	Kováň, Dolní Slivno
2	Sv. Máří Magdaléna	Sobotka, Benátky nad Jizerou
2	Sv. Apoštolů Petra a Pavla	Bezno, Dubá, Semily
2	Sv. Apoštolů Filipa a Jakuba	Újezd pod Troskami, Všeň
2	Svatého Vavřince	Veleliby, Březina
2	Svatého Víta	Bezno, Osečná
1	Povýšení svatého Kříže	Lobeč
1	Všech Svatých	Zdětín
1	Svaté Barbory	Debř
1	Svatých Cyrila a Metoděje	Všeborsko (Obruby)
1		Hruštice
1	Sv. Jan Evangelista	Skorkov
1	Svatého Leonarda	Hlavice
1	Svatého Ondřeje	Kruh
1	Sv. Apoštolů Šimona a Judy	Plazy
1	Navštívení Panny Marie	Bozkov
1	Svaté Anny	Jablonec
1	Svatého Ducha	Dub

Tab. 8: Hotovost kostelů v roce 1696.

Kostel	Hotovost (zlaté)t	Kostel	Hotovost (zlaté)
Bakov	137	Mečeříž	500
Loukov	130	Brodce	300
Boseň	700	Bezno	300
Solec	500	Strejnice	250
Sobotka (děk.)	5213	Skalsko	150
Bousov	36	Sudoměř	50
Vesec	1530	Kováň	212
Nepříveč	87	Lobeč	20
Markvartice	1571	Dubá	19
Libošovice (cap.)	2671	Deštná	2000
Vlčí Pole	822	Bělá	157
Libáň	302	Kuřivody	58
Drahoráz	492	Čistá	258
Bystřice	622	Krupá (Dolní)	14
Psínice	645	Bezdězice	245
Zliv	225	Podbezdězí	140
Staré Hrady	50	Hiršberk (Doksy)	1025
Osenice	250	Deštná	1383
Rožďalovice (děk.)	415	Hodkovice	438
Žitovlice (cap.)	61	Rychnov	93
Michalovice	13	Železný Brod	7
Kosmonosy	10	Smržovka	50
Debř (cap.)	23	Jablonec n J.	50
Luštěnice	106	Jenšovice	428
Všeborsko (Obruby)	20	Drškov	16
Stakory	15	Olešnice (Zlatá)	70
Březno	131	Libuň	60
Dobrovice	15	Újezd pod Troska-	100
Sejčina(Sýčina)	298	Rovensko pod	50
Jabkenice	328	Vlastibořice	49
Rejšice	214	Všeň	104
Týnec	354	Přepeře	446
Žerčice	301	Semily	42
Semčice	119	Roprachtice	224
Všejany	200	Vysoký n J.	28
Struhy	300	Loukov	28
Loučeň	150	Turnov (děk.)	547
Benátky n J.	60	Hruštice	197
Benátky n J.	300	Přáslavice	303
Staré Benátky	150	Vyskeř	205
Zdětín	1000	Nudvojovice	39
Loukovec	500	Březina	600

Tab. 9 (část první): Přehled farářů a jejich charakteristiky v roce 1670.

Jméno, (příp. řád)	Lokalita	Komentář
Jan Theofil Ofropolensis (Johanes Theophilii Ofropolensis), Ordinis Praedicatorum	Nymburk	Je vysvěcen. Je života příkladného a řádného.
Petr Zaremba (Petrus Zaremba)	Turnov	Je vysvěcen. Je to muž zbožný (zelosus), příkladného života etc.
Jiří Lev (Georgius Leo)	Sobotka	Vysvěcený, zbožný, života dobrého a příkladného.
Jan Augustinus Drabanovský	Hradiště Mníchovo, Všeň	„Je pro obě fary konfirmován. Činí se dobře k povinostem, je příkladného života a zbožný.“
Jan František Reich (Johannes Franciscus Reich)	Lysá nad Labem	„Muž jinak dobrý a zbožný, ale velmi slabý v působení ve svém úřadě pastoračním.“ (sed debilis valde in exequendo suo officio pastorali).
Vavřinec Jan Hörel (Laurentius Joannes Hörel)	Benátky n. J.	„Má vysvěcení.“
František Sentivani (Franciscus)	Dolní Slivno	„Má vysvěcení, je dobrého a příkladného života. Činí své povinnosti s horlivostí farářskou.“
Václav Klíč (Wenceslaus Calvus)	Liblice	„Není zcela chvályhodného života, ale sám slíbil to, že se polepší, a začne dávat pozor a raději bude s chutí pl-nit své farářské pastorační povinosti.“ („olim non adeo laudatore vitae, sed jam, ut ipse promitit, reformatus“)
Jan Malý (Johannes Parvus)	Mšeno	Již stařec, muž dobrý, ale prostý, nedostatečně vzdělaný („simplex, exigue doctus“), skromných výsledků proto dosahující („parvos fructus ea propter faciens“). Je vysvěcen.
Baltazar Sebastian Verner (Balthasar Sebastianus Verner)	Dubá	Obratně se činí, někdy trochu méně, ale jeho život je příkladný.
Tomáš Trubrik (Thomas Trubrik), Ordinis Canonicorum R. S. Augustini	Podbezdězí	Je dobrého života, má konfirmaci, svůj úřad spravuje svědomitě.
Jiří Čermák (Georgius Czermak)	Skalsko	Je konfirmován, činí katechismus. „Nedávno byl na ži-votě a cti klerika očerňovaný a zle vnímaný, ale všechen svůj pastorační úřad dobře plní, s čímž jsou farníci spokojeni.“ („In vita et honestate clericali nuper quidem denigratus, et male notatus, sed alias Officio suo pastorali bene satisfaciens, cum quo Parochiani sunt bene contenti.“)
Petr Ignác Madat (Petrus Igantius Madat)	Bezno	„Muž dobrý a příkladný. Je konfirmován a vyučuje katechismu řádně.“
Šimon Kölitz (Simon Kölitcz)	Brodce	„Je vysvěcen, je příkladného života, ve vedení pastoračních povinností je průměrný“ („inter mediocres computandus“).

Tab. 9 (část druhá): Přehled farářů a jejich charakteristiky v roce 1670.

Jméno, (příp. řád)	**Lokalita**	**Komentář**
Leopoldus Janausch	Všejany	„nic zvláštního (nondum experta)“
Michael Brod (Pater Michael Brode), Ordinis Conventualium	Michalovice	„Je vysvěcen. Cuius vita passim meliara est, cum exiguo fructur praeest Parochiis isstis.“
Jan Bedřich Richter (Johannes Fridericus Richter)	Bakov	Je dobrého a chvályhodného života.
Julius Václav Rejtárek (Julius Wenceslaus Rejtharek)	Rožďalovice	Je vysvěcen, prostý, středních schopností.
Řehoř Stedler (Gregorius Stoder)	Dobrovice	„Člověk vysílený (Homo debilis), jenž není schopen spravovat všechny kostely a duše, které již 19 let spravuje se skromným výsledkem a užitkem (cum exiguo fructu et profectu).“
Matyáš Pajhemský (Mathias Paihemskj)	Drškov	„Muž zbožný a příkladný, jenž činí svůj úřad ke spokojenosti farníků.“
Augustin Chlumský(Augustinus Klumskj)	Semily	Je vysvěcen. Činí vše řádně ke spokojenosti farníků.
Jakub Zimmermann (Jacobus Czimmermann)	Loukov	Není konfirmován a dobrého života.
Jan František Lucerna z Leichtenthalu (Joannes Franciscus Luczerna de Leichtenthal)	Bzí	„Co je známo, je dobrého života, je vysvěcen a učí děti (parvuli) víře křesťanské (pietas Christianum).“
Řehoř Stanislav Gärtner (Gregorius Stanislaus Gartner	Doksy (Hirschberk)	„Muž ctihodný, je vysvěcen.“
Jan Edmund Havlík (Joannes Edmundus Havlik)	Mlada Boleslav	

Tab. 10 (část první): Přehled farářů a jejich charakteristiky v roce 1696.

Jméno, (příp. řád)	Lokalita	Komentář
Jan Bedřich Richter	Mladá Bolelsav	
Jakub Kautek (Jakobus Kautek)	Bakov	„Života dobrého a příkladného, od oficiálních míst tak rovněž od měšťánků (oppidiani) je chválen. Činí katechismus, svátosti atd. horlivě vykonává a s ročními patenty je 'obeznámen' (sibi notat)."
Bedřich Jan Mülehoff	Boseň	Je chválen, slouží o nědělích i ve svátky, činní katechismus atd. (vše řádně)
Michael Hermann	Loukov	Vše je zde vedeno řádně.
Jan Ignác Summa	Sobotka	Má k dispozici i dva kaplany, vše vede řádně. Je chválen.
Václav Ctibor (Wenceslaus Cztibor)	Osenice	„Je člověk průměrné víry (mediocres doctrina), často nepevný (frecuenter infirmus), ale z oficiálních míst a od farníků je chválen. Činí katechismus, školáky mívá ve škole.Pouze v uprázdněné vsi Dětenice se nečiní nic."
Augustin Sešenský (Sesenskij)	Libáň	Dobrého života, horlivý v péči o duše.
Jan Jindřich Soukup (Joannes Henricus Saukup)	Rožďalovice	Muž zbožný a své povinnosti řádně zastávající. Je chválen, má dobrá kázání (bonum praedicatum), katechismus a víru učí v kostele i ve škole, povinnosti plní řádně.
Fr. Vojtěch Litwin (Fr. Adalbertus Ltwin), Ord. Min. S. Francisci	Michalovice	Muž jednoduchý a ve víře průměrný.
Mikuláš Kustrauch (Nicolaus Kustrauch)	Dobrovice	"Muž letitý, zůstává zde již 22 let, života dobrého, a ve správě duší horlivý, vše řádně slouží. Přijímán je zde dobře."
Fabián Ignác Blovský	Turnov	Je chválen, činí každou neděli a svátek mši po celý rok, dekrety zachovává i v praxi naplňuje ("decreta servat et in praxi(s) observat").
Daniel Schäffer (Daniel Scheffer)	Všejany	Má k ruce kaplana. Je to muž "sua inteligens", podagrický a často nepevný, přesto jsou zde povinnosti vykonovány. Škola je v současnosti prázdná. Venkované jsou spokojeni).
Jan Petřinec(Joannes Petřinecz)	Benátky nad Jiz.	Muž čestného života (vita honeste), všemi je chválen a vše řádně činí.
Fr.Klement Jirša (Clemens Girscha), Ord. Min. S. Francisci	Brodce	Muž zbožný, dobře přijímán a vše řádně činící.

Tab. 10 (část druhá): Přehled farářů a jejich charakteristiky v roce 1696

Petr Vokoun (Petrus Wockaun)	Bezno	Je dobrého a zbožného života, je chválen i jeho příkladný život, slovo Boží káže každou neděli a svátek, je dobrým pastýřem (bene Pastorus), katechismu vyučuje ve škole, mládež chodí do školy.
Fr.Didacus(?) Nigrin, Ord. Min. S. Francisci	Strejnice	Muž dobrý a vzdělaný (eruditus), života příkladného (vita exeplaris), všemi je chválen, o vše se stará.
Jiří Čermák (Georgius Czermak)	Skalsko	Muž dobrý a příkladného života, jenž zde působí 30 let, je velmi chválen, vše činí řádně.
Matyáš Augustýn Tobolarius (Mathias Aug. Tobolarius)	Mšeno	Muž střední víry,mši neslouží každou neděli, měl by sloužit častěji (frquenter), katechismus učí atd.
Michael Václav Elbel (Michael Wenceslaus Elbel)	Dubá	Muž zbožný (pius et devotius), chválený, o vše se řádně stará.
Zikmund Waraus (Sigismund Warraus)	Bělá	Je dobrého života, příkladného.Vše vykonává řádně.
Bonaventura Barthl, O.S. Augustini Eremit.	Vidim	Člověk dobrý a zbožný, je dobře přijímán, stará se o vše řádně.
Benedikt (Benedictus) Kolman, O.S. Benedicti	Bezděz (Podbezdězí)	Vše v pořádku, příkladného života.
Balthasar Gürtler	Doksy (Hirschberg)	Je často nepevný, má dobré kaplany.
Jan Julius Ruczky z Rucz (Joannes Julius Ruczky de Rucz)	Mníchovo Hradiště	Je dobrého a příkladného života.
Kaspar Becker (Casparus Becker)	Osečná (Oschitz)	Muž pořádný, pracující, vše řádně vykonávající.
Jan František Tischler Joannes Franciscus Tischler)	Dub	Působí zde již 22 let, vše řádně vykonává.
Kryštof Jaksch (Christophorus Jaksch)	Hodkovice	Muž dobrého a příkladného života.
Jan Fridrich Schossig (Joannes Fredericus Schossik)	Rychnov	V podstatě dělá vše řádně.
Samuuel Neumann (Naijman)	Bzí	Vše je v pořádku, žádná zvláštní zmínka k jeho činnosti
Tomáš Vavřinec Hellbach)	Drškov	Vše v pořádku, příkladného života.
Václav Myslík (Wenceslaus Mislik)	Libuň	„Odpočívá v pokoji, jeho duši maje Bůh. (In sancta pace requiescit, cujus animam habeat Deus.)“
Michael František Abrle	Rovensko	Muž zbožný a horlivý., má dobrou pověst, vše řádně vykonává.
Pavel Čupík (Paulus Czupik)	Všeň	Vše činí řádně je zvláště horlivý v činnosti pro spásu duší („pro salute animarum“).

Tab. 11: Počet vsí ve farnostech v roce 1670
(Za názvem farnosti je v závorce uveden přesný počet vsí.)

Počet vsí	Farnost
nad 31	Dub (43), Turnov (40), Bakov (34)
20 až 30	Semily(28), Sobotka (27), Loukov (27)
16 až 19	Bzí (19), Mnichovo Hradiště (19), Rožďalovice (18), Dobrovice (16)
10 až 15	Nymburk (15), Skalsko (14), Mladá Boleslav (13), Benátky nad Jizerou (13), Lysá nad Labem (13), Michalovice (12), Drškov (10),
9 a méně	Dubá (9), Všejany (9), Mšeno (8), Bezno (6), Brodce (6), Dolní Slivno (6)

POZNÁMKY:

[1] Viz. Maur, Eduard. Problémy farní organizace pobělohorských Čech. Traditio et cultus. Praha 1993, s. 164–165.

[2] Národní archiv v Praze (dále NA Praha), Archiv pražského arcibiskupství I. (dále APA I.), sign. B 4/6, „Visitatio ecclesiarum districtus Boleslaviensis."

[3] NA Praha, APA I., sign. B 4/8, „Visitatio canonica, Visitatio Ecclesiarum et Parochiarum. In Distictu Neoboleslaviensi."

[4] Především se jedná o materiály z NA v Praze, fondu APA I:, jako Farářské relace a responsa z let 1676–1677, 1700–1701, Knihy farních důchodů, Matriky beneficiátů, Korespondence ve skupině Recepta i Emanata, Parochialia aj. Případně je třeba také přihlédnout k materiálům farních (děkanských) archivů v jednotlivých okresních archivech, konkrétně v Mladé Boleslavi, České Lípě, Jablonci nad Nisou a Semilech (většinou nezpracované fondy), či k materiálům světských původců.

[5] Srov. Krásl, František. Arnošt hrabě Harrach, kardinál sv. církve a kníže arcibiskup pražský. Praha 1886, s. 43–44, 80–81, 116, 135, 221, 429 a 463.

[6] Viz. Bílek, Tomáš Václav. Reformace katolická nebo-li obnovení náboženství katolického v království Českém po bitvě bělohorské. Praha 1892, s. 243.

[7] Podlaha, Antonín. Dějiny arcidiecéze pražské od konce století XVII. do počátku století XIX. Doba arcibiskupa Jana Josefa hraběte Breunera (1694–1710). I/1. Praha 1917, s. 85–89. Zde je velmi podrobný přehled vikariátů, far jejich správců, kolátorů a filiálních kostelů uvádí k roku 1700.

[8] Podrobně k vizitacím a vizitačním písemnostem z Čech 17. století Semerádová, Veronika. Vizitační písemnosti Čech 17. století (farní kostely a farní klérus pražské arcidiecéze v letech 1623–1694). Sborník archivních prací (dále SAP) 47, 1997, s. 125–205; také srov. Čáňová, Eliška. Vývoj správy pražské arcidiecéze v době násilné rekatolizace Čech 1620–1671. SAP 35, 1985, s. 534; srov. rovněž Borový, Kliment. Dějiny diecéze pražské. Praha 1874, s. 461–465.

[9] NA Praha, APA I., Recepta, sign. C 80, inv. č. 2629, kart. 780. Bratr Josef uvádí ve svém dopisu z 23.6. 1629 jako příčinu proč nemohl pokračovat v plnění svého úkolu nebezpečí přepadení venkovany a také bolest nohou („*pedis modo graviter assingtur*“).

[10] NA Praha, APA I., sign. B11/6, inv. č. 1314. Seznam far obsazených a neobsazených se jmény kolátorů. (nedatován).

[11] Pazderová, Alena (ed.). Soupis poddaných podle víry. Boleslavsko. Praha 1994, 714 s.

[12] Srov. Čáňová, Eliška. Status animarum pražské arcidiecéze z roku 1651. SAP 29, 1979, s. 20–55, a dále Kukánová, Zlatuše. Zprávy o stavu far pražské arcidiecéze z roku 1650. Paginae historiae 2, 1994, s. 20–62.

[13] NA Praha, APA I., sign. B 4/6. Srov. rovněž Ponocný, Josef. Příspěvky k církevním poměrům na Boleslavsku. Časopis společnosti přátel starožitností 12, 1904, s. 122–125.

[14] NA Praha, APA I., Kanonické vizitace, sign. D 143/2, inv. č. 4067, K 2689. „Visitatio Ecclesiarum et Parochiarum. In Districtu Neoboleslaviensi“ z let 1697 a 1698.

[15] Šimák, Josef Vítězslav (ed.). Zpovědní seznamy arcidiecéze pražské z let 1671–1725. I/1. Boleslavsko, Kouřimsko. Praha, 405 s.

[16] Jde především o základní práce k problematice církevních dějin: Bílek. c.d. Praha 1892, 336 s.; Krásl. c.d. Praha 1886, 661 s.; Podlaha. c.d. Praha 1917; 232 s.; Gindely, Anton. Geschichte der Gegenreformation in Böhmen. Leipzig 1894; Borový. c.d. Praha 1874, 533 s.

[17] Zvláště základní příručka Kadlec, Jaroslav. Přehled českých církevních dějin. II. díl (Reprint původního vydání – Řím 1987). Praha 1991, 281 s. Poměry na Moravě zachycuje Zuber, Rudolf. Osudy moravské církve v 18. století, 1 díl. Praha 1987, 292 s., 2. díl. Olomouc 2004, 605 s.; i Čáňová, Eliška. Vývoj správy pražské arcidiecéze v době násilné rekatolizace Čech 1620–1671. SAP 35, 1985, s. 486–557.

[18] Především Čáňová, Eliška. Rekatolizace severních Čech. Sborník příspěvků k době poddanského povstání v severních Čechách. Praha 1980, s. 9–42; a táž. Počátky rekatolizace ve Středočeském kraji. Středočeský sborník his-

torický 7, 1972. Praha 1972, s. 61–75. Popisuje zde zejména období bezprostředně následující po Bílé hoře (20.–30. léta).

[19] Např. Šimák, Josef Vítězslav. Něco o farách našich v době pobělohorské. Sborník okresu Železnobrodského. Ročník 3., s. 113–117, 135–140; dále týž. Náboženské příběhy na Turnovsku v letech 1620–1648. Od Ještěda k Troskám 1, 1922–23., s. 5–8, 17–24; týž. Příběh fary Mníchovohradišťské v době pobělohorské. Od Ještěda k Troskám 3, 1924–25, s. 5–8, 85–89, 133–138; týž: Farnost dubská v 17. věku. Od Ještěda k Troskám 4., 1924–25, s. 18– 22, 53–58, 98–101, 121–126, 187–191, 218–220.

[20] Např. Zeman, Martin. Prácheňsko ve světle farářských relací. Církevní správa a náboženský život na přelomu 17. a 18. století. Jihočeský sborník historický 72, 2003, s. 14–34; či Řezníček, Michal. Obnova a vývoj katolické farní správy v ledečském vikariátu v 17. a první čtvrtině 18. století. Rigorózní práce. FF UK, Praha 2003, 211 s. Týž. Záduší a jeho správa v Ledečském vikariátu v 17. a první čtvrtině 18. století. ČNM 1–2. 2004, s. 51–82.

[21] Zvláště Fučík, Josef Jan. Historický místopis okresu Lomnického nad Popelkou. Lomnice nad Popelkou 1928, 166 s.; Lukáš, Ladislav. Místní jména na Semilsku. Semily 1958, 54 s.; Profous, Antonín – Svoboda, Jan – Šmilauer, Václav. Místní jména v Čechách I–V. Praha 1949–1960; August SEDLÁČEK: Místopisný slovník historický království českého. Praha 1998, 1043 s.

[22] Lukáš, Václav. Vysoké nad Jizerou. Vysoké nad Jizerou 1969, 37 s.; Mizera, František: Paměti města Semil a okolí. Semily 1930, 105 s.; Ponocný, Josef. c.d., s. 122–124; Bareš, František. Paměti města Mladé Boleslavě. 1. díl. Mladá Boleslav 1920, 304 s.; Dějiny obcí okresu mladoboleslavského a benátekého. Mladá Boleslav 1926, 375 s.; Sládeček, Antonín. Paměti města Dobrovice a jeho okolí. Praha – Dobrovice 1900, 530 s.

[23] Doskočil, Karel. Berní rula. Popis Čech roku 1654. Souhrnný index obcí, osad a samot k berní rule. Díl 1 a 2. Praha 1953, 872 s.; Šimák, Josef Vítězslav. Soupis památek historických a uměleckých v okresu Mnichovohradišťském. 1.díl. Praha 1930, 648 s.; Šimák, Josef Vítězslav. Soupis památek historických a uměleckých v okresu Turnovském. Praha 1909, 259 s.; Bareš, František. Soupis památek uměleckých a historických v politickém okresu Mladoboleslavském. Praha 1905, 412 s.

[24] Blíže k snahám o vytvoření jičínského biskupství Pokorný, Pavel R. Jičínské biskupství. Rekatolizace v Českých zemích (Sborník příspěvků z konference v Jičíně dne 10 9. 1993). Pardubice 1995, s. 72 – 84.

Pohled Valdštejnových úředníků na církevní správu a její organizaci ve vévodství je patrný také z Consignatio Decanatorum et Parochiarum in Ducatu Fridlandico, viz NA Praha, Valdštejniána, F 67/8, inv. č. 32, před 1633.

[25] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[26] Štědrý, František. Znovuzrození katolické duchovní správy po roce 1620. Sborník historického kroužku 1926, s. 64–68 a 122–125.

[27] Nástin činnosti podává Čáňová, Eliška. Vývoj správy pražské arcidiecéze, SAP 35, 1985, s. 538. K činnosti vikářů srov. také Podlaha. c.d., s 194–206, zde je také otištěna instrukce pro vikáře na s. 143–152; rovněž srov. Kadlec. c. d., s. 81.

[28] Srov. Sládeček. c.d., s. 235 a také Šimák, Josef Vítězslav. Příběh fary Mníchovohradišťské v době pobělohorské. Od Ještěda k Troskám. Ročník 3, 1924–25, s. 134.

[29] NA Praha, APA I., sign. B 4/6, inv. č. 1231, a NA Praha, APA I., sign B 4/8. V roce 1670 jsou to Nymburk, Turnov, Sobotka, Mladá Boleslav. Roku 1696 ubyl Nymburk (již nepatřil k tomuto vikariátu, ale ke Kosteleckému vikariátu), přibyly naopak Mnichovo Hradiště, Český Dub, a Rožďalovice (označované zde také jako civitas).

[30] Blíže k rozdílu Řezníček. Obnova a vývoj, s. 59.

[31] Čáňová, Eliška: Vývoj správy … , s. 536.

[32] Kukánová, Zlatuše. c.d., s. 42–43 a 59.

[33] Bílek. Reformace katolická, s. 257. Rovněž srov. Bílek, Tomáš Václav. Stav far 1650–1652 v kraji Boleslavském. Památky archeologické 13., s. 177–182. Článek vychází z údajů Soupisu podaných (NA Praha, fond Stará manipulace (dále SM), sign. R 109/46).

[34] NA Praha, APA I., sign. B 11/6, inv. č. 1314, Seznam far obsazených i neobsazených se jmény kolátorů v pořadí vikariátů.

[35] Pazderová, Alena. Soupis poddaných podle víry. Boleslavsko. Praha 1994, s. 7.

[36] NA Praha, APA I., sign. B 4/6. Celkový počet zde uvedených lokalit se blíží 360.

[37] NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[38] Podlaha. c.d., s. 85.

[39] Jde o počet far spravovaných jedním farářem. Viz. NA Praha, APA I., sign. B 4/6, inv. č. 1231; a NA Praha, APA I., sign B 4/8, a Bílek, Tomáš Václav. Stav far, s. 177–182.

[40] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[41] Srov. Řezníček: c.d., s. 36.

[42] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[43] Maur. c. d., s. 167–168. V celých Čechách to bylo průměrně 1853 obyvatel.

[44] NA Praha, APA I., sign. B 4/6.

[45] Tamtéž. Pro srovnání lze použít údaje Rudolfa Zubera pro Moravu a okolní země z počátku 18. století viz Zuber, Rudolf. c.d. 1 díl. Praha 1987, s. 187.

[46] NA Praha, APA I., inv. č. 5573.

[47] Srov. Doskočil: c.d., 1. díl, s. 125.

[48] NA Praha, APA I., sign. B 10/12, inv. č. 1300. V této knize je tisk instrukce pro provádění pravidelných vizitací arcibiskupa Jana Bedřicha z Valdštejna (episkopát: 1675–1694), která povinnost prohlédnout kostely, oltáře a kaple při vizitaci uvádí na prvním místě (1. Ut introspictionem habeas Ecclesiarum omnium, Altariarum, Capelarum nostrae Iursidictioni, ac visitacioni subjectarum…). Dále rovněž srov. Antonín Podlaha: c. d., s. 194–200.

[49] Podrobně k patrociniím Boháč, Zdeněk. Patrocinia v Čechách v době předhusitské a barokní. Pražské arcibiskupství 1344–1994, Praha 1994, s. 164–178.

[50] Boháč. c.d., s. 176.

[51] NA Praha, APA I., sign. B4/6.

[52] Tamtéž. Porovnej v Tab. 7.

[53] NA Praha, APA I., sign. B4/6.

[54] NA Praha, APA I., sign. B4/6. Ves Kruh (dnes součást obce Okna) náležela k statku Bezdězí (Bezděz), jenž byl majetkem Emauzského kláštera asi až do roku 1716. Viz Doskočil. c. d., 1. díl, s. 111.

[55] NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[56] NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[57] Šimák, Josef Vítězslav. Farnost dubská v 17. věku. Od Ještěda k Troskám. 4, 1924–25, s. 101.

[58] Šimák, Josef Vítězslav. Soupis památek historických a uměleckých v okresu Turnovském. Praha 1909, s. 22. Kaple je uvedena i v Richterově protokolu z roku 1696: NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[59] NA Praha, APA I., sign B 4/8. Ne u všech lokalit lze zlepšení dokázat, například v případě filiálního kostela v Kruhu, jenž ve zprávě není vůbec zaznamenán.

[60] Srov. především Podlaha. c.d., s. 147–149, kde je přetištěna instrukce z doby arcibiskupa Breunera. Rovněž méně podrobně v instrukci arcibiskupa Jana Bedřicha z Valdštejna. NA Praha, APA I., sign. B 10/12, inv. č. 1300.

[61] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[62] Pazderová. c.d., s. 605.

[63] Více k definici pojmu a jeho vývoji srov. Zilynská, Blanka. Záduší. Facta probant homines. Praha 1998, s. 535–548

[64] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[65] Nedocenitelnou pomůckou při určování a práci se starými mírami a vahami byla publikace Hofmann, Gustav. Metrologická příručka pro Čechy, Moravu a Slezsko do zavedení metrické soustavy. Plzeň – Sušice 1984, 100 s.

[66] NA Praha, APA I., sign B 4/6. V případě Dolního Slivna byla náhrada za každý korec 1 kopa grošů, v Lysé nad Labem celkem 3 kopy grošů a v Přáslavicích dokonce 29 zlatých 56 krejcarů.

[67] NA Praha, APA I., sign B 4/6. Z důvodu lepšího srovnání údajů jsem v tabulce groše přepočítal na zlaté. U českých grošů (v tomto období tříkrejcarů, počítám jeden groš = tři krejcary. Zde srov. Vorel, Petr. Od pražského groše ke koruně české. Praha 2001, s. 240–241. Pro převod míšenských grošů na zlaté byl použit přepočet z roku 1637, kdy bylo určeno, že 30 míš. grošů (tj. půl kopy) je 35 krejcarů. 1 kopa je zde 1 zlatý 10 krejcarů. Výsledek byl zaokrouhlen na desetiny zlatého. Viz Petráň, Zdeněk – Radoměřský, Pavel. Encyklopedie české numizmatiky. Praha 1996, s. 159.

[68] Srov. Řezníček. Obnova a vývoj, s. 102.

[69] Viz. Šimák, Josef Vítězslav. Instrukce kostelníkům, vydaná hejtmanem Hoberkem na panství Svijanském z roku 1645. Věstník Královské české společnosti nauk 1897, čl. 12, s. 2.

[70] „Dicta pecunia manet in arario Ecclesiae aq unam clavem habet decanus alteram Magistratus, … .“ NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[71] Tyto sumy byly vypláceny každoročně, celkem činila fundace 4000 kop. NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[72] NA Praha, APA I., sign. B 4/6.

[73] NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[74] Srov. Řezníček. Obnova a vývoj, s. 67–74.

[75] NA Praha, APA I., sign. B 4/6.

[76] Tamtéž.

[77] NA Praha, APA I., sign. B 4/6. K typům zádušních příjmů srov. Šimák, Josef Vítězslav. Farnost dubská v 17. věku. Od Ještěda k Troskám. 4, 1924–25, s. 99. Zde jsou také informace o správě záduší a kostelnicích, i jejich dietách, které se pohybovaly v druhé polovině 17. století mezi 1,5 zlatým (1660) a 1 zlatkou (1699). Ve městě Dubu byli obcí voleni tři až čtyři kostelníci.

[78] Viz. pozn. 48.

[79] NA Praha, APA I., sign. B 4/6, inv. č. 1231; a NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[80] Zde odkazuji především na příspěvek Kokošková, Zdeňka a Ryantová, Marie. Sociální a kulturní úroveň nižšího kléru v druhé polovině 17. a v prvních desetiletích 18. století. Pražské arcibiskupství 1344–1994. Sborník statí o jeho působení a významu v české zemi. Praha 1994, s. 150–163.

[81] Tamtéž, s. 151.

[82] NA Praha, APA I., sign. B 4/6, inv. č. 1231; a NA Praha, APA I., sign B 4/8. Srov. též Chalupa, Aleš – Čechura, Jaroslav–Ryantová, Marie. Berní rula 8–9. Kraj Boleslavský. Praha 2001, s. 254–256 a 360–362. Čeští duchovní v boleslavském kraji tvořili většinu v jeho jižní části (po roce 1697 Boleslavský vikariát), v střední části byla situace vyrovnaná (po 1697 Českodubský vikariát), v severní části tvořili většinu němečtí kněží (vikariát Frýdlant). Srov. Podlaha. c.d., s. 85–89; a rovněž Kokošková, Zdeňka a Ryantová, Marie. c.d., s. 153. K národnostnímu i regionálnímu původu řady kněží v oblasti je řada informací ve starší regionálně zaměřené literatuře, zde srov. Josef Vítězslav Šimák: Něco o farách našich v době pobělohorské. Sborník okresu Železnobrodského. Ročník 3., s. 113–117, 135–140; týž: Farnost dubská v 17. věku. Od Ještěda k Troskám. Ročník 4., s. 18– 22, 53–58, 98–101, 121–126, 187–191, 218–220; týž: Příběh fary Mníchovohradišťské v době pobělohorské. Od Ještěda k Troskám. Ročník 3., část 2, s. 5–8, 85–89, 133–138; A. Sládeček: Paměti města Dobrovice a jeho okolí. Praha – Dobrovice 1900, s. 233–245.

[83] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8. Jako příklad běžné charakteristiky kněze uvádím hodnocení činnosti Jana Jindřicha Soukupa z roku 1696: „… vir alias zelosus et suo muneri satis faciens, habet bonum praedicatum a vita et moribus tam ipsu Officialibus Domini quam etiam a civitate qui illum laudant et illo sunt peromonia contenti, factit cantiones per omnes Dominicas et festas totius anni, perse et capellanum suum, catechismus seu doctrina facit in Ecclesia et in Schola … .“ (Další charakteristiky viz přehled v Tab 10. a 11.).

[84] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[85] NA Praha, APA I., sign. B 4/6.

[86] NA Praha, APA I., Recepta, sign. C 84, inv. č. č. 2973, kart. 812. Jana Malého obvinily dva dopisy, jeden česky psaný od anonymního pisatele, a druhý latinský podepsaný Adamem Tustensiem kantorem a varhaníkem z nedalekých Nebužel. Obviňují jej z nedbalosti, nesvěcení svátků, nerespektování nařízení konzistoře, tolerování heretiků a nedbalců (neglegentes), v česky psaném se objevuje i informace o jeho prohlášení, které měl učinit v hostinci, o tom, že nevěří v Pána Boha.

[87] NA Praha, APA I., sign. B 4/8. Celkem jsou zde kaplani uvedeni u čtyřech farností – Sobotky, Doks, Rožďalovic a Všejan.

[88] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8.

[89] NA Praha, APA I., inv. č. 5573.

[90] Pazderová. c.d., s. 38.

[91] Podlaha. c.d., s. 479–488; srov. také Řezníček. Obnova a vývoj, s. 110 an. Farním beneficiem se rozumí souhrn movitého a nemovitého majetku, který vznikal souběžně se vznikem záduší (majetku kostela), podobným způsobem, tedy z různých nadání, či darů apod. Mělo sloužit k obživě faráře, případně na „vychování" (k obživě) dalších osob. Farář ovšem nebyl vlastníkem majetku, ale užíval pouze jeho výnos.

[92] Šimák, Josef Vítězslav. Farnost dubská v 17. věku. Od Ještěda k Troskám. 4, 1924–25, s. 18–22, 53–58. Martin Kukulus byl farářem v Dubu i po roce 1652, kdy získal další faru v Hlavici. Na nedostatek platů i povinností si rozhodně nemohl stěžovat, jak je zřejmé z jeho žádosti o přidělení kaplana z 14. 1. 1656. NA Praha, APA I., Recepta, sign. C 84, inv. č. 2972, kart. 811.

[93] NA Praha, APA I., sign. B 4/6.

[94] NA Praha, APA I., sign. B 4/6.

[95] NA Praha, APA I., sign. B 4/6. Název štóla je odvozen od skutečnosti, že se při výkonech obřadů za které se platila užívalo štóly. Srov. Sládeček: c.d., s. 246–247, kde jsou uvedeny i sazby z roku 1698.

[96] NA Praha, APA I., sign. B 4/6.

[97] NA Praha, APA I., sign. B 4/8.

[98] NA Praha, APA I., sign. B 10/12, inv. č. 1300.

[99] Maur. c.d., s. 163.

[100] Zuber. c.d.1 díl., s. 183.Zde o významu farností a jejich výzkumu

[101] NA Praha, APA I., sign. B 4/6 a NA Praha, APA I., sign B 4/8. O knězích, jejich přestupcích, i o ideálu potridentského kněze srov. Zuber. c.d., 2 díl., s. 97–106.

[102] K příchodu nových osadníků viz. Chalupa, Aleš – Čechura, Jaroslav–Ryantová, Marie. Berní rula 8–9. Kraj Boleslavský. Praha 2001, s. 7. K situaci farní správy v 50. letech 17. století podává velmi zlomkovité údaje Pazderová. c.d., 714 s.

[103] Zde srov. Pekař, Josef. Kniha o kosti. Kus české historie. Praha 1942, s. 149–150 a 173.

ZUSAMMENFASSUNG

DAS BILD DES BUNZLAUER VIKARIATS IN DEN VISITATIONS-PROTOKOLEN AUS DEN JAHREN 1670 UND 1696

PAVEL R. ZAHRADNÍK

Für die Erfolg der Rekatolisierung war die Festigung und Stärkung der Pfarrorganisation und ihres materiellen Hinterlands sehr wichtig. Zur Intensivierung dieses Prozesses kam es erst in der zweiten Hälfte des 17. Jahrhunderts. Dieser Beitrag bemüht sich, die Situation und etwaige Änderungen der Pfarrverwaltung und ihrer materiellen Sicherung im Bunzlauer Vikariat, vor allem auf dem Grund der Visitationsprotokole aus den Jahren 1670 und 1696-98 zu skizzieren. Er ist in drei Teilen verteilt: über die Pfarrnetz (1), über die Kirchen, deren Einnahmen und Dotierungen (2) und über die Geistlichen und Pfründen (3). Diese zwei Protokole informieren uns vor allem über die Kirchen, deren Einnahmen, Pfarrer und besetzten Pfarren, das Protokol aus dem Jahre 1670 widmet die Aufmerksamkeit auch den Pfründeneinnahmen. Der Visitationsbericht aus dem Jahre 1670 wurde vom Jungbunzlauer Dechant und Vikar Johann Edmund Havlík niedergeschrieben, der zweite vom Vikar Johann Friedrich Richter im Jahre 1696.

Der Vorgang der Besserung der Pfarrverwaltung wird durch das Anwachsen der Menge der besetzten Pfarren dokumentiert. Vor der Entstehung der Vikariate in den Jahren 1630-1631 werden 24 bis 31 besetzten Pfarren im Bunzlauer Kreis angeführt, im Jahre 1652 dann 33 besetzte Pfarren im ganzen Kreis. Im Jahre 1670 spricht man von 99 Kirchen und 26 besetzten Pfarren. Um 26 Jahre später gab es zu den 102 Kirchen 34 besetzten Pfarren. Diese Zahl entspricht im wesentlichen der Angabe, die Antonín Podlaha zum Jahr 1694 anführt. Das waren 35 Pfarrsprengel im Vikariat. Die Vergleichung der obgenannten Angaben kann man mit der Hilfe des gegenseitigen Verhältnisses der Gesamtzahl der Kirchen und der besetzten Pfarren versuchen (im Jahre 1652 das ganze Kreis – 5,45:1; im Jahre 1670 Vikariat – 3,8:1; im Jahre 1696 Vikariat 3:1). In den beiden Visitationsberichten ist auch die bessere – auch materielle – Austattung und der bessere Zustand der Kirchen zu sehen, leider die materielle Sicherung der einzelnen Pfründen kann man nicht verfolgen, weil der zweite Bericht sie nicht registriert.

Beide Berichte widmen sich auch den Verwaltern der Pfründen, beinhalten ihre Namen, die Charakteristik ihrer Tätigkeit, bzw. auch ihre persönlichen Eigenschaften. Es scheint, dass es zu den ausdrucksvollen Änderungen in der

Besetzung der Pfründen nicht gekommen sei, nur in einigen Fällen gelang es einigen Priester eine bessere Pfründe zu gewinnen. Eine Beschränkung für den Vergleich stellt vor allem der sechsundzwanzigjährige Abstand zwischen den beiden Berichten dar, infolgedessen befinden sich nur drei Priester im Bericht aus dem Jahre 1696 und gleichzeitig auch im Bericht aus dem Jahre 1670. Man kann feststellen, dass die beiden Visitationsprotokole, denen dieser Beitrag Aufmerksamkeit widmet, eine Menge von interessanten Informationen über den Zustand und die Entwicklung der Pfarrverwaltung des Bunzlauer Vikariats in den letzten drei Jahrzehnten des 17. Jahrhunderts beinhalten. Daraus ist es ebenso ersichtlich, dass es zu bestimmter Verbesserung der Kirchenverwaltung dieses Bezirks kam, vor allem zur Erhöhung der Anzahl der besetzten Pfarren, zur Erniederung der Anzahl der Kirchen im Rahmen eines Pfarrsprengels und auch zur Stabilisierung der Kircheneinkommen.

SEZNAMY PŘEDSTAVENÝCH KAPUCÍNSKÝCH KLÁŠTERŮ PODŘÍZENÝCH PROVINCIALÁTU V PRAZE (1599–2005)

Pacifik M. Matějka

ÚVODNÍ SLOVO

Publikované seznamy představených jednotlivých klášterů a řeholních domů Českomoravské provincie Řádu menších bratří kapucínů, která se od roku 1997 jmenuje Provincie kapucínů v ČR, představují výsledek mnohaleté archivní práce u příležitosti digitalizace fondu Kapucíni – provincialát a konventy (dále ŘK) uloženého ve sbírkách Národního archivu (dále NA).

Seznamy jsou výsledkem rešerše v rukopisných i tištěných katalozích uložených ve fondu ŘK, ale také v provinčních Análech uložených v Provinční knihovně Provincie kapucínů v ČR v Praze na Hradčanech (dále KPK) a v dalším bohatém rukopisném fondu uloženém v Provinčním archivu Provincie kapucínů v ČR (dále PAK). Jak je patrné z poznámek k textu, vzhledem k někdejším zeměpisným rozměrům českomoravské provincie, která v době největšího rozmachu sahala od Jadranu až k Baltu, bylo nutné provést konzultaci dalších archivních fondů prakticky na území velkého množství států střední a západní Evropy. Konkrétně se kromě České republiky jedná především o Polsko (obě provincie), Slovensko, Rakousko (obě provincie), Německo (obě provincie), Francii, Belgii, Holandsko, Itálii, Slovinsko a Švýcarsko.

Řád kapucínů jako nová reforma byl uznán papežskou bulou *Religionis Zelus* z 3. 7. 1528 na základě exklaustračního breve *Ex parte Vestra* vystaveného 18. 5. 1526 pro iniciátory kapucínské reformy Matouše Serafini a sourozence Ludvíka a Rafaela Tenagli. Plné nezávislosti na řádu františkánů-konventuálů dosáhla a řádem se nová reforma stala na základě apoštolského breve *Alias Felicis Recordationis* ze dne 28. 1. 1619. Podrobněji o vzniku řádu viz má kniha *Prvopočátky kapucínského řádu* (IFS Praha-Olomouc 2005).

Stručnou historii řádu kapucínů na území Království českého lze shrnout následovně: dne 28. 5. 1599 sv. Vavřinec (Russo) z Brindisi byl potvrzen ve funkci generálního definitora řádu kapucínů a současně byl jmenován generálním komisařem pro uvedení řádu do Čech, v odpovědi na žádost pražského arcibiskupa Antonína Bruse z Mohelnice ze dne 4. 9. 1575 a žádost pražského arcibiskupa Zbyňka Berky z Dubé ze dne 10. 2. 1597. Dne 13. 11. 1599 první

čtyři kapucíni z původně početnější misijní výpravy v čele se sv. Vavřincem z Brindisi dorazili do Prahy a po přijetí pražským arcibiskupem Zbyňkem Berkou z Dubé začali působit a bydlet při křižovnickém kostele sv. Františka v Praze na Starém Městě. Následně roku 1600 vznikl Česko-rakousko-štýrský generální komisariát se sídlem v Praze. Dne 11. 5. 1606 se ve Vídni konala první volební kapitula ustaveného komisariátu, kde se ovšem volili pouze čtyři definitoři, tj. poradci generálního komisaře, který sám byl jmenován z Říma.

Dne 25. 4. 1608 došlo rozhodnutím generální kapituly v Římě k oddělení tří klášterů (Graz, Ljubljana, Bruck an der Mur), ze kterých byl vytvořen Štýrský generální komisariát (povýšený pak 1. 8. 1618 na provincii) a zbylé kláštery utvořily Česko-rakouský generální komisariát. Praktické rozdělení dosavadního komisariátu bylo provedeno na kapitule ve vídeňském klášteře Za Hradbami v září 1608.

Dne 1. 7. 1618 byl Česko-rakouský komisariát povýšen na provincii. Dne 14. 10. 1618 se pak v klášteře Za Hradbami ve Vídni konala první volební kapitula nové provincie. Dne 28. 4. 1673 byla provincie rozdělena na rakousko-uherskou a českomoravskou. Téhož dne se konala první volební kapitula českomoravské provincie, která s malými územními změnami existuje dodnes. Dne 17. 8. 1754 byla od českomoravské provincie na nátlak pruského krále Fridricha II. a v důsledku uzavření hranic se Slezskem oddělena Slezská kustodie, která v roce 1810 zanikla. Dne 29. 8. 1783 byla na nátlak císaře Josefa II. českomoravská provincie rozdělena na českou a moravskou, což spolu s drastickým omezováním práva na přijímání dorostu a zásahy do vnitřního zákonodárství řádu znamenalo rozsudek smrti nad provincií. Dne 23. 12. 1826 byly dvorním dekretem císaře Františka I. obě rozdělené provincie znovu spojeny do českomoravské provincie a toto spojení bylo slavnostně provedeno na provinční kapitule konané 1. 5. 1827 v Brně.

Dne 1. 8. 1922 byla českomoravská provincie svěřena pod nucenou správu generálního komisaře. O tři roky později sice byl již znovu jmenován provinciál a definitoři, ale ti byli prakticky až do potlačení řádu v roce 1950 omezeni ve svých pravomocích a podřízeni generálnímu komisaři, který měl právo veta. Od slavení provinčních kapitul bylo po tomto datu vzhledem na probíhající obnovu neutěšených poměrů v provincii nadále upuštěno a provinční představení byli jmenováni generálním ministrem.

Dne 29. 11. 1932 byli dekretem generálního ministra do českomoravské provincie začleněni bratři a kláštery na Slovensku, které do roku 1918 tvořily součást rakousko-uherské provincie a po jejím zániku byly prozatímně svěřeny do správy provincie vídeňské. V souvislosti s tím se naše provincie přejmenovala na Československou. Po rozdělení Československa přijetím Mnichovského dik-

tátu dne 30. 9. 1938 byl v říjnu 1938 v Innsbrucku na pokyn generálního ministra ustaven z pohraničních území Československé republiky Sudetský provinční komisariát se sídlem v Litoměřicích, podřízený zpočátku vedení v Praze, později přímo generálnímu ministrovi. Dne 28. 5. 1945 byl Sudetský komisariát zrušen a jeho kláštery i bratři byli znovu začleněni do českomoravské provincie. Mezitím ovšem dne 10. 4. 1942 vznikl Slovenský generální komisariát, který přetrval i po válce a naše provincie se po tomto datu znovu přejmenovala na Českomoravskou.

Dne 26. 4. 1950 složky Státní bezpečnosti obsadily v rámci tzv. „Akce K" kapucínské kláštery a kapucíni byli uvězněni v tzv. internačních klášterech. Veřejná činnost řádu tak byla na 40 let násilně přerušena. Řád přešel do ilegality a část kněží působila v rámci diecézních struktur jako světští kněží na diecézních farách. Počínaje rokem 1974 se zásluhou někdejšího novicmistra P. Bernarda Bartoně a nově jmenovaného provinciála P. Jana Ev. Víchy tajně začala formovat tzv. „Provincie mimo evidenci", která nadále existovala paralelně ke strukturám potlačeným v roce 1950, bez vědomí většiny členů vstoupivších před rokem 1950. Dne 17. 11. 1989 byl policejním zásahem proti studentské demonstraci v Praze dán podnět k tzv. sametové revoluci, která vedla ke svržení dosavadního komunistického režimu a obnovení demokracie. Dne 2. 2. 1990 byl slavnostní mší svatou v premonstrátském klášteře v Praze na Strahově za účasti mnoha řeholních osob oficiálně obnoven plnohodnotný řeholní život v Československu. Po mši přijal vyšší představené na Pražském hradě prezident Václav Havel. Dne 13. 3. 1990 Odbor církví Ministerstva kultury ČSR jako ústřední orgán státní správy ve věcech církví a náboženských společností vydal pod čj. 5172/90 potvrzení, že Řád menších bratří kapucínů s prozatímním sídlem ve Fulneku obnovil ke dni 1. 2. 1990 legálně svoji činnost na území České republiky. Následně 30. 5. 1990 Federální statistický úřad zaevidoval „Českomoravskou provincii Řádu menších bratří kapucínů" jako právnickou osobu. Dne 1. 1. 1994 byla pak provincie zařazena do nově vzniklého Rejstříku církevních právnických osob pod Ministerstvem kultury ČR.

Dne 8. 4. 1991 se sešla první volební kapitula českomoravské provincie od roku 1919 a zvolila provinciálem P. Jiřího Paďoura, pozdějšího biskupa českobudějovického. Dne 27. 3. 1992 provincie jako právnická osoba změnila sídlo a provincialát se přestěhoval z Fulneku do Prahy na Hradčany. Od 22. 9. 1997, na základě rozhodnutí provinční kapituly z téhož roku, změnila provincie název na „Provincie kapucínů v ČR".

K vysvětlení metodiky textu lze uvést, že narozdíl od originálních pramenů jsem dal přednost počeštění řeholních jmen, neboť jejich originální podobu vzhledem k polatinštění nelze z pramenů rekonstruovat. Rovněž u přídomků označu-

jících místo původu jsem usiloval, nakolik to bylo proveditelné, o identifikaci latinsky označeného místa a jeho překlad do češtiny. Ke všem jménům je také doplněno příjmení, a tam, kde není známo, nahradil jsem je symbolem (xxx). Do roku 1699 jsou příjmení uváděna pouze v závorce a je zachován původní úzus označování bratra přídomkem podle místa původu. Počínaje rokem 1700 jsou však již většinou příjmení známa, a proto je od přídomku upuštěno a za řeholním jménem je uváděno pouze příjmení.

Jednotlivé seznamy doplňuje úvod obsahující stručné dějiny každého kláštera a souhrn základních dat podle jednotného klíče. Kromě originálního názvu domu, kterému byla vždy dána přednost, je také doplněn užívaný název český, latinský a německý. Domy jsou v rámci jednotlivých kapitol řazeny nikoli abecedně, ale podle roku vzniku, tak jak to odpovídá tradici historických katalogů. Je přitom užito pro větší přehlednost klasifikačního třídění, ve kterém kláštery na území České republiky mají historickému pořadovému číslu předřazen znak CZ. Podobně kláštery na Slovensku jsou označeny SK. Z dnešního hlediska se může jako trochu zavádějící jevit označování klášterů na území někdejšího Rakouska, které se dějinnými zvraty ocitly někdy na území jiných států, např. Německa nebo České republiky. Nebylo by však korektní označovat je jako kláštery „německé“, protože bych se tím z hlediska existujících struktur řádu dopustil značného anachronismu a označil bych za německé kláštery, které se vzhledem k brzkému zániku nikdy německými nestaly (jedinou výjimkou je klášter v Mikulově, který patřil střídavě do Čech a do Rakouska a je proto uváděn mezi českými kláštery). Proto se v klasifikaci objevuje značka AT označující někdejší Rakousko a za číslem je doplněn upřesňující znak „D“ pro Dolní Rakousko a „H“ pro Horní Rakousko. Protože však v dané době netvořily oddělené správní jednotky, jsou řazeny ve společném oddílu a číslovány historicky podle data vzniku. Z metodických důvodů následuje po CZ22 číslo CZ40, protože se jedná o oddíl „A“ seskupující kláštery nezrušené císařem Josefem II. Číslo CZ23 totiž patří již do oddílu „B“ seskupujícím kláštery zrušené josefínskými dekrety. Naopak kláštery na území někdejšího Slezska jsou označeny jako PL i přesto, že původně patřily do Království českého, protože k jejich oddělení došlo poměrně záhy a jejich označením jako CZ by došlo z dnešního hlediska k nedorozuměním. Podobně to platí o Štýrsku označeném jako SI, protože dnes patří nejen do Rakouska ale i do Slovinska.

U jednotlivých představených se uvádí rozsah let ve funkci a případně je i doplněna informace o datu odstoupení nebo smrti ve funkci. Uvedené rozsahy jsou stanoveny na základě koincidence archivních pramenů a do jisté míry na základě pravděpodobnosti, neboť archivní podklady zdaleka nejsou k dispozici pro všechny zkoumané roky a někdy také není zřejmé, k jakému datu se přesně vztahují údaje příslušného katalogu. Proto nelze u některého představeného

v určitých archivně problematických obdobích, s ohledem na povahu archivních pramenů, výjimečně vyloučit možnou chybu v dataci zhruba plus minus dva roky. Pořadí představených je však zcela jisté. Předložené seznamy představují jistě významný příspěvek k dějinám kapucínů v České republice, neboť se vesměs jedná o údaje, které jsou velmi nesnadno zjistitelné bez dlouholeté srovnávací práce.

Z metodických důvodů považuji za potřebné vysvětlit, proč je stať nadepsána jako „seznamy představených". Je tomu proto, že existuje několik titulů (např. kvardián, superior), které se v průběhu let mění podle toho, v jaké kanonické situaci se daný dům právě nachází a zda se jeho představený může nazývat kvardián. Dále pak v počátečním stádiu během stavby kláštera nacházíme i jiné tituly pro představeného komunity, např. *praeses*, *praesidens fabricae, administrator,* či dokonce *architectus* (představený, stavbyvedoucí, správce, architekt), které je rovněž nutno brát v úvahu.

Rovněž z metodických důvodů jsem upustil od doplnění pramenů ke každému jednotlivého představenému. Poznámkový aparát by tím neúnosně narostl a jen stěží by se dalo zabránit tomu, aby některá osoba nebyla citována duplicitně. Navíc je z manipulačního období uvedeného u každého pramene zřejmé, ve kterých z těchto pramenů je třeba dotyčného hledat. Informace jsou stále stejné, i když někdy s dílčími chybami. Pro mladší dobu odkazuji na seznamy bratří a jejich osobních složek v inventáři k fondu „Kapucíni – provincialát a konventy", tak jak je k dispozici v Národním archivu. Pro starší dobu odkazuji především na rukopis *Protocollum sive Liber Provinciae* (NA, fond ŘK, rkp. č. 98 [1599–1777]). Dále pak je třeba konzultovat rkp. č. 32 [1825–1835], rkp. č. 37 [1599–1810], rkp. č. 37a [1700–1782], rkp. č. 40 [1791], rkp. č. 41 [1794], rkp. č. 42 [1797], rkp. č. 43 [1599–1782], rkp. č. 139 [1599–1832], rkp. č. 157 [1758–1837]. rkp. č. 268 [1777–1780]. Odkaz na seznamy kvardiánů ve výše zmíněném základním pramenu *Protocollum… Provinciae* a také ve spisu *Protocollum Brunensis* je přitom uváděn v jeho digitální foliované variantě v poznámce k názvu každého kláštera. Za časově náročné profoliování rukopisů a jejich digitalizaci bych chtěl poděkovat historičce umění Mgr. Markétě Baštové.

Pro úplnost dodávám, že v dalších letech bude v tomto periodiku následovat obdobný článek s přehledem všech provinciálů a jejich definitorů. Z toho důvodu bylo také upuštěno od historické informace o významnějších kvardiánech, protože tito byli zpravidla také definitory a proto bude tato historická informace obsažena v následujícím článku. Pro obecnou informaci o významných osobnostech řádu odkazuji na svůj odborný článek *Střípek z pobělohorské rekatolizace* ve sborníku I. Čornejová, *Úloha církevních řádů při pobělohorské rekato-*

lizaci (UK Praha 2003, s. 111–151) a svou knihu *Ne měšcem a mečem ale bezbranností lásky* (Refugium Velehrad 1999).

A – KAPUCÍNSKÉ KLÁŠTERY V ČR EXISTUJÍCÍ DO ROKU 1950

(zachováno tradiční řazení dle roku vzniku)

CZ01 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE PRAHA-HRADČANY1 (Prag-Gradschin, Praga)

Do Prahy přišli kapucíni 13. 11. 1599. Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 23. 5. 1600 pražský arcibiskup Zbyněk Berka z Dubé a Lipé. Tentýž arcibiskup také posvětil hotový komplex dne 16. 6. 1602. Klášterní kostel je zasvěcen Panně Marii Královně Andělů. Fundátorem kláštera je rádce císaře Rudolfa II. baron Arnošt de Mollar. Dne 14. 1. 1814 došlo k úřednímu zrušení kláštera císařským dekretem a měl být přeměněn na kasárny, ale vzhledem k liknavosti příslušné komise nakonec k realizaci naštěstí nedošlo. V letech 1919–1927 byla větší část kláštera zabrána jako součást Masarykovy koleje. Od září 1939 do dubna 1944 sídlilo v klášteře studium filozofie a bydleli zde klerici studující gymnázium. Od dubna 1944 krátce zabraly budovu kláštera zabrána jednotky SS, a pak se až do r. 1945 změnila na věznici pro zběhlé německé vojáky. Po válce roku 1945 proběhla znovu adaptace kláštera a až do roku 1950 tam bylo teologické učiliště. Po záboru kláštera dne 28. 4. 1950 zde sídlilo ústředí Vojenského obranného zpravodajství. Restituce kláštera se uskutečnila zákonem č. 298/90 z 19. 7. 1990. První komunita zde byla ustavena 24. 6. 1991 Následovala rozsáhlá rekonstrukce ukončená v r. 1999. Kostel Panny Marie Andělské byl po roce 1948 převeden do správy Náboženské matice v Praze, která jej pak po záboru kláštera v r. 1950 darovala i s přilehlými pozemky dne 8. 11. 1960 do majetku premonstrátské farnosti Panny Marie Nanebevzaté na Strahově. K majetkové restituci Provincii kapucínů v ČR došlo až soudním rozhodnutím z 13. 11. 1998. Součástí kláštera je i komplex Pražské Lorety s poutním kostelem Narození Páně a Loretánskou kaplí, včetně inventáře, který byl Řádu restituován na základě zákona č. 338/91 čl. I. odst. 4. V současnosti působí při klášteře komunita bratří kapucínů, v polovině kláštera je zřízen Exerciční a poutní dům.

1599–02: P. Vavřinec z Brindisi (Russo)2
1602–02: P. František z Messiny (xxx)3

(16. června 1602 byl posvěcen kostel a klášter na Hradčanech)

1602–05: P. Kalist z Benátek (Cimega) (první skutečný kvardián)
1605–06: P. Fortunát z Verony (Morando)
1606–07: P. Roman z Lodi (xxx) [od 11. 5.]
1607–08: P. Fortunát z Verony (Morando) [od 7. 4.]

(Rozhodnutím generální kapituly Řádu z 24. 5. 1608 provedeného na kapitule Česko-rakousko-štýrského komisariátu v září 1608 došlo k oddělení klášterů ve Štýrsku, Korutanech a Kraňsku a ke vzniku Česko-Rakouského gen. komisariátu: u dalších klášterů již tento údaj neuvádím.)

1608–09: P. Damián z Benátek [po kapitule]
1610–14: P. Iluminát ze S. Secundo (xxx)
1614–16: P. Roman z Lodi (xxx) [od 25. 4.]
1617–21: P. Bonaventura z Benátek (xxx) [od 8. 9.]

(Dekretem generální kapituly slavené dne 1. července 1618 v Římě byl dosavadní Česko-Rakouský komisariát povýšen na provincii: u dalších klášterů již tento údaj neuvádím).

1621–22: P. Jan z Bergama (de Lovere)
1622–23: P. Marek z Wangen (xxx)
1623–26: P. Valerián z Milána (de Magnis)
1626–27: P. Samuel z Plzně (de Greiffenfels) (od 25. 5.)
1627–28: P. Jan z Bergama (de Lovere) [od 22. 6.]
1629–30: P. Marek z Wangen (xxx) [od 6. 6.]
1630–32: P. Aleš z Burgundska (xxx) [od 17. 6.]
1632–35: P. Silván z Monteforte (xxx) [od 10. 9.]
1635–38: P. Samuel z Plzně (de Greiffenfels) [od 4. 5.]
1638–39: P. Marek z Wangen (xxx) [od 6. 8.]
1639–42: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 29. 7.]
1642–44: P. Leopold ze Schardingu (xxx) [od 11. 7.]
1644–46: P. Samuel z Plzně (de Greiffenfels) [od 24. 6.]
1646–47: P. Elektus ze Saska (xxx) [od 16. 7.]
1647–50: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 23. 8.]
1650–52: P. Benedikt z Kronachu (xxx) [od 7. 10.]
1652–53: P. Samuel z Plzně (de Greiffenfels) [od 31. 5.]
1653–55: P. Anaklet z Greinburgu (xxx) [od 20. 8.]
1655–56: P. Ferdinand Rejensis (Reithorn?) [od 2. 7.]
1656–59: P. Anaklet z Greinburgu (xxx) [od 2. 9.]
1659–60: P. Elizeus ze Slezska (xxx) [od 16. 9.]
1660–61: P. Anaklet z Greinburgu (xxx) [od 22. 7.]
1661–64: P. Ildefons z Kremže (xxx) [od 18. 5.]
1664–65: P. Vojtěch z Kolína (Zeller) [od 14. 7.]

1665–67: P. Ildefons z Kremže (xxx) [od 28. 8.]
1667–69: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx) [od 15. 8.]
1669–70: P. Theodosius Daudlebsky [od 14. 9.] († ve funkci 31. 7. 1670)
1670–71: P. Krescenc Mösserer [od 29. 8.]
1671–73: P. Markvard z Halberstadtu (xxx) [od 28. 8.]

(28. dubna 1673 byla Česko-rakouská provincie rozdělena na Rakousko-uherskou a Českomoravskou: u dalších klášterů již tento údaj neuvádím.)

1673–74: P. Markvard z Halberstadtu (xxx)
1674–77: P. Berthold ze Slezska (Hoffman) [od 24. 8.]
1677–78: P. Florián z Lince (Paulechner) [od 20. 8.]
1678–79: P. Pavlín z Třebíče (xxx)
1679–82: P. Markvard z Halberstadtu (xxx) [od 28. 4.]

(Roku 1680 se konala blíže neurčená mimořádná provinční kapitula. Ke změnám představených ale nedošlo vzhledem k řádícímu moru: u dalších klášterů již tento údaj neuvádím).

1682–84: P. Pavlín z Třebíče (xxx) [od 17. 9.]
1684–86: P. Jindřich z Jihlavy (Abisch) [1. 9.]
1686–88: P. Markvard z Halberstadtu (xxx) [od 3. 5.]
1688–90: P. Prokop z Mostu (Grindig)
1690–93: P. Markvard z Halberstadtu (xxx) [od 26. 5.]
1693–94: P. Řehoř z Tachova (xxx) [od 17. 4.]
1694–95: P. Markvard z Halberstadtu (xxx) [od 20. 8.]
1695–97: P. Nazarius ze Slezska (Franck) [od 25. 11.]
1697–00: P. Karel z Moravy (xxx) [od 5. 7.]

1700–02: P. Stanislav Ketzler [od 26. 11.]
1702–03: P. Pavel Kuttalik
1703–06: P. Sebastián (xxx) ze Slezska
1706–09: P. Pavel Kuttalik [† ve funkci 8. 8. 1709]
1709–12: P. Sebastián (xxx) ze Slezska [od 6. 9.]
1712–14: P. Ludvík Antonín Czeppany [od 9. 9.] (*Čepaný*)
1714–15: P. František Antonín Ziulak [od 13. 7.] (*Žulák*]
1715–17: P. Colomann Kerner [od 13. 9.]
1717–20: P. Placid Breüer [od 21. 5.]
1720–23: P. Jiří Antonín Wollarth [od 31. 5.]
1723–25: P. Kryšpín Höhel [od 11. 6.]
1725–26: P. Ludvík Antonín Czeppany [od 1. 6.]
1726–29: P. Lucián Hlawaczek [od 13. 9.] (*Hlaváček*)
1729–31: P. Antonín Zahradka de Eylenfels [od 2. 9.] (*Zahrádka*)

1731–32: P. Kryšpín Höhel [od 31. 8.]
1732–34: P. Sabinus Schrihon [od 29. 8.]
1734–37: P. Václav Pfeffer [od 27. 8.]
1737–38: P. Sabinus Schrihon [od 30. 8.]
1738–39: P. Serafín Melcher [od 29. 8.]
1739–40: P. Walther Wolkner [od 28. 8.]
1740–43: P. Ondřej Keller [od 2. 9.]
1743–45: P. Serapion Ridel [od 6. 9.]
1745–46: P. Serafín Melcher [od 27. 8.]
1746–47: P. Václav Pfeffer [od 26. 8.]
1747–49: P. Serapion Ridel [od 1. 9.]
1749–51: P. Andronik Gedeck [od 5. 9.] (*Jedek*)
1751–52: P. Serafín Melcher [od 3. 9.]
1752–53: P. Andronik Gedeck [od 1. 9.]
1753–55: P. Serapion Ridel [od 23. 8.]

(Dne 11. 8. 1754 byly odloučeny kláštery ve Slezsku, kde vznikla Slezská kustodie: u dalších klášterů již tento údaj neuvádím)

1755–59: P. Firminián Beer [od 29. 8.]

(Roku 1758 Generální ministr P. Serafín z Glucholaz odložil slavení kapituly na následující rok a potvrdil ve funkci všechny kvardiány, včetně těch, kteří již ve funkci dovršili tři nebo šest let služby; u dalších klášterů již tento údaj neuvádím).

1759–61: P. Theopist Schauer [od 11. 5.]
1761–64: P. Antonín Heckel [od 27. 9.]
1764–65: P. Firminián Beer [od 31. 8.]
1765–68: P. Tomáš Schwartz [od 30. 8.]
1768–71: P. Simplicián Siruczek [od 16. 9.] (*Sirůček*)
1771–73: P. Eduard Göbel [od 30. 8.] († ve funkci 21. 4. 1773)
1773–74: P. Abdon Hauer
1774–75: P. Alexandr de Barois
1775–78: P. Viktor Lippert
1778–80: P. Prokop Schubert (*Šubrt*)
1780–83: P. Viktor Lippert

(Dne 28. 5. 1783 došlo k rozdělení provincie na Českou a Moravskou)

1783–90: P. Jeroným Moris [po kapitule v Brně 29. 8.]

(Počínaje r. 1784 si na příkaz císaře Josefa II. každý klášter [obv. kolem 30. 12.] volil svého představeného na tříletí sám. Hradčanská komunita se však volby

zřekla a dvakrát po sobě prostě jen potvrdila na tři roky ve funkci dosavadního kvardiána: u dalších klášterů již tento údaj neuvádím.)

1790–93: P. Donacián Brzezina (*Březina*)
1794–98: P. Nikandr Resch

(Dne 7. května 1798 byl P. Nikandr jednomyslně zvolen provinciálem.)

NN (kvardiáni neuvedeni)

1808–14: P. Norbert Sonntag († ve funkci 26. 5. 1814)
1814–27: P. Bernard Waniauschek (*Vaňoušek*)

(Dvorním dekretem císaře Františka I. z 23. 12. 1826 byly obě rozdělené provincie znovu spojeny do Českomoravské provincie a toto spojení bylo slavnostně provedeno na provinční kapitule konané 1. května 1827 v Brně: u dalších klášterů neuvádím jen zkráceně.)

1827–33: P. Bernard Waniauschek (II. def.) (*Vaňoušek*)
1833–42: P. Josef Damm
1842–45: P. Jan Nep. Uhl (současně provinciál!),
místním vikářem P. Atanáš Rauch
1845–48: P. Angelus Michel
1848–49: P. Adjut Birl
1849–51: P. Milo Lefnar
1851–54: P. Felicián Bayer
1854–59: P. Siard Sorgenfrey
1859–63: P. Albín Ehrlich
1863–81: P. Berard Dwořaczek (*Dvořáček*)
1881–83: P. Siard Sorgenfrey († ve funkci 10. 11. 1882)
1883–86: P. Hubert Ettel (*Ettl*)
1886–87: P. Lev Koehler (*Köhler*)
1887–90: P. Berthold Weiler
1890–91: P. Hubert Ettel (současně provinciál!),
místním vikářem P. Gabriel Matějček
1891–93: P. Hubert Ettel (současně provinciál!)
místním vikářem P. Wolfgang Schmarda (*Šmarda*)
1893–96: P. Wolfgang Schmarda (kvardián)
1896–17: P. Vavřinec Barnáš († ve funkci 27. 10. 1917)

NN (kvardiáni neuvedeni)

1927–29: P. Egid Pytlíček
1929–39: P. Sarkandr Dostál
1939–43: P. Ondřej Frgal (25. 8. zatčen a poslán do koncentračního tábora Buchenwald)

1943–45: P. Valerián Filip
1945–47: P. Zachariáš Tuček (od července)
1947–50: P. Eliáš Svatek

(V letech 1950–1990 byla činnost Řádu násilně potlačena a kláštery byly konfiskovány státem. V této době tedy neexistují žádní kvardiáni. Pouze při některých kostelech i nadále působili kapucíni jako rektoři nebo faráři: u dalších klášterů již tento údaj neuvádím)

Po záboru kláštera v roce 1950

1950–52: rektorem v Loretě, v kostele Narození Páně, diecézní kněz P. Jaromír Vojáček, který byl v letech 1950 –1956 zároveň farářem u sv. Rocha.
1950–51: rektorem kostela Panny Marie Andělské diecézní kněz P. ThDr. Oto Mádr, který je však 1. června 1951 je zatčen pro pokus o útěk do exilu, následně zajišťoval duchovní správu farní úřad katedrály sv. Víta, zřejmě se již tehdy jednalo o kanovníka P. ThDr. Karla Šebora.
1951–73: P. ThDr. Karel Šebor (rektorem oficiálně jmenován až v r. 1956). Dne 1. 2. 1973 odešel do důchodu a působil až do své smrti v roce 1983 jako pomocný duchovní u kostela sv. Anny na Žižkově. V roce 1960 byl kostel darován do majetku farnosti Nanebevzetí Panny Marie na Strahově a stal se filiálním.
Od léta 1968 je u Panny Marie Andělské také kapucínský provinciál P. Valerián Filip, který dostal povolení působit jako pomocný duchovní při strahovské faře a bydlí na „fortně“ kláštera. Umírá 5. 6. 1974. V době jeho působení se zde každou neděli scházela neformální komunita dvou dalších kněží a dvou bratří laiků působících jako kostelníci na Strahově.
14. 7. 1969: dostal povolení k výpomoci při kostele Panny Marie Andělské i kapucín P. Arnošt Jurášek
8. 11. 1971: dostal povolení k výpomoci při kostele Panny Marie Andělské i kapucín P. Zachariáš Tuček
1973–90: Po odchodu P. ThDr. Karla Šebora zajišťovali bohoslužby v kostele střídavě kapucíni P. Arnošt Jurášek a P. Zachariáš Tuček. Materiální správu zajišťovala farnost Nanebevzetí Panny Marie na Strahově.

Po obnovení činnosti Řádu v roce 1990

1990–92: P. Marek Mayer (od 1. 7. – jmenován pouze ústně)
1992–97: P. Zdislav Falta (od 21. 7.)
1997–00: P. Augustin Šváček (od 4. 10.)
2000–06: br. Tomáš Pracný (od 1. 5.)

CZ02 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE BRNO4
(Brünn, Bruna)

Kapucíni přišli do Brna mezi 18. – 30. říjnem 1603 a nejprve působili u kostela sv. Maří Magdalény. Základní kámen položil a kříž na místě stavby kláštera Za hradbami vztyčil dne 28. 3. 1604 olomoucký biskup kardinál František kníže z Dietrichštejna podblíž někdejšího kláštera minoritů. Tentýž biskup posvětil hotový komplex dne 17. 6. 1606. Kostel byl zasvěcen sv. Františkovi Serafínskému. Fundátorem je zemský hejtman baron Ladislav Berka z Dubé a Lipé. Za švédských válek došlo dne 30. 3. 1645 ke zboření kláštera z obranných důvodů. Kapucíni však město neopustili a našli útočiště ve Staré radnici a později v domě rodiny Kniebandlové. Další klášter byl již na příkaz císaře Ferdinanda III. postaven uvnitř hradeb. Roku 1648 daroval hrabě František de Magnis kapucínům 3 domy uvnitř hradeb a na jejich místě, na Uhelném trhu (dnešním Kapucínském náměstí), začal brněnský stavitel Ondřej Erna na jaře 1650 stavět nový kostel i klášter, které posvětil dne 7. 5. 1656 olomoucký pomocný biskup kanovník Jan Gobbar. Kostel je zasvěcen Nalezení sv. Kříže. Fundátory kláštera jsou vrchní moravský kapitán Pavel Kryštof hrabě z Lichtenstein–Castelcornu a hrabě František de Magnis ze Strážnice s manželkou Annou Františkou. Významně přispěl též přísedící Městského soudu v Brně Ferdinand Mentzelius z Kolsdorfu in Tmain a poradce a přísedící téhož soudu Jindřich Koch. V areálu kláštera je slavná veřejnosti přístupná kapucínská hrobka, kde je pochováno 150 kapucínů a 50 příznivců řádu. Po komunistickém záboru kláštera v r. 1950 byl areál po asi třech letech devastace nabídnut Moravskému muzeu. To jej po nezbytných opravách začalo užívat jako depozitář archeologických nálezů a archeologický ústav. Kostel spravovala brněnská kapitula. K restituci kláštera Provincii kapucínů v ČR došlo na zákl. zákona č. 298/90 z 19. 07. 1990. Kostel byl restituován rozsudkem Městského soudu v Brně dne 2. 9. 1994. V současnosti působí při klášteře komunita bratří kapucínů.

V klášteře Za hradbami

1604–05: P. Rufín z Verony (xxx), (superior)
1605–08: P. Tomáš z Verony (xxx), (1. kvardián)
1608–16: P. Sylván z Monte Forte (xxx) [po kapitule]
1616–17: P. Jan Baptista z Padovy (xxx) [od 6. 5.]
1617–18: P. Sylván z Monte Forte (xxx) [od 8. 9.]
1618–21: P. Ambrož z Rovereta (It) (xxx) [od 14. 9.]
1621–22: P. Vavřinec z Janova (It.) (xxx) [od 7. 9.]

(Pro toto období není v provinčních Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–30: P. Vavřinec z Janova (It.) (xxx) [od 22. 6.]
1630–321: P. František z Rovereta (xxx) (It) [od 17. 6.]
1632–35: P. František Maria z Feldkirchen (xxx) [od 10. 9.]
1635–37: P. Cyprián z Mnichova (D) (xxx) [od 4. 5.]
1637–38: P. Sylvius z Prahy (xxx) [od 11. 9.]
1638–39: P. Tadeáš z Bavorska (Seemiller) [od 6. 8.]
1639–40: P. Ondřej z Insbrucku (xxx) [od 29. 7.]
1640–41: P. Izaiáš z Mnichova (D) (xxx) [od 24. 8.]
1641–44: P. Benno z Mnichova (D) (Froschmayr) [od 6. 9.]
1644–45: P. František ze Slezska (xxx) [od 24. 6.]
1645–46: **NN** (kvardiáni neuvedeni – snad tentýž)
1646–49: P. Albert Heridiensis, (xxx) [od 16. 7.]
1649–51: P. Rajmund z Mnichova (D) (Textor) [od 4. 6.]
1651–53: P. César z Mnichova (D) (Sedelmayr), [od 3. 8.]
1653–55: **NN** (kvardiáni neuvedeni – snad tentýž)
1655–56: P. Lev z Lautterbachu (Abelzauser) [od 2. 7.]

V klášteře V městě (tj. Uvnitř hradeb) zasv. Nalezení sv. Kříže

1656–57: P. Marinus z Welsu (Grueber) [od 2. 9.] († ve funkci 4. 7. 1657)
1657–58: P. Augustin z Cařihradu (Mueli) [od 12. 7.]
1658–59: P. Richard z Lohru (Weidenweber) [od 10. 5.]
1659–60: P. Vital z Deggendorfu (Lechner) [od 16. 9.]
1660–62: P. Jovita z Burgundska (xxx) [od 22. 7.]
1662–65: P. Matěj z Tyrolska (Koffler) [od 16. 9.]
1665–66: P. Donát z Pasova (Willinger) [od 28. 8.]
1666–68: P. Vital z Deggendorfu (Lechner) [od 27. 8.]
1668–69: P. Otto z Lince (Gruebmiller) [od 31. 8.]
1669–72: P. Florián z Lince (Paulechner) [od 14. 9.]
1672–73: P. Donát z Pasova (Willinger) [od 11. 8.]
1673–76: P. Ondřej z Brna (xxx) [od 28. 4.]
1676–78: P. Pavlín z Třebíče (xxx) [od 24. 4.]
1678–81: P. Prokop z Mostu (Grindig) [od 24. 8.]
1681–83: P. Vilém z Bíliny (xxx) [od 20. 2.]
1683–84: P. Ondřej z Brna (xxx) [od 13. 9.]
1684–86: P. Bartoloměj z Mostu (xxx) [od 1. 9.]
1686–87: P. Jindřich z Jihlavy (Abisch) [od 3. 5.]
1687–88: P. Bartoloměj z Mostu (xxx) [od 18. 4.]
1688–90: P. Ondřej z Brna (xxx) [od 27. 8.]
1690–93: P. Řehoř z Tachova (xxx) [od 26. 5.]
1693–94: P. Vilém z Bíliny (xxx) [od 17. 4.]

1694–94: P. Ondřej z Brna (xxx) [od 20. 8.] († ve funkci 15. 12.)
1695–95: P. Vilém z Bíliny (xxx) (dosavadní kvardián v Sokolově)
1695–96: P. Accursius ze Salcburku (Scheindl) [od 25. 11.]
1697–98: P. Sebastián ze Slezska (xxx) [od 5. 7.]
1698–00: P. Serafín ze Sušice (Ludwigkowsky – *Ludvíkovský*) [od 26. 9.]

1700–03: P. Adam Powolil [od 26. 11.] (*Povolil*)
1703–06: P. Kryštof Lehmann [od 15. 9.]
1706–09: P. Archanděl Pohl [od 27. 8.]
1709–11: P. František Antonín Ziulak [od 6. 9.] (*Žulák*)
1711–14: P. Kryštof Lehmann [od 8. 5.]
1714–15: P. Ildefons Horky [od 13. 7.] (*Horký*)
1715–18: P. František Ant. Ziulak [od 13. 9.]
1718–20: P. Egid Weiss [od 26. 8.]
1720–23: P. Dorotej Fischer [od 31. 5.] (*Fišer*)
1723–26: P. Egid Weiss [od 11. 6.]
1726–27: P. Ludvík Antonín Czeppany [od 13. 9.] (*Čepaný*)
1727–29: P. Jiří Antonín Wollarth [od 30. 4.]
1729–31: P. Ludvík Antonín Czeppany [od 2. 9.]
1731–32: P. Václav Pfeffer [od 31. 8.]
1732–33: P. Auracián Runge (vizitátor Provincie) [kvard. od 29. 8.]
1733–36: P. Serafín Melcher [od 21. 8.]
1736–37: P. Sabinus Schrihon [od 1. 6.]
1737–39: P. Ondřej Keller [od 30. 8.]
1739–40: P. Adeodat Reitenberger [od 28. 8.]
1740–43: P. Andronikus Gedeck [od 2. 9.] (*Jedek*)
1743–46: P. Václav Pfeffer [od 6. 9.]
1746–48: P. Libor Winkelhofer [od 26. 8.]
1748–51: P. Václav Pfeffer [od 28. 8.]
1751–53: P. Zeno John [od 3. 9.]
1753–55: P. František Josef Sandrich [vizitátor Prov.] [kvard. od 23. 8.]
1755–59: P. Serapion Ridel [od 29. 8.]
1759–62: P. Mansvet Liebscher [gen. komisař Polska] [od 11. 5.]
1762–65: P. Šalomoun Gläser [od 27. 8.]
1765–67: P. František Josef Sandrich [od 30. 8.]
1767–68: P. Viktor Lippert [od 28. 8.]
1768–70: P. Tomáš Schwartz [od 16. 9.]
1770–71: P. Viktor Lippert [od 31. 8.]
1771–73: P. Abdon Hauer [od 30. 8.]
1773–74: P. Viktor Lippert

1774–75: P. Isaurus Richter
1775–77:5 P. Simplicián Siruczek (*Sirůček*)
1777–79: P. Deikola Šimana
1779–80: P. Isaurus Richter (v červenci 1780 rezignoval na funkci)
1780–83: P. Alipius Slanina (kustod)

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí Moravské provincie.)

1783–85: P. Julián Meller (23. 5. 1785 zvolen moravským provinciálem)
1785–87: P. Sebald Kutter († ve funkci 5. 4. 1787)
1787–91: P. Reinhard Nawratil († ve funkci 10. 3. 1791) (*Navrátil*)
1791–94: P. Beda Hafner
1794–95: P. Teodor Jegl († ve funkci 21. 1. 1795)
1795–98: P. Kvido Ingerisch
1798–01: P. Beda Hafner
1801–03: P. Julián Meller (současně i moravský provinciál)
1803–09: P. Viktor Walter († ve funkci 26. 6. 1809)
1809–18: P. Ildefons Kunerth (od r. 1815 současně i moravský provinciál!)
1818–21: P. František Kubaczek (*Kubáček*)
1821–24: P. Theodor Hinke (současně i moravský provinciál)
1824–26: P. Vavřinec Hladík
1826–27: P. Theodor Hinke (současně i moravský provinciál)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–32: P. František Kubaczek († ve funkci 15. 6. 1832)
1832–35: P. Vavřinec Komorowsky (*Komorovský*)
1835–35: P. Fidél Unger
1836–48: P. Adrián Stoklaska (P. Fidél Unger i nadále veden jako administrátor kvardianátu)
1848–49: P. Lev Heier
1849–53: P. Aurel Hauswirth („*Praeses Conventus*“)
1853–56: P. Arnošt Gockert
1856–58: P. Milo Lefnar
1858–60: P. Modest Simon
1860–60: P. Konrád Zaha (po čtyřech měsících rezignoval na funkci)
1860–66: P. Ubald Wogtech (*Vojtěch*)
1866–67: P. Evžen Brix
1867–74: P. Alois Gezek, (*Ježek*)
1874–75: P. Theodor Mach (administrátor)
1875–78: P. Demetrius Klitzner
1878–84: P. Lev Koehler (*Köhler*)
1884–90: P. Lukáš Mlady (*Mladý*)

1890–99: P. Lev Koehler († ve funkci 20. 4. 1899) (*Köhler*)
1899–00: P. Hubert Ettel (*Ettl*)
1900–03: P. Ildefons Komárek
1903–06: P. Antonín Podlaha
1906–22: P. Norbert Smékal
1922–26: P. Egid Pytlíček
1926–27: P. Norbert Smékal
1927–34: P. Karel Toufar
1935–38: P. Stanislav Žyla

(**NN**: kvardiáni neuvedeni, snad tentýž)

1943–45: P. Stanislav Žyla
1945–50: P. Eduard Dospiva

(Po zabrání kláštera byl při kostele ponechán kapucín P. Stanislav Žyla, který byl kurátorem brněnské věznice a ředitelem »Díla serafínské lásky«, které mělo v Brně-Komárově dětský domov. Roku 1952 byl P. Žyla přesunut do starobince na Moravec a ke kostelu se z internace vrátil kapucín P. Emil Boreček [† zde v r. 2001] a P. Eduard Dospiva [† zde v r. 1971]. Později sem po propuštění z internace docházeli i kapucíni P. Martin Ptáček [† v r. 1993] a P. Kletus Petěrka [† v r. 1987]. Oficiálními správci kostela byli však v době nesvobody po odchodu P. Žyly kanovníci brněnské kapituly – nejprve Dr. Černý a pak prof. L. Horký. V době po Pražském jaru 1968 zde krátce byla obnovena řeholní komunita.)

1969–71: P. Eduard Dospiva († ve funkci 23. 12. 1971)

1990–00: P. Pavel Uhřík (od 1. 7.)
2000–03: P. Jiljí Friedl (od 1. 5.)
2003–05: P. Piotr Ferfecki (od 1. 9.)
2005–06: P. Pavel Uhřík (od 1. 9.)

CZ03 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE OLOMOUC6 (Olmütz, Olomucium)

Do Olomouce povolal kapucíny roku 1613 jejich velký příznivec olomoucký arcibiskup František kardinál kníže z Dietrichštejna. Přístřeší a pomoc jim nejprve poskytli dominikáni a sestry klarisky. Císařský komisař baron Jeroným Kaffka z Říčan jim na vlastní náklady postavil klášter za hradbami. Kříž na místě stavby vztyčil dne 20. července 1614 kardinál František z Ditrichštejna a základní kámen položil dne 13. července 1615 nejmenovaný dómský probošt. Hned po dokončení však do kláštera vnikli protestanti a donutili kapucíny dne

27. 9. 1618 odejit do Brna. Dne 28. 7. 1619 byl klášter vyvrácen a zbořen. Dne 18. 6. 1622 byli bratři povoláni zpět do Olomouce, bydleli však mimo klášter. Po bitvě na Bílé hoře obnovil klášter r. 1623 císař z majetku konfiskovaného protestantům za finančního přispění opět barona Jeronýma Kaffky z Říčan. Tento klášter však po 6. 6. 1642 pobořili Švédové. Kapucínů se sice ujal hrabě Salm a ubytoval je ve svém domě, ale roku 1644 museli Olomouc opustit, když odmítli podepsat protihabsburské provolání Švédů a následně byl klášter opět zbořen. Třetí klášter byl v Olomouci postaven přízní císaře Ferdinanda III. a nákladem Jakuba Serty, bohatého majitele dolů v Kremnici na Slovensku, který později vstoupil do kapucínského řádu jako P. Electus Hungarus z Plurs. Roku 1649 opatřil P. Samuel de Greiffenfels od Švédů dovoleni k opětovnému vstupu kapucínů do Olomouce; teprve r. 1651 však město dalo souhlas s koupí pozemku na nový klášter. Dne 28. 10. 1652 olomoucký biskup arcivévoda Leopold Vilém udělil povolení ke stavbě nového kostela a kláštera. Roku 1653 byla zahájena stavba kláštera – přesné datum však není udáno a stavba se navíc dosti protahovala v důsledku sporu s arcibiskupskou konzistoří o úhradu ušlého zisku za nájem domů na místě budoucího kláštera. Dne 25. 3. 1657 byly po dlouhých tahanicích ohledně snětí interdiktu na sloužení bohoslužeb kapucíny, obnoveny bohoslužby v již postaveném chóru kláštera. Dne 19. 4. 1661 posvětil olomoucký pomocný biskup kanovník Jan Gobbar nový kostel Zvěstování Páně a jeho oltáře poté, co byl téhož dne slavnostně položen základní kámen. Tento klášter stojí dodnes. Kostel je zasvěcen Zvěstování Páně. Roku 1942 byl klášter z větší části zabrán a proměněn v nemocnici. Dne 28. 4. 1950 byli odtud řeholníci vyhnáni úplně a klášter se využíval nejprve jako cvičiště Lidových milicí a pak jako výpočetní středisko Českých drah. Kapucíni se sem vrátili 20. 1. 1991. K restituci ale došlo až soudním výrokem z 13. 2. 1997. Kostel Zvěstování Páně byl po r. 1950 převeden do majetku farnosti sv. Michala. Provincii kapucínů v ČR byl restituován smlouvou z 5. 3. 1998. V současnosti působí při klášteře komunita bratří kapucínů. Klášter je formační a je sídlem tzv. juniorátu, tj. bratří v období mezi prvními a doživotními sliby.

1614–18: P. Ambrož z Rovereta (xxx) (Klášter se začal stavět 13. 6. 1615)
1618–19: P. Jan z Bergama (de Lovere)

(dne 27. 9. 1618 byli bratři vyhnáni z Olomouce a odešli do Brna; 28. 7. 1619 byl klášter vyvrácen a zbořen. Dne 18. 6. 1622 byli bratři povoláni zpět do Olomouce, bydleli však mimo klášter; r. 1623 se začal stavět nový klášter.)

1628–29: P. Vilém z Bolzana (xxx)
1629–30: P. Jeroným z Brixenu (xxx)
1630–32: P. Marek z Wangen (xxx), (kustod Čech)
1632–33: P. Egid z Friburgu (xxx)

1633–34: P. Martin z Vídně (xxx)
1634–35: P. Jeroným z Brixenu (xxx)
1635–36: P. Řehoř z Padovy (xxx)
1636–37: P. Pius Augustanus (xxx)
1637–39: P. Zachariáš z Mnichova (xxx)
1639–41: P. Elektus ze Saska (de Rubino)
1641–43: P. Augustin z Cařihradu (Mueli)

(1642 konvent podruhé vyvrácen)

1643–45: P. Jovita z Burgundska (xxx)

(1644 bratři byli vyhnáni Švédy a následně byl klášter zbořen. Kapucíni se do Olomouce vrátili r. 1650.)

1650–51: P. César z Mnichova (Sedelmayr)
1651–52: P. Rajmund z Mnichova (Textor)
1652–55: P. Benignus z Moravy (Gebel)
1655–56: P. César z Mnichova (Sedelmayr)
1656–58: P. Fidel Franco (Paucheimer)
1658–59: P. Lev z Lautterbachu (Abelzauser)
1659–60: P. Jeroným Franco (xxx)
1660–61: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx)
1661–64: P. Hypolit z Českého Krumlova (Mayr)
1664–65: P. Prosper ze Švábska (Jelin) († ve funkci 10. 11. 1665)
1665–68: P. Amand z Bavorska (xxx)
1668–69: P. Pius ze Salcburku (Carl)
1669–71: P. Šimon z Brna (Patzell)
1671–73: P. Elzear ze Slezska (xxx)
1673–76: P. Pavlín z Moravy (xxx)
1676–77: P. Ondřej z Brna (xxx)
1677–79: P. Anicet z Bavorska (Reinhard)
1679–82: P. Pavlín z Moravy (xxx) (souč. kustod Moravy)
1682–84: P. Prokop z Mostu (Grindig)
1684–86: P. Demetrius z Günzburgu (xxx)
1686–88: P. Prokop z Mostu (Grindig)
1688–90: P. Damascen z Krumlova (xxx)
1690–93: P. Vilém z Biliny (xxx)
1693–95: P. Krescencián z Chomutova (xxx)
1695–98: P. Severin z Chomutova (xxx)
1698–01: P. Sebastian ze Slezska (xxx)

1701–02: P. Florentin (xxx) z Freisingen

1702–05: P. Didak Rautz
1705–06: P. Jan František Veigl
1706–09: P. Bernard Linek
1709–11: P. Bonaventura Rodiger
1711–12: P. Nicefor Richter
1712–15: P. Sebastian (xxx) ze Slezska
1715–17: P. Ezechiel Köhler
1717–20: P. Sebastian (xxx) ze Slezska
1720–23: P. Kryšpín Höhel
1723–24: P. Otto Ortner
1724–26: P. Servác Schneider
1726–28: P. Jaroslav Slepiczka (*Slepička*)
1728–29: P. Ludvík Antonín Czeppany (*Čepaný*)
1729–32: P. Sabin Schrihon
1732–34: P. Michael Becher
1734–36: P. Rogacián Rumler
1736–37: P. Serafín Melcher
1737–38: P. Libor Winkelhofer
1738–39: P. Adeodat Reitenberger
1739–42: P. Hugolin Zimmerhackl
1742–45: P. Rogacián Rumler
1745–48: P. Andronikus Gedeck (*Jedek*)
1748–49: P. Libor Winkelhofer
1749–51: P. František Siegel
1751–52: P. Remigius Zimmer
1752–54: P. Felicissimus Hosper
1754–59: P. Dominik Kettler
1759–63: P. Tomáš Schwartz
1763–64: P. Firminián Beer
1764–65: P. Antonín Er. Heckel
1765–67: P. Edmund Esinger
1767–68: P. Abdon Hauer
1768–69: P. Viktor Lippert
1769–71: P. Firminián Beer
1771–72: P. Sancius Vatter
1772–73: P. Viktor Lippert
1773–76: P. Jiří Antonín Suchomel († ve funkci 18. 2. 1776)
1776–76: P. Genuinus Götzl (místní vikář)
1776–79: P. Isaurus Richter
1779–80: P. Anastáz Harnischer

1780–82: P. Jeroným Moris
1782–83: P. Kvartus Schneider

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí Moravské provincie.)

1783–84: P. Anastáz Harnischer
1784–92: P. Anastáz Harnischer († ve funkci 17. 7. 1792)
1792–06: P. Januarius Girziczek († ve funkci 26. 1. 1806) (*Jiříček*)
1806–06: P. Bonosus Oleschnitzky (administrátor 26. 1. –26. 6.) (*Olešnický*)
1806–13: P. Josef Balderer († ve funkci 25. 4. 1813)
1813–21: P. Theodor Hinke (od 13. 5.)
1821–24: P. Vavřinec Hladík
1824–27: P. Tadeáš Freis

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–32: P. Tadeáš Freis
1832–36: P. Benjamin Lukes (*Lukeš*)
1836–39: P. Ildefons Teschlik (*Tešlík*)
1839–42: P. Lukáš Ficht
1842–48: P. Arnošt Gockert
1848–49: P. Aurel Hauswirth
1849–51: P. Daniel Pokorný
1851–53: P. Wolfgang Koehler (generální kustod) (*Köhler*)
1853–56: P. Aurel Hauswirth
1856–61: P. Konrád Zaha (*Caha*)
1861–62: P. Joachim Müller
1862–66: P. Evžen Brix
1866–67: P. Ubald Wogtech (od 30. 9.) (*Vojtěch*)
1867–67: P. Remig Misař (od 1. 4. administrátor kvardianátu)
1867–80: P. Mořic Schrutka (od 9. 9.) (*Šrutka*)
1880–86: P. Irenej Kopaček (od 11. 6.) († ve funkci 25. 3. 1886) (*Kopáček*)
1886–90: P. Hubert Ettel (*Ettl*)
1890–91: P. Angelus Krob
1891–91: P. Ildefons Komárek (od dubna administrátor kvardianátu po odchodu P. Angela do Třebíče)
1891–96: P. Roman Cihlář
1896–98: P. Antonín Podlaha
1898–99: P. Wolfgang Schmarda (*Šmarda*)
1899–00: P. Ildefons Komárek (od podzimu)
1900–08: P. Hubert Ettel
1908–11: P. Hilar Pokorný († ve funkci 25. 9. 1910)
1910–11: P. Eduard Fica (administrátor kvardianátu)

1911–20: P. Hubert Ettel († ve funkci 19. 5. 1920)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1927–35: P. Timotej Kyselý
1935–43: P. Fidél Hořín
1943–45: P. Gaudenc Kašík
1945–47: P. Kasián Válek
1947–50: P. Cyril Navrátil30

(Po potlačení činnosti Řádu se kostel stal součástí farnosti sv. Michala. Při kostele nechala státní správa kapucína P. Sarkandra Dostála, který bydlel v sousedství (na č. 16) a zemřel 27. 10. 1951. Pak ho nahradil kapucín P. Jindřich Lakomý, který o kostel pečoval až do r. 1991 jakožto kaplan farnosti sv. Michala.)

1991–93: P. Bartoloměj Šenkeřík (od 24. 6.)
1993–94: P. Kajetán Sasínek (od 1. 10.)
1994–00: Br. Josef Gabarik (od 1. 10.)
2000–06: P. Bonaventura Štivar (od 1. 5.)

CZ04 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE ROUDNICE [8] (Raudnitz, Raudnicium)

Klášter vystavěli sami kapucíni na přání nejvyššího kancléře Království českého a císařského důvěrného rádce Zdeňka Vojtěcha Popela knížete z Lobkowicz a jeho ženy Polyxeny z Pernštejna, kteří jsou rovněž fundátory. O povolení ke stavbě se zažádalo v r. 1612 a základní kámen byl položen dne 3. 5. 1615. O přípravu stavby pečovali kapucíni P. Gabriel z Bavorska a P. Karel z Vratislavi. Hotový klášter posvětil dne 2. 8. 1628 pomocný biskup pražský císařský rádce Šimon Brosius z Horštejna. Kostel byl zasvěcen sv. Václavovi, českému králi a mučedníkovi a k poctě Boha Všemohoucího, Panny Marie a Všech svatých. V letech 1717–1729 zažil klášter velkou přestavbu. Kostel zanikl při výstavbě železnice v 19. století. Po záboru v roce 1950 klášter nejprve sloužil jako kasárna a vojenské skladiště a po roce 1990 zde nebyla komunita obnovena. R. 1994 jej opustilo i vojsko a pomalu se rozpadá.

1615–17: P. Sanstes z Valleteliny [od 8. 5] (xxx)
1617–18: P. Pavlín Vincentinus [od 8. 9.] (xxx)
1618–19: P. Martin z Teze [od 14. 9.] (xxx)

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–29: P. Samuel z Plzně [od 22. 6.] (de Greifenfels)
1629–30: P. Tadeáš z Bavorska [od 6. 6.] (Seemiller)

1630–32: P. Samuel z Plzně [od 17. 6.] (de Greifenfels)
1632–35: P. Cyprián z Mnichova [od 10. 9.] (xxx)
1635–38: P. Oldřich z Prahy [od 4. 5.] (xxx)
1638–39: P. Ondřej z Innsbrucku [od 6. 8.] (xxx)
1639–40: P. Tobiáš z Frisingen [od 29. 7.] (xxx)
1640–44: P. Konstanc z Rottenburgu [od 24. 8.] (Hayel)
1644–46: P. Jan Bapt. z Innsbrucku [od 24. 6.] (xxx)
1646–49: P. Lukáš ze Slezska [od 16. 7.] (Payr)
1649–51: P. Narcis Augustanus [od 4. 6.] (Straub)
1651–52: P. Elizeus ze Slezska [od 3. 8.] (Bernhard)
1652–53: P. Narcis Augustanus [od 31. 5.] (Straub)
1653–56: P. Lukáš ze Slezska [od 20. 8.] (Payr)
1656–59: P. Romuald Algojus [od 2. 9.] (Ebersperger)
1659–62: P. Celestýn z Bíliny [od 16. 9.] (Peylen)
1662–65: P. Bernard ze Strašnic [od 16. 9.] (Münsch)
1665–66: P. Natanael z Českého Krumlova [od 28. 8.] (xxx)
1666–69: P. Engelbert z Bíliny [od 27. 8.] (Leilenek)
1669–71: P. Sebastián z Litoměřic [od 14. 9.] (Oppitz) [† ve funkci 26. 8. 1671]
1671–73: P. Ladislav z Bíliny (Peylen)
1673–76: P. Roman z Českého Krumlova [od 28. 4.] (Freyleber)
1676–77: P. Engelbert z Bíliny [od 24. 4.] (Leilenek)
1677–81: P. Roman z Českého Krumlova [od 20. 8.] (Freyleber)
1681–82: P. Silvestr z Bíliny [od 20. 2.] (Hajeck) († ve funkci 10. 6. 1682)
1682–84: P. Maurus z Českých Budějovic (Farco)
1684–87: P. Zachariáš z Ústí [od 1. 9.] (Scherer)
1687–90: P. Marián z Lucemburska [od 18. 4.] (xxx)
1690–93: P. Zachariáš z Ústí [26. 5.] (Scherer)
1693–95: P. Justin z Chotěšova [od 17. 4.] (xxx)
1695–97: P. Pavel z Vyškova [od 25. 11.] (Kuttalik)
1697–98: P. Samuel z Bíliny [od 5. 7.] (xxx)
1698–00: P. Kašpar z Českých Budějovic [od 26. 9.] (Schwartz)

1700–01: P. Vít Wiskoczil [od 26. 11.]
1701–03: P. Jan Ev. Zeiske [od 12. 9.]
1703–07: P. Aurelián Pusch [od 15. 9.]
1707–08: P. Inocenc Pernfus
1708–11: P. Štěpán Hagek [od 11. 5.]
1711–14: P. Theodor Stängel [od 8. 5.]
1714–17: P. Jindřich Feigel [od 13. 7.]
1717–20: P. Nicefor Richter [od 21. 5.]

1720–21: P. Jakobon Mayer [od 31. 5.]
1721–23: P. Antonín Zahradka de Eylenfels [od 25. 7.]
1723–26: P. Kristýn Schwartz [od 11. 6.]
1726–29: P. Jakub Meltzer [od 13. 9.]
1729–31: P. Tobiáš Dintzenhofer [od 2. 9.]
1731–34: P. František Siegel [od 31. 8.]
1734–37: P. Fabián Machaczek [od 27. 8.]
1737–38: P. Atanáš Siller [od 30. 8.]
1738–41: P. Placid Helczl [od 29. 8.]
1741–42: P. František Siegel [od 25. 8.]
1742–44: P. Primus Diettel [od 12. 10.]
1744–45: P. Servilián Kamptmann [od 28. 8.]
1745–47: P. Theopist Schauer [od 27. 8.]
1747–50: P. Gandolf Stengl [od 1. 9.]
1750–52: P. Stanislav Hodak [od 28. 8.]
1752–55: P. Ladislav Faber [od 1. 9.]
1755–59: P. Bonagratia Lambert [od 29. 8.]
1759–62: P. Tomáš Akv. Kos [od 11. 5.]
1762–63: P. Jan Petr Wostroczky [od 27. 8.]
1763–64: P. Martialis Zeller [od 9. 9.]
1764–67: P. Auspitius Senger [od 31. 8.]
1767–68: P. Rajmund z Pen. Tempel [od 28. 8.]
1768–70: P. Celerin Pavlowsky [od 16. 9.]
1770–73: P. Pantaleon Zebra [od 31. 8.]
1773–74: P. Narcis Görbig
1774–77: P. Burchard Kuranda
1777–80: P. Sulpicius Charius
1780–83: P. Mikuláš Donner

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–87: P. Mikuláš Donner
1787–08: **NN** (kvardiáni neuvedeni)
1806–09: P. Chrysogon Krepinsky († ve funkci 6. 4. 1809)
1809–12: P. Serafín Herzfeld
1812–15: P. František z Pauly Leberle
1815–18: P. Klement Naderer
1818–21: P. Renát Löeppen
1821–24: P. Vavřinec Komorowsky
1824–27: P. Ambrož Schreiber

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–28: P. Restitut Langer
1828–33: P. Bartoloměj Swosil
1833–34: P. Lukáš Ficht
1834–35: P. Řehoř Seipel
1835–36: P. Adrián Stoklaska
1836–39: P. Modest Simon
1839–48: P. Vilém Sowa
1848–50: P. Rigobert Knotek
1850–51: P. Marius Kral
1851–56: P. Auxenc Kociwera
1856–57: P. Fulgenc Koprziwa
1857–68: P. Theodor Mach
1868–70: P. Theobald Maulik
1870–71: P. Rigobert Knotek
1871–75: P. Evžen Brix
1875–81: P. Germán Heger
1881–83: P. Probus Schebek
1883–90: P. Celestýn Moc
1890–96: P. Gabriel Matějček
1896–99: P. Germán Heger
1899–05: P. Antonín Podlaha
1905–06: P. Karel Toufar
1906–11: P. Felix Fábera
1911–35: P. Aleš Hutař
1935–50: P. Klement Hudec

CZ05 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE MOST [9]
(Brüx, Pontum)

Se stavbou se s pomocí císařovny Anny započalo již v září 1616. Základní kámen ke stavbě však slavnostně položil až pražský arcibiskup Jan Lohelius dne 10. 5. 1618. Hotový komplex posvětil dne 16. 5. 1627 jeho nástupce v úřadě olomoucký arcibiskup kardinál Arnošt Vojtěch hrabě z Harrachu. Fundátorem je baron Vilém Popel z Lobkowicz. Velkou částkou přispěl rovněž císařský komoří a přísedící feudálního soudu Jiří Vratislav hrabě z Mitrovic, který se později stal kapucínským knězem pod jménem P. Serafín. Dále významně přispěli dědičný pán v Duchcově a kanovník v Olomouci a Vratislavi Jan Bedřich hrabě z Valdštejna a kanovník svatovítské kapituly v Praze Martin Mayner z Wolkenbachu, který klášteru odkazem připsal trvalé štědré deputáty z majetku rodu Paredel, nad kterými měl bdít opat cisterciáckého kláštera v Oseku. Klášterní kostel byl zasvěcen Nanebevzetí Panny Marie. Roku 1640 přišli do Mostu Švé-

dové a zapálili město. Kapucínům se podařilo je uprosit, aby ušetřili jejich klášter i kostel. Po komunistickém záboru v roce 1950 došlo k přeměně prostor kláštera na byty a v 70. letech se komplex dostal do uhelného revíru a nakonec zcela zanikl v důsledku podtěžení.

1616–17: P. Eusebius z Bergama (1. superior) [od 6. 5.] (xxx)
1617–18: P. Ludvík Ventionensis [od 8. 9.] (xxx)
1618–19: P. Matouš Vincentinus [od 14. 9.] (xxx)

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–30: P. Bartoloměj Suevus (kvardián) [od 22. 6.] (xxx)
1630–32: P. Benedikt z Forcheimu [od 17. 6.] (Nagelius)
1632–34: P. Bernard z Bavorska [od 10. 9.] (xxx)
1634–36: P. Pius Augustanus [od září.] (xxx)
1636–37: P. Bonaventura z Kolína n. R. [od 25. 4.] (xxx)
1637–38: P. Augustin z Konstance [od 11. 9.] (Mueli)
1638–39: P. Petr z Mnichova [od 6. 8.] (Stooz)
1639–40: P. Izaiáš z Mnichova [od 29. 7.] (xxx)
1640–42: P. Onuphrius z Görtzu [od 24. 8.] (xxx)
1642–43: P. Norbert z Mohuče [od 11. 7.] (xxx)
1643–45: P. Konstanc Suevus [od konce října] (Hayel)
1645–46: **NN** (kvardiáni neuvedeni – snad tentýž)
1646–49: P. Kazimír z Brixenu [od 16. 7.] (xxx)
1649–51: P. Lukáš ze Slezska [od 4. 6.] (Payr)
1651–53: P. Řehoř z Padovy [od 3. 8.] (xxx)
1653–56: P. Justin z Mnichova [od 20. 8.] (xxx)
1656–59: P. Vojtěch z Čech [od 2. 9.] (xxx)
1659–60: P. Benignus z Moravy [od 16. 9.] (Gebel)
1660–61: P. Hugo z Breisgau [od 22. 7.] (Lang)
1661–63: P. Izaiáš z Rakouska [od 18. 5.] (Jelle)
1663–65: P. Markvard z Halberstadtu [od 5. 8.] (xxx)
1665–66: P. Vojtěch z Čech [od 28. 8.] (xxx)
1666–68: P. Nicefor z Čech [od 27. 8.] (Skalsky de Ruba)
1668–69: P. Makarius ze Salcburku [od 31. 8.] (Perger)
1669–71: P. Roman z Českého Krumlova [od 14. 9.] (Freyleber)
1671–73: P. Bernard z Feldkirchen [od 28. 8.] (xxx)
1673–76: P. Rafael z Chomutova [od 28. 4.] (xxx)
1676–77: P. Prosper z Českého Krumlova [od 24. 4.] (Hainzlman)
1677–81: P. Karel z Moravy [od 20. 8.] (xxx)
1681–82: P. Auxenc ze Storzingenu [od 20. 2.] (Scheiber)

1682–84: P. Karel z Moravy [od 17. 9.] (xxx)
1684–87: P. Daniel z Kolína [od 1. 9.] (xxx)
1687–90: P. Prosper z Českého Krumlova [od 18. 4.] (Hainzlman)
1690–93: P. Daniel z Kolína [od 26. 5.] (xxx)
1693–95: P. Kryštof z Lužice [od 17. 4.] (Lehmann)
1695–97: P. Samuel z Bíliny [od 25. 11.] (xxx)
1697–00: P. Kryštof z Lužice [od 5. 7.] (Lehmann)

1700–01: P. Herkulán (xxx) (ze Salcburku) [od 26. 11.]
1701–02: P. Kryštof Lehmann [od 12. 9.]
1702–05: P. Achatius (xxx) (z Chomutova) [od 15. 9.]
1705–08: P. Angelín Klinger [od 2. 5.]
1708–11: P. Jan Evang. Zeiske [od 11. 5.]
1711–12: P. Bartoloměj Walter [od 8. 5.]
1712–14: P. Jan Evang. Zeiske [od 9. 9.]
1714–17: P. Servác Schneider [od 13. 7.]
1717–20: P. Sabinus Schrihon [od 21. 5.]
1720–23: P. Kristýn Schwartz [od 31. 5.]
1723–26: P. Walter Wolkner [od 11. 6.]
1726–29: P. Cherubín Adler [od 13. 9.]
1729–31: P. Metoděj Heindler [od 2. 9.]
1731–34: P. Emilián Wellich [od 31. 8.]
1734–37: P. Walter Wolkner [od 27. 8.]
1737–38: P. Tadeáš Gürlich [od 30. 8.]
1738–39: P. Sabinus Schrihon [od 29. 8.] († ve funkci 15. 3. 1739)
1739–41: P. František Siegel
1741–43: P. Auracián Runge [od 25. 8.]
1743–46: P. Jan Petr Wostroczky [od 6. 9.]
1746–49: P. Probus Kolbitz [od 26. 8.]
1749–52: P. Viktor Förster [od 5. 9.]
1752–55: P. Rafael Leiner [od 1. 9.]
1755–59: P. František Josef Sandrich [od 29. 8.]
1759–62: P. Emerich Senger [od 11. 5.]
1762–64: P. Jan z Prad. Widenhofer [od 27. 8.] († ve funkci 28. 8. 1764)
1764–66: P. Geminián Gareis
1766–69: P. Eduard Göbel [od 22. 8.]
1769–70: P. Josafat Binder [od 1. 9.]
1770–71: P. Eduard Göbel [od 31. 8.]
1771–74: P. Konrád Grundl [od 30. 8.] († ve funkci 13. 8. 1774)
1774–77: P. Josafat Binder

1777–80: P. Kvartus Schneider
1780–83: P. Leopold Rebitzer

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–86: P. Justin Stephan
1787–08: **NN** (kvardiáni neuvedeni)
1808–12: P. Adjut Turnowsky
1812–21: P. Atanáš Rauch
1821–26: P. Renát Löeppen († ve funkci 13. 2. 1826)
1826–27: P. Ambrož Schreiber

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–28: P. Ambrož Schreiber
1828–31: P. Rafael Wenzlowsky
1831–33: P. Angelus Michel
1833–35: P. Beda Hanisch
1835–48: P. Anselm Gerzabek
1848–51: P. Václav Kockert
1851–56: P. Vincenc Jüllich
1856–57: P. Albín Ehrlich
1857–71: P. Hilar Martinetz
1871–75: P. Nikandr Heinemann
1875–78: P. Lev Koehler
1878–81: P. Hilar Martinetz
1881–84: P. Salesius Weichmann
1884–90: P. Angelus Krob
1890–11: P. Lukáš Mlady
1911–16: P. František Frank
1916–19: P. Chrysostom Appl

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1927–29: P. Maxmilián Hilbert
1929–31: P. Monald Van de Walle
1931–32: P. Theodor Mingelinckx (31. 12. 1932 vystoupil z Řádu)
1933–33: P. Amand Wiprächtiger (od ledna do října)
1933–39: P. Paschal Teuns
1939–46: P. Celestýn Bergmeier (v r. 1946 byl odsunut do Německa)
1946–50: P. Jindřich Lakomý

CZ06 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE ZNOJMO [10]
(Znaim, Znojma [Znoyma])

Do Znojma přišli první kapucíni již roku 1625 a usídlili se při premonstrátské kanonii v Louce, kde je po tři roky štědře hostil opat Lukáš Watzka. Základní kámen byl položen a kříž na místě stavby vztyčen dne 24. 6. 1628 za přítomnosti císaře Ferdinanda II. s celou rodinou. Hotový klášter posvětil dne 1. 9. 1632 pomocný biskup olomoucký Filip Bedřich Breuner. Kostel je zasvěcen sv. Janu Křtitelovi. Fundátorem je správce Markrabství Moravského pan César Gall a olomoucký biskup kardinál František z Dietrichštejna, dále pak premonstrát z Louky P. Jan Baptista z Wartenberku a hrabě Jakub Magni. Po záboru v roce 1950 vznikl v klášteře charitní domov důchodců. Kostel je nyní ve správě brněnské diecéze. Klášter patřil Náboženské matici. Restituční otázka dosud řešena nebyla.

1628–30: P. Lukáš z Rovereta [od 22. 6.] (kvardián) (xxx)
1630–32: P. Basil z Feldkirchen [od 17. 6.] (xxx)
1632–33: P. Marek z Wangen [od 10. 9.] (xxx)
1633–35: P. Pacifik ze Saska [od 17. 9.] (xxx)
1635–37: P. Zachariáš z Mnichova [od 4. 5.] (xxx)
1637–38: P. Cyprián z Mnichova [od 11. 9.] (xxx)
1638–39: P. Bartoloměj Suevus [od 6. 8.] (xxx)
1639–40: P. Mikuláš ze Schönbergu [od 29. 7.] (Fabritius)
1640–41: P. Leopold ze Schardingu [od 24. 8.] (xxx)
1641–43: P. Bonaventura Brunoviensis [od 6. 9.] (xxx)
1643–45: P. Ferdinand z Lodi [od konce října] (xxx)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni – snad tentýž)

1646–47: P. Josafat z Fuldy [od 16. 7.] (Renner)
1647–48: P. Rajmund z Mnichova [od 23. 8.] (Textor)
1648–50: P. Alexandr z Frimburku [od 4. 6.] (xxx)
1650–51: P. Barnabáš z Bambergu [od 7. 10.] (xxx)
1651–52: P. Atanáš z Mnichova [od 3. 8.] (Weslmüller)
1652–55: P. Rajmund z Mnichova [od 31. 5.] (Textor) († ve funkci 16. 5. 1655)
1655–56: P. Benignus z Moravy (Gebel)
1656–57: P. Stanislav ze Saska [od 2. 9.] (Wesch)
1657–59: P. Gerhard ze Slezska [od 12. 7.] (Titellius)
1659–60: P. Hugo z Breisgau [od 16. 9.] (Lang)
1660–61: P. Zeno z Würzburgu [od 22. 7.] (xxx)
1661–64: P. Alois z Mnichova [od 18. 5.] (Samer)
1664–67: P. Bernard z Feldkirchen [od 14. 7.] (xxx)
1667–68: P. Hyacint Franco [od 15. 8.] (Simon)

1668–70: P. Hugo z Breisgau [od 31. 8.] (Lang)
1670–71: P. Cyriak z Lucernu [od 29. 8.] (xxx)
1671–72: P. Hyacint Franco [od 28. 8.] (Simon)
1672–73: P. Makarius ze Salcburku [od 11. 8.] (Perger)
1673–74: P. Klétus z Mnichova [od 28. 4.] (Widman)
1674–76: P. Bazil z Bavorska [od 24. 8.] (Zörer)
1676–77: P. Dominik ze Slezska [od 24. 4.] (Linke)
1677–81: P. Florinus ze Štýrska [od 20. 8.] (xxx)
1681–82: P. Bartoloměj z Mostu [od 20. 2.] (xxx)
1682–84: P. Bernardin z Würzburgu [od 17. 9.] (xxx)
1684–87: P. Geminián z Reina [od 1. 9.] (Beyser)
1687–90: P. Demetrius z Günzburgu [od 18. 4.] (xxx)
1690–93: P. Crescencián z Chomutova [od 26. 5.] (xxx)
1693–95: P. Severin z Chomutova [od 17. 4.] (xxx)
1695–98: P. Marián z Lucemburska [od 25. 11.] (xxx)
1698–00: P. Anicet Bavarus [od 26. 9.] (Reinhard)

1700–02: P. Chrysant Calvinus [od 26. 11.]
1702–03: P. Ezechiel Köhler [od 15. 9.]
1703–05: P. Chrysant Calvinus [od 15. 9.]
1705–08: P. Jiří Antonín Wollarth [od 2. 5.]
1708–11: P. Nazarius Franck [od 11. 5.]
1711–14: P. Ezechiel Köhler [od 8. 5.]
1714–17: P. Nicefor Richter [od 13. 7.]
1717–18: P. Marinus Flixius [od 21. 5.]
1718–21: P. Erasmus Peth [od 26. 8.]
1721–23: P. Egid Weis [od 25. 7.]
1723–25: P. Elizeus Rumler [od 11. 6.] († ve funkci 24. 1. 1725)
1725–28: P. Sabinus Schrihon [od 1. 6.]
1728–29: P. Auracián Runge [od 30. 4.]
1729–31: P. Jiří Antonín Wollarth [od 2. 9.]
1731–32: P. Koloman Kerner [od 31. 8.]
1732–34: P. Libor Winkelhofer [od 29. 8.]
1734–37: P. Severus Palliari [od 27. 8.]
1737–40: P. Gerinus Stanner [od 30. 8.]
1740–43: P. Walter Wolkner [od 2. 9.]
1743–45: P. Auracián Runge [od 6. 9.]
1745–47: P. Dominik Kettler [od 27. 8.]
1747–50: P. Iluminát Palliari [od 1. 9.]
1750–53: P. Hugolin Zimmerhackl [od 28. 8.]

1753–56: P. Libor Winkelhofer [od 23. 8.]
1756–60: P. Geminián Gareis [od 4. 9.]
1760–63: P. Dominik Kettler [od 26. 9.]
1763–66: P. Eduard Göbel [od 9. 9.]
1766–69: P. Romedius Donatin [od 22. 8.]
1769–70: P. Viktor Lippert [od 1. 9.]
1770–73: P. Dominik Kettler [od 31. 8.]
1773–74: P. Isaurus Richter
1774–77: P. Marcián Hofmann
1777–80: P. Edmund Esinger
1780–01: P. Alfons Kopfinger
1781–83: P. Jan Sark. Caivas

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí Moravské provincie.)

1783–86: P. Jan Sark. Caivas
1786–87: P. Prokop Schubert

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–33: P. Benjamín Lukes
1833–33: P. Vavřinec z Br. Komorowsky
1833–36: P. Rudolf Matheyczek
1836–39: P. Wolfgang Koehler
1839–42: P. Martin Czegley
1842–48: P. Mořic Schrutka
1848–50: P. Daniel Pokorny
1850–71: P. Lukáš Ficht
1871–75: P. Aurel Hauswirth
1875–78: P. Benedikt Stein
1878–81: P. Demetrius Klitzner
1881–84: P. Generosus Saukup
1884–96: P. Pius Krichenbauer
1896–99: P. Eusebius Würfel
1899–02: P. Pavlín Krkoška
1902–06: P. Pavel Massak (v r. 1906 byl sekularizován do Diecéze brněnské)
1906–08: P. Albert Stefka
1908–29: P. Pavlín Krkoška
1929–32: P. Mořic Ludva
1932–35: P. Mansvet Ston
1935–39: P. Chrysostom Klucsnik (původem z Vídeňské provincie)
1939–40: P. Fulgenz Goweditsch (klášter spravován z Vídeňské provincie)
1940–42: P. Albin Fetzel (klášter spravován z Vídeňské provincie)

1942–45: P. Fulgenz Goweditsch (klášter spravován z Vídeňské provincie)
1945–47: P. Adaukt Bubeník (v r. 1947 byl sekularizován do Diecéze brněnské)
1947–50: P. Josef Zatloukal

(V době po Pražském jaru 1968 byla při klášteře na tři roky obnovena řeholní komunita.)

1969-71: P. Amand Švejcar (jako farář zde pak zůstal až do své smrti v r. 1993)

CZ07 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE LITOMĚŘICE [11] (Leitmeritz, Litomericium)

Do Litoměřic přišli kapucíni r. 1635 na pozvání konšelů města a se souhlasem císaře Ferdinanda II. z 17. 11. 1633. Stavba kláštera byla financována z milodarů a zahájena až r. 1637, protože se dlouho nedařilo najít vhodné stavební místo. Kvůli nedostatku financí se však začal stavět konvent až v r. 1647. Základní kámen kostela byl položen dne 27. 8. 1649. Fundátorem kostela je hrabě František Schlick, který je v kostele také pohřben. Významně přispěl i hrabě Maxmilián z Valdštejna. Kostel a klášter posvětil dne 7. 10. 1657 první litoměřický biskup Maxmilián Rudolf baron ze Schleinitz. Kapucíni zpětně převzali klášter na zákl. přílohy zákona č. 338/91. V současnosti je klášter pronajat Střednímu odbornému učilišti stavebnímu. Kostel je spravován Diecézí litoměřickou.

1635–36: P. Silvestr z České Lípy (Liebzeit) (1. superior) [od 4. 5.]
1636–38: P. Josafat z Fuldy (Renner) [od 25. 4.]
1638–40: P. Oldřich z Prahy (xxx) [od 6. 8.]
1640–42: P. Vojtěch z Vyškova (xxx) [od 24. 8.]
1642–43: P. Honorius z Ingolstadtu (Schell) [od 11. 7.] († ve funkci 12. 5. 1643)
1643–46: není zaznamenán představený
1646–48: P. Zikmund z Lince (Schwager) [od 16. 7.]
1648–49: P. Elizeus z Bruntálu (Bernhard) [od 4. 6.]
1649–50: P. Cyprián z Teplé (xxx) [od 4. 6.]

(Od r. 1650 se v »Liber Provinciae« hovoří o Litoměřicích jako o »Monasterium completum«, a proto je zde od tohoto roku již jmenován kvardián, ačkoli zřejmě byla dokončena pouze část kláštera).

1650–51: P. Bertold ze Slezska (Hoffmann) (1. kvardián) [od 7. 10.]
1651–52: P. Narcis Augustanus (Straub)[od 3. 8.]
1652–55: P. Karel z Opole (Oberland) [od 31. 5.]
1655–58: P. Amand z Bavorska (xxx) [od 2. 7.]

(Dne 7. 10. 1657 bylo konsekrován kostel)

1658–59: P. Bertold ze Slezska (Hoffmann) [od 10. 5.]

1659–60: P. Sylvius z Breisgau (Trettlin) [od 16. 9.]
1660–62: P. Polykarp z Freiburgu (Reisch) [od 22. 7.]
1662–63: P. Theodosius z Českých Budějovic (Daudlebsky) [od 16. 9.]
1663–66: P. Engelbert z Bíliny (Leilenek) [od 5. 8.]
1666–68: P. Hypolit z Českého Krumlova (Mayr) [od 27. 8.]
1668–71: P. Ladislav z Bíliny (Peylen) [od 31. 8.]
1671–73: P. Severin z Čech (xxx) [od 28. 8.]
1673–76: P. Evarist z Českého Krumlova (Hettinger) [od 28. 4.] († ve funkci 13. 7. 1676)
1676–77: P. Nicefor z Kutné Hory (Skalsky de Ruba) [od 24. 4.]
1677–81: P. Sabinus z Českého Krumlova (Kalchreitter) [od 20. 8.]
1681–83: P. Longin z Prahy (Slanensky) [od 20. 2.]
1683–86: P. Jaroslav z Nepomuku (xxx) [od 13. 9.]
1686–88: P. Damascén z Českého Krumlova (xxx) [od 3. 5.]
1688–90: P. Serenus z Prahy (Chmelina) [od 27. 8.]
1690–91: P. Oswald ze Strakonic (xxx) [od 26. 5.]
1691–93: P. Timotej z Čech (Dohalzky) [od 21. 9.]
1693–94: P. Didak z Jihlavy (Rautz) [od 17. 4.]
1694–95: P. Eusebius z Prahy (xxx) [od 20. 8.]
1695–97: P. Emilián z Hraniček (Swoboda) [od 25. 11.]
1697–00: P. Sigisbert z Hranic na M. (Zieh) [od 5. 7.]

1700–02: P. Protasius Heliades [od 26. 11.]
1702–03: P. Honorát Kubik [od 15. 9.] (*Kubík*)
1703–06: P. Jan Evangelista Zeiske [od 15. 9.]
1706–09: P. Elektus Khole [od 27. 8.]
1709–11: P. Sigisbert Zieh [od 6. 9.]
1711–12: P. Elektus Khole [od 8. 5.]
1712–14: P. Adam Powolil [od 9. 9.] (*Povolil*)
1714–17: P. Oto Ortner [od 13. 7.]
1717–20: P. Timotej Walla [od 21. 5.] (*Vala*)
1720–21: P. Štěpán Hagek [od 31. 5.] († ve funkci 23. 2. 1721) (*Hájek*)
1721–23: P. Placid Breüer [od 25. 7.]
1723–26: P. Ildefons Horky [od 11. 6.] (*Horký*)
1726–29: P. Alexandr Huber [od 13. 9.]
1729–31: P. Timotej Walla [od 2. 9.] (*Vala*)
1731–34: P. Nivard Sexstädter [od 31. 8.]
1734–37: P. Elektus Nedoma [od 27. 8.]
1737–38: P. Placid Helczl [od 30. 8.]
1738–41: P. Emilián Wellich [od 29. 8.]

1741–43: P. Václav Pfeffer [od 25. 8.]
1743–44: P. František Siegel [od 6. 9.]
1744–46: P. Primus Diettel [od 28. 8.]
1746–49: P. Jan Petr Wostroczky [od 26. 8.]
1749–50: P. Achác Bayer [od 5. 9.] (*Bajer*)
1750–51: P. Dominik Kettler [od 28. 8.]
1751–54: P. Antonín Grimm [od 3. 9.]
1754–56: P. Kleofáš Bach [od 1. 9.]
1756–58: P. Florencián Francke [od 4. 9.]
1758–62: P. Ondřej Av. Pusch [od 6. 10.] (*Puš*)
1762–65: P. Benno Gedliczka [od 27. 8.] (*Jedlička*)
1765–68: P. Saturnin Dobrohlaw [od 30. 8.] (*Dobrohlav*)
1768–71: P. Angelus Roth [od 16. 9.]
1771–71: P. Antonín Eremita Hexel [od 30. 8.] (po dvou měsících rezignoval na funkci)
1771–74: P. Burchard Kuranda
1774–76: P. Ezechiel Bunck
1776–79: P. Jeroným Moris
1779–80: P. Hermogenes Michel
1780–83: P. Vavřinec Justiniani Stephan

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783– : P. Ubald Kobera

(**NN** kvardiáni neuvedeni)

1808–13: P. Cyril Hoch († ve funkci 8. 2. 1813)
1813–18: P. František z P. Leberle
1818–19: P. Augustin Gröschel († ve funkci 14. 11. 1819)
1819–27: P. Anselm Gerzabek (*Jeřábek*)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–33: P. Anselm Gerzabek (*Jeřábek*)
1833–35: P. Rudolf Mathegczek (*Matějíček*)
1835–42: P. Ondřej Langer
1842–45: P. Adjut Birl
1845–49: P. Rupert Summer
1849–53: P. Jan Nepomuk Uhl
1853–55: P. Milo Lefnar
1855–57: P. Rupert Summer
1857–59: P. Albín Ehrlich
1859–64: P. Siard Sorgenfrey

1864–75: P. Rupert Summer
1875–83: P. Antonín Sallmann
1883–86: P. Angel Krob
1886–11: P. Salesius Weichmann
1911–16: P. Justin Nekula
1916–19: P. Karel Toufar

(**NN** kvardiáni neuvedeni)

1927–39: P. Ignác Kohl
1939–45: P. Tadeáš Walter
1945–46: P. Remigius Elsper (v r. 1946 byl kvardián odsunut do Německa.)
1946–50: P. Ignác Kohl (r. 1952 se sem vrátil jako administrátor, ale bydlel již v soukromém bytě. Působil zde přinejmenším do r. 1956 a pak r. 1959 zemřel ve starobinci na Moravci)

CZ08 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE HORŠOVSKÝ TÝN [12] (Bischofteinitz, Teinicium [Tynhoršovium])

Klášter byl postaven za hradbami. Rozhodnutí o stavbě padlo na provinční kapitule dne 6. 9. 1641. Ale stavba, s ohledem na válečné události, začala až 23. 4. 1650. Základní kámen položil dne 27. 8. 1651 pražský arcibiskup kardinál František kníže z Harrachu za přítomnosti hlavního fundátora, kterým byl majitel panství vrchní prefekt císařského dvora hrabě Adam z Trautmannsdorfu, jenž pak stavbou pověřil svého syna Adama Matyáše. Dne 22. 11. 1652 určil jeho patron klášteru pravidelnou roční almužnu. Hotový klášter s kostelem posvětil výše zmíněný pražský arcibiskup dne 25. 7. 1654. Kostel byl zasvěcen sv. Vítu. Stavba pak ještě pomalu pokračovala a 2. 7. 1659 posvětil pražský arcibiskup boční kapli ke cti Neposkvrněného Početí Panny Marie, a levý boční oltář ke cti sv. Františka Serafínského. Za druhé světové války patřil klášter do Sudet. Po roce 1950 bylo v kostele skladiště a v klášteře jsou od 60. let bytové jednotky. Vlastnicky patřil rodu Trautmannsdorfů. Restituován však nebyl.

1650–52: P. Norbert Moguntinus (1. superior) [od 7. 10.] (xxx)
1652–53: P. Norbert Moguntinus (1. kvardián) [od 31. 5.] (xxx)
1653–55: P. Cyprián Töplensis [od 2. 7.] (xxx)
1655–58: P. Hugo z Breisgau [od 2. 9.] (Lang)
1658–61: P. Hypolit z Českého Krumlova [od 10. 5.] (Mayr)
1661–64: P. Lukáš ze Slezska [od 18. 5.] (Payr)
1664–65: P. Natanael z Čech [od 14. 7.] (xxx)
1665–68: P. Makarius ze Salcburku [od 28. 8.] (Perger)
1668–70: P. Geminián z Reina [od 31. 8.] (Beyser)

1670–73: P. Evarist z Českého Krumlova [od 29. 8.] (Hettinger)
1673–75: P. Bartoloměj z Mostu [od 28. 4.] (xxx)
1675–77: P. Karel z Moravy [od 17. 5.] (xxx)
1677–81: P. Bartoloměj z Mostu [od 20. 8.] (xxx)
1681–83: P. Geminián z Reina [od 20. 2.] (Beyser)
1683–86: P. Chrysant z Tridentu [od 13. 9.] (Calvinus)
1686–88: P. Řehoř z Tachova [od 3. 5.] (xxx)
1688–90: P. Daniel z Kolína [od 27. 8.] (xxx)
1690–91: P. Demetrius z Günzburgu [od 26. 5.] (xxx)
1691–93: P. Prosper z Českého Krumlova [od 21. 9.] (Hainzlman)
1693–94: P. Anicet z Bavorska [od 17. 4.] (Reinhard)
1694–95: P. Nazarius ze Slezska [od 20. 8.] (Franck)
1695–97: P. Florentin z Frisingen [od 25. 11.] (xxx)
1697–98: P. Makarius z Českých Budějovic [od 5. 7.] (xxx)

1698–01: P. Egid Weis [od 26. 9.]
1701–02: P. Štěpán Hagek [od 12. 9.] (*Hájek*)
1702–05: P. Tiburc Richthammer [od 15. 9.]
1705–08: P. Achác (xxx) (z Chomutova) [od 2. 5.]
1708–09: P. Josef Wittaschek [od 11. 5.]
1709–12: P. Probus Bernfus [od 6. 9.]
1712–14: P. Bartoloměj Walter [od 9. 9.]
1714–15: P. Kalist Falkenham [od 13. 7.] († ve funkci 17. 2. 1715)
1715–17: P. Vital Gonopik
1717–18: P. Korbinián Grünnwaldt [od 21. 5.]
1718–21: P. Antonín Zahradka de Eylenfels [od 26. 8.]
1721–23: P. Vital Gonopik [od 25. 7.]
1723–25: P. Petronius Kettner [od 11. 6.]
1725–28: P. Peregrin Heymann [od 1. 6.]
1728–29: P. Nicefor Richter [od 30. 4.] († ve funkci 28. 8. 1729)
1729–32: P. Albanus Braun [od 2. 9.]
1732–34: P. Petr Petterzilka [od 29. 8.]
1734–37: P. Cherubín Adler [od 27. 8.]
1737–40: P. Antonín Maria Lebwohl [od 30. 8.]
1740–43: P. Vít Leiner [od 2. 9.]
1743–46: P. Kasián Winsch [od 6. 9.]
1746–49: P. Ubald Streit [od 26. 8.]
1749–52: P. Rafael Leiner [od 5. 9.]
1752–55: P. Ubald Streit [od 1. 9.]
1755–59: P. Sofoniáš Stantzl [od 29. 8.]

1759–62: P. Lucián Langer [od 11. 5.] († ve funkci 20. 5. 1762)
1762–64: P. Geminián Gareis [od 27. 8.]
1764–65: P. Kajetán Lohr [od 31. 8.]
1765–67: P. Viktor Lippert [od 30. 8.]
1767–68: P. Jiří Antonín Suchomel [od 28. 8.]
1768–71: P. Kvartus Schneider [od 16. 9.]
1771–74: P. Libor Rosmeisl [od 30. 8.]
1774–77: P. Micheáš Kanheiser
1777–80: P. Alipius Slanina
1780–83: P. Hyacint Prosche

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie)

1783–85: P. Petr Regalát Widtmann (20. 9. 1785 pro nemoc rezignoval)
1785–12: P. Severin Vetter
1812–21: P. František Borgiáš Benesch (*Beneš*)
1821–27: P. Jan z Prado Marzy (*Marci*)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–32: P. Jan z Prado Marzy
1832–35: P. Anselm Gerzabek (*Jeřábek*)
1835–36: P. Jakub Grund
1836–38: P. Bernard Ružičžka (*Růžička*)
1838–39: P. Sigfríd Steffan
1839–48: P. Emanuel Chladt
1848–51: P. Vincenc Jüllich
1851–53: P. Jan Nepomuk Uhl
1853–56: P. Karel Formanek
1856–58: P. Jan Nepomuk Uhl
1858–62: P. Longin Fritsch
1862–68: P. Pacifik Werner
1868–70: P. Basil Reindler
1870–72: P. Evžen Brix
1872–75: P. Demetrius Klitzner
1875–81: P. Richard Gross
1881–96: P. Rajmund Patzelt
1896–99: P. Eduard Fica
1899–05: P. Germán Heger
1905–16: P. Karel Toufar
1916–19: P. Eduard Fica

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1926–29: P. Robert Kučera
1929–38: P. František Frank
1938–45: P. Ezechiel Kindermann
1945–50: P. Donát Barták[13]

CZ09 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE SUŠICE [14] (Schüttenhofen, Sutticium)

O stavbě se rozhodlo 6. 9. 1641. Vhodné staveniště ale bylo připraveno až na zásah císaře koncem r. 1643. S ohledem na pokračující válku se však začalo stavět až 17. 9. 1651, když se podařilo shromáždit potřebné prostředky z dávek vinného a pivního tácu. Základní kámen toho dne položil pražský arcibiskup kardinál František kníže z Harrachu za přítomnosti Jana Losy hraběte z Losinthalu, který zde zastupoval císaře. Fundátorem kláštera je císař Ferdinand III. Na jeho přání byl klášterní kostel zasvěcen sv. Felixi z Cantalice. Z poloviny hotový klášter a dokončený kostel posvětil tentýž pražský arcibiskup dne 24. 10. 1655. Zásluhou daru Jindřicha Michala Hyzrleho z Chodů, který roku 1649 věnoval kapucínům milostný obraz Bolestné Matky Boží, se z kostela stalo poutní místo. V r. 1950 byli kapucíni z kláštera vyhnáni. Klášter byl vrácen Řádu zákonem č. 298/90. Kapucíni se sem po částečné rekonstrukci vrátili v létě 1993. Klášter je v majetku Provincie kapucínů v ČR. Kostel je v majetku Biskupství českobudějovického.

1646–49: P. Karel ze Slezska (Oberland) (1. superior, od 16. 7.)
1649–50: P. František M. z Brna (Hazlaer)
1650–53: P. Celestýn z Biliny (Peylen)
1653–56: P. Engelbert z Biliny (Leilenek) (1. kvardián)
1656–58: P. Berthold ze Slezska (Hoffman)
1658–59: P. Martin z Příboru (Geyroar)
1659–61: P. Vojtěch z Kolína (Zeller)
1661–63: P. Pavlín z Třebíče (xxx)
1663–64: P. Theodosius z Českých Budějovic (Daudlebsky – *Doudlebský*)
1664–67: P. Archangel ze Strakonic (Fabritius)
1667–68: P. Theodosius z Českých Budějovic (Daudlebsky)
1668–69: P. Roman z Českého Krumlova (Freyleber)
1669–70: P. Bartoloměj z Mostu (xxx)
1670–73: P. Andronik ze Slezska (Wirschi)
1673–74: P. Longin z Prahy (Slanensky)
1674–77: P. Sabin z Českého Krumlova (Kalchreitter)
1677–78: P. Severin z Chomutova (xxx)
1678–81: P. Chrysogon z Českých Budějovic (xxx)

1681–83: P. Marcián ze Salcburku (xxx)
1683–86: P. Eusebius z Prahy (xxx)
1686–88: P. Jaroslav z Čech Nepomucenus (xxx) († ve funkci 12. 11. 1688)
1688–91: P. Sigisbert z Hranic na M. (Zieh)
1691–93: P. Didak z Jihlavy (Rautz)
1693–95: P. Pavel z Vyškova (Kuttalik – *Kutalík*)
1695–98: P. Vít z Hradce Králové (Wiskoczil – *Vyskočil*)
1698–00: P. Gervasius Trebenicensis (Slapansky – *Solapanský*)

1700–01: P. David Pexa
1701–03: P. Cyprián Giel
1703–06: P. Elektus Khole
1706–08: P. Ildefons Horky (*Horký*)
1708–11: P. Theodor Stängel (*Štengl*)
1711–14: P. Silvestr Wiskoczil (*Vyskočil*)
1714–17: P. Robert König
1717–18: P. Vitalis Gonopik (*Konopík*)
1718–21: P. Jaroslav Slepiczka (od 26. 8.) (*Slepička*)
1721–23: P. Ildefons Horky
1723–26: P. Julián Steiskal (*Stejskal*)
1726–28: P. Bonifác Czralik (*Zralík*)
1728–29: P. Sebastián Kaudelka (*Koudelka*)
1729–32: P. Hilarion Wlassaty (*Vlasatý*)
1732–34: P. Maternus Ertmann
1734–37: P. Petr Petterzilka (*Petrželka*)
1737–40: P. Kalist Vizr
1740–43: P. Jeroným Schnitzenbaumer
1743–46: P. Ubald Streit (*Štrajt*)
1746–47: P. Primus Diettel (od 1. 9.)
1747–50: P. Elzearius Matiegka (*Matějka*) (od 1. 9.)
1750–53: P. Gandolf Stengl (*Štengl*) (od 1. 9.)
1753–56: P. Antonín Eremita Hexel
1756–60: P. Isidor Sekera (od 1. 9.)
1760–62: P. Symforián Czermak († ve funkci 13. 3. 1762) (*Čermák*) (od 1. 11.)
1762–64: P. Pavel Eremita Rakos (*Rákos*) (od 1. 9.)
1764–67: P. Jiří Antonín Suchomel
1767–68: P. Celerinus Pawlovsky (*Pavlovský*) (od 1. 9.)
1768–71: P. Protasius Schwartzbach (od 1. 9.)
1771–73: P. Lukán Purek
1773–75: P. Bonifác Schuster

1775–76: P. Kvartus Schneider
1776–79: P. Anastáz Harnischer
1779–80: P. Venanc Gregoriades
1780–83: P. Eugenián Petzold

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie)

1783–97: P. Fabián Poliwka (*Polívka*)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1806–12: P. Donát Holub
1812–15: P. Revokát Raufeisen
1815–20: P. Floribert Schimon (*Šimon*)
1820–21: P. Maxim Novak (*Novák*)
1821–24: P. Fidel Piskaczek (*Piskáček*)
1824–27: P. Inocenc Holaubek (*Holoubek*)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–42: P. Inocenc Holaubek (*Holoubek*)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1845–48: P. Milo Lefnar
1848–51: P. Emilián Schimeczek (*Šimeček*)
1851–54: P. Marius Kral (*Král*) (od 1. 9.)
1854–57: P. Evžen Brix
1857–60: P. Matouš Mach
1860–62: P. Berard Dwořaczek (*Dvořáček*)
1862–67: P. Alois Gezek (*Ježek*) (od 9. 9.)
1867–68: P. Ignác Suchanek (*Suchánek*) (od 7. 9.)
1868–83: P. Ubald Wogtech (*Vojtěch*) (od 1. 8.)
1883–84: P. Pavlín Klimesch (*Klimeš*) († ve funkci 8. 12. 1884)
1884–86: P. Tiburc Wyskočil (*Vyskočil*)
1886–89: P. Reginald Balzar (*Balcar*) (od 1. 9.)
1889–96: P. Augustin Kubes (*Kubeš*) (od 1. 5.)
1896–99: P. Wolfgang Schmarda (*Šmarda*)
1899–10: P. Gabriel Matějček
1910–11: P. Karel Weinhuber
1911–16: P. Gabriel Matějček
1916–30: P. Richard Randák
1930–33: P. Mansvet Ston
1933–35: P. Vladimír Lakomý
1935–39: P. Pavel Trojek

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1942–45: P. Kasián Válek
1945–47: P. Timotej Kyselý
1947–50: P. Aleš Cihlář

(V letech 1950–1990 byla činnost Řádu násilně potlačena a kláštery konfiskovány státem. V této době tedy neexistují žádní kvardiáni.)

1990–03: *(klášter dočasně neobsazen z důvodu rekonstrukce)*
1993–01: kvardiánem P. Norbert Harant (od 2. 8.) († ve funkci 1. 11. 2001)
2001–04: *(klášter po smrti P. Norberta opět neobsazen, P. Bonfil se přestěhoval do Prahy)*
2004–06: P. Lev Eliáš – pouze ve funkci rektora kostela (od 1. 7.)

CZ10 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE CHRUDIM [15] (Chrudim, Chrudimium)

Klášter byl postaven za hradbami. Pozemky pro klášter darovala již 14. 3. 1642 a následně pak 23. 12. 1654 císařovna Eleonora, ale pro válečné události a kvůli sporu s augustiniány, kteří rovněž chtěli v Chrudimi stavět klášter, se zahájení stavby protáhlo až do r. 1656. Klášter a kostel, dokončené na jiném místě než bylo původně zamýšleno, posvětil dne 25. 7. 1665 první královéhradecký biskup Matěj Ferdinand Sobek z Bílenberku. Součástí kláštera byla i Loretánská kaple. Kostel je zasvěcen sv. Josefu. Jako výroční datum posvícení byla stanovena neděle po svátku sv. Bartoloměje. Fundátorem je kutnohorský purkmistr a konšel Jiří Wikročzil z Dalmberka. Dne 10. 5. 1947 došlo na žádost kapucínů ke zrušení kláštera dekretem Kongregace pro řeholníky N. 4009/47. Ještě r. 1948 zde byl jeden kněz kapucín a pak byl klášter dán k dispozici Řádu verbistů, kteří se v té době začali šířit ze Slovenska do českých zemí. K faktickému příchodu verbistů ale zřejmě nedošlo. Během doby po roce 1950 klášter zanikl. Nyní je objekt ve vlastnictví města Chrudimi. Kostel je veřejnosti nepřístupný.

1655–60: P. Pavel Palatinus (1. superior) [od 2. 7.] (xxx) († 30. 11. 1660)
1660–61: P. Emilián z Prahy (1. kvardián) [od 22. 7.] (Wierth)
1661–62: P. Theodosius z Českých Budějovic [od 18. 5.] (Daudlebsky)
1662–65: P. Celestýn z Bíliny [od 16. 9.] (Peylen)
1665–66: P. Hypolit z Českého Krumlova [od 28. 8.] (Mayr)
1666–67: P. Natanael z Čech [od 27. 8.] (xxx)
1667–68: P. Archangel ze Strakonic [od 15. 8.] (Fabritius)
1668–71: P. Karel z Moravy [od 31. 8.] (xxx)
1671–72: P. Lambert ze Slezska [od 28. 8.] (Lattl)
1672–73: P. Bertold ze Slezska [od 11. 8.] (Hoffman)

1673–74: P. Elzearius ze Slezska [od 28. 4.] (Oppitz)
1674–76: P. Dominik ze Slezska [od 24. 8.] (Linke)
1676–79: P. Demetrius z Günzburgu [od 24. 4.] (xxx)
1679–82: P. Damascén z Českého Krumlova (xxx)
1682–84: P. Florin ze Štýrska [od 17. 9.] (xxx)
1684–87: P. Auxenc Störtzingensis [od 1. 9.] (Scheiber)
1687–90: P. Geminián z Reina [od 18. 4.] († ve funkci 14. 1. 1690) (Beyser)
1690–93: P. Eusebius z Prahy (xxx)
1693–94: P. Patricius ze Žatce [od 17. 4.] (xxx)
1694–95: P. Serafín ze Sušice [od 20. 8.] (Ludwigkowsky)
1695–97: P. Herkulán ze Salcburku [od 25. 11.] (xxx)
1697–00: P. Ferdinand z Prahy [od 5. 7.] (Buzler)

1700–02: P. Archangel Pohl [od 26. 11.]
1702–03: P. Štěpán Hagek [od 15. 9.] (*Hájek*)
1703–05: P. Archangel Pohl [od 15. 9.]
1705–08: P. Adam Powolil [od 2. 5.] (*Povolil*)
1708–11: P. Serafín Ludwigkowsky [od 11. 5.] (*Ludvíkovský*)
1711–14: P. Oto Ortner [od 8. 5.]
1714–17: P. Štěpán Hagek [od 13. 7.] (*Hájek*)
1717–18: P. Adam Powolil [od 21. 5.] (*Povolil*)
1718–21: P. Krescenc Wittina [od 26. 8.]
1721–23: P. Jakobon Mayer [od 25. 7.] († 9. 9. 1723)
1723–26: P. Jaroslav Slepiczka [od 11. 6.] (*Slepička*)
1726–29: P. Protasius Skopetz [od 13. 9.] (*Skopec*)
1729–31: P. Ignác Fischer [od 2. 9.]
1731–34: P. Knut Hanausek [od 31. 8.]
1734–37: P. Nivard Sexstädter [od 27. 8.]
1737–39: P. Justin Riedl [od 30. 8.] († ve funkci 6. 5. 1739)
1739–41: P. Baltazar Strzechowsky (*Střechovský*)
1741–43: P. Achác Bayer [od 25. 8.]
1743–46: P. Rufín Matjeika [od 6. 9.] (*Matějka*)
1746–49: P. Fabián Machaczek [od 26. 8.] (*Macháček*)
1749–52: P. Primus Diettel [od 5. 9.]
1752–52: P. Matouš Schimanek [od 1. 9.] († ve funkci 14. 12. 1752) (*Šimánek*)
1752–55: P. Filibert Mikota
1755–57: P. Ubald Streit [od 29. 8.]
1757–60: P. Jan Petr Wostroczky [od 26. 8.]
1760–63: P. Damián Wendelin [od 26. 9.] (*Vendelín*)
1763–66: P. Filibert Mikota [od 9. 9.]

1766–68: P. Angelus Roth [od 22. 8.]
1768–71: P. Jaroslav Swoboda [od 16. 9.] (*Svoboda*)
1771–73: P. Jiří Antonín Suchomel [od 30. 8.]
1773–76: P. Jaroslav Swoboda (*Svoboda*)
1776–79: P. Ezechiel Bunck
1779–80: P. Jeroným Moris
1780–83: P. Vendelín Slach de Hrziwitz

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–85: P. Sulpicius Charius († 8. 5. 1789)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1806–09: P. František Borgiáš Benesch (*Beneš*)
1809–18: P. Abrahám Pokorny (*Pokorný*)
1818–24: P. Josef z Leon. Damm
1824–27: P. Jeroným Czižek (*Čížek*)
1827–27: P. Alipius Caspar (od 1. 1.) (*Kašpar*)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–28: P. Alipius Caspar (*Kašpar*)
1828–30: P. Jan Ev. Zaufal (*Coufal*)
1830–36: P. Bernard Ružiczka (*Růžička*)
1836–38: P. Jakub Grund
1838–39: P. Maxmilián Haberhauer
1839–48: P. Natanael Schitra
1848–56: P. Severin Kaukol (*Koukol*)
1856–64: P. Damascén Matschinek
1864–68: P. Matouš Mach
1868–75: P. Severin Kaukol (*Koukol*)
1875–78: P. Reginald Balcar
1878–81: P. Probus Schebek (*Šebek*)
1881–84: P. Germán Heger
1884–89: P. Roman Cihlař
1889–99: P. Nepomuk Rubringer
1899–02: P. Robert Kučera
1902–35: P. Matěj Schreiber
1935–38: P. Linus Mann

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1945–48: P. Vladimír Lakomý
1948–50: P. Mořic Ludva (již jen jako duchovní správce kostela)

CZ11 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE SOKOLOV [16]
(Falknov nad Ohří; Falkenau a. d. Eger, Falkenavia)

Rozhodnutí o stavbě padlo r. 1662 a již téhož roku přišli do Sokolova první kapucíni, obhlédnout pozemky. Biskupství udělilo souhlas ke stavbě 27. 8. 1663 a císař 15. 9. 1663. Hned nato neprodleně začala stavba. Od r. 1664 působil již v tehdejším Falknově nastálo jeden kapucín bydlící v soukromém domě. Stavba je replikou kláštera v Horšovském Týně. Klášter byl stavěn v letech 1664–65. V roce 1666 již zde byl kanonický počet řeholníků. Kostel a klášter posvětil dne 13. 6. 1667 pražský arcibiskup kardinál František kníže z Harrachu za přítomnosti prvního litoměřického biskupa Maxmiliána Rudolfa barona ze Schleinitz. Kostel je zasvěcen sv. Antonínovi Paduánskému. Fundátorem je nejvyšší kancléř Království Českého Jan Hartwig hrabě z Nostic. Za 2. světové války patřil klášter do Sudetského komisariátu. Po roce 1950 klášter dlouho chátral a pak se ocitl ve správě města Sokolova. Kostel je nyní veřejnosti je nepřístupný, město uvažuje o jeho rekonstrukci pro kulturní účely.

1664–65: P. Oto z Lince (1. superior) [od 14. 7.] (Gruebmiller)
1665–66: P. Bernard ze Strážnice [od 28. 8.] (Münsch)
1666–68: P. Oto z Lince (1. kvardián) [od 27. 8.] (Gruebmiller)
1668–70: P. Sylverius Hannoviensis [od 31. 8.] (Mercator)
1670–73: P. Demetrius z Günzburgu [od 29. 8.] (xxx)
1673–76: P. Bernardin z Würzburgu [od 28. 4.] (xxx)
1676–77: P. Roman z Českého Krumlova [od 24. 4.] (Freyleber)
1677–79: P. Prosper z Českého Krumlova [od 20. 8.] (Hainzlman)
1679–82: P. Valerián z Českého Krumlova (Nuzka)
1682–83: P. Dominik ze Slezska [od 17. 9.] (Linke)
1683–86: P. Marcián ze Salcburku [od 13. 9.] (xxx)
1686–88: P. Chrysant z Tridentu [od 3. 5.] (Calvinus)
1688–91: P. Akursius ze Salcburku [od 27. 8.] (Schleindl)
1691–93: P. Rufín ze Znojma [od 21. 9.] (Thüringer)
1693–94: P. Augustin z Lužice [od 17. 4.] (xxx)
1694–94: P. Ondřej z Brna (xxx) († ve službě dne 15. 12. 1694)
1694–95: P. Vilém z Bíliny [od 20. 8.] (xxx)
1695–97: P. Zachariáš z Ústí [od 25. 11.] (Scherer)
1697–00: P. Herkulán ze Salcburku [od 5. 7.] (xxx)

1700–01: P. Kryštof Lehmann [od 26. 11.]
1701–02: P. Nikasius (xxx) (z Nisy) [od 12. 9.] († ve funkci 2. 12. 1702)
1703–03: P. Erasmus Peth [od 10. 2.]
1703–06: P. Ezechiel Köhler [od 15. 9.]

1706–08: P. Egid Weis [od 27. 8.]
1708–11: P. Ildefons Horky [od 11. 5.] (*Horký*)
1711–14: P. Antonín Zahradka de Eylenfels [od 8. 5.] (*Zahrádka*)
1714–17: P. Romedius Beer [od 13. 7.]
1717–18: P. Ezechiel Köhler [od 21. 5.]
1718–20: P. Nikodém Jerschel [od 26. 8.]
1720–23: P. Martinián Latzl [od 31. 5.]
1723–25: P. Poncián Pollner [od 11. 6.]
1725–26: P. Metoděj Heindler [od 1. 6.]
1726–29: P. Michael Becher [od 13. 9.]
1729–31: P. Jeremiáš Netter [od 2. 9.]
1731–34: P. Adeodat Reitenberger [od 31. 8.]
1734–37: P. Rudolf Schröther [od 27. 8.]
1737–38: P. Achác Bayer [od 30. 8.]
1738–40: P. Tadeáš Gürlich [od 29. 8.]
1740–43: P. Kasián Winsch [od 2. 9.]
1743–46: P. Felicissimus Hosper [od 6. 9.]
1746–47: P. Firminián Beer [od 26. 8.]
1747–49: P. Theopist Schauer [od 1. 9.]
1749–52: P. Kasián Winsch [od 5. 9.]
1752–55: P. Liberius Zimmer [od 1. 9.]
1755–59: P. Zeno John [od 29. 8.]
1759–62: P. Sofoniáš Stantzl [od 11. 5.]
1762–65: P. Liberius Zimmer [od 27. 8.]
1765–67: P. Vilém Tribauer [od 30. 8.]
1767–70: P. Agapit Kayroli [od 28. 8.]
1770–73: P. Isaurus Richter [od 31. 8.]
1773–76: P. Dagobert Rösler
1776–77: P. Bartoloměj Smrz
1777–78: P. Hermogenes Michel
1778–81: P. Verekund Peter
1781–83: P. Donacián Brzezina (*Březina*)

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie)

1783–84: P. Donacián Brzezina (*Březina*)
1784–87: P. Servilius Rosenmayer
1787–91: P. Jakub Franz

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1808–11: P. Magnetik Gröss († ve funkci 6. 9. 1811)
1811–15: P. Thyrsus Laufgen

1815–21: P. Jan z Prado Marzy (*Marci*)
1821–24: P. Jordán Estler
1824–27: P. Alois Kugler
1827–27: P. Martinián Bernt (od 1. 1.)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–28: P. Martinián Bernt
1828–32: P. Jakub Grund
1832–33: P. Gabriel Portsch
1833–35: P. Ondřej Langer
1835–39: P. Anselm Sochor
1839–45: P. Egid Wolf
1845–48: P. Aurel Hauswirth
1848–53: P. Basil Reindler
1853–65: P. Gustav Bernfuss
1865–75: P. Antonín Salmann
1875–78: P. Gustav Bernfuss
1878–83: P. Kalasán Kumpf († ve funkci 20. 1. 1883)
1883–86: P. Lukáš Mlady (*Mladý*)
1886–87: P. Alois Gezek (*Ježek*)
1887–96: P. Gustav Bernfuss
1896–05: P. Roman Cihlař (*Cihlář*)
1905–29: P. Heřman Klement
1929–35: P. Maxmilián Hilbert
1935–38: P. Heřman Klement

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1945–46: P. Alfons Maria Franz (odsunut do Německa)
1946–50: P. Ondřej Frgal

CZ12 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE KOLÍN [17]
(Kolin, Colonia super Albim [Neo Colinium])

Fundátorkou kláštera je Eleonora hraběnka Marie z Nostic, roz. Popelová z Lobkowicz, která přispěla částkou 7 500 florénů. Jen pozemek musel zakoupit sám Řád. Dalších nejmenovaní dobrodinci přispěli na stavbu ještě 18 100 florénů. První kapucíni se usídlili v Sokolově r. 1661 v domě měšťana Petra Pokorného. Základní kámen ke stavbě byl však položen až v r. 1666. Hotový klášter posvětil první královéhradecký biskup Matouš Ferdinand Sobek z Bílenberka dne 27. 6. 1671. Kostel posvětil tentýž biskup ke cti Nejsvětější Trojice dne 28. 6. 1671. V letech 1739–41 prošel klášter rozsáhlou přestavbou. Dále

24. 7. 1796 objekt vyhořel a musel projít provizorní dostavbou, neboť se z kláštera a kostela zachovaly jen obvodové zdi. Důkladnější opravy se klášter dočkal až v letech 1908–13 za přispění beuronských benediktinů z Emauz v Praze. Proto jsou na kostele patrné prvky beuronského stylu. Po roce 1950 byl klášter v užívání města a stal se z něj internát. K vlastnickému převodu v pozemkových knihách však nedošlo. Kapucíni proto i bez nutnosti restituce znovu převzali objekty 30. 6. 1991. Kostel po r. 1950 přešel do majetku arciděkanství kolínského. Provincii kapucínů v ČR byl klášter vrácen darovací smlouvou z 8. 9. 1995. Od dubna 1999 je klášter i s kostelem na 20 let pronajat Tovaryšstvu Ježíšovu, které zde má svůj kanonický noviciát.

1662–64: P. Vojtěch z Čech (1. superior) [od 16. 9.] (xxx)
1664–68: P. Ladislav z Biliny [od 14. 7.] (Peylen)
1668–71: P. Bruno z Českých Budějovic [od 31. 8.] (Hirsch)
1671–74: P. Bruno z Českých Budějovic (1. kvardián) [od 28. 8.]
1674–76: P. Chrysogon z Českých Budějovic [od 24. 8.] (xxx)
1676–79: P. Celestýn z Biliny [od 24. 4.] (Peylen)
1679–81: P. Jakobon z Vyškova († ve funkci 2. 8. 1680) (xxx)
1681–82: P. Dominik ze Slezska (Linke)
1682–83: P. Sabinus z Českého Krumlova [od 17. 9.] (Kalchreitter)
1683–86: P. Longin z Prahy [od 13. 9.] (Slanensky)
1686–87: P. Sebastián ze Slezska [od 3. 5.] (xxx)
1687–90: P. Oswald ze Strakonic [od 18. 4.] (xxx)
1690–93: P. Justin z Chotěšova [od 26. 5.] (xxx)
1693–94: P. Sigisbert z Moravy [od 17. 4.] (Zieh)
1694–97: P. Konrád z Kolína [od 20. 8.] (Kintzl)
1697–98: P. Serafín ze Sušice [od 5. 7.] (Ludwigkowsky)
1698–01: P. Štěpán Hagek [od 26. 9.]
1701–03: P. Aurelián Pusch [od 12. 9.]
1703–05: P. Mořic Staviek [od 15. 9.]
1705–08: P. Štěpán Hagek [od 2. 5.]
1708–11: P. Maxmilián Bayer [od 11. 5.]
1711–14: P. Cyprián Giel [od 8. 5.]
1714–15: P. Hubert Dubensky [od 13. 7.]
1715–17: P. Vít Wiskoczil [od 13. 9.]
1717–18: P. Jaroslav Slepiczka [od 21. 5.]
1718–21: P. Vilém Grün [od 26. 8.]
1721–25: P. Sylverius Demel [od 25. 7.]
1725–28: P. Theodorik Wexl [od 1. 6.]
1728–29: P. Jaroslav Slepiczka [od 30. 4.]
1729–32: P. Justin Riedl [od 2. 9.]

1732–34: P. Hilarion Wlassaty [od 29. 8.]
1734–37: P. Justin Riedl [od27. 8.]
1737–39: P. Arsenius Pelikan [od 30. 8.]
1739–42: P. Richard Zeisel [od 28. 8.]
1742–45: P. Matouš Schimanek [od 12. 10.]
1745–48: P. Haštal Bartholomjei [od 27. 8.]
1748–51: P. Šimon Reider [od 28. 8.]
1751–52: P. Ubald Streit [od 3. 9.]
1752–55: P. Kalist Vizr [od 1. 9.]
1755–59: P. Tomáš Akv. Kos [od 29. 8.]
1759–60: P. Damián Wendelin [od 11. 5.]
1760–63: P. Filibert Mikota [od 26. 9.]
1763–65: P. Kancius Kilinger [od 9. 9.]
1765–68: P. Jaroslav Swoboda [od 30. 8.]
1768–70: P. Pantaleon Zebra [od 16. 9.]
1770–71: P. Celerin Pavlowsky [od 31. 8.]
1771–74: P. Bonifác Schuster [od 30. 8.]
1774–77: P. Venanc Gregoriades
1777–80: P. Vendelín Slach de Hrziwitz
1780–83: P. Gerard Kokesch

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–91: P. Gerard Kokesch
1791–94: P. Lucius Thurinsky
1794–08: P. Gerard Kokesch
1808–18: P. Ignác z L. Drewes
1818–27: P. Bertold Zebra

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–29: P. Vavřinec Hladík
1829–49: P. Josef Solill
1849–53: P. Evžen Brix
1853–56: P. František Janiek
1856–58: P. Auxencius Kociwera
1858–63: P. Natanael Schitra
1863–64: P. František Janiek
1864–68: P. Ignác Suchanek
1868–89: P. Maxmilián Haberhauer
1889–90: P. Roman Cihlař
1890–97: P. Celestýn Moc
1897–11: P. Augustin Kubes

1911–37: P. Milo Lahůlek (od 11. 7.)
1937–43: P. Lambert Studénka (od 6. 2.)
1943–48: P. Cyril Navrátil
1948–50: P. Kasián Válek

(28. 4. 1950 byl klášter násilně zabrán státní mocí a po r. 1990 již komunita nebyla obnovena. Kapucíni převzali klášter 8. 9. 1995. 27. 4. 1999 byl klášter i s kostelem na 20 let pronajat Tovaryšstvu Ježíšovu, které zde má svůj kanonický noviciát.)

CZ13 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE FULNEK [18]
(Fulnek, Fulneca [Fulnecium])

V okolí Fulneku působili kapucíni již v letech 1622 a 1624, kdy sem jako kazatelé docházeli z olomouckého kláštera. Teprve r. 1674 přislíbil předseda apelačního soudu Jan František hrabě z Vrbna poskytnout obnos potřebný ke stavbě. Stavba byla zahájena dne 11. 10. 1674 na panském pozemku. Během stavby bydleli bratři v domě jistého rodu Grisensturmů a bohoslužby sloužili v kapli sv. Rocha. S ohledem na požár dne 3. 9. 1676, který poškodil i novostavbu, museli bratři 24. 10. 1676 postoupit dům, ve kterém bydleli jeho dědicům a přestěhovat se do rozestavěného kláštera. Dne 3. 10. 1677 byla nejsvětější svátost přenesena z kaple sv. Rocha do chóru budoucího kostela a začaly se zde konat bohoslužby. Kostel a klášter byl vzhledem ke smrti fundátora dokončen a posvěcen až 29. 7. 1683 poté, co jeho světitel pomocný biskup olomoucký Jan Josef hrabě Breuner provedl slavnostní položení základního kamene pod oltář sv. Andělů strážných. Kostel je zasvěcen sv. Josefu Pěstounovi Páně. Ke klášteru patřila i Loretánská kaple v těsném sousedství klášterního kostela, kterou tentýž biskup posvětil dne 30. 7. 1683. Dne 28. 8. 1694 klášter opět vyhořel a musel být znovu vystavěn. V roce 1950 byl klášter násilně zrušen státem a když se v r. 1969 kapucíni opět vrátili do Fulneku, klášter byl již neobyvatelný a bratři působili při bývalém augustiniánském klášteře ve Fulneku. Nyní je původní kapucínský klášter ve vlastnictví města Fulneku, je státem chráněnou památkou a město provádí jeho rekonstrukci.

1668–69: P. Ignác ze Štýrska (Brem) (1. superior) [od 31. 8.]
1669–70: P. Hermenegild z Pasova (Hojer) [od 14. 9.]
1670–71: P. Agapit z Českého Krumlova (Therwald) [od 29. 8.]
1671–72: P. Alois Gaudingensis (Samer) [od 28. 8.] († ve funkci 17. 1. 1672)
1672–73: P. Jan Baptista ze Štýrska (Wetzel)
1673–74: P. Roman z Českého Krumlova (Freyleber) [od 28. 4.]
1674–79: P. Elzearius z Riedenu (Schmidleithner) [od 24. 8.]

1679–82: P. Linus z Bavorska (xxx)
1682–83: P. Anicet z Bavorska (Reinhard) (1. kvardián) [od 17. 9.]
1683–86: P. Sebastián ze Slezska (xxx) [od 13. 9.]
1686–87: P. Krescencián z Chomutova (xxx) [od 3. 5.]
1687–90: P. Bernardin z Würzburgu [(xxx) od 18. 4.]
1690–93: P. Klaudián z Brna (Monspart) [od 26. 5.]
1693–95: P. Juniper ze Špýru (xxx) (kvardián) [17. 4.]
1695–97: P. Juniper ze Špýru (xxx) (superior – po vyhoření kláštera)
1697–98: P. Didak z Jihlavy (Rautz) (superior) [od 5. 7.]
1698–00: P. Aleš z Chomutova (xxx) (superior) [od 26. 9.]

1700–01: P. Erasmus Peth (kvardián) [26. 11.]
1701–02: P. Inocenc Pernfuss [od 12. 9.]
1702–05: P. Fulgenc (xxx) (z Jihlavy) [od 15. 9.]
1705–08: P. Hyacint Holtzhacker [2. 5.]
1708–10: P. Joachim Wilschke [od 11. 5.] († ve funkci 2. 10. 1710)
1710–12: P. Justinián Spittanus
1712–15: P. Pavlín Hahn [od 9. 9.]
1715–18: P. Metoděj Heindler [od 13. 9.]
1718–19: P. Jan Kapistrán Radkowsky [od 26. 8.] († ve funkci 4. 8. 1719)
1719–21: P. Ernbert Kuntze [od 25. 8.]
1721–23: P. Kristián Abisch [od 25. 7.]
1723–26: P. Edmund Reimer [od 11. 6.]
1726–29: P. Reginald Schwingler [od 13. 9.]
1729–32: P. Adrián Grosputz [od 2. 9.]
1732–34: P. Klétus Kresta [od 29. 8.]
1734–37: P. Libor Winkelhofer [od 27. 8.]
1737–40: P. Blažej Diettner [od 30. 8.]
1740–43: P. Gerinus Stanner [od 2. 9.]
1743–44: P. Vít Leiner [od 6. 9.]
1744–47: P. Telesfor Schneider [od 28. 8.]
1747–50: P. Robert Urban [od 1. 9.]
1750–51: P. Rogát Plech [od 28. 8.]
1751–57: P. Albert Weis [od 3. 9.]
1757–60: P. Libertin Siegl [od 26. 8.]
1760–61: P. Simplicián Siruczek [od 26. 9.]
1761–64: P. Theopist Schauer [od 27. 9.]
1764–67: P. Abdon Hauer [od 31. 8.]
1767–68: P. Edmund Esinger [od 28. 8.]
1768–71: P. Libor Rosmeisl [od 16. 9.]

1771–74: P. Alfons Kopfinger [od 30. 8.]
1774–76: P. Anastáz Harnischer
1776–77: P. Kvartus Schneider
1777–79: P. Marcián Hofmann
1779–82: P. Archangel Auftifer
1782–83: P. Abdon Hauer

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí Moravské provincie.)

1783–86: P. Abdon Hauer

(**NN**: kvardiáni neuvedeni – v letech 1784–1827 si je volila sama komunita)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–33: P. Jan z Boha Weber
1833–36: P. Tomáš Boschowsky (*Bošovský*)
1836–42: P. Lukáš Ficht
1842–48: P. Emanuel Jurzena (*Juřena*)
1848–53: P. Wolfgang Koehler (*Köhler*)
1853–54: P. Arnošt Gockert
1854–56: P. Felicián Bayer (*Bajer*)
1856–62: P. Chrysant Himmel
1862–64: P. Adjut Birl
1864–71: P. Emil Mittelbach
1871–86: P. Albín Ehrlich
1886–88: P. Tiburc Wyskočil (*Vyskočil*)
1888–90: P. Eusebius Würfel
1890–96: P. Petr Achterling
1896–99: P. Ildefons Komárek
1899–02: P. Wolfgang Schmarda (*Šmarda*)
1902–05: P. Pavlín Krkoška
1905–16: P. Ildefons Komárek
1916–19: P. Justin Nekula

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1927–30: P. Linus Mann
1930–35: P. Pavlín Krkoška
1935–38: P. Tadeáš Walter
1938–39: P. Kalist Birke
1939–46: P. Wolfram Prohaska (*Procházka*) (v r. 1946 odsunut do Německa)
1946–50: P. Agathangel Sovadina

(V roce 1950 byl klášter násilně zrušen státem a když se v r. 1969 kapucíni opět vrátili do Fulneku, klášter byl již zcela neobyvatelný a kapucíni proto působili při bývalém augustiniánském klášteře ve Fulneku. Původní klášter je nyní ve vlastnictví města Fulneku.)

(Po Pražském jaru 1968 byla v letech 1969–70 při augustiniánské faře krátce obnovena řeholní komunita pod vedením P. Dr. Hypolita Segeti. Opětovné zhoršení politického klimatu si však v r. 1970 vynutilo její rozpuštění.)

1969–84: P. Dr. Hypolit Segeťa († ve funkci 11. 8. 1984)

1984–95: P. Jan Ev. Vícha (od r. 1974 byl současně provinciálem)

1995–99: P. Jiljí Friedl (od 1. 1.)

(Na zasedání provinčního definitoria dne 4. 11. 1998 bylo rozhodnuto, že kapucíni z personálních důvodů ukončí svou přítomnost ve Fulneku ke dni 30. 6. 1999. Městská fara byla předána do správy Diecéze ostravsko-opavské.)

CZ14 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE OPOČNO [19]
(Opotschno – Opoczna)

Papežské povolení ke stavbě bylo uděleno 7. 3. 1674, biskupské dne 10. 4. 1674 a císařské dne 16. 6. 1674. Se stavbou se začalo 11. 6. 1674. Základní kámen ke stavbě položil dne 30. 7. 1674 za přítomnosti fundátorů královéhradecký biskup Jan František baron z Talmberku. Bratři byli do hotového kláštera uvedeni dne 23. 5. 1677. Klášter s kostelem posvětil dne 14. 8. 1678 tentýž královéhradecký biskup. Fundátory byl Ludvík hrabě Colloredo z Walsee a jeho manželka Marie Zuzana Eleonora roz. z Zinzendorfu. Dne 1. 5. 1733 klášter i s kostelem vyhořel a o tři roky později musel být znovu vystavěn péčí jeho patrona hraběte Rudolfa Colloreda a kněžny Marie Antonie z Montecuculi roz. z Colloredo a z peněz mnoha dalších dobrodinců. Po vyhnání kapucínů v roce 1950 sídlily v klášteře různé sociální ústavy. Dnes klášter patří městu, kostel patří Diecézi královéhradecké.

1674–74: P. Elzearius ze Slezska (architekt) (Oppitz)
1674–77: P. Bruno z Českých Budějovic (1. superior) [od 24. 8.] (Hirsch)
1677–81: P. Silvestr z Bíliny (1. kvardián) [od 20. 8.] (Hajeck)
1681–83: P. Damián z Vídně [od 20. 2.] (xxx)
1683–86: P. Sabinus z Českého Krumlova [od 13. 9.] (Kalchreitter)
1686–87: P. Sigisbert z Moravy [od 3. 5.] (Zieh)
1687–90: P. Marcián ze Salcburku [od 18. 4.] (xxx)
1690–91: P. Aleš z Chomutova [od 26. 5.] (xxx)

1691–94: P. Akursius ze Salcburku [od 21. 9.] (Schleindl)
1694–95: P. Řehoř z Tachova [od 20. 8.] († ve funkci 21. 3. 1695) (xxx)
1695–97: P. Protasius z Litoměřic [od 25. 11.] (Heliades)
1697–97: P. Akursius ze Salcburku [od 5. 7.] († ve funkci 17. 10. 1697) (Schleindl)
1698–00: P. David z Třebíče (Pexa)

1700–01: P. Inocenc Pernfus [od 26. 11.]
1701–03: P. Serenus Chmelina? [od 12. 9.]
1703–06: P. Florenc Schmidt [od 15. 9.]
1706–09: P. Didak Rautz [od 27. 8.]
1709–12: P. Florentin (xxx) (z Frisingen) [od 6. 9.]
1712–14: P. Ildefons Horky [od 9. 9.]
1714–17: P. Adam Powolil [od 13. 7.]
1717–20: P. Edmund Reimer [od 21. 5.]
1720–23: P. Filip Schönwitz [od 31. 5.]
1723–24: P. Adam Powolil [od 11. 6.] († ve funkci 27. 12. 1724)
1725–26: P. Nicefor Richter
1726–28: P. Sebastián Kaudelka [od 13. 9.]
1728–29: P. Justin Riedl [od 30. 4.]
1729–31: P. Filip Schönwitz [od 2. 9.]
1731–33: P. Ignác Fischer [od 31. 8.]

(Dne 1. 5. 1732 klášter zcela vyhořel)

1733–36: P. Jakub Meltzer (superior) [od 21. 8.]
1736–38: P. Jakub Meltzer (kvardián) [od 1. 6.]
1738–41: P. Severus Palliari [od 29. 8.]
1741–42: P. Emilián Wellich [od 25. 8.] († ve funkci 20. 5. 1742)
1742–45: P. Mansuet Liebscher
1745–46: P. František Siegel [od 27. 8.]
1746–49: P. Remigius Zimmer [od 26. 8.]
1749–50: P. Fabián Machaczek [od 5. 9.]
1750–52: P. Mansvet Liebscher [od 28. 8.]
1752–55: P. Florenc Schicht [od 1. 9.]
1755–58: P. Osvald Betula [od 29. 8.] († ve funkci 12. 4. 1758)
1758–58: P. Gandolf Stengl (prozatímní superior a vikář)
1758–59: P. Remigius Zimmer (od 22. 10.) († ve funkci 15. 9. 1759)
1759–63: P. Kancius Kilinger
1763–65: P. Damián Wendelin [od 9. 9.]
1765–66: P. Benno Gedliczka [od 30. 8.] († ve funkci 6. 9. 1766)

1766–66: P. Faustin Walko (prozatímní superior a vikář)
1766–68: P. Damián Wendelin [od 17. 10.] († ve funkci 16. 3. 1768)
1768–68: P. Faustin Walko (prozatímní superior a vikář)
1768–71: P. Saturnin Dobrohlaw [od 3. 10.]
1771–73: P. Protasius Schwartzbach [od 30. 8.] († ve funkci 3. 9. 1773)
1773–74: P. Pantaleon Zebra
1774–77: P. Deikola Šimana
1777–79: P. Venanc Gregoriades
1779–80: P. Ezechiel Bunck
1780–83: P. Zosymus Niemetz

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–96: P. Venanc Gregoriades († ve funkci 18. 3. 1796)
1796–99: P. Amián Quästl (od 7. 4.)
1799–03: P. Brikcius Sasawsky
1803–06: P. Amián Quästl
1806–12: P. Bertold Zebra
1812–13: P. Floribert Schimon (1813 rezignoval)
1813–18: P. Benignus Fridrich († ve funkci 13. 1. 1818)
1818–24: P. Nereus Suchy
1824–27: P. Ludvík Ninger

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–29: P. Ludvík Ninger (do 6. 8. 1829)
1830–36: P. Jan Zaufal
1836–36: P. Lukáš Ficht (administrátor kvardianátu) (od 30. 4. do 20. 10.)
1836–37: P. Osvald Grammel (vikář a administrátor kvardianátu) (do 1. 2.)
1837–42: P. Mořic Schrutka (do 4. 8.)
1842–48: P. Matouš Mach
1848–51: P. František Janiek
1851–54: P. Daniel Pokorný (do 28. 1.)
1854–58: P. Natanael Schitra (nejprve administrátor kvardianátu a pak i kvardián) (do 10. 9.)
1858–59: P. Auxenc Kociwera (do 2. 10.)
1859–63: P. Matouš Mach (do 25. 10.)
1863–72: P. František Janiek (do 1. 9.)
1872–77: P. Albert Chlumecky (do 17. 9.)
1877–85: P. Roman Cihlař
1885–93: P. Germán Heger (do 3. 9.)
1893–94: P. Řehoř Kott (administrátor) (do 8. 8.)
1894–00: P. Řehoř Kott (kvardián) (do září)

1900–13: P. Richard Randák
1913–16: P. Linus Mann
1916–16: P. Sarkandr Dostál (do 9. 11.)
1916–17: P. Mořic Ludva (administrátor kvardianátu) (do 1. 12.)
1917–19: P. Mořic Ludva (kvardián)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1926–29: P. Mořic Ludva
1929–35: P. Klement Hudec
1935–38: P. Petr Kulísek
1938–42: P. Vladimír Lakomý ?
1942–45: P. Jan Nep. Bubeník
1945–47: P. Lev Trojek
1947–50: P. Vladimír Lakomý (zůstal při kostele i po zabrání kláštera, který do r. 1952 sloužil jako charitní domov pro přestárlé řeholníky; zemřel však v r. 1965 v internaci v Broumově!)

CZ15 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE ŽATEC [20]
(Saaz, Zatecium [Ziattecium])

První kapucíni přišli do Žatce v srpnu 1675 na základě žádosti části obyvatel města. Přijetí bratří však nebylo příliš srdečné, protože část obyvatelstva byla nakloněna františkánům a někteří nestáli o žádný klášter. Za pomoci vlivného konšela Kristiána Ferdinanda Ungera a jiných příznivců se však dílo podařilo. Z počátku působili kapucíni v provizorním obydlí u kostelíka sv. Jakuba. Ještě téhož roku ale z peněz dobrodinců koupili za 600 florénů statek Jana Hossmana a dne 20. 9. 1675 za 300 florénů tzv. Wodiczkův špitál, při kterém pak působili. Klášter byl postaven za hradbami města. Zahradu a vinici pro pozemek stavby daroval dne 4. 10. 1675 žatecký konšel Bohuslav Kryštof Mayner z Wolkenbachu. Základní kámen ke stavbě položil ale již dne 9. 8. 1675 pomocný biskup pražský Jan Ignác Dlauhowesky. Stavba stále 23. 691 florénů a byla dokončena r. 1683. Klášter s kostelem posvětil dne 10. 10. 1683 pomocný biskup pražský Jan Ignác z Longa Villa. Kostel je zasvěcen Nanebevzetí Panny Marie. Fundátorkou kostela a kláštera je manželka nejvyššího prefekta Království českého Ludmila Eva Františka hraběnka z Kolovrat roz. baronka z Hýzrlová z Chodů. Významně přispěla také Marie Sidonie z Warrensbachu. Za 2. světové války patřil klášter do Sudetského komisariátu. Po roce 1950 do r. 1988 zde sídlil domov důchodců. Od té doby je objekt opuštěný a chátrá.

1675–77: P. Bartoloměj z Mostu (1. superior) (xxx)
1677–78: P. Maurus z Českých Budějovic [od 20. 8.] (Farco)

1678–80: P. Dominik ze Slezska (Linke)
1680–82: P. Bruno z Českých Budějovic (Hirsch)
1682–84: P. Chrysogon z Českých Budějovic (1. kvardián) [od 17. 9.] (xxx)
1684–86: P. Kazimír z Českého Krumlova [od 1. 9.] (xxx)
1686–87: P. Juniper Spirensis [od 3. 5.] (xxx)
1687–90: P. Eusebius z Prahy [od 18. 4.] (xxx)
1690–93: P. Anicet z Bavorska [od 26. 5.] (Reinhard)
1693–95: P. Karel z Jihlavy [od 17. 4.] (Neümann)
1695–97: P. Aleš z Chomutova [od 25. 11.] (xxx)
1697–98: P. Zachariáš Austensis [od 5. 7.] (Scherer)
1698–00: P. Justin z Chotěšova [od 26. 9.] (xxx)

1700–01: P. Samuel z Bíliny [od 26. 11.] († ve funkci 2. 2. 1701) (xxx)
1701–01: P. Reginald (xxx) (Palatinus)
1701–02: P. Fabián Linder [od 12. 9.]
1702–03: P. Makarius (xxx) (z Českých Budějovic) [od 15. 9.]
1703–06: P. Andronik Hentsa [od 15. 9.]
1706–08: P. Ferdinand Buzler [od 27. 8.]
1708–11: P. Jiří Antonín Wollarth [od 11. 5.]
1711–14: P. Jordán Grillmayer [od 8. 5.]
1714–17: P. Engelmar Günth [od 13. 7.]
1717–20: P. Martinián Latzl [od 21. 5.]
1720–23: P. Poncián Pollner [od 31. 5.]
1723–26: P. Michael Becher [od 11. 6.]
1726–29: P. Longin Kretschmer [od 13. 9.]
1729–31: P. Cherubín Adler [od 2. 9.]
1731–34: P. Rudolf Schröther [od 31. 8.]
1734–36: P. Michael Becher [od 27. 8.]
1736–37: P. Prokop Ducha [od 1. 6.]
1737–40: P. Longin Kretschmer [od 30. 8.]
1740–42: P. Antonín Maria Lebwohl [od 2. 9.] († ve funkci 30. 1. 1742 v Teplicích)
1742–45: P. Barnabáš Laube
1745–47: P. Rogát Plech [od 27. 8.]
1747–49: P. Kasián Winsch [od 1. 9.]
1749–51: P. Theopist Schauer [od 5. 9.]
1751–54: P. Sofoniáš Stantzl [od 3. 9.]
1754–57: P. Filip Ben. Kokert [od 1. 9.]
1757–60: P. Leodegar Gellner [od 26. 8.]
1760–63: P. Kajetán Lohr [od 26. 9.]

1763–65: P. Florid Kornmann [od 9. 9.]
1765–68: P. Libertin Siegl [od 30. 8.]
1768–71: P. Narcis Görbig [od 16. 9.]
1771–74: P. Anthelm Hirtmayer [od 30. 8.]
1774–76: P. Narcis Görbig
1776–77: P. Genuin Götzl
1777–80: P. Leopold Rebitzer
1780–83: P. Protasius Bayerle

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–87: P. Petr Ap. Lippert

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1806–21: P. Nikandr Rösch
1821–24: P. Poncián Letz
1824–27: P. Martinián Bernt
1827–27: P. Jeroným Czižek [od 1. 1.]

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–29: P. Jeroným Czižek
1829–32: P. Angelus Michel
1832–39: P. Arnošt Gockert
1839–48: P. Restitut Langer
1848–51: P. Felicián Bayer
1851–55: P. Václav Kockert
1855–56: P. Egid Wolf
1856–58: P. Joachim Müller
1858–62: P. Demetrius Klitzner
1863–81: P. Egid Wolf
1881–83: P. Pius Krichenbauer
1883–96: P. Demetrius Klitzner
1896–99: P. Wolfgang Schmarda
1899–02: P. Fidel Brož
1902–39: P. Kamil Pospíšil
1939–45: P. Maxmilián Hilbert
1945–46: P. Theodor Muzikant (faktický kvardián s titulem místního vikáře – v dubnu odsunut do Německa)
(Současně zde působil český kapucín P. Petr Kulísek jako administrátor před státem.)
1946–50: P. Petr Kulísek

CZ16 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE ZÁKUPY [21]
(Reichstadt, Reichstadium)

Rozhodnutí o stavbě padlo na provinční kapitule 28. 4. 1679. Základní kámen ke stavbě položil dne 24. 4. 1681 zákupský děkan Grim, který také na základě zvl. pověření benedikoval dne 9. 7. 1683 hotový kostel. Dne 10. 9. 1684 byl formálně zřízen klášter. Slavnostní posvěcení kostela provedl pak dne 17. 9. 1684 pražský arcibiskup Jan Bedřich hrabě z Valdštejna. Kostel je zasvěcen sv. Františku Serafínskému. Fundátorem a dárcem pozemku je vrchní maršálek císařského vojska Julius František vévoda sasko-lauwenburgský, angarský a westfálský. Vysvěcení bočních oltářů a postranní kaple Panny Marie Bolestné provedl 18. 9. 1684 pomocný biskup pražský Jan Ignác Dlauhowesky. Za 2. světové války patřil klášter do Sudetského komisariátu. Po roce 1950 užívala klášter armáda, která po 21. 8. 1968 objekt opustila a ten zpustl. Majetkově patří kostel i klášter městu.

1679–81: P. Dominik ze Slezska (1. superior) (Linke)
1681–84: P. Prosper z Českého Krumlova [od 20. 2.] (Hainzlman)
1684–87: P. Prosper z Českého Krumlova (1. kvardián) [od 1. 9.] (Hainzlman)
1687–88: P. Sabinus z Českého Krumlova [od 18. 4.] (Kalchreitter)
1688–90: P. Zachariáš Austensis [od 27. 8.] (Scherer)
1690–93: P. Herkulán ze Salcburku [od 26. 5.] (xxx)
1693–97: P. Gerard ze Znojma [od 17. 4.] (xxx)
1697–98: P. Augustin z Lužice [od 5. 7.] (xxx)

1698–01: P. Gerard (xxx) (ze Znojma) [od 26. 9.]
1701–02: P. Sebastián (xxx) (ze Slezska) [od 12. 9.] (xxx)
1702–05: P. Gerard (xxx) (ze Znojma) [od 15. 9.] (xxx)
1705–06: P. Egid Weis [od 2. 5.]
1706–09: P. Bonaventura Rodiger [od 27. 8.]
1709–12: P. Didak Rautz [od 6. 9.]
1712–14: P. Maxmilián Bayer [od 9. 9.]
1714–17: P. Jan Damasc. Könneker [od 13. 7.]
1717–20: P. Michelangel Müller [od 21. 5.]
1720–23: P. Antonín Lindler [od 31. 5.]
1723–26: P. Romedius Beer [od 11. 6.]
1726–29: P. Josafat Richter [od 13. 9.]
1729–31: P. Celsus Heinisch [od 2. 9.]
1731–34: P. Prokop Ducha [od 31. 8.]
1734–37: P. František Siegel [od 27. 8.]
1737–40: P. Jeroným Schnitzenbaumer [od 30. 8.]

1740–43: P. Blažej Diettner [od 2. 9.]
1743–46: P. Probus Kolbitz [od 6. 9.]
1746–48: P. Gerinus Stanner [od 26. 8.] († ve funkci 18. 8. 1748)
1748–51: P. Sofoniáš Stantzl [od 28. 8.]
1751–54: P. Kleofáš Bach [od 3. 9.]
1754–55: P. Valentin Hackenberger [od 1. 9.]
1755–09: P. Řehoř Nazián. Knipandl [od 29. 8.]
1759–62: P. Valentin Hackenberger [od 11. 5.]
1762–64: P. Ondřej Avelin. Pusch [od 27. 8.]
1764–65: P. Theopist Schauer [od 31. 8.]
1765–66: P. Kajetán Lohr [od 30. 8.]
1766–67: P. Geminián Gareis [od 22. 8.]
1767–70: P. Sancius Vatter [od 28. 8.]
1770–71: P. Agapit Kayroli [od 31. 8.] († ve funkci 7. 8. 1771)
1771–74: P. Oktavius Rabatsch [od 30. 8.]
1774–77: P. Hermogenes Michel
1777–80: P. Heřman Schneider
1780–83: P. Micheáš Kanheiser

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie)

1783–87: P. Micheáš Kanheiser

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1806–15: P. Martinián Bernt
1815–24: P. Alois Kugler
1824–27: P. Antonín Reinitzer
1827–27: P. Atanáš Rauch (jen vikář)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–28: P. Antonín Feinermann
1828–30: P. Barnabáš Žak
1830–48: P. Ludvík Ninger
1848–50: P. Osvald Grammel
1850–51: P. Chrysant Himmel
1851–55: P. Rupert Summer
1855–56: P. Milo Lefnar
1856–65: P. Řehoř Killian
1865–81: P. Longin Fritsch
1881–83: P. Šimon Gründig
1883–11: P. Florid Lammel
1911–16: P. Eduard Fica

1916–19: P. Ignác Kohl

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1926–35: P. Justin Nekula
1935–37: P. Angel Steinfeld (1937 vystoupil z Řádu)

(**NN**: kvardián neuveden)

1939–46: P. Theodor Muzikant (v r. 1946 byl odsunut do Německa)
(současně zde 1945–46 působil český kapucín P. Bernardin Sovadina jako administrátor před státem.)
1946–50: P. Anicet Petružela

CZ17 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE RUMBURK [22] (Rumburg, Rumburgum)

Dne 25. 10. 1667 učinil František Eusebius hrabě z Pöttingu závěť uloženou 6. 3. 1679 v zemských deskách, podle které měl jeho dědic povinnost pod trestem propadnutí dědictví postavit v Rumburku klášter pro 12 bratří. Jeho dědici, kterým byl synovec Jan Šebestián hrabě z Pöttingu se však do stavby nechtělo, proto hledal vhodného kupce. Roku 1681 koupil panství Antonín Florián kníže z Lichtensteinu s podmínkou, že do tří let postaví klášter s roční almužnou. V roce 1682 jej musel Jan Šebestián hrabě z Pöttingu znovu urgovat. Se stavbou se začalo dne 20. 5. 1683. Klášter byl dokončen v r. 1687. Základní kámen však symbolicky položil až dne 8. 4. 1690 tehdejší šluknovský děkan. Následujícího dne 9. 4. 1689 posvětil kostel litoměřický biskup Jaroslav František hrabě ze Šternberka. Kostel je zasvěcen sv. Vavřinci, jáhnovi a mučedníkovi, boční kaple pak sv. Antonínu Paduánskému. V r. 1950 došlo k zabrání kláštera a vyhnání řeholníků státní mocí. Budovy pak dlouho chátraly. Teprve roku 1972 se začalo s rekonstrukcí objektu, která pro nedostatek prostředků byla dokončena až 17. 11. 1994! V budově kláštera je nyní městská knihovna. Pod klášterem je kavárna. Zdejší Loretu, která je nejsevernější v Evropě, a také kostel spravuje Řád salesiánů. Klášterní zahrada byla přeměněna v městský park.

1682–83: P. Bruno z Českých Budějovic (Hirsch) (1. superior) († ve funkci 8. 1. 1683)
1683–84: P. Elzearius Silesius (Schmidleithner) (superior)
1684–87: P. Rafael z Chomutova (xxx) (superior)
1687–88: P. Damián z Vídně (xxx) (superior)
1688–90: P. Damián z Vídně (xxx) (1. kvardián)
1690–93: P. Sebastián ze Slezska (xxx)
1693–94: P. Prosper z Českého Krumlova (Hainzlman) († ve funkci 3. 10. 1694)
1694–97: P. Reginald Palatinus (xxx)

1697–98: P. Aleš z Chomutova (xxx)
1698–00: P. Reginald Palatinus (xxx)

1700–01: P. Cherubín (xxx) (z Tyrolska)
1701–02: P. Makarius (xxx) (z Českých Budějovic)
1702–05: P. Egid Weis
1705–06: P. Tiburc Richthammer
1706–09: P. Nicefor Richter
1709–12: P. Narcis Sauer
1712–14: P. J. Damascen Könneker
1714–17: P. Kristýn Schwartz
1717–18: P. Vilém Grün
1718–21: P. Engelmar Günth
1721–25: P. Nicefor Richter (čtvrtý rok s dispensí od gen. ministra)
1725–26: P. Cherubín Adler
1726–29: P. Marcelín Rösler
1729–32: P. Longin Kretschmer
1732–34: P. Cherubín Adler
1734–37: P. Longin Kretschmer
1737–40: P. Renatus Pohl
1740–43: P. Doroteus Röhner
1743–46: P. Hartman Höffer
1746–49: P. Viktor Förster
1749–52: P. Valentin Hackenberger
1752–53: P. Rogatus Plech
1753–56: P. Geminianus Gareis
1756–57: P. Kleofáš Bach
1757–60: P. Filip Ben. Kokert
1760–63: P. Martialis Zeller
1763–65: P. Rajmund Nonnatus Aver
1765–66: P. Floridus Kornmann
1766–69: P. Gaudenc Metzger († ve funkci 26. 3. 1769)
1769–70: P. Auspicius Senger
1770–71: P. Maturus Achinger
1771–74: P. Micheáš Kanheiser
1774–76: P. Petronius Frühauf
1776–78: P. Dagobert Rösler
1778–79: P. Hermogenes Michel
1779–80: P. František Ant. Welle
1780–82: P. Heřman Schneider

1782–83: P. Archangel Auftifer

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–84: P. Protus Bayerle
1784–90: P. Lev Stolla
1790–93: P. Eleutherius Fridmann
1793–95: P. Mellitus Pitschmann († ve funkci 22. 7. 1795)
1808–27: P. Florinus Hammerschmidt

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–31: P. Antonín Feinermann
1831–42: P. Ferdinand Tippmann
1842–45: P. Evžen Brix
1845–51: P. Pius Krautschneider
1851–53: P. Gustav Bernfuss
1853–64: P. Angelus Michel
1864–81: P. Siard Sorgenfrey (*Sorgenfrei*)
1881–87: P. Petr Achterling
1887–92: P. Alois Gezek (*Ježek*)
1892–02: P. Hilarius Pokorný
1902–05: P. Klement Bradáč
1905–06: P. Linus Mann
1906–08: P. Pavlín Krkoška
1908–11: P. Antonín Podlaha
1911–35: P. Tadeáš Walter
1935–40: P. Maxmilián Hilbert
1940–47: P. Leonhard Slezák
1947–50: P. Mansvet Ston

CZ18 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE TŘEBÍČ [23]
(Trebitsch, Trebitzium)

Roku 1663 požádal František Adam hrabě z Valdštejna provinční kapitulu, aby se Řád usadil v Třebíči a věnoval za tím účelem Řádu svou zahradu a 2 000 florénů. Žádosti bylo formálně vyhověno, ale realizace odkazu se protahovala. V r. 1665 dal olomoucký biskup souhlas ke stavbě a také kapucíni znovu vyjádřili ochotu sem přijít. Dne 2. 2. 1666 však fundátor zemřel a protože byl bezdětný, chvíli trvalo, než se rozhodlo o tom, kdo je dědicem. Nakonec se dědictví ujal jeho bratranec František Augustin hrabě z Valdštejna, který však zahájení stavby oddaloval. V roce 1671 bylo zažádáno o souhlas se stavbou do Říma. V r. 1676 je opakována žádost provinční kapitule o příchod kapucínů do Třebíče a kapucíni

potřetí přijali žádost o příchod do Třebíče. Římská kongregace však váhala s odpovědí na žádost o souhlas se zřízením kláštera, a proto v r. 1679 kapucíni přijali alespoň péči o kapli a zahájení stavby bylo odloženo na rok 1680. Když však hrabě František Augustin dne 11. 8. 1684 zemřel, stále se ještě nestavělo. V závěti však na stavbu vyčlenil 25 tisíc florénů. Stavbu po převzetí dědictví zahájil až jeho bratr Karel Ferdinand hrabě z Valdštejna a to 17. 6. 1686. Bratři se do kláštera nastěhovali 1. 1. 1691. Kostel posvětil dne 15. 10. 1693 olomoucký pomocný biskup Jan Josef hrabě Breuner ke cti Nejsvětějšího Spasitele. Boční kaple byl zasvěcena sv. Barboře. Základní kámen pod boční oltář sv. Františka symbolicky položil s delegací od zmíněného biskupa dne 25. 10. 1693 tehdejší kvardián P. Dominik Linke. Roku 1750 byl vyměněn obraz Sv. rodiny na hlavním oltáři za obraz Proměnění Páně a v souvislosti s tím bylo změněno zasvěcení kostela na Proměnění Páně. Dne 25. 5. 1847 klášter vyhořel a byl obnoven z fondu Náboženské matice. V roce 1950 byl klášter zabrán státem a ani po r. 1990 zde již komunita nebyla obnovena. I po zabrání kláštera v roce 1950 však zůstala zdejší fara nepřetržitě obsazena kapucínským knězem. Do 70. let byl klášter prázdný, pak v něm sídlila Střední průmyslová škola, která objekt užívala až do r. 1999. Objekt kláštera převzal Řád v restituci přílohou zákona č. 338/91; Dne 17. 12. 1998 daroval Řád komplex školy a kláštera Biskupství brněnskému pro potřeby Katolického gymnázia. Když 20. 10. 2000 zemřel poslední kapucínský farář v Třebíči-Jejkově P. Antonín Kovář, byla také farnost a kostel převedeny do správy Biskupství brněnského. Rozhodnutím Kongregace pro instituty zasvěceného života čj. 36213/2001 ze dne 8. 6. 2001 byl klášter zrušen a nadále je v něm Biskupské gymnázium.

1677: P. Bruno Hirsch (určen jako superior) [od 20. 8.] (*Hirš*)
1686–93: P. Chrysogon z Českých Budějovic (xxx) (1. skutečný superior)
1693–93: P. Chrysogon z Českých Budějovic (xxx) (1. kvardián) († ve funkci 4. 9. 1693)
1693–94: P. Dominik ze Slezska (Linke)
1694–95: P. Patricius ze Žatce (xxx) [od 20. 8.]
1695–98: P. Cecilius z Moravy (Hormann) [od 25. 11.]
1698–00: P. Vít z Hradce Králové (Wiskoczil – *Vyskočil*) [od 26. 9.]

1700–02: P. Andronik Hentsa [od 26. 11.]
1702–05: P. Hubert Dubensky [od 15. 9.] (*Dubenský*)
1705–08: P. Roman Hecht [od 2. 5.]
1708–09: P. Inocenc Pernfus [od 11. 5.] (*Bernfus*)
1709–12: P. Marinus Flixius [od 6. 9.]
1713–14: P. Matouš Blöser
1714–17: P. Michelangel Müller [od 13. 7.]

1717–20: P. Robert König [od 21. 5.]
1720–21: P. Pavlín Hahn [od 31. 5.]
1721–23: P. Vilém Grün [od 25. 7.]
1723–25: P. Peregrin Heymann [od 11. 6.]
1725–26: P. Petronius Kettner [od 1. 6.]
1726–28: P. Geminián Carel [od 13. 9.] (*Karel*)
1728–31: P. Bonifác Czralik [od 30. 4.] (*Zralík*)
1731–32: P. Gerard Schwartz [od 31. 8.] (*Švarc*)
1732–34: P. Eliáš Krappik [od 29. 8.] (*Krapík*)
1734–37: P. Arnošt Ranner [od 27. 8.]
1737–38: P. Fabián Machaczek [od 30. 8.] (*Macháček*)
1738–40: P. Andronik Gedeck [od 29. 8.] (*Jedek*)
1740–42: P. Ubald Streit [od 2. 9.] (*Štrajt*)
1742–45: P. Richard Zeisel [od 12. 10.]
1745–48: P. Matouš Schimanek [od 27. 8.] (*Šimánek*)
1748–49: P. Andronik Gedeck [od 28. 8.] (*Jedek*)
1749–52: P. Marius Hannuchna [od 5. 9.]
1752–54: P. Didak Czermak [od 1. 9.] (*Čermák*)
1754–57: P. Libertin Siegl [od 1. 9.]
1757–60: P. Florenc Schicht [od 26. 8.] (*Šicht*)
1760–62: P. Reginald Lateur [od 26. 9.] († ve funkci 21. 4. 1762)
1762–63: P. Rajmund Aver [od 27. 8.]
1763–66: P. Dominik Kettler [od 9. 9.]
1766–67: P. Sancius Vatter [od 22. 8.]
1767–70: P. Dominik Kettler [od 28. 8.]
1770–72: P. Albertin Schreiber [31. 8.]
1772–73: P. Jaroslav Swoboda [od 4. 9.] (*Svoboda*)
1773–76: P. Bartoloměj Smrz (*Smrž*)
1776–78: P. Jaroslav Swoboda (*Svoboda*)
1778–81: P. Sekundián May
1781–83: P. Alfons Kopfinger

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí Moravské provincie.)

1783–84: P. Alfons Kopfinger
1784–87: P. Kvartus Schneider
1787–90: P. Archagel Auftifer

(V letech 1790–1827 kvardiáni neuvedeni, známe jen jména dvou administrátorů farnosti)

1803–23: P. Tertulián Przedowsky (*Předovský*) (adm. farnosti[24] Třebíč-Jejkov) († ve funkci 9. 1. 1823)

1823–32: P. Jeroným Swoboda (*Svoboda*) (adm. farnosti Třebíč-Jejkov) († ve funkci 5. 1. 1832)

(Dne 1. 5. 1827 se klášter stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–32: P. Gabriel Portsh
1832–35: P. Jakub Grund
1835–57: P. Tadeáš Freiss
1856–58: P. Evžen Brix
1858–65: P. Tadeáš Freiss
1865–72: P. Vilém Sowa (*Sova*)
1872–77: P. Tadeáš Freiss (souč. adm. farnosti)
1877–91: P. Albert Chlumetzky (*Chlumecký*) (souč. adm. farnosti)
1891–99: P. Angelus Krob (souč. adm. farnosti)
1899–17: P. Jan Nep. Rubringer (souč. adm. farnosti) († ve funkci 27. 6. 1917)
1917–17: P. Timotej Kyselý (souč. adm. farnosti)
1917–25: P. Ambrož Smékal (souč. adm. farnosti)
1925–34: P. Atanáš Vysloužil (souč. adm. farnosti)
1934–35: P. Vladimír Lakomý (souč. adm. farnosti)
1935–45: P. Egid Pytlíček (souč. adm. farnosti)
1945–47: P. Jiří Havránek
1947–49: P. Gaudenc Kašík
1949-50: P. Felicián Machač

(Po zabrání kláštera státní mocí v 1950 nebyla již komunita při klášteře obnovena ani po roce 1990. Pouze zde i po r. 1950 zůstával při kapucínském kostele kapucínský adm. farnosti)

1950–57: P. Egid Pytlíček (farář) (ve funkci od r. 1935)
1957–80: P. Kasián Válek (farář) († ve funkci 15. 3. 1980)

(Po Pražském jaru 1968 byla v letech 1968–69 krátce obnovena při klášteře řeholní komunita dvou kněží a dvou bratří laiků vedená kvardiánem P. Markem Mayerem. Kapucínský farář P. Kasián Válek si však existenci komunity nepřál z obavy před sankcemi ze strany režimu, a proto bratři komunity žili v soukromých bytech mimo klášter a pouze se v neděli scházeli ke společné modlitbě, což vedlo k jejímu zániku poté, co jmenovaný kvardián ztratil státní souhlas ke kněžskému působení.)

1980–00: P. Antonín Kovář (farář) († ve funkci 22. 10. 2000)

CZ19 – SUPERIOŘI V HOSPICU MĚLNÍK [25]
(Melnik, Hospitium Melnicae)

O uvedení Řádu do Mělníku požádal r. 1749 požádal mělnický purkmistr. Hospic byl přestavěn ze dvou měšťanských domů a jednoho přilehlého pozemku. Souhlas ke zřízení hospice (tj. domu pro max. 6 řeholníků)[26] dala sama císařovna Marie Terezie a litoměřický biskup. Bratry slavnostně uvedl do hospice dne 20. 9. 1750 generální vikář litoměřické diecéze Bernard Josef Fischer. Se stavbou se začalo dne 12. 8. 1752. Základní kámen pro kostel byl položen 3. 4. 1753. Kostel jako kapli benedikoval dne 25. 7. 1754 litoměřický generální vikář, kterým tehdy již byl P. Jarschel. Kaple je zasvěcena ke cti Čtrnácti svatých pomocníků a protože konzistoř povolila dne 20. 3. 1755 konat v ní pobožnosti obvyklé pro kapucínský řád, byly zde slouženy i mše svaté. Mezi významné dobrodince se počítá zvl. vdova Marie Terezie Tschebischová, která darovala svůj dům, dále inspektor valdštejnských panství Jan Janauschek a senátor Jan Brudig. Zásluhou českého kapucína P. Serafína Melchera, který byl v té době generálním ministrem Řádu byla přidělena také dotace z generální kurie Řádu. Přispěl i mělnický magistrát. Významnější přestavbu interiéru zažil kostel ještě v r. 1882. V čase josefínských reforem měl být klášter zrušen, avšak bylo od toho upuštěno s ohledem na zapojení kapucínů do duchovní správy. Po roce 1950 Náboženská matice neoprávněně darovala klášter státu a vzniklo zde muzeum, které provedlo jeho celkovou rekonstrukci. Kostel je ve správě proboštství. Okresní soud v Mělníku restituoval klášter kapucínskému Řádu rozsudkem z 8. 6. 1998, Okresní úřad v Mělníce se ale odvolal ke krajskému soudu v Praze, který v dubnu 2000 vrátil objekt Městskému muzeu v Mělníce. Následně se Provincie kapucinu v ČR po zvážení všech okolností rozhodla v soudním procesu nepokračovat a klášter tedy zůstal v držení Městského muzea Mělník.

1750–52: P. Oktavián Hoiny (1. superior) [od 28. 8.]
1752–60: P. Symforián Czermak [od 1. 9.]
1760–62: P. Berard Lieboswarsky [od 26. 9.]
1762–75: P. Krescencián Kruschetzky [od 27. 8.]
1775–78: P. Albertin Schreiber
1778–81: P. Auspicius Senger
1781–83: P. Elektus Popelarz

(Dne 28. 5. 1783 se hospic stal součástí České provincie.)

1783–93: P. Elektus Popelarz
1793–94: P. Florentius Pirnitzky

(**NN**: superioři neuvedeni)

1808–15: P. Jan z Prado Liczek

1815–18: P. Josef z Leon. Damm
1818–21: P. Vavřinec z Brind. Komorowsky
1821–24: P. Alipius Caspar
1824–27: P. Řehoř Seipel

(Dne 1. 5. 1827 se hospic stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–28: P. Řehoř Seipel
1828–31: P. Bernard Ružiczka
1831–39: P. Pavel Palanek
1839–42: P. Vavřinec Komorowsky
1842–48: P. Remigius Missarz
1848–51: P. Pavlín Klimesch
1851–53: P. Elektus Petrus
1853–68: P. Gaudenc Plesch
1868–75: P. Remig Missarz
1875–78: P. Pavel Klecan
1878–81: P. Pavlín Klimesch
1881–83: P. Gaudenc Plesch
1883–84: P. Tibor Wyskočil
1884–96: P. Floribert Schindler
1896–99: P. Felix Fábera
1899–13: P. Celestýn Moc
1913–15: P. Inocenc Neumann (od září)
1915–19: P. Efrém Konařík (v březnu 1919 odešel z Řádu)
1919–21: P. Egid Pytlíček
1921–26: P. Atanáš Vysloužil (od srpna)
1926–38: P. Ambrož Smékal

(**NN**: superioři neuvedeni)

1943–47: P. Ignác Kohl
1947–50: P. Jiří Havránek

CZ20 – SUPERIOŘI V HOSPICU MARIÁNSKÁ[27] (Maria–Sorg bei Joachimsthal – Hospitium ad S. Mariam Curatricem [Joachimum Valle])

Konvent vybudovalo město Jáchymov kolem velmi staré kapličky nebo spíše poutního mariánského kostelíka, který v reformační době zpustl a kolem r. 1691 byl horaly obnoven. Protože rostl počet poutníků a místo bylo odlehlé, bylo nutné zřídit zde duchovní správu. Není bez zajímavosti, že město se obrátilo na kapucíny, ačkoli o přidělení poutního místa výslovně požádali jezuité. Předání

kapucínům schválila reskriptem z 19. 1. 1754 Marie Terezie. Dne 6. 6. 1754 se začalo se stavbou a kapucíni sem slavnostně uvedl dne 29. 7. 1754 jáchymovský děkan P. František Vavřinec Grünes. V té době stálo jen jedno křídlo hospicu (tj. neformálně zřízeného domu pro max. 6 řeholníků), další vznikala postupně. Poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie nevyhovoval řádovým předpisům, a proto kapucíni později nákladem města vybudovali ještě druhý, klášterní kostel sv. Františka, který byl dokončen asi r. 1765. Fundátorem hospice a klášterního kostela bylo město Jáchymov. Zásluhou českého kapucína P. Serafína Melchera, který byl v té době generálním ministrem Řádu dostali kapucíni stavební dotaci z generální kurie Řádu ve výši 30. 000 florénů. Po První světové válce neměla Provincie dostatek řeholníků a hrozilo, že kostel připadne církvi husitské a proto v péči o poutní místo začali pomáhat kapucíni z Tyrolska. Roku 1948 byly do prostor kláštera podstrčeny zbraně a bratři vyhnáni, neboť to bylo v zájmu StB. Následně byly v klášteře garáže a autodílna SNB a zvláště pak byl objekt využíván pro výslechy a věznění politických vězňů z trestných táborů, kterých v okolí byla zřízena celá řada kvůli těžbě uranu. Dne 31. 5. 1965 byl klášter odstřelen 1300 náložemi a srovnán se zemí. Poutní socha Panny Marie byla přenesena do děkanského kostela v Jáchymově, který byl z tohoto důvodu v roce 1987 povýšen na poutní místo. Z kláštera dnes stojí jen zbytky obvodových zdí zahrady a částečně se zachovala i hrobka.

1754–55: P. Zefirin Wolf (1. superior) [od 1. 9.]
1755–64: P. Jovita Müller [od 29. 8.]
1764–66: P. Ananiáš Donatin [od 31. 8.] († ve funkci 10. 8. 1766)
1766–67: P. Parthenius Noziczka [od 22. 8.]
1767–71: P. Modestin Kayser [od 28. 8.]
1771–73: P. Amát Knobloch [od 30. 8.]
1773–74: P. Modestin Kayser
1774–77: P. Palmác Krämer
1777–80: P. Protasius Bayerle
1780–83: P. Petr Ap. Lippert
1783–83: P. Jodok Gube

(Dne 28. 5. 1783 se hospic stal součástí České provincie.)

1783–87: P. Jodok Gube

(**NN**: superioři neuvedeni)

1808–09: P. Jovita Seidl († ve funkci 29. 9. 1809)
1809–21: P. Poncián Letz
1821–24: P. Ferdinand Tippmann (novokněz 13. 4.)
1824–27: P. Poncián Letz

(Dne 1. 5. 1827 se hospic stal součástí obnovené Českomoravské provincie.)

1827–29: P. Alois Kugler
1829–30: P. Filip Hauke
1830–33: P. Ondřej Langer
1833–36: P. Mořic Schrutka
1836–39: P. Dagobert Korzistka
1839–45: P. Matouš Mach
1845–53: P. Siard Sorgenfrey
1853–56: P. Albín Ehrlich
1856–58: P. Longin Fritsch
1858–64: P. Nikandr Heinemann
1864–68: P. Albín Ehrlich
1868–71: P. Demetrius Klitzner
1871–96: P. Sylván Kreissel
1896–05: P. Heřman Klement
1905–06: P. Karel Toufar
1906–11: P. Wolfgang Schmarda
1911–19: P. Lukáš Mlady

(**NN**: superioři neuvedeni)

1924–30: P. Benno Auracher (z prov. Tyrolské)
1930–33: P. Silvester Meier (z prov. Tyrolské)

(**NN**: superior neuveden)

1934–38: P. Valerius Huber (z prov. Bavorské)
1938–45: P. Christoph Mayer (od 15. 10.) (z prov. Bavorské)
(současně zde působil i český kapucín P. Optát Basler jako administrátor před státem.)
1945–50: P. Optát Basler (od 15. 10.)

CZ21 – KVARDIÁNI/SUPERIOŘI V KLÁŠTEŘE/HOSPICU PRAHA–NOVÉ MĚSTO[28]
(Prag Neustadt, Hospitium Neo–Pragae)

Podnět k výstavbě tohoto druhého pražského kláštera vyšel r. 1630 od císaře Ferdinanda II., který také přispěl na stavbu. Fundátorem ovšem byl Gerard baron z Questenberku, který na vykoupení domů a stavbu přispěl částkou 31. 600 florénů. Přípravu stavby provázely velké obtíže, proto byl základní kámen ke kostelu položen až 13. 5. 1636. Stavba se skončila již v roce 1642, ale chybělo vybavení pro kostel, a proto byl pouze benedikován. Dne 9. 9. 1642 byli bratři uvedeni do nového kláštera, který se začal stavět v roce 1638. Vzhledem

k Třicetileté válce však teprve dodatečně vložil dne 15. 5. 1653 benediktinský opat od sv. Mikuláše na Malé Straně „základní kámen“ do hotové stavby. Dne 25. 5. 1653 pak pražský arcibiskup kardinál František kníže z Harrachu posvětil hotový kostel a klášter. Kostel je zasvěcen sv. Josefu, Pěstounovi Páně. Dvorským dekretem z 14. 3. 1795 byl klášter zrušen a kostel přeměněn na veřejný filiální k farnosti sv. Petra. K realizaci uzavření kláštera došlo 29. 5. 1796. Roku 1799 vznikla na místě kláštera kasárna (dnes přestavěná na obchodní komplex Palladium). Dne 18. 12. 1832 byl kostel vrácen do správy kapucínů. Vedle kostela postavili čeští stavové pro kapucíny na základě kupní smlouvy z 05. 10. 1799 malý hospic dokončený 17. 10. 1861. Dne 20. 6. 1950 však vládní dislokační komise přidělila budovu hospice Městské hudební škole, která zde působila do r. 2003. Zábor byl potvrzen 24. 2. 1964 darovací smlouvou čs. státu. Kostel se po r. 1950 stal součástí farnosti sv. Petra. Smlouvou z 3. 12. 1998 byl darován Provincii kapucínů v ČR. Protože restituce hospice není možná, připravuje se v sousedství kostela projekt výstavby nového kláštera. Již 16. 5. 2002 však byla v prozatímních prostorách při kostele sv. Josefa kanonicky ustavena komunita pod názvem Řeholní dům sv. Josefa. Komunita na zkoušku zde předtím existovala od r. 1992.

1633–35: P. Samuel z Plzně (de Greifenfels) (praesidens, tj. řídil jednání kolem stavby a bratry tam přidělené)
1635–36: P. Vojtěch z Vyškova (xxx)
1636–38: P. Martin z Vídně (xxx)
(1638 položen základní kámen ke stavbě)
1638–39: P. Samuel z Plzně (de Greifenfels)
1639–40: P. Konstantin z Rottemburku (Hayel)
1640–41: P. Kazimír z Mostu (xxx)
1641–42: P. Izaiáš z Mnichova (xxx)
1642–43: P. Izaiáš z Mnichova (xxx) (od 11. 7. – první kvardián)
1643–44: P. Samuel z Plzně (de Greifenfels)
1644–46: P. František z Brugge (Augenstein)
1646–48: P. Zachariáš z Mnichova (xxx)
1648–50: P. Berhold ze Slezska (Hoffman)
1650–51: P. Elizeus ze Slezska (Bernhard)
1651–52: P. Alexander z Frimburku (xxx)
1652–53: P. Martin z Moravy (Geyroar)
1653–55: P. Elizeus ze Slezska (Bernhard)
1655–58: P. Martin z Moravy (Geyroar)
1658–59: P. Burchard z Marville (F) (Robert)
1659–61: P. Martin z Moravy (Geyroar)
1661–62: P. Vojtěch z Čech (xxx)

1662–65: P. Martin z Moravy (Geyroar)
1665–66: P. Nicefor z Kutné Hory (Skalsky de Ruba)
1666–69: P. Martin z Moravy (Geyroar)
1669–72: P. Berhold ze Slezska (Hoffman)
1672–75: P. Anastáz z Prahy (xxx)
1675–76: P. Celestýn z Biliny (Peylen)
1676–77: P. Martin z Moravy (Geyroar)
1677–81: P. Berhold ze Slezska (Hoffman)
1681–82: P. Celestýn z Biliny (Peylen)
1682–84: P. Damascén z Českého Krumlova (xxx)
1684–86: P. Chrysogon z Českých Budějovic (xxx)
1686–88: P. Pavlín z Třebíče (xxx)
1688–91: P. Timotej z Čech (rytíř Dohalzky)
1691–93: P. Damascén z Českého Krumlova (xxx)
1693–95: P. Sebastián ze Slezska (xxx)
1695–97: P. Timotej z Čech (Dohalzky)
1697–98: P. Pavel z Vyškova (Kuttalik)
1698–00: P. Samuel z Biliny (xxx)

1700–02: P. Pavel Kuttalik (*Kutalík*)
1702–03: P. Archangel Pohl
1703–05: P. Pavel Kuttalik
1705–08: P. Serafín Ludwigkowsky (*Ludvíkovský*)
1708–11: P. Adam Powolil (*Povolil*)
1711–12: P. Maxmilián Bayer
1712–15: P. Serafín Ludwigkowsky
1715–17: P. Placid Breüer
1717–18: P. Jiří Ant. Wollarth
1718–21: P. Oto Ortner (od 26. 8.)
1721–23: P. Timotej Walla (*Vala*)
1723–25: P. Lucián Hlawaczek (*Hlaváček*)
1725–28: P. Aurelián Pusch (*Puš*)
1728–29: P. Coloman Kerner
1729–31: P. Lucián Hlawaczek
1731–34: P. Timotej Walla
1734–37: P. Knut Hanausek (*Hanoušek*)
1737–39: P. Timotej Walla
1739–42: P. Fabián Machaczek (*Macháček*)
1742–43: P. František Siegel
1743–46: P. Remigius Zimmer

1746–49: P. František Siegel
1749–50: P. Mansvet Liebscher
1750–52: P. Fabián Machaczek
1752–55: P. Mansvet Liebscher
1755–59: P. Filibert Mikota
1759–60: P. Antonín Heckel
1760–62: P. Jan Petr Wostroczky (*Vostročský*)
1762–65: P. Emerik Senger
1765–67: P. Antonín Heckel
1767–70: P. Albertin Schreiber
1770–71: P. Sancius Vatter
1771–72: P. Firminián Beer († ve funkci 27. 9. 1772)
1772–75: P. Sixtus Runczik
1775–78: P. Libor Rosmeisl
1778–81: P. Donacián Brzezina (*Březina*)
1781–82: P. Mikuláš Donner
1782–83: P. Julián Meller
1783–85: P. Ezechiel Bunck
1785–95: P. Řehoř Liebitzky (*Líbický*)

(Dne 29. 5. 1795 byl klášter zrušen a proměněn na kasárny. Kostel se stal vojenským kostelem a i nadále ho spravoval P. Řehoř Liebitzky, ale již jen jako expozituru. † zde ve funkci 7. 1. 1806. Teprve až r. 1833 se příznivcům Řádu podařilo vrátit kostel kapucínům. Při kostele místo kláštera vznikl již jen hospic, založený r. 1799.).

1833–45: P. Angelus Michel (superior)
1845–48: P. Evžen Brix (superior)
1848–51: P. Elektus Petrus (superior)
1851–52: P. Emilián Schimečžek (superior) (rezignoval při kongreze r. 1852)
1852–56: P. Fulgenc Koprziwa (superior) (*Kopřiva*)
1856–58: P. Generosus Saukup (superior) (*Soukup*) (rezignoval při kongreze r. 1858)
1858–60: P. Joachim Müller (superior)
1860–99: P. Barnabáš Weiss (superior) († ve funkci 26. 12. 1899)
1900–16: P. Řehoř Kott (superior)
1916–17: P. Ambrož Smékal (superior)
1917–19: P. Timotej Kyselý (superior)
1919–20: P. Antonín Podlaha (superior)
1920–26: P. Řehoř Kott (superior)
1926–29: P. Eduard Fica (superior)
1929–32: P. Norbert Smékal (superior)

1932–35: P. Mansvet Ston (superior)
1935–38: P. Mořic Ludva (superior)
1938–46: P. Sarkandr Dostál (superior)
1946–49: P. Valerián Filip (současně provinciál)
1949-50: P. Longin Novák

(Po potlačení činnosti Řádu v 1950 byl hospic uprázdněn a kostel spravován diecézními kněžími)

Správcové kostela po potlačení Řádu v roce 1950

28. 4. 1950: Kostel a budova hospicu byly zabrány státní policií, řeholníci byli internováni.

1950–53: Správcem kostela byl jmenován diecézní kněz **P. Osvald Novák**[29].

1953–55: Rektorem kostela byl jmenován **P. Jindřich Strnad**.

1955–70: Správcem jmenován **P. Osvald Novák**, nyní již kanovník metropolitní kapituly.[30]

(v r. 1956 navrženo zřídit samostatnou faru u kostela sv. Josefa (výsledek neuveden – patrně se neuskutečnilo) a současně byl majetkově převeden kostel a klášter (sic!) na farnost sv. Petra (totéž ještě jednou v r. 1959! a ještě znovu v r. 1964!)

(Pro rok 1961 je zaznamenáno, že fara sv. Mikuláše (tedy asi P. Miloslav Máše) dočasně převzala duchovní správu u sv. Josefa, duchovním správcem ale i nadále zůstává P. Osvald Novák)

od 2. 1. 1969 získal souhlas k působení při kostele po dlouhé době opět kapucín, a to **P. Eliáš Svatek**, který při pozdějích změnách správců zajišťoval kontinuitu správy a po změně režimu převzal správu kostela.[31] Po r. 1974 až do změny režimu v r. 1989 bylo pak zázemí kostela místem občasných tajných formačních setkání bratří kapucínů a také sester kapucínek pod vedením tehdejšího provinciála P. Jana Víchy, kterého od r. 1987 zastoupil ve výuce P. Jiří Paďour.

1970: dočasně přebírá finanční vedení duchovní správy okrskový vikář **P. Antonín Jíša**.

1972–82: Rektorem kostela (od 15. 5.) jmenován **P. Karel Olšar**[32]

1982–91: Rektorem kostela (od 1. 5.) byl jmenován **P. Jan Lebeda**. Formálně zůstal rektorem až do své smrti 5. 11. 1991, prakticky jím však po jeho jmenování biskupem (19. 5. 1988) byl již kapucín **P. Eliáš Svatek**.

Kvardiáni po obnovení činnosti Řádu v roce 1990

1992–94: Prvním kvardiánem (a současně rektorem kostela) se (ústním pověřením) stal P. Eliáš Svatek (viz výše).
1994–97: Kvardiánem (a současně rektorem kostela) (od 1. 10.) byl jmenován P. Lev Eliáš[33]
1997–00: **Rektorem**[34] (od 1. 10.) byl jmenován P. Šimon Batory.
2000–03: **Kvardiánem**[35] (od 1. 5.) byl jmenován br. Jozef Gabarik.
2003–06: Kvardiánem (od 1. 9.) byl jmenován P. Šimon Batory.

CZ22 – SUPERIOŘI V HOSPICU LIBEREC[36] (Reichenberg, Hospitium Reichenbergae)

Když 1. 12. 1908 oslavil císař František Josef I. 60 let svého panování, uvolnil při této příležitosti prostředky na stavbu mnoha nových tzv. »jubilejních« kostelů. Jedním se stal i kostel v Liberci posvěcený ke cti sv. Maří Magdalény, který z těchto prostředků vybudoval Spolek pro postavení třetího římskokatolického kostela v Liberci. Pozemek pro stavbu kostela zakoupil spolek již 21. 10. 1884. Při kostele vznikla dvoupatrová fara, která byla svěřena do správy bratří kapucínů z Tyrolské provincie. Komplex posvětil 11. 6. 1911 litoměřický biskup Josef Gross a dne 27. 10. 1911 se kapucíni přestěhovali do nového hospicu. Tyrolští kapucíni však v Liberci žili již od r. 1908 a bydleli v domě Birkstein poblíž kostela sv. Vincence. Za druhé světové války patřil komplex do Sudetského komisariátu, a když r. 1945 byli tyrolští kapucíni odsunuti, převzali Liberec kapucíni z Českomoravské provincie. Kostel poničený bezdomovci je dnes pronajat litoměřickou diecézí jako sklad starého nábytku a v objektu hospice sídlila nejprve mateřská školka a od r. 2000 zde je azylový charitní domov pro matky s dětmi v tísni.

1908–11: P. Agnell Kammerlander (A)
1911–12: P. Anicet Ennemoser (A)
1912–19: P. Innozenz Herzer (A)
1919–24: P. Augustin Schickel (A)
1924–25: P. Anicet Ennemoser (A)
1925–39: P. Apollinaris Kasper (A)
1939–45: P. Edilbert Telgmann (D)
1945–50: P. Jan Nep. Bubeník (CZ)

CZ40 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE ÚJEZD[37]
(Augezd bei Mährischen Neustadt, Augezda locatio)

Přesné datum založení farnosti v Újezdě u Uničova ani jméno zakladatele kostela nejsou známy. První listinnou zmínku o obci Újezd máme z r. 1249, existence dřevěného kostela s farou je listinně doložena již v r. 1296. Kostelní loď byla do současné podoby dokončena někdy kolem r. 1733. Přesné datum posvěcení není známo. První komunita a noviciát v Újezdu byly ustaveny k 1. 8. 1990, když kapucíni převzali faru a kostel do pronájmu. Obojí je majetkem Arcibiskupství olomouckého a Provincie kapucínů v ČR má dohodnut pronájem zatím do r. 2010.

1990–92: P. Lev Eliáš (od 1. 8. – jmenován pouze ústně)
1992–93: P. Tadeáš Chovanec[38] (od 11. 12.)
1993–97: P. Augustin Šváček (od 1. 8.)
1997–00: br. Vavřinec Zimmermann[39] (od 1. 10.)
2000–04: P. Benno Štivar[40] (od 1. 5.)
2004–06: P. Kryštof Javůrek (od 28. 1.)

B – KAPUCÍNSKÉ KLÁŠTERY V ČR ZRUŠENÉ JOSEFÍNSKÝMI REFORMAMI

CZ23 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE MIKULOV[41]
(Mikulášov, Nikolsburg, Nicolsburgum)

Stavba kláštera byla nejprve 30. 11. 1611 zahájena za hradbami, avšak dne 3. 5. 1612 olomoucký pomocný biskup Jan Civallus položil základní kámen a vztyčil kříž na místě stavby již uvnitř města. Hotový komplex posvětil dne 22. 8. 1613 olomoucký biskup kardinál František kníže z Dietrichštejna, který je současně i fundátorem. Kostel byl zasvěcen sv. Františku Serafínskému. Působení zdejších bratří ukončila exklaustrace řeholníků nařízená Josefem II. roku 1781. Následně hospic 14. září 1784 vyhořel a zanikl. Dnes jsou z kláštera již jen trosky.

1613–14: P. Eusebius z Bergama (1. kvardián) [od 29. 9.] (xxx)
1614–16: P. Jan z Bergama [od 25. 4.] (xxx)
1616–17: P. Bonaventura z Benátek [od 6. 5.] (xxx)
1617–18: P. Jan z Padovy [od 8. 9.] (xxx)

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–29: P. Prosper z Casale [od 22. 6.] (xxx)

1629–32: P. František M. z Feldkirchen [od 6. 6.] (xxx)
1632–34: P. František Roveretanus [od 10. 9.] (xxx)
1634–35: P. Bartoloměj Suevus [od září] (xxx)
1635–38: P. František Roveretanus [od 4. 5.] (xxx)
1638–40: P. Augustin z Kostnice [od 6. 8.] (Mueli)
1640–40: P. František z Rovereta [od 24. 8.] († ve funkci 5. 10. 1640 ve Vídni) (xxx)
1640–43: P. Ferdinand z Lodi [od 6. 9.] (xxx)
1643–44: P. Bonaventura z Bavorska [od konce října] (xxx)
1644–45: P. Elektus ze Saska [od 24. 6.] (de Rubino)

(**NN**: kvardián neuveden – snad tentýž)

1646–48: P. Jovita z Burgundska [od 16. 7.] (xxx)
1648–50: P. Constantius Suevus [od 4. 6.] (Hayel)
1650–52: P. Benno z Mnichova [od 7. 10.] (Froschmayr)
1652–53: P. Anastáz z Rosenheimu [od 31. 5.] (xxx)
1653–56: P. Achác z Mnichova [od 20. 8.] (xxx)
1656–59: P. Oktavián z Tuggenu [od 2. 9.] († ve funkci 6. 9. ve Vídni) (Wickard)
1659–62: P. Matěj z Tyrolska [od 16. 9.] (Koffler)
1662–63: P. Berthold ze Slezska [od 16. 9.] (Hoffman)
1663–65: P. Fridrich z Riedenu [od 5. 8.] (Tanner)
1665–68: P. Julius Alsata [od 28. 8.] (Zettenbach)
1668–69: P. Efrém z Vídně [od 31. 8.] (xxx)
1669–72: P. Izaiáš z Rakouska [od 14. 9.] (Jelle)
1672–73: P. Karel z Moravy [od 11. 8.] (xxx)

(Dne 28. dubna 1673 se klášter stal součástí Rakouské provincie, avšak i nadále byl spravován z provincie Českomoravské.)

1673–74: P. Maxmilián z Kroměříže [od 28. 4.] († ve funkci 24. 2. 1674 v Brně) (Faber)
1674–77: P. Florinus z Leuvenu [od 24. 8.] (xxx)
1677–81: P. Geminián z Reina [od 20. 8.] (Beyser)
1681–83: P. Demetrius z Günzburgu [od 20. 2.] (xxx)
1683–86: P. Vilém z Bíliny [od 13. 9.] (xxx)
1686–88: P. Dominik ze Slezska [od 3. 5.] (Linke)
1688–90: P. Auxenc ze Störtzingen [od 27. 8.] (Scheiber)
1690–91: P. Bernardin z Würzburgu [od 26. 5.] (xxx)
1691–94: P. Auxenc ze Störtzingen [od 21. 9.] (Scheiber)
1694–95: P. Timotej z Čech [od 20. 8.] (Dohalzky)
1695–97: P. Cherubín z Tyrolska [od 25. 11.] (xxx)
1697–98: P. Vilém z Bíliny [od 5. 7.] (xxx)

1698–00: P. Adam z Domažlic [od 26. 9.] (Powolil)

1700–03: P. Maxmilián Bayer [od 26. 11.]
1703–06: P. Bernard Linek [od 15. 9.]
1706–09: P. Florentin (xxx) (z Frisingen) [od 27. 8.]
1709–12: P. Archangel Pohl [od 6. 9.]
1712–14: P. Bonaventura Rodiger [od 9. 9.] († 29. 7. 1714)
1714–15: P. Archangel Pohl [od 13. 7.] († ve funkci 24. 2. 1715)
1715–15: P. Narcis Sauer (administrátor) [od 13. 9.]
1715–18: P. Krescens Wittina
1718–21: P. Ezechiel Köhler [od 26. 8.]
1721–23: P. Koloman Kerner [od 25. 7.]
1723–26: P. Jiří Antonín Wollarth [od 11. 6.]
1726–29: P. Servác Schneider [od 13. 9.]
1729–31: P. Václav Pfeffer [od 2. 9.]
1731–32: P. Michael Becher [od 31. 8.]
1732–34: P. Rogacián Rumler [od 29. 8.]
1734–37: P. Iluminát Palliari [od 27. 8.]
1737–38: P. Rogacián Rumler [od 30. 8.]
1738–39: P. Nivard Sexstädter [od 29. 8.]
1739–42: P. Rogacián Rumler [od 28. 8.]
1742–43: P. Hugolin Zimmerhackl [od 12. 10.]
1743–44: P. Andronik Gedeck [od 6. 9.]
1744–47: P. Egid Meyxner [od 28. 8.]
1747–50: P. Dominik Kettler [od 1. 9.]
1750–52: P. František Josef Sandrich [od 28. 8.]
1752–53: P. Václav Pfeffer [od 1. 9.]
1753–55: P. Hugolin Zimmerhackl [od 23. 8.]
1755–59: P. Liberius Zimmer [od 29. 8.]
1759–60: P. Martialis Zeller [od 11. 5.]
1760–62: P. Florenc Schicht [od 26. 9.]
1762–65: P. Edmund Esinger [od 27. 8.]
1765–68: P. Liberius Zimmer [od 30. 8.]
1768–70: P. Abdon Hauer [od 16. 9.]
1770–73: P. Josafat Binder [od 31. 8.]
1773–74: P. Marcián Hofmann
1774–77: P. Edmund Esinger
1777–78: P. Sekundián May
1778–81: P. Abdon Hauer
1781–83: P. Josafat Binder

(Dne 28. 5. 1783 došlo k rozdělení provincie na Českou a Moravskou.)

1783–84: P. Josafat Binder

(Dne 14. 9. 1784 klášter zcela vyhořel. Dne 5. 10. 1784 byli bratři, kteří sotva přežili, shromážděni ze svých pousteven na zahradě a bylo jim oznámeno, že klášter je úředně zavřen a protože byli přítomni komisaři, složili hned i přísahy.)

CZ24 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE ČESKÉ BUDĚJOVICE[42] (Budweis, Budovicium)

Kapucíni byli uvedeni do města 24. 6. 1614 na pozvání císařovny Anny, která je fundátorkou. Ihned poté byl 9. 7. 1614 zakoupen pozemek s ruinami a začalo se s bouráním. Základní kámen ke stavbě byl položen 1. 6. 1615. Hotový klášter a kostel posvětil dne 1. 2. 1621 pražský arcibiskup premonstrát Jan Lohelius. Kostel je zasvěcen sv. Anně, matce Panny Marie. Dne 16. 7. 1788 byl klášter zrušen nařízením císaře Josefa II. a kněží přešli do laické duchovní správy. Dne 7. 4. 1803 byl kostel znovu otevřen a r. 1815 opraven, avšak již jen jako diecézní a seminární. Na místě kláštera je dnes nová zástavba. Kostel byl v 70. letech adaptován na muzeum a kavárnu.

1614–15: P. Angelus z Egny (tj. Neumarkt) (1. superior) [od 25. 4.] (Pichler)
1615–16: P. Angelus z Egny (tj. Neumarkt) (1. kvardián) [od 8. 5] (Pichler)
1616–18: P. Gabriel z Bavorska [od 6. 5.] (xxx)
1618–21: P. Jeroným Suevus [od 14. 9.] (Seiz)

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–30: P. František z Rovereta [od 22. 6.] (xxx)
1630–32: P. Petr z Mnichova [od 17. 6.] (Stooz)
1632–33: P. Vilém z Bolzana [od 10. 9.] (xxx)
1633–36: P. Mikuláš ze Schönbergu [od 17. 9.] (Fabritius)
1636–39: P. František z Bavorska [od 25. 4.] (Augenstein)
1639–40: P. Jindřich z Würzburgu [od 29. 7.] (xxx)
1640–43: P. Tobiáš z Frisingen [od 24. 8.] (xxx)
1643–46: P. Pavel Palatinus [od konce října] (xxx)
1646–48: P. Augustin z Kostnice [od 16. 7.] (Mueli)
1648–50: P. Job z Riedenu [od 4. 6.] (Grueber)
1650–51: P. Jindřich z Würzburgu [od 7. 10.] (xxx)
1651–52: P. Tobiáš z Frisingen [od 3. 8.] (xxx)
1652–53: P. Prokop z Templinu [od 31. 5.] (xxx)
1653–55: P. Marián z Dillingen [od 20. 8.] (xxx)

1655–56: P. Augustin z Kostnice [od 2. 7.] (Mueli)
1656–58: P. Ezechiel z Bambergu [od 2. 9.] (xxx)
1658–58: P. Norbert ze Švýcarska [od 10. 5.] († ve funkci 16. 6. 1658 ve Vídni) (Mosprugger)
1658–60: P. Zachariáš z Mnichova [od 16. 9.] (xxx)
1660–63: P. Lambert ze Slezska [od 22. 7.] (Lattl)
1663–65: P. Izaiáš z Rakouska [od 5. 8.] (Jelle)
1665–68: P. Benignus z Moravy [od 28. 8.] (Gebel)
1668–69: P. Vital z Deggendorfu [od 31. 8.] (Lechner)
1669–70: P. Pius ze Salcburku [od 14. 9.] (Carl)
1670–73: P. Sylverius Hannoviensis [od 29. 8.] (Mercator)
1673–74: P. Demetrius z Günzburgu [od 28. 4.] (xxx)
1674–76: P. Jindřich z Jihlavy [od 24. 8.] (Abisch)
1676–79: P. Valerián z Českého Krumlova [od 24. 4.] (Nuzka)
1679–80: P. Florián z Lince († ve funkci 4. 10. 1680 morem) (Paulechner)
1681–83: P. Krescencián z Chomutova [od 20. 2.] (xxx)
1683–84: P. Jindřich z Jihlavy [od 13. 9.] (Abisch)
1684–87: P. Florinus z Leobenu (A) [od 1. 9.] (xxx)
1687–88: P. Hypolit z Jihlavy [od 18. 4.] (xxx)
1688–90: P. Dominik ze Slezska [od 27. 8.] (Linke)
1690–93: P. Marián z Lucemburska [od 26. 5.] (xxx)
1693–94: P. Akvilín z Horšovského Týna [od 17. 4.] († ve funkci 25. 3. 1694) (Berka)
1694–95: P. Chrysant z Tridentu [od 20. 8.] (Calvinus)
1695–98: P. Anicet z Bavorska [od 25. 11.] (Reinhard)

1698–01: P. Serenus Chmelina? [od 26. 9.]
1701–02: P. Honorát Kubik [od 12. 9.]
1702–05: P. Jan František Veigl [od 15. 9.]
1705–06: P. Ildefons Horky [od 2. 5.]
1706–09: P. Andronik Hentsa [od 27. 8.]
1709–12: P. Achác (xxx) (z Chomutova) [od 6. 9.]
1712–15: P. Angelín Klinger [od 9. 9.]
1715–17: P. Serafín Ludwigkowsky [od 13. 9.]
1717–20: P. Angelín Klinger [od 21. 5.]
1720–23: P. Sabinus Schrihon [od 31. 5.]
1723–26: P. Angelín Klinger [od 11. 6.]
1726–29: P. Walter Wolkner [od 13. 9.]
1729–31: P. Marcelín Rösler [od 2. 9.]
1731–34: P. Severus Palliari [od 31. 8.]

1734–36: P. Prokop z Chomutova [od 27. 8.]
1736–37: P. Adeodat Reitenberger [od 1. 6.]
1737–40: P. Polykarp Wellich [od 30. 8.]
1740–43: P. Serapion Ridel [od 2. 9.]
1743–46: P. Libor Winkelhofer [od 6. 9.]
1746–49: P. František Josef Sandrich [od 26. 8.]
1749–50: P. Stanislav Hodak [od 5. 9.]
1750–53: P. Libor Winkelhofer [od 28. 8.]
1753–56: P. Florencián Francke [od 23. 8.]
1756–60: P. Jan z Prado Widenhofer [od 4. 9.]
1760–63: P. Floridus Kornmann [od 26. 9.]
1763–64: P. Kajetán Lohr [od 9. 9.]
1764–65: P. Tomáš Akv. Schwartz [od 31. 8.]
1765–68: P. Šalomoun Gläser [od 30. 8.]
1768–71: P. Antonín Erem. Hexel [od 16. 9.]
1771–72: P. Angelus Roth [od 30. 8.] († ve funkci 25. 5. 1772)
1772–73: P. Bartoloměj Smrz [od 4. 9.]
1773–74: P. Deikola Šimana
1774–77: P. Alfons Kopfinger
1777–80: P. Josafat Binder
1780–81: P. Genuin Götzl
1781–83: P. Sekundián May

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–93: Hyacint Prosche (poslední) († 3. 9. 1793 v ČB)

(Dne 22. 11. 1797 byl klášter uzavřen a mnozí bratři byli 26. 11. propuštěni)

CZ25 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE VYŠKOV[43]
(Wyszków, Vischau, Viscovia)

Stavba kláštera za hradbami byla zahájena v září 1616. Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 16. 5. 1617 olomoucký biskup kardinál kníže z Dietrichštejna. Hotový klášter a kostel byl posvěcen dne 10. 8. 1624. Dne 18. 10. 1787 byl klášter zrušen nařízením císaře Josefa II. Dnes je kostel prázdný a na místě kláštera stojí zahrady a hřbitov.

1616–17: P. Cherubín z Novo Solio (1. superior) [od 6. 5.] (xxx)
1617–18: P. Cherubín z Novo Solio (1. kvardián) [od 8. 9.] (xxx)

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–29: P. Hyacint z Polska [od 22. 6.] (de Palczowsky)
1629–30: P. Mikuláš z Lucy [od 6. 6.] (Barsotti)
1630–32: P. Chrysostom z Mammersdorfu [od 17. 6.] (xxx)
1632–34: P. Hyacint z Polska [od 10. 9.] (de Palczowsky)
1634–35: P. Zachariáš z Mnichova [od září.] (xxx)
1635–38: P. Hyacint z Polska [od 4. 5.] (de Palczowsky)
1638–39: P. Maxmilián z Pasova [od 6. 8.] (Zeller)
1639–42: P. Hyacint z Polska [od 29. 7.] (de Palczowsky)
1642–44: P. Chrysostom z Mammersdorfu [od 11. 7.] (xxx)
1644–45: P. Pavlín z Mnichova [od 24. 6.] († ve funkci 30. 7. 1645) (xxx)
1645–46: P. Jovita z Burgundska [od 14. 9.] (xxx)
1646–47: P. Aurel z Lužice [od 16. 7.] (Jurisch)
1647–48: P. Elektus ze Saska [od 23. 8.] (de Rubino)
1648–49: P. Felix z Pasova [od 4. 6.] (Neuhoffer)
1649–50: P. Hyacint Franco [od 4. 6.] (Simon)
1650–53: P. Felix z Pasova [od 7. 10.] (Neuhoffer)
1653–56: P. Bertold ze Slezska [od 20. 8.] (Hoffman)
1656–59: P. Honorius z Burgundska [od 2. 9.] (Clement)
1659–61: P. Konstantin z Pasova [od 16. 9.] (Zeill)
1661–62: P. Bertold ze Slezska [od 18. 5.] (Hoffman)
1662–63: P. Julius z Friburgu [od 16. 9.] (Zettenbach)
1663–66: P. Bertold ze Slezska [od 5. 8.] (Hoffman)
1666–67: P. Bazil z Bavorska [od 27. 8.] (Zörer)
1667–69: P. Bertold ze Slezska [od 15. 8.] (Hoffman)
1669–71: P. Jan z Prahy [od 14. 9.] (Miller)
1671–72: P. Dominik ze Slezska [od 28. 8.] (Linke)
1672–73: P. Zachariáš z Ústí [od 11. 8.] (Scherer)
1673–75: P. Andronik ze Slezska [od 28. 4.] († ve funkci 28. 3. 1675 v Brně) (Wirschi)
1675–76: P. Nicefor z Kutné Hory (Skalsky de Ruba)
1676–78: P. Chrysogon z Českých Budějovic [od 24. 4.] (xxx)
1678–79: P. Severin z Čech [od 24. 8.] (xxx)
1679–82: P. Anicet z Bavorska (Reinhard)
1682–84: P. Rafael z Chomutova [od 17. 9.] (xxx)
1684–87: P. Adeodat z Moravy [od 1. 9.] (de Salacca)
1687–88: P. Timotej z Čech [od 18. 4.] (Dohalzky)
1688–91: P. Teobald z Třebechovic [od 27. 8.] (Stekler)
1691–93: P. Sigisbert z Moravy [od 21. 9.] (Zieh)
1693–94: P. Norbert ze Slezska [od 17. 4.] (Conway)
1694–97: P. Didak z Jihlavy [od 20. 8.] (Rautz)

1697–00: P. Andronik ze Slezska [od 5. 7.] (Hentsa)

1700–02: P. Sigisbert Zieh [od 26. 11.]
1702–05: P. Izaiáš Krappick [od 15. 9.]
1705–08: P. Krescens Wittina [od 2. 5.]
1708–11: P. Ezechiel Köhler [od 11. 5.]
1711–12: P. Matouš Blöser [od 8. 5.]
1712–14: P. Marinus Flixius [od 9. 9.]
1714–17: P. Bartoloměj Walter [od 13. 7.]
1717–20: P. Jakobon Mayer [od 21. 5.]
1720–21: P. Geminián Carel [od 31. 5.]
1721–23: P. Julián Steiskal [od 25. 7.]
1723–26: P. Vital Gonopik [od 11. 6.]
1726–29: P. Václav Pfeffer [od 13. 9.]
1729–32: P. Jakub Meltzer [od 2. 9.]
1732–34: P. Fabián Machaczek [od 29. 8.]
1734–37: P. Ondřej Keller [od 27. 8.]
1737–40: P. Egid Meyxner [od 30. 8.]
1740–43: P. Kalist Vizr [od 2. 9.]
1743–44: P. Krescens Polaczek [od 6. 9.]
1744–47: P. Elzearius Matiegka [od 28. 8.]
1747–50: P. Egid Meyxner [od 1. 9.]
1750–52: P. Achác Bayer [od 28. 8.]
1752–54: P. Remigius Zimmer [od 1. 9.]
1754–57: P. Leodegar Gellner [od 1. 9.]
1757–59: P. Tomáš Akv. Schwartz [od 26. 8.]
1759–62: P. Řehoř Naz. Knipandl [od 11. 5.]
1762–65: P. Sebald Kutter [od 27. 8.]
1765–67: P. Rajmund z Pen. Tempel [od 30. 8.]
1767–69: P. Josafat Binder [od 28. 8.]
1769–72: P. Romedius Donatin [od 1. 9.]
1772–74: P. Heribert Zagitz [od 4. 9.]
1774–77: P. Lukán Purek
1777–80: P. Reinhard Nawratil
1780–83: P. Agripín Laab

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí Moravské provincie.)

1783–84: P. Agripín Laab († ve funkci 17. 2. 1784)
1784–87: P. Reinhard Nawratil (poslední)

(Dne 18. 10. 1787 bylo bratřím oznámeno uzavření kláštera a 31. 10. jej kapucíni opustili.)

CZ26 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE JIHLAVA[44] (Iglau, Iglavia)

Základní kámen ke stavbě kláštera byl položen v roce 1631. Hotový klášter a kostel posvětil dne 29. 8. 1632 olomoucký pomocný biskup Filip Preiner. Kostel byl zasvěcen sv. Františku a sv. Antonínu. Fundátory kláštera jsou hrabě de Magnis a paní Polyxena, hraběnka z Collalta. Klášter byl zrušen 15. 11. 1784 nařízením císaře Josefa II. Dnes je přeměněn na divadlo.

1630–32: P. Martin z Vídně (1. superior) [od 17. 6.] (xxx)
1632–33: P. Chrysostom z Mammersdorfu (1. kvardián) [od 10. 9.]
1633–36: P. Bonaventura Brunoviensis [od 17. 9.] (xxx)
1636–39: P. Elektus ze Saska [od 25. 4.] (de Rubino)
1639–42: P. Maxmilián z Pasova [od 29. 7.] (Zeller)
1642–44: P. Ondřej z Innsbrucku [od 11. 7.] (xxx)
1644–46: P. Rajmund z Mnichova [od 24. 6.] (Textor)
1646–47: P. Mikuláš ze Schönbergu [od 16. 7.] († ve funkci 7. 11. 1647) (Fabritius)
1647–49: P. Teodor ze Salcburku [od 23. 8.] (Mayr)
1649–50: P. Kazimír z Brixenu [od 4. 6.] (xxx)
1650–53: P. Germán z Bavorska [od 7. 10.] (xxx)
1653–54: P. Narcis Augustanus [od 20. 8.] (Straub)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni – snad tentýž)

1655–56: P. Cyprián Töplensis [od 2. 7.] (xxx)
1656–59: P. Bernard z Feldkirchen [od 2. 9.] (xxx)
1659–61: P. Izaiáš z Rakouska [od 16. 9.] (Jelle)
1661–64: P. Benignus z Moravy [od 18. 5.] (Gebel)
1664–65: P. Julius Alsata [od 14. 7.] (Zettenbach)
1665–66: P. Polykarp z Friburgu [od 28. 8.] (Reisch)
1666–69: P. Angelus z Riedenu [od 27. 8.] (Perger)
1669–71: P. Lambert ze Slezska [od 14. 9.] (Lattl)
1671–73: P. Benignus z Moravy [od 28. 8.] (Gebel)
1673–74: P. Karel z Moravy [od 28. 4.] (xxx)
1674–76: P. Benignus z Moravy [od 24. 8.] (Gebel)
1676–77: P. Bazil z Bavorska [od 24. 4.] (Zörer)
1677–81: P. Rafael z Chomutova [od 20. 8.] (xxx)
1681–82: P. Konstanc z Mnichova [od 20. 2.] (Umberger)

1682–84: P. Zachariáš Austensis [od 17. 9.] (Scherer)
1684–87: P. Hypolit z Jihlavy [od 1. 9.] (Müller)
1687–88: P. Linus z Bavorska [od 18. 4.] (xxx)
1688–90: P. Hypolit z Jihlavy [od 27. 8.] (Müller)
1690–91: P. Rafael z Chomutova [od 26. 5.] (xxx)
1691–93: P. Bernardin z Würzburgu [od 21. 9.] (xxx)
1693–94: P. Rafael z Chomutova [od 17. 4.] (xxx)
1694–97: P. Augustin z Lužice [od 20. 8.] (xxx)
1697–00: P. Cherubín z Tyrolska [od 5. 7.] (xxx)

1700–01: P. Anicet Reinhard [od 26. 11.]
1701–02: P. Ezechiel Köhler [od 12. 9.]
1702–05: P. Jindřich Feigel [od 15. 9.]
1705–06: P. Bonaventura Rodiger [od 2. 5.]
1706–08: P. Narcis Sauer [od 27. 8.]
1708–11: P. Matouš Blöser [od 11. 5.]
1711–14: P. Jindřich Feigel [od 8. 5.]
1714–17: P. Antonín Zahradka de Eylenfels [od 13. 7.]
1717–20: P. Pavlín Hahn [od 21. 5.]
1720–23: P. Albert Weis [od 31. 5.]
1723–24: P. Kristián Abisch [od 11. 6.] († ve funkci 20. 2. 1724)
1724–26: P. Arnold Schmidt [od 15. 9.]
1726–29: P. Gerard Schwartz [od 13. 9.]
1729–31: P. Petronius Kettner [od 2. 9.]
1731–34: P. Metoděj Heindler [od 31. 8.]
1734–37: P. Reinhard Zawral [od 27. 8.]
1737–39: P. Honorát Fabri [od 30. 8.]
1739–40: P. Serapion Ridel [od 28. 8.]
1740–43: P. Egid Meyxner [od 2. 9.]
1743–44: P. Walter Wolkner [od 6. 9.]
1744–47: P. Kunibert Vogler [od 28. 8.]
1747–50: P. Rogát Plech [od 1. 9.]
1750–52: P. Florián Emmler [od 28. 8.] († ve funkci 15. 7. 1752)
1752–53: P. Kasián Winsch [od 1. 9.]
1753–54: P. Zeno John [od 23. 8.]
1754–55: P. Izidor Sekera [od 1. 9.]
1755–59: P. Largus Wentzl [od 29. 8.]
1759–62: P. Rajmund Nonnat. Aver [od 11. 5.]
1762–65: P. Valentin Hackenberger [od 27. 8.]
1765–68: P. Narcis Görbig [od 30. 8.]

1768–71: P. Oktavius Rabatsch [od 16. 9.]
1771–74: P. Kvartus Schneider [od 30. 8.]
1774–77: P. Anthelm Hirtmayer
1777–80: P. Genuin Götzl
1780–81: P. Kvartus Schneider
1781–83: P. Verekund Peter

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí Moravské provincie.)

1783–87: P. Archangel Auftifer

(Dne 23. 10. 1787 bylo bratřím oznámeno uzavření kláštera, dne 9. 11. se odstěhovala první část kapucínů; dne 15. 11. 1787 byl klášter zrušen.)

CZ–27 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE MNICHOVO HRADIŠTĚ[45] (Münchengrätz, Hradistium)

Stavba kláštera za hradbami byla zahájena dne 26. 7. 1690 poté, co ji schválila provinční kapitula v r. 1687. Dne 22. 7. 1690 přišli pak do města první kapucíni. Benedikování hotového kláštera a hrubé stavby klášterního kostela se uskutečnilo 23. 4. 1693. Posvěcení hotového kostela a také symbolické položení základního kamene pod boční oltář sv. Antonína provedl až dne 11. 10. 1699 královéhradecký biskup Bohumír Kapaun baron ze Svojkova se souhlasem místního ordináře pražského arcibiskupa Jana Josefa knížete Breunera. Kostel byl posvěcen ke cti svatých Tří Králů a boční kaple ke cti Panny Marie. Fundátorem je Arnošt hrabě z Valdštejna. Roku 1722 začala vdova po zakladateli Marie Markéta rozená Černínová z Chudenic v souvislosti se sílící úctou ke sv. Anně budovat při klášteře pro laickou veřejnost ještě dosti velkou kapli sv. Anny dokončenou v r. 1724, v níž je dnes lapidárium a Valdštejnská hrobka. Klášter byl zrušen r. 1787 dekrety císaře Josefa II. a přešel do majetku Náboženského fondu. Kapucíni zde však díky laskavosti majitele panství Vincence hraběte z Valdštejna působili až do r. 1814 a teprve potom se z objektů staly byty úředníků. V klášteře v současnosti sídlí Sdružení pro péči o duševně nemocné FOKUS, které provádí rekonstrukci objektu.

1690–91: P. Didak z Jihlavy (1. superior) [od 26. 5.] (Rautz)
1691–94: P. Serafín ze Sušice [od 21. 9.] (Ludwigkowsky)
1694–00: P. Archangel z Kutné Hory (od 1699 kvardián) [od 20. 8.] (Pohl)

1700–02: P. Ferdinand Buzler (kvardián) [od 26. 11.]
1702–03: P. Florenc Schmidt [od 15. 9.]
1703–06: P. Ferdinand Buzler [od 15. 9.]

1706–08: P. Jan František Veigl [od 27. 8.]
1708–09: P. Angelín Klinger [od 11. 5.]
1709–11: P. Nicefor Richter [od 6. 9.]
1711–14: P. Servác Schneider [od 8. 5.]
1714–17: P. Jiří Ant. Wollarth [od 13. 7.]
1717–18: P. Doroteus Fischer [od 21. 5.]
1718–20: P. Servác Schneider [od 26. 8.]
1720–23: P. Adam Powolil [od 31. 5.]
1723–26: P. Timotej Walla [od 11. 6.]
1726–29: P. Adrián Grosputz [od 13. 9.]
1729–31: P. Alexandr Huber [od 2. 9.]
1731–34: P. Arnošt Ranner [od 31. 8.]
1734–37: P. Emilián Wellich [od 27. 8.]
1737–40: P. Ubald Streit [od 30. 8.]
1740–43: P. Polykarp Wellich [od 2. 9.]
1743–44: P. Servilián Kamptmann [od 6. 9.]
1744–45: P. Baltazar Strzechowsky [od 28. 8.]
1745–48: P. Simeon Reider [od 27. 8.]
1748–49: P. Jan Frant. Wlach [od 28. 8.]
1749–52: P. Kalist Vizr [od 5. 9.]
1752–54: P. Stanislav Hodak [od 1. 9.]
1754–55: P. Remigius Zimmer [od 1. 9.]
1755–56: P. Florenc Schicht [od 29. 8.]
1756–59: P. Antonín Erem. Hexel [od 4. 9.]
1759–62: P. Pavel Erem. Rakos [od 11. 5.]
1762–64: P. Jiří Ant. Suchomel [od 27. 8.]
1764–65: P. Pavel Er. Rakos [od 31. 8.]
1765–67: P. Celerin Pavlowsky [od 30. 8.]
1767–69: P. Auspicius Senger [od 28. 8.]
1769–70: P. Isaurus Richter [od 1. 9.]
1770–74: P. Petronius Frühauf [od 31. 8.]
1774–77: P. Sulpicius Charius
1777–78: P. Bartoloměj Smrz
1778–79: P. Dagobert Rösler
1779–80: P. Sulpicius Charius
1780–82: P. František Ant. Welle
1782–83: P. Fabián Poliwka

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stal součástí České provincie.)

1783–87: Eugenián Petzold
1787–95: Martin Rösch († ve funkci 29. 4. 1795)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni)

1808–14: P. Kastor Patzner († ve funkci 12. 1. 1814)
1814–14: P. Jeroným Doupal (poslední)

CZ28 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE KYJOV[46] (Kyjov, Gaya)

Kapucíni byli slavnostně uvedeni do města Kyjova dne 19. 10. 1710. Položení základního kamene se uskutečnilo 15. 5. 1712. Fundátorem kláštera je purkmistr města Kyjova Adam kníže z Lichtenštejna, který se souhlasem císaře přispěl také značnou částkou z městských prostředků. Hotový klášter a kostel posvětil dne 17. 10. 1723 olomoucký pomocný biskup František hrabě z Braidy v Conseccu a Corniglianu. Kostel je zasvěcen Nanebevzetí Panny Marie, boční kaple pak sv. Františkovi Serafínskému. Klášter byl zrušen dne 14. října 1784 nařízením císaře Josefa II. Kostel dnes slouží jako farní, klášter zanikl.

1710–14: P. Krescens Wittina (1. superior)
1714–15: P. Jan Bapt. Koblowsky [od 13. 7.]
1715–23: P. Teodor Wexl [od 13. 9.]
1723–25: P. Teodor Wexl (1. kvardián)
1725–26: P. Sylverius Demel [od 1. 6.]
1726–28: P. Justin Riedl [od 13. 9.]
1728–29: P. Geminián Carel [od 30. 4.]
1729–31: P. Gerard Schwartz [od 2. 9.]
1731–34: P. Reinhard Zawral [od 31. 8.]
1734–37: P. Klétus Kresta [od 27. 8.]
1737–38: P. Krescens Polaczek [od 30. 8.]
1738–41: P. Jakub Meltzer [od 29. 8.]
1741–42: P. Severus Palliari [od 25. 8.] († ve funkci 31. 10. 1742)
1742–45: P. Haštal Bartholomjei [od 12. 10.]
1745–46: P. Mansvet Liebscher [od 27. 8.]
1746–49: P. Rufin Matjeika [od 26. 8.] (Matějka)
1749–52: P. Matouš Schimanek [od 5. 9.]
1752–55: P. Osvald Betula [od 1. 9.]
1755–56: P. Izidor Sekera [od 29. 8.]
1756–59: P. Mansvet Liebscher [od 4. 9.]
1759–62: P. Bonagracia Lambert [od 11. 5.]
1762–65: P. Libertin Siegl [od 27. 8.]
1765–66: P. Sebald Kutter [od 30. 8.]
1766–67: P. Albertin Schreiber [od 22. 8.]
1767–68: P. Protasius Schwartzbach [od 28. 8.]

1768–71: P. Rajmund z Penaf. Tempel [od 16. 9.]
1771–74: P. Maturus Achinger [od 30. 8.]
1774–77: P. Reinhard Nawratil
1777–80: P. Metoděj Jahn
1780–83: P. Rogacián Rumler

(Dne 28. 5. 1783 se klášter stsl součástí Moravské provincie.)

1783–84: P. Verekund Peter (poslední)

(Dne 14. 10. byl císařskými komisaři klášter uzavřen a 14. 1. 1785 byl zrušen.)

CZ29 – SUPERIOŘI V HOSPICU ČESKÝ BROD[47] (Böhmisch Brod, Hospitium Bohemo Brodae)

Jakýsi předchozí hospic pro řeholníky existoval v Českém Brodě již od r. 1728. Souhlas k jeho přebudování na kapucínský hospic dala r. 1744 sama císařovna Marie Terezie. Souhlas arcibiskupa pražského byl získán r. 1746. Kapucíni do hospice přišli r. 1745, avšak slavnostně uvedeni byli až 30. 7. 1747. Dne 19. 4. 1747 byl pod práh hospice vložen požehnaný základní kámen a dne 10. 8. 1748 provinční ministr Serafín Melcher vztyčil a požehnal kříž před přilehlým kostelem. Tentýž provinciál s dovolením arcibiskupa dne 19. 7. 1750 vložil základní kámen pod boční oltář sv. Antonína a posvětil zcela přestavěný klášterní kostel sv. Maří Magdalény a přilehlý hospic. Fundátory stavby byl inspektor Valdštejnských panství Jan Baptista Janauschek, královský soudce v Kutné Hoře Václav Hertl a pražská šlechtična Fassmanová. Již 10. dubna 1786 byla však nařízením císaře Josefa II. zdejší komunita zrušena, kostel byl odsvěcen a objekt přeměněn na sýpku. V r. 1951 zde vznikla galerie a depozitář Podlipanského muzea. V letech 1954–59 prošel objekt náročnou adaptací. V roce 1960 se z něj opět stalo skladiště a dnes je to průmyslový objekt. Kostelní loď dosud stojí, kněžiště však je již zbouráno.

1744–45: P. Roman Khibek (superior sídlil v Praze na Hradčanech) [od 28. 8.]
1745–46: P. Richard Zeisel (superior sídlil v Praze na Hradčanech) [od 27. 8.]
1746–47: P. Roman Khibek (superior sídlil v Praze na Hradčanech) [od 26. 8.]
1747–48: P. Roman Khibek (superior – sídlil již v místě) [od 1. 9.]
1748–50: P. Haštal Bartholomjei [od 28. 8.]
1750–52: P. Roman Khibek [od 28. 8.]
1752–53: P. Fabián Machaczek [od 1. 9.]
1753–54: P. Baltazar Strzechowsky [od 23. 8.]
1754–59: P. Pavel Erem. Rakos [od 1. 9.]
1759–64: P. Izák Marcus [od 11. 5.]
1764–72: P. Michelangel Gubernator [od 31. 8.]
1772–73: P. Františšek Xav. Rosenkrantz [od 4. 9.]

1773–76: P. Jozue Hrdliczka
1776–77: P. Kvinktus Holub
1777–78: P. Auspicius Senger
1778–79: P. Fabián Poliwka
1779–80: P. Gerard Kokesch

(Dne 28. 5. 1783 se hospic stal součástí České provincie.)

1783–86: P. Olympius Marschalek (poslední)

(Dne 6. 4. 1786 byl hospic uzavřen a komunita rozpuštěna)

CZ30 – SUPERIOŘI V HOSPICU PROSTĚJOV[48] (Prossnitz, Hospitium Prostannae)

Hospic vybudovali měšťané Ondřej Koudelka a Jiří Ptáček. Bratři sem byli po získání příslušných povolení uvedeni dne 6. 4. 1756. Základní kámen ke stavbě hospice položil dne 31. 5. 1756 kapucín P. Dominik Kettler. Dne 22. 8. 1759 položil administrátor děkanského kostela P. Matouš Kopil také základní kámen ke stavbě kostela, který po dokončení benedikoval dne 1. 8. 1761 generální vikář olomoucké diecéze Leopold hrabě Podstatzky a současně i vložil základní kámen do podlahy presbytáře, Protože však oficiální souhlas biskupa ke stavbě kostela byl získán až r. 1764, konalo se uložení „základního kamene“ ještě jednou v 16. 5. 1765 rukama pana Františka z Tannaberku. Dokončený kostel posvětil dne 16. 7. 1765 olomoucký biskup Maxmilián z Hamiltonu. Fundátory hospice byl mlynář Václav Ptačžek a jeho žena. Stavební materiál poskytl Václav Josef kníže z Lichtenštejna. Dokončený kostel posvětil ke cti sv. Barbory dne 16. 7. 1765 olomoucký biskup Maxmilián z Hamiltonu. Hospic byl zrušen 11. září 1784 nařízením císaře Josefa II. Dnes je v klášteře léčebna pro dlouhodobě nemocné (LDN), kostel je funkční.

1756–59: P. Nikomedes Kalkus (1. superior) [od 4. 9.] († 11. 5. 1759)
1759–67: P. Nikodém Teply [od 11. 5.] (*Teplý*)
1767–71: P. Maximin Seiser [od 28. 8.]
1771–72: P. Wilibald Dobrzensky [od 30. 8.] (*Dobřenský*)
1772–74: P. Venanc Gregoriades [od 4. 9.]
1774–75: P. Metoděj Jahn
1775–78: P. Pius Klem
1778–80: P. Agripin Laab
1780–81: P. Trankvilín Friebl
1781–83: P. Januarius Girziczek (*Jiříček*)

(Dne 28. 5. 1783 se hospic stal součástí Moravské provincie.)

1783–84: P. Bonosus Oleschnitzky (*Olešnický*)

(Dne 4. 9. 1784 byl hospic uzavřen, 5. 12. 1784 byl zrušen)

CZ31 – SUPERIOŘI V HOSPICU NÁMĚŠŤ[49] (Namiest, Hospitium Namjeschtensis)

Se stavbou hospice na vrcholu za městem se začalo r. 1759 a 3. 7. 1762 byli kapucíni slavnostně uvedeni do hotového hospice. V říjnu 1762 se začalo se stavbou kostela. Již dlouho předtím sem však kapucíni docházeli z Třebíče a konali bohoslužby v zámecké kapli. Svědectvím o tom je spor, který se táhl několik let, při němž r. 1721 náměšťský farář, kterému bylo trnem v oku, že jeho farníci chodí na mši sv. do zámku, prohlásil, že prý »mše sloužená kapucínem v zámecké kapli prospěje věřícím asi tolik jako tráva psu, když ji zhltne« a zakazoval kapucínům zpovídat a udělovat svátost oltářní. Hotovou kapli benedikoval ke cti Panny Marie Královny Andělů a základní kámen pod boční oltář sv. Antonína slavnostně položil dne 1. 8. 1767 místní děkan Martin Jorsch. Slavnostní posvěcení kostela provedl až dne 26. 7. 1772 pomocný biskup olomoucký Jan Václav baron z Freyenfelsu. V kryptě kaple posvětil tentýž biskup kapli sv. Kříže pro soukromou potřebu rodiny fundátora, kterým byl královský poradce a člen státní rady Friedrich Wilhelm hrabě z Haugwitz. Při josefínských reformách byl hospic zrušen a 11. 9. 1784 bratři toto místo opustili. Dnes je objekt využíván k průmyslovým účelům. Je zde továrna na ponožky.

1763–67: P. Protasius Schwartzbach [od 9. 9.]
1767–73: P. Nivard Kluger [od 28. 8.]
1773–75: P. Pius Klem
1775–77: P. Metoděj Jahn
1777–80: P. Sebald Kutter
1780–83: P. Anthelm Hirtmayer (*Hirtmajer*)

(Dne 28. 5. 1783 se hospic stal součástí Moravské provincie.)

1783–84: P. Sekundián May (*Máj*)

(Dne 17. 9. 1784 byl hospic uzavřen a 17. 12. 1784 byl zrušen)

C – KLÁŠTERY ČESKOMORAVSKÉ PROVINCIE NACHÁZEJÍCÍ SE V ZAHRANIČÍ

PL32 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE PRUDNIK[50] (Neustadt, Neostadium in Silesia)

Základní kámen k tomuto prvnímu slezskému klášteru položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 1. 11. 1654 pomocný biskup vratislavský (Wrocław) Jan

Baltazar Liesch z Hornau, který je rovněž fundátorem. Tentýž biskup posvětil v r. 1656 i kostel ke cti Zvěstování Páně. Roku 1754 byly však kláštery ve Slezsku na nátlak pruského krále Fridricha II. izolovány od zahraničních představených a dne 11. 8. 1754 proto vznikla Generální kustodie Slezska, která však neměla šanci na přežití a v důsledku proticírkevní politiky r. 1810 její kláštery zanikly.

1654–57: P. Jovita z Burgundska (1. superior) [od 20. 8.] (xxx)
1657–60: P. Jovita z Burgundska (1. kvardián) [od 12. 7.] (xxx)
1660–61: P. Bertold ze Slezska [od 22. 7.] (Hoffman)
1661–62: P. Markvard z Halberstadtu [od 18. 5.] (xxx)
1662–64: P. Polykarp z Friburgu [od 16. 9.] (Reisch)
1664–65: P. Burchard z Brna [od 14. 7.] (Schatt)
1665–68: P. Roman z Českého Krumlova [od 28. 8.] (Freyleber)
1668–70: P. Agapit z Českého Krumlova [od 31. 8.] (Therwald)
1670–73: P. Bartoloměj z Mostu [od 29. 8.] (xxx)
1673–74: P. Zachariáš Austensis [od 28. 4.] (Scherer)
1674–77: P. Peregrin z Nisy [od 24. 8.] (Klingge)
1677–81: P. Daniel z Kolína [od 20. 8.] (xxx)
1681–82: P. Bernardin z Würzburgu [od 20. 2.] (xxx)
1682–83: P. Tadeáš Franco [od 17. 9.] (xxx)
1683–86: P. Řehoř z Tachova [od 13. 9.] (xxx)
1686–87: P. Damián z Vídně [od 3. 5.] (xxx)
1687–90: P. Cecil z Moravy [od 18. 4.] (Horman)
1690–91: P. Chrysant z Tridentu [od 26. 5.] (Calvinus)
1691–93: P. Karel z Moravy [od 21. 9.] (xxx)
1693–95: P. Bernard z Bruntálu [od 17. 4.] (Linek)
1695–97: P. Kornelius ze Slezska [od 25. 11.] (xxx)
1697–00: P. Inocenc z Jihlavy [od 5. 7.] (Pernfus)
1700–00: P. Vincenc z Vratislavy (do kapituly) (Poppe)

1700–03: P. Cecil Horman [od 26. 11.]
1703–04: P. Herkulán (xxx) (ze Salcburku) [od 15. 9.] († ve funkci 2. 11. 1704)
1705–08: P. Jindřich Feigel
1708–11: P. Konstantin Mayer [od 11. 5.]
1711–13: P. Inocenc Pernfus [od 8. 5.] († ve funkci 14. 5. 1713)
1713–15: P. Kristián Abisch
1715–17: P. Sylverius Demel [od 13. 9.]
1717–20: P. Lazar Spiegel [od 21. 5.]
1720–23: P. Romedius Beer [od 31. 5.]
1723–26: P. Geminián Carel [od 11. 6.]

1726–29: P. Lazar Spiegel [od 13. 9.]
1729–31: P. Egid Weis [od 2. 9.]
1731–32: P. Jeremiáš Netter [od 31. 8.]
1732–34: P. Albanus Braun [od 29. 8.]
1734–36: P. Markvard Rieger [od 27. 8.] († ve funkci 7. 12. 1736)
1736–37: P. Ubald Streit [od 1. 6.]
1737–38: P. Jiří Törtsch [od 30. 8.] († ve funkci 26. 4. 1738)
1738–40: P. Iluminát Palliari [od 29. 8.]
1740–43: P. Izaiáš Stuppler [od 2. 9.]
1743–44: P. Telesfor Schneider [od 6. 9.]
1744–46: P. Vít Leiner [od 28. 8.]
1746–48: P. Hartmann Höffer [od 26. 8.]
1748–51: P. Zeno John [od 28. 8.]
1751–54: P. Robert Urban [od 3. 9.]

(Dne 11. 8. 1754 byl klášter s ohledem na politické poměry odloučen a stal se součástí nově vytvořen Slezské generální kustodie.)

1754-57: P. Bazilián Barathoner

(Kvardiáni neuvedeni)

1763-66: P. Lazar Förster[51]
1766-71: P. Cecilius Burian (od 19. 9.)
1771-74: P. Česlav Steiner (od 20. 9.)

(Kvardiáni neuvedeni)

1783: P. Virgil Swoboda

(Roku 1810 byla generální kustodie Slezska zrušena)

PL33 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE NYSA[52] (Neisse, Nissa)

Stavba kláštera byla zahájena 19. 8. 1658. Slavnostní položení základního kamene a vztyčení kříže na místě stavby však provedl až pomocný biskup vratislavský (Wrocław) Jan Baltazar Liesch z Hornau dne 3. 6. 1659. Tentýž biskup pak v roce 1660 posvětil hotový kostel ke cti Panny Marie a sv. Františka Serafínského. Dne 11. 8. 1754 se klášter stal stoučástí Generální kustodie Slezska a r. 1810 zanikl. Dnes je v něm univerzitní knihovna a byty pro vyučující kněze.

1658–59: P. Valentin ze Stuttgartu (1. superior) (při svěcení zákl. kamene není ještě uveden) (Maillard)
1659–60: P. Kryštof z Brandenburgu [od 16. 9.] (Grebbin)
1660–61: P. Benignus z Moravy (1. kvardián) [od 22. 7.] (Gebel)

1661–62: P. Kryštof z Brandenburgu [od 18. 5.] (Grebbin)
1662–64: P. Burchard z Brna [od 16. 9.] (Schatt)
1664–65: P. Polykarp z Friburgu [od 14. 7.] (Reisch)
1665–66: P. Theodosius z Českých Budějovic [od 28. 8.] (Daudlebsky)
1666–69: P. Izaiáš z Rakouska [od 27. 8.] (Jelle)
1669–70: P. Burchard z Brna [od 14. 9.] (Schatt)
1670–71: P. Hermenegild z Pasova [od 29. 8.] (Hojer)
1671–72: P. Bernardin z Würzburgu [od 28. 8.] (xxx)
1672–73: P. Roman z Českého Krumlova [od 11. 8.] (Freyleber)
1673–74: P. Dominik ze Slezska [od 28. 4.] (Linke)
1674–75: P. Nicefor z Čech [od 24. 8.] (Skalsky de Ruba)
1675–78: P. Prokop z Mostu [od 17. 5.] (Grindig)

(**NN**: kvardián neuveden)

1679–81: P. Marián z Lucemburska (xxx)
1681–83: P. Daniel z Kolína [od 20. 2.] (xxx)
1683–84: P. Demetrius z Güntzburgu [od 13. 9.] (xxx)
1684–87: P. Karel z Moravy [od 1. 9.] (xxx)
1687–88: P. Auxentius ze Storzingenu [od 18. 4.] (Scheiber)
1688–91: P. Karel z Moravy [od 27. 8.] (xxx)
1691–93: P. Chrysant z Tridentu [od 21. 9.] (Calvinus)
1693–94: P. Karel z Moravy [od 17. 4.] (xxx)
1694–97: P. Auxentius ze Storzingenu [od 20. 8.] (Scheiber)
1697–98: P. Reginald Palatinus [od 5. 7.] (xxx)
1698–00: P. Juniper ze Špýru [od 26. 9.] (xxx)

1700–03: P. Nazarius Franck [od 26. 11.]
1703–06: P. Narcis Sauer [od 15. 9.]
1706–09: P. Stanislav Ketzler [od 27. 8.]
1709–12: P. Egid Weis [od 6. 9.]
1712–14: P. Jiří Ant. Wollarth [od 9. 9.]
1714–17: P. Egid Weis [od 13. 7.]
1717–18: P. Sylverius Demel [od 21. 5.]
1718–21: P. Kristián Abisch [od 26. 8.]
1721–25: P. Metoděj Heindler [od 25. 7.]
1725–28: P. Auracián Runge [od 1. 6.]
1728–29: P. Doroteus Fischer [od 30. 4.]
1729–31: P. Auracián Runge [od 2. 9.]
1731–33: P. Serafín Melcher [od 31. 8.]
1733–36: P. Auracián Runge [od 21. 8.]

1736–37: P. Rogacián Rumler [od 1. 6.]
1737–38: P. Auracián Runge [od 30. 8.]
1738–39: P. Walter Wolkner [od 29. 8.]
1739–41: P. Florián Emmler [od 28. 8.]
1741–44: P. Kunibert Vogler [od 25. 8.]
1744–46: P. Iluminát Palliari [od 28. 8.]
1746–47: P. Hugolín Zimmerhackl [od 26. 8.]
1747–49: P. Felicissimus Hosper [od 1. 9.]
1749–50: P. Zikmund Riqua [od 5. 9.]
1750–53: P. Iluminát Palliari [od 28. 8.]
1753–54: P. Viktor Förster [od 23. 8.]

(Dne 11. 8. 1754 byl klášter s ohledem na politické poměry odloučen a stal se součástí nově vytvořen Slezské generální kustodie.)

1754-57: P. František Sol. Schwartzer [od 1. 9.]

(Kvardiáni neuvedeni)

1763-66: P. Bazilián Barathoner
1766-67: P. Gebhard Giebl (od 19. 9.)
1767-71: P. Lazar Förster (od 18. 9.)
1771-74: P. Serafín Melcher (od 20. 9.)

(Kvardiáni neuvedeni)

1783: P. Serafín Melcher

(Roku 1810 byla generální kustodie Slezska zrušena)

PL34 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE WROCŁAW[53] (Vratislava, Breslau, Vratislavia)

Se stavbou kláštera v tomto kdysi hlavním městě Slezska se začalo dne 15. 6. 1671 a slavnostní položení základního kamene a vztyčení kříže na staveništi provedl dne 2. 8. 1673 vratislavský (Wrocław) pomocný biskup Karel František Neander. Tentýž biskup posvětil kostel a klášter dne 21. 4. 1675. Kostel je zasvěcen sv. Hedvice. Fundátorem je římský císař Leopold I. Velkými částkami přispěli také pomocný biskup vratislavský (Wrocław) Jan Baltazar Liesch z Hornau a Karel Hanibal Burgravius z Donau. Dne 11. 8. 1754 se klášter stal součástí Generální kustodie Slezska a r. 1810 zanikl. V r. 1947 po změně hranic Polska přišli do města kapucíni z Krakovské provincie a usadili se při farnosti sv. Augustina, kde vybudovali nový dům. Starý klášter již nebyl obnoven.

1665–67: P. Alexandr z Českého Krumlova (do prosince 1666 bydlel v Nise) (Mayr)

1667–68: P. Pavlín z Třebíče [od 15. 8.] (xxx)
1668–74: P. Hypolit z Českého Krumlova [od 31. 8.]
1674–77: P. Hypolit z Českého Krumlova (1. kvardián) [od 24. 8.](Mayr)
1677–78: P. Peregrin ze Slezska [od 20. 8.] (Klingge)

(**NN**: kvardián neuveden)

1679–82: P. Hypolit z Českého Krumlova (Mayr)
1682–83: P. Bartoloměj z Mostu [od 17. 9.] (xxx)
1683–86: P. Hypolit z Českého Krumlova [od 13. 9.] (Mayr)
1686–87: P. Bartoloměj z Mostu [od 3. 5.] (xxx)
1687–90: P. Hypolit z Českého Krumlova [od 18. 4.] (Mayr)
1690–91: P. Dominik ze Slezska [od 26. 5.] (Linke)
1691–93: P. Jindřich z Jihlavy [od 21. 9.] (Abisch)
1693–94: P. Chrysant z Tridentu [od 17. 4.] (Calvinus)
1694–95: P. Marián z Lucemburska [od 20. 8.] (xxx)
1695–97: P. Bernard z Bruntálu [od 25. 11.] (Linek)
1697–00: P. Stanislav ze Slezska [od 5. 7.] (Ketzler)
1700–00: P. Hilar ze Schongau [od 26. 9.] (xxx)

1700–01: P. Florentin (xxx) (Frisingensis) [od 26. 11.]
1701–02: P. Bernard Linek [od 12. 9.]
1702–03: P. Narcis Sauer [od 15. 9.]
1703–06: P. Stanislav Ketzler [od 15. 9.]
1706–08: P. Placid Breüer [od 27. 8.]
1708–09: P. František Ant. Ziulak [od 11. 5.]
1709–11: P. Ludvík Ant. Czeppany [od 6. 9.]
1711–12: P. Klaudius Proksch [od 8. 5.]
1712–14: P. František Ant. Ziulak [od 9. 9.]
1714–15: P. Koloman Kerner [od 13. 7.]
1715–17: P. Kristián Abisch [od 13. 9.]
1717–18: P. Egid Weis [od 21. 5.]
1718–20: P. Doroteus Fischer [od 26. 8.]
1720–23: P. Servác Schneider [od 31. 5.]
1723–25: P. Nikodém Jerschel [od 11. 6.]
1725–28: P. Doroteus Fischer [od 1. 6.]
1728–29: P. Egid Weis [od 30. 4.]
1729–30: P. Doroteus Fischer [od 2. 9.] († ve funkci 17. 4. 1730)
1730–31: P. Michael Becher
1731–34: P. Walter Wolkner [od 31. 8.]
1734–36: P. Adeodat Reitenberger [od 27. 8.]

1736–37: P. Auracián Runge [od 1. 6.]
1737–38: P. Iluminát Palliari [od 30. 8.]
1738–39: P. Hugolín Zimmerhackl [od 29. 8.]
1739–41: P. Auracián Runge [od 28. 8.]
1741–44: P. Iluminát Palliari [od 25. 8.]
1744–45: P. Florián Emmler [od 28. 8.]
1745–46: P. Doroteus Röhner [od 27. 8.]
1746–47: P. Felicissimus Hosper [od 26. 8.]
1747–49: P. Hugolín Zimmerhackl [od 1. 9.]
1749–50: P. František Jos. Sandrich [od 5. 9.]
1750–52: P. Florenc Schicht [od 28. 8.]
1752–54: P. Dominik Kettler [od 1. 9.]

(Dne 11. 8. 1754 byl klášter s ohledem na politické poměry odloučen a stal se součástí nově vytvořen Slezské generální kustodie.)

1754-57: P. Viktor Förster [od 1. 9.]

(Kvardiáni neuvedeni)

1763-66: P. Chrysant Lochter
1766-67: P. Lazar Förster (od 19. 9.)
1767-71: P. Gebhard Giebl (od 18. 9.)
1771-74: P Virgil Swoboda (od 20. 9.)

(Kvardiáni neuvedeni)

1783: P. Sekundus Berrömer

(Roku 1810 byla generální kustodie Slezska zrušena)

PL35 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE ŚWIDNICA[54] (Svidnice, Schweidnitz, Svidnicium)

Se stavbou kláštera se začalo 20. 5. 1680. Fundátorem je Kryštof Václav z Nostic, který jakožto kapitán legnického vévodství pro stavbu daroval svůj nevyužitý hrad uvnitř městských hradeb a přispěl ještě částkou 1000 císařských. Zbytek byl hrazen z milodarů. Stavitelem byl kapucín Elzearius ze Slezska. Základní kámen dne 25. 8. 1687 slavnostně položil pod boční oltář sv. Františka opat cisterciáckého kláštera v Krzeszówě Bernard Rosa. Hotový kostel a klášter posvětil dne 18. 7. 1688 vratislavský (Wrocław) pomocný biskup Karel Neander. Kostel byl zasvěcen Neposkvrněnému Početí Panny Marie a jeho boční kaple sv. Barboře. Dne 11. 8. 1754 se klášter stal součástí Generální kustodie Slezska a r. 1810 zanikl.

1676–76: P. Evarist z Českého Krumlova [od 17. 5.] († ve funkci 18. 7. 1676) (Hettinger)
1676–79: P. Linus z Bavorska (1. superior) [od 24. 4.] (xxx)
1679–83: P. Elzearius ze Slezska (po smrti P. Bruna poslán do Rumburku) (Oppitz)
1683–86: P. Anicet z Bavorska [od 13. 9.] (Reinhard)
1686–88: P. Elzearius ze Slezska [od 3. 5.] (Oppitz)
1688–90: P. Anicet z Bavorska [od 27. 8.] (Reinhard)
1690–93: P. Reginald Palatinus [od 26. 5.] (xxx)
1693–95: P. Emilián ze Slezska [od 17. 4.] (Swoboda)
1695–98: P. Egid z Vratislavy [od 25. 11.] (Weis)
1698–00: P. Erasmus z Olomouce [od 26. 9.] (Peth)

1700–01: P. Kašpar Schwartz [od 26. 11.]
1701–03: P. Donát Hanes [od 12. 9.]
1703–06: P. Inocenc Pernfus [od 15. 9.]
1706–08: P. Florenc Schmidt [od 27. 8.]
1708–11: P. Doroteus Fischer [od 11. 5.]
1711–12: P. Fulgenc (xxx) (z Jihlavy) [od 8. 5.]
1712–14: P. Narcis Sauer [od 9. 9.]
1714–17: P. Korbinián Grünnwaldt [od 13. 7.]
1717–18: P. Kristián Schwartz [od 21. 5.]
1718–20: P. Metoděj Heindler [od 26. 8.]
1720–23: P. Nikodém Jerschel [od 31. 5.]
1723–26: P. Germán Gayer [od 11. 6.] († ve funkci 10. 8. 1726)
1726–29: P. Arnold Schmidt [od 13. 9.]
1729–29: P. Cyril Wurmbt [od 2. 9.] († ve funkci 4. 10. 1729 v Nise na cestě do Svídnice)
1729–32: P. Marián Flemmig de Flemmigsberg
1732–34: P. Markvard Rieger [od 29. 8.]
1734–37: P. Tadeáš Gürlich [od 27. 8.]
1737–39: P. Eligius Siegel [od 30. 8.]
1739–41: P. Honorát Fabri [od 28. 8.]
1741–44: P. Florián Emmler [od 25. 8.]
1744–47: P. Robert Urban [od 28. 8.]
1747–50: P. Florián Emmler [od 1. 9.]
1750–51: P. Zikmund Riqua [od 28. 8.]
1751–54: P. Bazil Barathoner [od 3. 9.]

(Dne 11. 8. 1754 byl klášter s ohledem na politické poměry odloučen a stal se součástí nově vytvořen Slezské generální kustodie.)

1754-57: P. Robert Urban [od 1. 9.]

(Kvardiáni neuvedeni)

1763-66: P. Gracián Francke
1766-71: P. Gilbert Siegwein (od 19. 9.)
1771-74: P. Restitut Herrmann (od 20. 9.)

(Kvardiáni neuvedeni)

1783: P. Konstantin Hübner

(Roku 1810 byla generální kustodie Slezska zrušena)

PL36 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE BRZEG[55] (Břeh, Brieg, Briga)

Pozemek pro budoucí stavbu kláštera uvnitř hradeb zakoupil dne 28. 5. 1682 apoštolský syndik Řádu Adrián baron z Blenku. Fundátory kláštera jsou císař Leopold I. a vrchní komoří pro Horní a Dolní Slezsko Kryštof hrabě z Schaffgotsche. Se stavbou se začalo v r. 1695 a přinejmenším kostel byl dokončen v r. 1701. Dne 4. 7. 1702 položil základní kámen pod boční oltář Panny Marie generální vikář biskupství vratislavského (Wrocław) kanovník Antonín Erasmus Reitlinger. Dne 18. 5. 1705 byla slavnostně uzavřena klauzura kláštera. Kostel posvětil dne 2. 5. 1706 pomocný biskup vratislavský František Engelbert Barbo hrabě z Warensteinu. Kostel je zasvěcen sv. Leopoldovi, vyznavači (a sv. Antonínu Paduánskému, sv. Kateřině a sv. Barboře jako spolupatronům). Dne 11. 8. 1754 se klášter stal součástí Generální kustodie Slezska a r. 1810 zanikl.

1682–83: P. Hypolit z Českého Krumlova (1. superior) [od 17. 9.] (Mayr)
1683–84: P. Kilián z Prahy [od 13. 9.] (xxx)
1684–86: P. Elzear ze Slezska [od 1. 9.] (Oppitz)
1686–88: P. Anicet z Bavorska [od 3. 5.] (Reinhard)
1688–93: P. Emilián ze Slezska [od 27. 8.] (Swoboda)
1693–94: P. Kornelius ze Slezska [od 17. 4.] (xxx)
1694–97: P. Andronik ze Slezska [od 20. 8.] (Hentsa)
1697–98: P. Klaudián z Brna [od 5. 7.] (Monspart)
1698–00: P. Teofil z Mikulova [od 26. 9.] (Reiner)

1700–01: P. Fulgenc (xxx) (z Jihlavy) [od 26. 11.]
1701–05: P. Filip Schönwitz [od 12. 9.]
1705–08: P. Filip Schönwitz (1. kvardián) [od 2. 5.]
1708–09: P. Marinus Flixius [od 11. 5.]

1709–12: P. Filip Schönwitz [od 6. 9.]
1712–14: P. Klaudius Proksch [od 9. 9.]
1714–17: P. Kazimír Flixius [od 13. 7.]
1717–20: P. Geminián Carel [od 21. 5.]
1720–23: P. Lazar Spiegel [od 31. 5.]
1723–26: P. Reginald Schwingler [od 11. 6.]
1726–29: P. Jeremiáš Netter [od 13. 9.]
1729–31: P. Lazar Spiegel [od 2. 9.]
1731–34: P. Celsus Heinisch [od 31. 8.]
1734–37: P. Eligius Siegel [od 27. 8.]
1737–40: P. Izaiáš Stuppler [od 30. 8.]
1740–43: P. Renát Pohl [od 2. 9.]
1743–45: P. Dorotej Röhner [od 6. 9.]
1745–47: P. Fruktuosus Pöhm [od 27. 8.]
1747–49: P. Telesfor Schneider [od 1. 9.]
1749–52: P. Ladislav Faber [od 5. 9.]
1752–54: P. Valentýn Hackenberger [od 1. 9.]

(Dne 11. 8. 1754 byl klášter s ohledem na politické poměry odloučen a stal se součástí nově vytvořen Slezské generální kustodie.)

1754-57: P. Petr Chrysolog Schifelder [od 1. 9.]

(Kvardiáni neuvedeni)

1763-66: P. Arnold Grundt
1766-71: P. Optát Gottwald (od 19. 9.)
1771-74: P. František Sol. Schwartzer (od 20. 9.)

(Kvardiáni neuvedeni)

1783: P. Mamert Clement

(Roku 1810 byla generální kustodie Slezska zrušena)

PL37 – SUPERIOŘI V POUSTEVNĚ WIERCH[56] (Kappelenberg, Capelsberg, Mons Capellae)

Fundátorem hospice a poustevny je obchodník a obchodní poradce Pavel Arnošt Werdinger. Biskupství dalo svolení ke zřízení hospice na kopci Kappelenberg (Wierch) r. 1751. Základní kámen byl položen dne 14. 4. 1753 za přítomnosti rodiny fundátora a nekatolického královského komisaře po předchozím získání souhlasu pruského krále Friedricha II. Kapli při hospici z biskupského pověření za přítomnosti fundátora a četných lidí slavnostně benedikoval dne 19. 9. 1753 arcikněz a farář Prudniku Jan Jindřich Vietz. Hospic byl při posvěcení dán pod

obedienci kláštera v Prudniku. Dne 11. 8. 1754 se poustevna stala součástí Generální kustodie Slezska a r. 1810 zanikla.

1752–54: P. Otomar Thorand (superior) [od 1. 9.]

(Dne 11. 8. 1754 byl klášter s ohledem na politické poměry odloučen a stal se součástí nově vytvořen Slezské generální kustodie.)

1754–57: P. Otomar Thorand [od 1. 9.]

(Kvardiáni neuvedeni)

1763-66: P. Hypolit Hönnig
1766-71: P. Auxenc Biedermann (od 19. 9.)
1771-74: P. Sabinus Zettl (od 20. 9.)

(Kvardiáni neuvedeni)

1776–77: P. Honorius Kucharzik

(Kvardiáni neuvedeni)

1783: P. Dekorosus Lengsfeld

(Roku 1810 byla generální kustodie Slezska zrušena)

SK38 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE PEZINOK[57] (Bazin, Pösing, Bazinium)

První klášter na pozdějším slovenském území byl založen 6. 5. 1674 z podnětu vídeňských kapucínů a na pozvání maďarského primasa a ostřihomského arcibiskupa Jiřího Szelepczényho a na žádost nitranského biskupa Tomáše Pálfyho jako protireformační misie. Dalšími fundátory jsou pak Matyáš Hedly baron z Hedlyfalva a hraběcí rod Pálffy z Erdödu, dědičně v Vöröskeö. Základní kámen k dnešnímu klášteru byl položen r. 1716. Kostel je zasvěcen Nejsvětější Trojici. Základní kámen k němu položil 4. 9. 1718 biskup Andrej Kurtesy. Posvětil ho 9. 7. 1730 pomocný biskup ostřihomský Zikmund Berenyi. Fundátory jsou císař Leopold I. Klášter patřil do I. světové války do provincie Rakousko-Uherské. Po rozpadu Rakousko-Uherska a vzniku Československa byly oba slovenské kláštery v r. 1923 bezprostředně podřízeny generálnímu ministrovi. Rozhodnutím generálního ministra z 29. 11. 1932 byly oba slovenské kláštery (Pezinok a Bratislava) a také kapucíni, kteří v té sobě žili ve slovenských klášterech (s výjimkou hostujících Holanďanů), přičleněny k provincii Českomoravské, která se z toho důvodu přejmenovala na Československou. Když 14. 3. 1939 vznikl Slovenský stát, bylo nařízeno, že se řehole musí osamostatnit od podřízenosti zahraničnímu vedení. Proto na příkaz gen. vizitátora, kterým byl vídeňský ex–provinciál P. Albín Fetzel, vznikl 10. 4. 1942

Slovenský komisariát, do kterého byli povoláni i slovenští kněží působící v zahraničí. Jeho generálním komisařem se od 26. 11. 1946 až do potlačení kláštera v r. 1951 stal Belgičan Robert Bentain. Na generální kapitule r. 1988 byl Komisariát povýšen na provincii. Až do roku 2004 byl v klášteře kněžský domov pro přestárlé kněze. V říjnu 2004 byl klášter plně navrácen Slovenské provincii Řádu menších bratří kapucínů.

(Představené v intervalu 1674–1843 opomíjím, neboť existující seznamy nejsou spolehlivé a pro dějiny Českomoravské provincie tyto údaje nejsou relevantní.)

1844–50: P. Gervasius Soska

(**NN**: kvardiáni neuvedeni).

1857–60: P. Leo Csepka

(**NN**: kvardiáni neuvedeni).

1863–68: P. Cyril Závadszky
1868–72: P. Chrysostom Handreich

(**NN**: kvardiáni neuvedeni).

1878–81: P. Jindřich Zahradnik
1881–87: P. Nikodém Stark
1887–93: P. Celsus Horváth

(**NN**: kvardiáni neuvedeni).

1896–00: P. Šimon Cserny
1900–06: P. Celsus Horváth (od 9. 8.)
1906–07: P. Šimon Cserny (od 9. 8.)
1907–11: P. Celsus Horváth (od 7. 8.)
1911–12: P. Josef Polák
1912–15: P. Valerius Krajcsirovics (superior a rektor)
1915–17: P. Bernardin Tomik (od 11. 8.)
1917–18: P. Adrián Mozer (od 29. 8.)

(S ohledem na politické změny po I. světové válce byly oba slovenské kláštery, tj. Pezinok a Bratislava, (po vzniku Československa) včleněny papežským dekretem z 2. 10. 1921 do nově vytvořené Vídeňské provincie. Protože však většina kněží odešla postupně do Maďarska, byla o pomoc zažádána Holandská provincie, které sem poslala své kněze. Většina z nich ovšem působila v Bratislavě: nadále již tento údaj neuvádím.)

1918–22: P. Odorik Follrich
1922–28: P. Chrysostom Klucsnik[58] (od 18. 8.)
1928–31: P. Bernardin Tomik († ve funkci 6. 7. 1931)

(Protože s ohledem na nové politické uspořádání byl kontakt s provinciálem ve Vídni obtížný, byly oba slovenské kláštery, tj. Pezinok a Bratislava, rozhodnutí gen. ministra ze dne 29. 11. 1932 přičleněny k Českomoravské provincii a následně byli na Slovensko posláni bratři z Čech, kteří většinou zaujali místa představených: nadále již tento údaj neuvádím.)

1931–33: P. Chrysostom Klucsnik (místní vikář)[59]
1933–37: P. Kazimír Hasák (od 30. 1.)
1937–39: P. Ondřej Frgal (CZ) (od 8. 7.)[60]
1940–42: P. Chrysostom Klucsnik (od 20. 10.)

(Dne 14. 3. 1939 byl vyhlášen samostatný Slovenský štát a oba konventy se opět ocitly v izolaci, což vedlo opět k úpadku, který si vynutil dne 10. 4. 1942 založení Generálního komisariátu Slovenska nezávislého na Českomoravské provincii: nadále již tento údaj neuvádím.)

(**NN**: kvardiáni neuvedeni).

1948–50: P. Alojz Horváth

(**1950–90**: činnost kláštera potlačena, bývalý kvardián zde po roce 1968 s přestávkami působil jako kaplan).

1990–01: P. Alojz Horváth (znovu jmenovaný)
2001–03: P. Jozef Konc (od 1. 9.)
2003–06: P. František Alberty (od 1. 7.)

SK39 – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE BRATISLAVA[61] (Poszony, Pressburg, Posonium)

V červenci 1676 požádal císař Leopold I. vídeňského biskupa Leopolda Kolonitsche, aby připravil vše potřebné pro uvedení kapucínů tehdejší Rakousko-Uherské provincie do Bratislavy (tehdy zvané Pozsony). Jednání bylo úspěšné a tak již 25. 11. 1676 byli kapucíni uvedeni ke kapli sv. Kateřiny a přilehlého hospice za hradbami. Dne 17. 12. 1708 položil probošt hrabě Otto Johann Volker základní kámen ke stavbě kláštera podle požadavků řehole. Fundátorem kláštera je císařský tajný rada hrabě Heinrich Johann Franz Strattmann a jeho manželka Eleonora Terezie roz. Schellardová. Kapucíni se nového kláštera přestěhovali v r. 1712. Kostel byl budován postupně. V r. 1709 byl hotový chór, oratoř a sakristie. První mši v hotovém chóru sloužil 4. 10. 1709 ostřihomský arcibiskup kard. Christian August. Základní kámen kostela položil 20. 12. 1711 biskup Otto Chrysosotom Ján Volker. Hotový kostel posvětil dne 6. 6. 1717 nitranský biskup Ladislav Adam Erdödy. Kostel je zasvěcen uherskému králi sv. Štěpánovi. V kdysi významné kryptě, která je dnes již

zasypaná, bylo pochováno více než 200 lidí. V r. 1735 musel být kostel částečně stržen, protože základy stály na bažině. Ostřihomský arcibiskup Imrich Eszterházy hrabě z Galanty je proto nechal na vlastní náklady od základu zrestaurovat a staticky zpevnit spolu s přilehlým křídlem kláštera dostavěného předtím r. 1712. V letech 1857–1860 byl klášter se souhlasem císaře Františka Josefa I. restaurován z prostředků náboženského fondu. V roce 1928 byla v klášteře belgickými kapucíny založena tzv. serafínská škola zvaná „Konradinum“, která zanikla po II. světové válce. Ostatní dějiny kláštera viz Klášter Pezinok.

(Představené v intervalu 1676–1840 opomíjím, neboť existující seznamy nejsou spolehlivé a pro dějiny Českomoravské provincie tyto údaje nejsou relevantní.)

1841–44: P. Leo Csepka
1844–47: P. Marcelín Rasthgutský
1847–50: P. Florid Pecsovics
1850–53: P. Tryfon Grusch
1853–54: P. Florid Pecsovics
1854–57: P. Damián Füle
1857–63: P. Florid Pecsovics
1863–69: P. Alois Tropler
1869–72: P. Placid Ruckmich
1872–73: P. Remigius Vurka
1873–75: P. Placid Ruckmich
1875–78: P. Rudolf Lichtenecker
1878–81: P. Roch Gere
1881–87: P. Josef Foglár
1887–90: P. Titus Hanuszek
1890–99: P. Amadeus Puchó
1899–02: P. Titus Hanuszek
1902–08: P. Tomáš Bjelik
1908–11: P. Rafael Pintér
1911–14: P. Veremund Schweighardt
1914–18: P. Adrián Mozer
1918–21: P. Chrysostom Klucsnik
1921–22: P. Kazimír Hasák
1922–28: P. Bernardin Tomík
1928–30: P. Rayner Horstink[62]
1930–32: P. Kazimír Hasák
1932–35: P. Fidel Hořín (od 30. 11.)
1935–39: P. Mansvet Ston

1939–44: P. Chrysostom Klucsnik
1944–50: P. Vojtech Rajner

(14. 4. 1950 byl klášter obsazen státní bezpečností a řeholníci byli převezeni do internačních klášterů. Bývalý kvardián byl po absolvování školení pro duchovní správu propuštěn a nadále působil až do r. 1969 při klášteře jako kaplan. Řeholníci se až do r. 1961 tajně scházeli a funkce „kvardiána“ měla tedy jakýsi praktický organizační smysl. Trvalá komunita však neexistovala a v roce 1961 byli všichni aktivní řeholníci odsouzeni do vězení pro maření dozoru státu nad církvemi a jiné tzv. zločiny. Po r. 1968 začali bratři neformálně žít v obou klášterech pospolu a scházeli se, zatímco chodili do zaměstnání).

1969–81: (P. Metod Janovský)
1981–91: (P. Ján Otruba)
1991–97: P. František Alberty
1997–00: P. Pavol Šajgalík
2000–03: P. Stanislav Kučák
2003–06: P. Miloslav Koščák

D – KAPUCÍNSKÉ KLÁŠTERY V ZAHRANIČÍ KDYSI PATŘÍCÍ DO ČESKO–RAKOUSKÉ PROVINCIE[63]

AT01D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE WIEN (ZA HRADBAMI)[64] (VÍDEŇ – ZA HRADBAMI, VIENNA EXTRA MUROS, VINDOBONA S. UDALRICUS)

Se stavbou kláštera se začalo v jubilejním roce 1600 při již existujícím kostele sv. Oldřicha. Základní kámen byl položen a kříž na místě stavby vztyčen za přítomnosti rakouského arcivévody Matyáše dne 30. 4. 1600. Klášter posvětil nitranský biskup František Forgaccio dne 2. 11. 1603. Fundátorem kláštera byl 2. rádce císaře Rudolfa II. baron Arnošt de Mollar. Během tureckého obležení Vídně r. 1683 byl klášter zcela zničen a musel být od základů znovu vystavěn včetně klášterního kostela, který byl tentokrát zasvěcen sv. Františkovi Serafínskému a sv. Antonínovi Paduánskému. Roku 1815 byl klášter opuštěn a zrušen.

1602–06: P. Roman z Lodi (xxx) (1. kvardián)
1606–07: P. Fortunát z Verony [od 11. 5.]
1607–08: P. Sanctus de Valletelina [od 7. 4.]

(Rozhodnutím generální kapituly Řádu z 24. 5. 1608 provedeného na kapitule Česko-rakousko-štýrského komisariátu v září 1608 došlo k oddělení klášterů ve Štýrsku, Korutanech a Kraňsku a ke vzniku Česko-Rakouského gen. komisariátu: u dalších rakouských klášterů již tento údaj neuvádím.)

1608–12: P. Roman z Lodi (xxx)
1612–14: P. Kalist z Benátek (xxx) [od 29. 9.]
1614–16: P. Bonaventura z Benátek (xxx) [od 25. 4.]
1616–18: P. Bazil Vincentinus (xxx) [od 6. 5.]
1618–21: P. Roman z Lodi (xxx) [od 14. 9.]
1621–22: P. Valerián z Milána (de Magnis) (není jisté, zda byl kvardián)

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–29: P. Aleš z Burgundska (xxx) [od 22. 6.]
1629–32: P. Ludvík z Rosenheimu (xxx) [od 6. 6.]
1632–35: P. Benedikt z Forchheimu (Nagelius) [od 10. 9.]
1635–37: P. František ze Slezska (xxx) [od 4. 5.]
1637–38: P. Barnabáš z Bambergu (xxx) [od 11. 9.]
1638–40: P. Sylvius z Prahy (xxx) [od 6. 8.]
1640–44: P. Serafín z Mnichova (xxx) [od 24. 8.]
1644–45: P. Benedikt z Kronachu (xxx) [od 24. 6.]
1645–46: **NN** [kvardiáni neuvedeni – pravděpodobně tentýž]
1646–47: P. Jan Baptista z Innsbrucku (xxx) [od 16. 7.]
1647–50: P. Barnabáš z Bambergu (xxx) [od 23. 8.]
1650–53: P. Marián z Dillingenu (xxx) [od 7. 10.]
1653–56: P. Gerard ze Slezska (Titellius) [od 20. 8.]
1656–59: P. Vital z Deggendorfu (Lechner) [od 2. 9.]
1659–61: P. Burchard z Marville (Robert) [od 16. 9.]
1661–64: P. Emerich z Maďarska (Sinell) [od 18. 5.]
1664–67: P. Krescenc z Rohrbachu (Mösserer) [od 14. 7.]
1667–68: P. Emerich z Maďarska[65] (Sinell) [od 15. 8.]
1668–71: P. Donát z Pasova (Willinger) [od 31. 8.]
1671–73: P. Krescenc z Rohrbachu (Mösserer) [od 28. 8.]

(28. dubna 1673 byla Česko-rakouská provincie rozdělena na Rakousko-uherskou a Českomoravskou.)

1673: P. Emerich z Maďarska (Sinell) [od 28. 4.]

AT02H – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE LINZ[64] (LINEC, LINCIA)

Jedná se o první klášter v Horním Rakousku a byl postaven za hradbami. Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 7. 9. 1606 benediktinský opat z Kremsu Alexander. Hotový komplex posvětil dne pasovský pomocný biskup Johann Prenner dne 2. 9. 1612. Fundátorem kláštera je rakouský arcivévoda Matyáš. Roku 1660 byl původní kostel zbořen a nahrazen novým,

který byl posvěcen r. 1662. Při klášteře dodnes žije komunita bratří. Od r. 1785 je při klášteře také fara.

1607–08: P. Eusebius z Bergama (xxx) (1. superior)

(Roku 1608 došlo k oddělení klášterů ve Štýrsku, Korutanech a Kraňsku a ke vzniku Česko–Rakouského gen. komisariát)

1608–12: P. Eusebius z Bergama (xxx) (1. kvardián)
1612–14: P. Angelus z Neumarktu (Pichler) [od 29. 9.]
1614–17: P. Anaklet z Brixenu (xxx) [od 25. 4.]
1617–18: P. Roman z Lodi (xxx) [od 8. 9.]
1618–19: P. Sylván z Monteforte (xxx) [od 14. 9.]
1619–21: P. Valerián z Milána (de Magnis)

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–29: P. Sylván z Monteforte (xxx) [od 22. 6.]
1629–30: P. Mikuláš ze Schönbergu (Fabritius) [od 6. 6.]
1630–32: P. Sylván z Monteforte (xxx) [od 17. 6.]
1632–33: P. Jan z Lovere (xxx) [od 10. 9.]
1633–35: P. František ze Slezska (xxx) [od 17. 9.]
1635–38: P. Sylván z Monteforte (xxx) [od 4. 5.]
1638–39: P. Mikuláš ze Schönbergu (Fabritius) [od 6. 8.]
1639–42: P. Sylván z Monteforte (xxx) [od 29. 7.]
1642–43: P. Barnabáš z Bambergu (xxx) [od 11. 7.]
1643–46: P. Benedikt z Forchheimu (Nagelius) [od konce října]
1646–49: P. Erasmus z Biberachu (Hegely) [od 16. 7.]
1649–50: P. Michelangel z Deggendorfu (Krieger) [od 4. 6.]
1650–53: P. Anaklet z Greinburgu (Puechberger) [od 7. 10.]
1653–55: P. Atanáš z Mnichova (Weslmüller) [od 20. 8.]
1655–56: P. Michelangel z Deggendorfu (Krieger) [od 2. 7.]
1656–57: P. Benno z Mnichova (Froschmayr) [od 2. 9.]
1657–60: P. Alexandr z Frimburgu (xxx) [od 12. 7.]
1660–62: P. Michelangel z Deggendorfu (Krieger) [od 22. 7.]
1662–65: P. Ferdinand z Heydenheimu (xxx) [od 16. 9.]
1665–68: P. Marián z Dillingen (xxx) [od 28. 8.]
1668–69: P. Fridrich z Riedenu (Tanner) [od 31. 8.]
1669–71: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx) [od 14. 9.]
1671–73: P. Alexandr z Frimburgu (xxx) [od 28. 8.]

(28. dubna 1673 byla Česko-rakouská provincie rozdělena na Rakousko-uherskou a Českomoravskou.)

1673: P. Krescenc z Rakouska (xxx) [od 28. 4.]

AT03D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE KREMS[64]
(Kremž, Crembsium)

Jedná se o první klášter v Dolním Rakousku. Postaven byl za hradbami. Základní kámen položil a kříž na místě stavby kláštera vztyčil dne 1. 5. 1614 opat kláštera v Göttweigu Georg Falb. Klášter byl postaven z milodarů. Kostel byl na příkaz císaře Matyáše zasvěcen nejsv. Trojici, sv. Jiřímu mučedníkovi a sv. Františku Serafínskému. Dne 24. 4. 1656 podlehl kostel i klášter zhoubnému požáru. O jejich znovuzbudování se z vlastních prostředků postarala Kateřina hraběnka z Vítovky (Werdenberg), paní na Grabeneggu, roz. baronka z Kronbergu. Dne 7. 9. 1659 tedy posvětil kostel i jeho pět oltářů pasovský pomocný biskup Martin Geiger. Kostel zasvětil sv. Kateřině, panně a mučednici. Následujícího dne 8. 9. 1659 byla z dřívější kaple na zahradě slavnostním obřadem přenesena do boční mariánské kaple milostná socha Panny Marie. Klášter byl zrušen v r. 1781 dekretem císaře Josefa II.

1613–14: P. Eusebius z Bergama (xxx) (1. superior) [od 29. 9.]
1614–16: P. Eusebius z Bergama (xxx) (1. kvardián) [od 25. 4.]
1616–17: P. Sylván z Monteforte (xxx) [od 6. 5.]
1617–18: P. Anaklet z Brixenu (xxx) [od 8. 9.]
1618–21: P. Matěj z Lorena (xxx) [od 14. 9.]

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–29: P. František ze Slezska (xxx) [od 22. 6.]
1629–30: P. Prosper z Cassale (xxx) [od 6. 6.]
1630–32: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 17. 6.]
1632–33: P. Šimon Ratisbonensis (xxx) [od 10. 9.]
1633–35: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 17. 9.]
1635–37: P. Izaiáš z Mnichova (xxx) [od 4. 5.]
1637–38: P. Marek z Wangen (xxx) [od 11. 9.]
1638–39: P. Egid z Friburgu (xxx) [od 6. 8.]
1639–41: P. Benedikt z Forchheimu (Nagelius) [od 29. 7.]
1641–44: P. František z Slezska (xxx) [od 6. 9.]
1644–47: P. Benno z Mnichova (Froschmayr) [od 24. 6.]
1647–48: P. František ze Slezska (xxx) [od 23. 8.]
1648–50: P. Onufrius z Görzu (xxx) [od 4. 6.]
1650–53: P. Zachariáš z Mnichova (xxx) [od 7. 10.]
1653–56: P. Tobiáš z Frisingenu (xxx) [od 20. 8.]
1656–57: P. Achác z Mnichova (xxx) [od 2. 9.]
1657–60: P. Cézarius z Mnichova (Sedelmayr) [od 12. 7.]
1660–63: P. Elizeus ze Slezska (Bernhard) [od 22. 7.]

1663–64: P. Burchard z Marville (Robert) [od 5. 8.]
1664–65: P. Tobiáš z Frisingenu (xxx) [od 14. 7.] († ve funkci 3. 1. 1665)
1665–68: P. Markvard z Halberstadtu (xxx) [od 28. 8.]
1668–69: P. Fulgenc Suevus (Febel) [od 31. 8.]
1669–71: P. Hyacint Franco (Simon) [od 14. 9.]
1671–73: P. Kletus z Mnichova (Widman) [od 28. 8.]

(28. dubna 1673 byla Česko-rakouská provincie rozdělena na Rakousko-uherskou a Českomoravskou.)

1673: P. Fridrich z Riedenu (Tanner) [od 28. 4.]

AT04H – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE PASSAU[64] (PASOV, PASSAVIA)

Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 10. 8. 1615 rakouský arcivévoda a biskup pasovský Leopold. Hotový komplex posvětil dne r. 1616. pomocný biskup pasovský Johann Prenner. Kostel posvětil ke cti Dvanácti svatých pomocníků. Fundátorem kláštera byl dómský děkan a administrátor pasovského biskupství baron Marquard de Schwendi, který také nechal zhotovit místní kopii milostného obrazu, jehož originál z r. 1537 od německého malíře Lucase Cranacha vlastnil rakouský arcivévoda Leopold. Dne 27. 4. 1662 podlehl klášter velkému požáru, který zachvátil celé město. Fundátorem nového kláštera a kostela se ochotně stal zbožný ctitel sv. Františka hrabě Jiří Ludvík z Zinsendorfu, který byl dědičný pokladník Svaté Říše Římské, hrabě v Thanhausenu a v Neuburgu na Innu, důvěrný rádce císaře Leopolda I. a vrchní dvorní komoří. Ten tedy z vlastních prostředků nechal r. 1663 znovu vystavět klášter i kostel. Následně pak 8. 5. 1667 pasovský biskup Václav hrabě z Thunu vložil základní kámen do evangelní strany hlavního oltáře nově zbudovaného kostela a dne 15. 5. 1667 kostel posvětil. Při tomto klášteře Za hradbami působili kapucíni až do napoleonského rušení klášterů v r. 1803. Kostel zanikl v r. 1810 a na jeho místě byl vybudován městský pivovar. Kromě tohoto kláštera vznikl v letech 1624–27 poutní kostel na vrcholu uvnitř městských hradeb, kterému se lidově říkalo Mariahilf. Při tomto kostele vznikl hospic, ve kterém od r. 1631 kapucíni pečovali o poutní kostel. Také tento klášter byl v období sekularizace r. 1805 potlačen, avšak r. 1891 zde byla po období zmatků znovu ustavena kapucínská řeholní komunita. S konečnou platností opustili kapucíni toto místo 31. 8. 2002 a předali jeho správu Řádu paulínů.

1614–15: P. Maxmilián Schusatzensis (xxx) (1. superior)
1615–17: P. Pavel z Benátek (xxx) [od 8. 5]
1617–18: P. Pavel z Benátek (xxx) (1. kvardián) [od 8. 9.]
1618–19: P. Cyprián z Bassana (xxx) [od 14. 9.]

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–29: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 22. 6.]
1629–32: P. Bernard z Bavorska (xxx) [od 6. 6.]
1632–33: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 10. 9.]
1633–35: P. Egid z Friburgu (xxx) [od 17. 9.]
1635–37: P. Vilém z Bolzana (xxx) [od 4. 5.]
1637–39: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 11. 9.]
1639–40: P. František z Rovereta (xxx) [od 29. 7.]
1640–41: P. Augustin z Kostnice (Mueli) [od 24. 8.]
1641–42: P. Barnabáš z Bambergu (xxx) [od 6. 9.]
1642–43: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 11. 7.]
1643–44: P. František z Brucku (Augenstein) [od konce října]
1644–46: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 24. 6.]
1646–47: P. Marián z Dillingen (xxx) [od 16. 7.]
1647–48: P. Benedikt z Kronachu (xxx) [od 23. 8.]
1648–49: P. Benedikt z Forcheimu (Nagelius) (v klášteře [KL])
& P. Benedikt z Kronachu (xxx) (hospic na hoře [HO]) [od 4. 6.]
1649–52: P. Ferdinand z Bavorska (Reithorn) (KL)
& P. Lev z Lauterbachu (Abelzauser) (HO – od 1650 počítáno mezi hospice) [od 4. 6.]
1652–53: P. Alexandr z Frimburku (xxx) (KL)
& P. František z Brucku (Augenstein) (HO) [od 31. 5.]
1653–55: P. Augustin z Kostnice (Mueli) (KL)
& P. František z Brucku (Augenstein) (HO) (1. kvardián – † 16. 4. 1654) [od 20. 8.]
1655–56: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx) (KL)
& P. Jan Baptista z Innsbrucku (xxx) (HO – superior) [od 2. 7.]
1656–59: P. Ferdinand z Bavorska (Reithorn) (KL)
& (HO: 1656–61 neudán superior)
1659–61: P. Ildefons z Kremsu (de Carlshoven) (KL) [od 16. 9.]
1661–62: P. Marián z Dillingen (xxx) (KL)
& P. Hugo z Dittelbachu (Lang) (HO – superior) [od 18. 5.]
1662–65: (KL) neudáno
& P. Hyacint Franco (Simon) (HO) [od 16. 9.]
1665–66: (KL) neudáno
& P. Valentin ze Stuttgartu (Maillard) (HO) [od 28. 8.]
1666–68: (KL) neudáno
& P. Donát z Pasova (Willinger) (HO) [od 27. 8.]
1668–69: (KL) neudáno
& P. Benignus z Moravy (Gebel) (HO) [od 31. 8.]

1669–70: P. Otto z Lince (Gruebmiller) (KL)
& P. Markvard z Halberstadtu (xxx) (HO – superior) [od 14. 9.]
1670–71: P. Markvard z Halberstadtu (xxx) (KL)
& P. Pius ze Salcburku (Carl) (HO – superior) [od 29. 8.]
1671–73: P. Ildefons z Kremsu (de Carlshoven) (KL)
& P. Otto z Lince (Gruebmiller) (HO – superior) [od 28. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Donát z Pasova (Willinger) (KL)
& (HO) neudáno

AT05H – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE STEYR[64] (ŠTÝR, STYRA)

Klášter byl postaven za hradbami z milodarů. Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 16. 4. 1617 opat z kláštera v Kremsu. Hotový komplex byl posvěcen r. 1619. Kostel byl zasvěcen sv. Maří Magdaléně. Klášter byl zrušen v r. 1781 dekretem císaře Josefa II.

1616–18: P. Dominik z Pasova (xxx) (1. superior) [od 6. 5.]
1618–19: P. Jan Pavel de Valle Anaviae (xxx) (1. kvardián) [od 14. 9.]

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1628–29: P. Cyprián z Mnichova (xxx) [od 22. 6.]
1629–30: P. Benedikt z Forcheimu (Nagelius) [od 6. 6.]
1630–32: P. Tadeáš z Bavorska (Seemiller) [od 17. 6.]
1632–33: P. Cyprián z Mnichova (xxx) [od 10. 9.]
1633–35: P. Marek z Wangen (xxx) [od 17. 9.]
1635–36: P. Elektus ze Saska (de Rubino) [od 4. 5.]
1636–39: P. Benedikt z Forcheimu (Nagelius) [od 25. 4.]
1639–42: P. Benedikt z Kronachu (xxx) [od 29. 7.]
1642–44: P. Rajmund z Mnichova (Textor) [od 11. 7.]
1644–45: P. Leopold ze Schardingen (xxx) [od 24. 6.]
1645–46: **NN** [od 14. 9.] – kvardiáni neuvedeni
1646–49: P. Pavel Bavaro-Palatinus (xxx) [od 16. 7.]
1649–52: P. František ze Slezska (xxx) [od 4. 6.]
1652–55: P. Benedikt z Forcheimu (Nagelius) [od 31. 5.]
1655–56: P. Alexandr z Frimburku (xxx) [od 2. 7.]
1656–59: P. Tobiáš z Frisingen (xxx) [od 2. 9.]
1659–60: P. Ferdinand z Heydenheimu (xxx) [od 16. 9.]
1660–63: P. Tobiáš z Frisingen (xxx) [od 22. 7.]

1663–64: P. Prosper Suevus (Jelin) [od 5. 8.]
1664–67: P. Wolfgang z Mnichova (Haas) [od 14. 7.]
1667–70: P. Cyriak z Lucernu (xxx) [od 15. 8.]
1670–72: P. Hugo z Dittelbachu (Lang) [od 29. 8.]
1672–73: P. Hyacint Franco (Simon) [od 11. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Hyacint Franco (Simon) [od 28. 4.]

AT06D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE WIEN I. (VE MĚSTĚ)[64] (VÍDEŇ–MĚSTO, VIENNA, VINDOBONA)

Fundátorkou kláštera je císařovna Anna, choť císaře Matyáše, která chtěla vybudovat blízko hradu císařskou hrobku rodu Habsburků spolu s kapucínským klášterem. Za tím účelem proto zakoupila pozemek a vytvořila nadaci, která byla součástí její závěti z 10. 11. 1618. Protože však sama zemřela ještě téhož roku a její manžel roku následujícího a navíc v sousedních Čechách probíhalo Stavovské povstání, takže bylo třeba se stavbou vyčkat. Teprve po bitvě na Bílé hoře mohl Ferdinand II. jako univerzální dědic dostát závazkům ze závěti po císařovně Anně. Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 8. 9. 1622 olomoucký biskup kardinál kníže z Dietrichštejna za přítomnosti císaře Leopolda, jeho manželky Eleonory a celé císařské rodiny. Protože však probíhala Třicetiletá válka, stavba nepokračovala tak rychle, jak by si císař přál. Roku 1627 byly pouze posvěceny tři oltáře ještě ne zcela hotového kostela a začala se sloužit liturgie. Hotový klášter a kostel posvětil dne 25. 7. 1632 vídeňský biskup Anton Wolfrath, který předtím byl nejdříve cisterciáckým a pak benediktinským opatem v Kremsmünsteru. Kostel je zasvěcen Panně Marii Královně Andělů. V letech 1840–42 byl rozpadající se klášter za císaře Ferdinanda I. stržen a nově vystavěn. Také za II. světové války byl klášter částečně obsazen vojskem a koncem války utrpěl bombardováním. Komunita bratří působí při klášteře dodnes. V slavné císařské hrobce při klášteře je mezi 145 osobami pochováno 12 císařů a 16 císařoven.

(Od roku 1619 až do r. 1628 není v Análech žádný záznam ohledně představených a klášterních rodin.)

1626–28: P. Roman z Lodi (xxx) [od 22. 6.]
1628–29: P. Roman z Lodi (xxx) (kvardián) [od 6. 6.]
1629–30: P. Sylván z Monteforte (xxx) [od 17. 6.]
1630–33: P. Roman z Lodi (xxx)
1633–35: P. Ludvík z Rosenheimu (xxx) [od 17. 9.]
1635–37: P. Jeroným z Brixenu (xxx) [od 4. 5.]

1637–40: P. Aleš z Burgundska (xxx) [od 11. 9.]
1640–42: P. Ludvík z Rosenheimu (xxx) [od 24. 8.]
1642–45: P. Sylván z Monteforte (xxx) [od 11. 7.]
1645–46: **NN** [od 14. 9.] – kvardiáni neuvedeni
1646–47: P. Benedikt z Forcheimu (Nagelius) [od 16. 7.]
1647–49: P. Ludvík z Rosenheimu (xxx) [od 23. 8.]
1649–50: P. Erasmus z Biberachu (Hegely) [od 4. 6.]
1650–51: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 7. 10.]
1651–52: P. Erasmus z Biberachu (Hegely) [od 3. 8.]
1652–53: P. Augustin z Kostnice (Mueli) [od 31. 5.]
1653–55: P. Benno z Mnichova (Froschmayr) [od 20. 8.]
1655–57: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 2. 7.]
1657–59: P. Benno z Mnichova (Froschmayr) [od 12. 7.]
1659–60: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx) [od 16. 9.]
1660–62: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 22. 7.]
1662–63: P. Jovita z Burgundska (xxx) [od 16. 9.]
1663–65: P. Alexandr z Frimburku (xxx) [od 5. 8.]
1665–66: P. Jovita z Burgundska (xxx) [od 28. 8.]
1666–67: P. Hyacint Franco (Simon) [od 27. 8.]
1667–68: P. Ildefons z Kremsu (de Carlshoven) [od 15. 8.]
1668–69: P. Markvard z Halberstadtu (xxx) [od 31. 8.]
1669–70: P. Alexandr z Frimburku (xxx) [od 14. 9.]
1670–73: P. Emerich z Komárna (Sinell) [od 29. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Ildefons z Kremsu (de Carlshoven) [od 28. 4.]

AT07D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE KORNEUBURG[64]
(–, CORNEOBURGUM)

Kapucíni byly do tehdejšího hospice povoláni již v r. 1619. Dne 13. 6. 1623 byla zahájena stavba kláštera položením základního kamene a vztyčením kříže na místě stavby, které vykonal představený kláštera v Klosterneuburgu za přítomnosti císaře Ferdinanda II. a celého dvora. Kostel posvětil dne 18. 9. 1628 vídeňský biskup Melchior Khlesl. Kostel je zasvěcen nejsv. Bohorodičce Panně Marii. Fundátorem kláštera zasvěceného sv. Janu Křtiteli je Johann Balthasar hrabě z Hoyos. Klášter byl zrušen a bratři byli vyhnáni koncem 18. století na základě dekretu císaře Josefa II.

1628–29: P. Tadeáš z Bavorska (Seemiller) (kvardián) [od 22. 6.]
1629–32: P. Elektus ze Saska (de Rubino) [od 6. 6.]
1632–33: P. František ze Slezska (xxx) [od 10. 9.]

1633–34: P. Arsenius z Vídně (xxx) [od 17. 9.]
1634–35: P. Martin z Vídně (xxx) [od září.]
1635–37: P. Šimon z Regensburgu (xxx) [od 4. 5.]
1637–38: P. Tobiáš Bav. Frisingensis (xxx) [od 11. 9.]
1639–41: P. František z Brucku a. d. L. (Augenstein) [od 29. 7.]
1641–42: P. J. Chrysostom z Mammersdorfu (xxx) [od 6. 9.]
1642–43: P. Benedikt z Kronachu (xxx) [od 11. 7.]
1643–45: P. Marián z Dillingen (xxx) [od konce října]
1645–46: NN (kvardiáni neuvedeni – snad tentýž) [od 14. 9.]
1646–47: P. Hyacint Franco (Simon) [od 16. 7.]
1647–48: P. Serafín z Bolzana (Vollmayr) [od 23. 8.]
1648–51: P. Zikmund z Lince (Schwager) [od 4. 6.]
1651–52: P. Job z Riedenu (Grueber) [od 3. 8.]
1652–53: P. Antonín z Tridentu (xxx) [od 31. 5.]
1653–55: P. Albertin z Friburgu (xxx) [od 20. 8.]
1655–56: P. Ezechiel z Bambergu (xxx) [od 2. 7.]
1656–58: P. Jeroným Franco (xxx) [od 2. 9.]
1658–60: P. Amand z Bavorska (xxx) [od 10. 5.]
1660–62: P. Jindřich ze Solothurnu (xxx) [od 22. 7.]
1662–65: P. Demetrius z Günzburgu (xxx) [od 16. 9.]
1665–68: P. Fulgenc Suevus (Febel) [od 28. 8.]
1668–70: P. Romuald Algojus (Ebersperger) [od 31. 8.]
1670–71: P. Geminián Reinensis (Beyser) [od 29. 8.]
1671–72: P. Karel z Moravy (xxx) [od 28. 8.]
1672–73: P. Dominik ze Slezska (xxx) [od 11. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Makarius ze Salcburku (Perger) [od 28. 4.]

AT08D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE WIENER–NEUSTADT[64] (NOVÉ MĚSTO U VÍDNĚ, NEOSTADIUM IN AUSTRIA)

Klášter byl vybudován na místě prastarého minoritského kláštera z r. 1267, který byl od dob reformace opuštěn a v rozvalinách. Klášter byl kapucínům darován i s přilehlými pozemky. Základní kámen ke stavbě byl položen a kříž na místě stavby vztyčen dne 10. 8. 1623 za přítomnosti císaře Ferdinanda II. s celou rodinou. Klášter je vystavěn z milodarů. Renovovaný kostel posvětil dne 16. 1. 1628 pod původním zasvěcením vídeňský biskup kardinál Melchior Khiesl. Kostel byl zasvěcen sv. Jakubovi Většímu, apoštolovi. V r. 1939 byla při klášteře zřízena farnost zrušená až 31. 12. 1979. V roce 1941 byl klášter částečně konfiskován a na konci války vážně utrpěl bombardováním města.

V roce 1945 prošel proto klášter po navrácení rekonstrukcí. V r. 1973 byl nově uspořádán interiér kostela. Komunita bratří zde existuje dodnes.

1628–29: P. Jeroným z Brixenu (xxx) [od 22. 6.]
1629–32: P. Jan z Lovere (xxx) [od 6. 6.]
1632–33: P. Ludvík z Rosenheimu (xxx) [od 10. 9.]
1633–35: P. Jan z Maďarska (Jaurin) [od 17. 9.]
1635–36: P. Jan z Lovere (xxx) [od 4. 5.]
1636–37: P. Marek z Wangen (xxx) [od 25. 4.]
1637–38: P. Jeroným z Brixenu (xxx) [od 11. 9.]
1638–39: P. Vilém z Bolzana (xxx) [od 6. 8.]
1639–40: P. Marek z Wangen (xxx) [od 29. 7.]
1640–42: P. Mikuláš ze Schönbergu (Fabritius) [od 24. 8.]
1642–45: P. Zachariáš z Mnichova (xxx) [od 11. 7.]
1645–46: NN (kvardiáni neuvedeni – snad tentýž) [od 14. 9.]
1646–49: P. František z Brucku (Augenstein) [od 16. 7.]
1649–50: P. Zachariáš z Mnichova (xxx) [od 4. 6.]
1650–51: P. Jan Bapt. z Innsbrucku (xxx) [od 7. 10.]
1651–53: P. Zikmund z Lince (Schwager) [od 3. 8.]
1653–55: P. Jeroným Franco (xxx) [od 20. 8.]
1655–56: P. Marián z Dillingen (xxx) [od 2. 7.]
1656–58: P. Norbert z Bregenze (Mosprugger) [od 2. 9.]
1658–59: P. Zachariáš z Mnichova (xxx) [od 10. 5.]
1659–60: P. Richard z Lohru (Weidenweber) [od 16. 9.]
1660–63: P. Zachariáš z Mnichova (xxx) [od 22. 7.]
1663–65: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx) [od 5. 8.]
1665–66: P. Hyacint Franco (Simon) [od 28. 8.]
1666–68: P. Jovita z Burgundska (xxx) [od 27. 8.]
1668–70: P. Lukáš ze Slezska (Payr) [od 31. 8.]
1670–72: P. Otto u Lince (Gruebmiller) [od 29. 8.]
1672–73: P. Angelus z Riedenu (Perger) [od 11. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Angelus z Riedenu (Perger) [od 28. 4.]

AT09D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE BRUCK AN DER LEITHA[64] (–, Prugg, Leitae Pons, Motenum, Brugg Austriae)

Fundátorem kláštera je Karel hrabě z Harrachu, který ho začal stavět v r. 1625. Stavbu po dokončení posvětil dne 2. 8. 1629 pražský arcibiskup kardinál Arnošt Vojtěch kníže z Harrachu. Kostel byl zasvěcen Narození Páně.

1628–29: P. Martin z Vídně (xxx) (1. kvardián) [od 22. 6.]
1629–30: P. Cyprián z Mnichova (xxx) [od 6. 6.]
1630–33: P. Jan z Maďarska (Jaurin) [od 17. 6.]
1633–35: P. Vilém z Bolzana (xxx) [od 17. 9.]
1635–36: P. Tadeáš z Bavorska (Seemiller) [od 4. 5.]
1636–37: P. Kryštof z Bavorska (xxx) [od 25. 4.]
1637–39: P. Izaiáš z Mnichova (xxx) [od 11. 9.]
1639–41: P. Bonaventura z Braunau (xxx) [od 29. 7.]
1641–42: P. Ondřej z Innsbrucku (xxx) [od 6. 9.]
1642–45: P. Onufrius z Görzu (xxx) [od 11. 7.]
1645–46: **NN** (kvardiáni neuvedeni – snad tentýž) [od 14. 9.]
1646–47: P. Rajmund z Mnichova (Textor) [od 16. 7.]
1647–49: P. Hyacint Franco (Simon) [od 23. 8.]
1649–52: P. Aleš z Mistelbachu (Khlain) [od 4. 6.]
1652–55: P. Norbert z Bregenze (Mosprugger) [od 31. 5.]
1655–56: P. Jeroným Franco (xxx) [od 2. 7.]
1656–59: P. Lukáš ze Slezska (Payr) [od 2. 9.]
1659–62: P. Fridrich z Riedenu (Tanner) [od 16. 9.]
1662–65: P. Ezechiel z Bambergu (xxx) [od 16. 9.]
1665–68: P. Pius ze Salcburku (Carl) [od 28. 8.]
1668–70: P. Demetrius z Günzburgu (xxx) [od 31. 8.]
1670–71: P. Justus z Pasova (Lechner) [od 29. 8.]
1671–72: P. Konstantin z Pasova (Zeill) [od 28. 8.]
1672–73: P. Burchard z Marville (Robert) [od 11. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Bernard z Feldkirchen (xxx) [od 28. 4.]

AT10H – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE WELS[64]
(–, Welsium)

Klášter byl postaven na předměstí. Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil r. 1630 Antonín opat z Kremsu. Klášter v Kremsu byl také investorem stavby. Komplex byl posvěcen dne 31. 8. 1631. Kostel byl zasvěcen sv. Bonaventurovi a boční kaple Panně Marii. Klášter byl zrušen r. 1781 dekretem císaře Josefa II.

1628–29: P. Barnabáš z Bambergu (xxx) (1. superior) [od 22. 6.]
1629–30: P. Remigius Hertingensis (Öller) (superior) [od 6. 6.]
1630–32: P. Barnabáš z Bambergu (xxx) (1. kvardián) [od 17. 6.]
1632–33: P. Mikuláš ze Schönbergu (Fabritius) [od 10. 9.]
1633–35: P. Jakub z Tyrolska (xxx) [od 17. 9.]

1635–37: P. Leopold ze Schardingen (xxx) [od 4. 5.]
1637–38: P. František ze Slezska (xxx) [od 11. 9.]
1638–39: P. Chrysostom z Mammersdorfu (xxx) [od 6. 8.]
1639–40: P. Zachariáš z Mnichova (xxx) [od 29. 7.]
1640–41: P. Ondřej z Insbrucku (xxx) [od 24. 8.]
1641–42: P. Benedikt z Forcheimu (Nagelius) [od 6. 9.]
1642–44: P. Mikuláš ze Schönbergu (Fabritius) [od 11. 7.]
1644–45: P. Serafín z Mnichova (Jobel) [od 24. 6.]
1645–46: **NN** (kvardiáni neuvedeni – snad tentýž) [od 14. 9.]
1646–47: P. Barnabáš z Bambergu (xxx) [od 16. 7.]
1647–48: P. Benedikt z Forcheimu (Nagelius) [od 23. 8.]
1648–49: P. František ze Slezska (xxx) [od 4. 6.]
1649–50: P. Marián z Dillingen (xxx) [od 4. 6.]
1650–51: P. Alexander z Frimburka (xxx) [od 7. 10.]
1651–52: P. Hyacint Franco (Simon) [od 3. 8.]
1652–53: P. Ferdinand z Reina (Reithorn) [od 31. 5.]
1653–56: P. Hyacint Franco (Simon) [od 20. 8.]
1656–57: P. Marián z Dillingen (xxx [od 2. 9.]
1657–60: P. Hyacint Franco (Simon) [od 12. 7.]
1660–62: P. Alexander z Frimburka (xxx) [od 22. 7.]
1662–64: P. Marián z Dillingen (xxx) [od 16. 9.]
1664–65: P. Jovita z Burgundska (xxx) [od 14. 7.]
1665–68: P. Fridrich z Riedenu (Tanner) [od 28. 8.]
1668–69: P. Marián z Dillingen (xxx) [od 31. 8.]
1669–71: P. Klétus z Mnichova (Widman) [od 14. 9.]
1671–73: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx) [od 28. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Otto z Lince (Gruebmiller) [od 28. 4.]

AT11D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE MÖDLING[64]
(–, MODLINGA)

Fundátorem a stavitelem kláštera byl císařský kancléř, komoří a 2. důvěrný rádce císaře Ferdinanda II., Jan Bapt. hrabě z Vítovky (Werdenberg), který také dne 12. 8. 1631 položil základní kámen a vztyčil kříž na místě stavby. Kostel posvětil dne 15. 8. 1640 vídeňský biskup Fridrich Preiner. Kostel byl zasvěcen Nanebevzetí Panny Marie. Klášter byl zrušen r. 1781 dekrety císaře Josefa II.

1632–33: P. Aleš z Burgundska (xxx) (1. kvardián) [od 10. 9.]
1633–34: P. Mikuláš z Tridentu (xxx) [od 17. 9.]
1634–36: P. Chrysostom z Mammersdorfu (xxx) [od září.]

1636–37: P. Mikuláš Schönbergu (Fabritius) [od 25. 4.]
1637–39: P. Serafín z Mnichova (Jobel) [od 11. 9.]
1639–41: P. Vilém z Bolzana (xxx)
1641–42: P. František z Brucku (Augenstein) [od 6. 9.]
1642–45: P. Pius Augustanus (xxx) [od 11. 7.]
1645–46: **NN** [od 14. 9.] – kvardiáni neuvedeni
1646–47: P. Serafín z Bolzana (Vollmayr) [od 16. 7.]
1647–48: P. Marián z Dillingen (xxx [od 23. 8.]
1648–49: P. Ferdinand z Reina (Reithorn) [od 4. 6.]
1649–50: P. Bonaventura z Neapole (della Guardia) [od 4. 6.]
1650–52: P. Augustin z Kostnice (Mueli) [od 7. 10.]
1652–53: P. František z Slezska (xxx) [od 31. 5.]
1653–56: P. Oktavián z Tuggenu (Wickard) [od 20. 8.]
1656–57: P. Gerard ze Slezska (Titellius) [od 2. 9.]
1657–59: P. Řehoř z Padovy (xxx) [od 12. 7.]
1659–60: P. Ambrož z Lince (xxx) [od 16. 9.]
1660–61: P. Julius z Fribourgu (Zettenbach) [od 22. 7.]
1661–63: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx) [od 18. 5.]
1663–64: P. Julius z Fribourgu (Zettenbach) [od 5. 8.]
1664–65: P. Pius ze Salcburku (Carl) [od 14. 7.]
1665–66: P. Angelus z Riedenu (Perger) [od 28. 8.]
1666–67: P. Theodosius z Českých Budějovic (Daudlebsky) [od 27. 8.]
1667–68: P. Krescens z Rohrbachu (Mösserer) [od 15. 8.]
1668–69: P. Theodosius z Českých Budějovic (Daudlebsky) [od 31. 8.]
1669–71: P. Julius z Fribourgu (Zettenbach) [od 14. 9.]
1671–72: P. Fridrich z Riedenu (Tanner) [od 28. 8.]
1672–73: P. Bonaventura z Lince (Hoffer) [od 11. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Bonaventura z Českých Budějovic (Guttwierth) [od 28. 4.]

AT12H – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE GMUNDEN[64] (GMUND, GMUNDA)

Klášter byl postaven za hradbami. Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 5. 10. 1636 opat z Garstenu Anton Spindler, který k tomu měl zvláštní po věření od císaře Ferdinanda II., jenž je fundátorem kláštera. Stavbu však dokončil až jeho syn římský král Ferdinand III. Kostel posvětil dne 25. 11. 1645 pražský arcibiskup kardinál Arnošt Vojtěch kníže z Harrachu ke cti navštívení Panny Marie, (a také sv. Františka a sv. Antonína). Během II. světové války

musel být klášter zcela vyklizen a v provozu zůstal jen kostel. V letech 1964–67 prošel klášter celkovou rekonstrukcí. Komunita bratří zde žije dodnes.

1635–37: P. František Karel Landishutanus (xxx) (1. superior) [od 4. 5.]
1637–40: P. Leopold ze Schardingenu (xxx) (1. kvardián) [od 11. 9.]
1640–42: P. Marek z Wangen (xxx) [od 24. 8.]
1642–44: P. Elektus ze Saska (de Rubino) [od 11. 7.]
1644–45: P. Tobiáš z Frisingenu (xxx) [od 24. 6.]
1645–46: **NN** (kvardiáni neuvedeni – snad tentýž) [od 14. 9.]
1646–47: P. Tobiáš z Frisingenu (xxx) [od 16. 7.]
1647–48: P. Onufrius z Görzu (xxx) [od 23. 8.]
1648–50: P. Tobiáš z Frisingenu (xxx) [od 4. 6.]
1650–51: P. Hyacint Franco (Simon) [od 7. 10.]
1651–52: P. Lukáš ze Slezska (Payr) [od 3. 8.]
1652–53: P. Benno z Mnichova (Froschmayr) [od 31. 5.]
1653–56: P. Paschal z Mnichova (Lechner) [od 20. 8.]
1656–57: P. Lev z Lauterbachu (Abelzauser) [od 2. 9.]
1657–59: P. Achác z Mnichova (xxx) [od 12. 7.]
1659–60: P. Zeno z Würzburgu (xxx) [od 16. 9.]
1660–61: P. Ferdinand z Reina (Reithorn) [od 22. 7.]
1661–64: P. Kornelius Franco (Udalrich) [od 18. 5.]
1664–65: P. Wilibald ze Salcburku (Strobl) [od 14. 7.]
1665–66: P. Jan Baptista z Insbrucku (xxx) [od 28. 8.]
1666–69: P. Šimon z Brna (Patzell) [od 27. 8.]
1669–70: P. Gotthard ze Straubingenu (Ernst) [od 14. 9.]
1670–73: P. Fulgenc Suevus (Febel) [od 29. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Izaiáš z Rakouska (Jelle) [od 28. 4.]

AT13D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE TULLN[64]
(–, Tulna)

Základní kámen k tomuto klášteru uvnitř měst byl položen a kříž na místě stavby vztyčen dne 26. 5. 1644. Klášter je postaven z milodarů. Fundátorem klášterního kostela byl baron Jan Petr z Vítovky (Werdenberg). Kostel posvětil dne 20. 7. 1653 pasovský pomocný biskup Ulrich Krapler ke cti Navštívení Panny Marie a sv. Štěpána. Klášter byl opuštěn na základě dekretu císaře Josefa II. přibližně v roce 1781.

1636–38: P. Serafín z Mnichova (Jobel) (1. superior) [od 25. 4.]
1638–40: P. Benno z Mnichova (Froschmayr) [od 6. 8.]

1640–41: P. Lev z Lauterbachu (Abelzauser) [od 24. 8.]
1641–44: P. Valerián Elvacensis (xxx) [od 6. 9.]
1644–45: P. Cyprián z Mnichova (xxx) [od 24. 6.]
1645–46: **NN** [od 14. 9.] – kvardiáni neuvedeni
1646–47: P. Serafín z Mnichova (Jobel) [od 16. 7.]
1647–50: P. Serafín z Mnichova (Jobel) (1. kvardián) [od 23. 8.]
1650–51: P. Job z Riedenu (Grueber) [od 7. 10.]
1651–54: P. Jovita z Burgundska (xxx) [od 3. 8.]
1654–57: P. Valentin ze Stutgartu (Maillard) [od 2. 7.]
1657–58: P. Paschal z Mnichova (Lechner) [od 12. 7.]
1658–61: P. Ezechiel z Bamberka (xxx) [od 10. 5.]
1661–63: P. Konstantin z Pasova (Zeill) [od 18. 5.]
1663–65: P. Fulgenc Suevus (Febel) [od 5. 8.]
1665–68: P. Justin z Mnichova (xxx) [od 28. 8.]
1668–69: P. Erhard z Freistadtu (Schweinpökl) [od 31. 8.]
1669–70: P. Marinus Alsata (Lochner) [od 14. 9.]
1670–71: P. Honorius z Burgundska (Clement) [od 29. 8.]
1671–73: P. Nazarius z Mnichova (Angermayr) [od 28. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Gervasius z Lince (Wartberger) [od 28. 4.]

AT14H – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE FREISTADT[64] (CÁHLAVA, CÁHLOV, FREYSTADIUM IN AUSTRIA)

Klášter byl postaven za hradbami. Základní kámen položil a kříž na místě stavby vztyčil dne 8. 9. 1643 premonstrátský opat Martin z kláštera v Schläglu za přítomnosti fundátora, kterým byl 3. dvorní maršálek císařského dvora Ferdinanda III. Jindřich Vilém hrabě ze Šternberku. Kostel posvětil dne 7. 6. 1654 pomocný biskup pasovský Ulrich Krapler. Kostel byl zasvěcen Narození Panny Marie. Klášter byl zrušen dekretem císaře Josefa II. v letech 1780–90.

1639–41: P. Benno z Mnichova (Froschmayr) (1. superior) [od 29. 7.]
1641–42: P. František M. z Feldkirchen (xxx) [od 6. 9.]
1642–44: P. Kašpar z Bambergu (Neudegger) [od 11. 7.]
1644–46: P. Kašpar z Bambergu (Neudegger) (1. kvardián) [od 24. 6.]
1646–47: P. Job z Riedenu (Grueber) [od 16. 7.]
1647–48: P. Tobiáš z Frisingenu (xxx) [od 23. 8.]
1648–49: P. Atanáš z Rosenheimu (xxx) [od 4. 6.]
1649–52: P. Norbert z Bregenze (Mosprugger) [od 4. 6.]
1652–53: P. Elizeus z Bruntálu (Bernhard) [od 31. 5.]

1653–56: P. Bernard z Feldkirchen (xxx) [od 20. 8.]
1656–57: P. Paschal z Mnichova (Lechner) [od 2. 9.]
1657–58: P. Lev z Lauterbachu (Abelzauser) [od 12. 7.]
1658–61: P. Burchard z Brna (Schatt) [od 10. 5.]
1661–62: P. Jodok z Lince (Stainpök) [od 18. 5.]
1662–65: P. Hugo z Dittelbachu (Lang) [od 16. 9.]
1665–68: P. Burchard z Brna (Schatt) [od 28. 8.]
1668–71: P. Bernard z Feldkirchenu (xxx) [od 31. 8.]
1671–72: P. Geminián z Reinu (Beyser) [od 28. 8.]
1672–73: P. Lambert ze Slezska (Lattl) [od 11. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Fulgenc Suevus (Febel) [od 28. 4.]

AT15H – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE WAIDHOFEN AN DER YBBS[64] (–, Waidhovia ad Ipsim, Battovia)

Klášter byl postaven za hradbami. Kapucíni přišli do města v r. 1642. Se stavbou kláštera se začalo již v r. 1644, když byl i vztyčen kříž na staveništi. Základní kámen ke stavbě kostela položil dne 24. 6. 1659 a současně i posvětil hlavní oltář i kapli pasovský pomocný biskup Martin Geiger. Kostel byl zasvěcen sv. Pavlu, apoštolovi. Téhož dne bylo datum posvícení trvale přesunuto na 2. neděli velikonoční. Klášter byl zrušen v roce 1781 dekretem císaře Josefa II.

1642–47: P. Maxmilián z Pasova (Zeller) (1. superior) [od 11. 7.]
1647–48: P. Job z Riedenu (Grueber) [od 23. 8.]
1648–49: P. Cyprián Töpplensis (xxx) [od 4. 6.]
1649–50: P. Gabriel z Würzburgu (xxx)[od 4. 6.]
1650–51: P. Atanáš z Mnichova (Weslmüller) [od 7. 10.]
1651–52: P. Pavel Palatinus (xxx) [od 3. 8.]
1652–55: P. Pavel Palatinus (xxx) (1. kvardián) [od 31. 5.]
1655–56: P. Benedikt z Forcheimu (Nagelius) [od 2. 7.]
1656–59: P. Sylvius z Breisgau (Trettlin) [od 2. 9.]
1659–62: P. Demetrius z Günzburgu (xxx) [od 16. 9.]
1662–63: P. Zeno z Würzburgu (xxx) [od 16. 9.]
1663–64: P. Lambert ze Slezska (Lattl) [od 5. 8.]
1664–67: P. Bartoloměj z Würzburgu (xxx) [od 14. 7.]
1667–69: P. Bazil z Bavorska (Zörer) [od 15. 8.]
1669–71: P. Angelus z Riedenu (Perger) [od 14. 9.]
1671–73: P. Justus z Pasova (Lechner) [od 28. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Justus z Pasova (Lechner) [od 28. 4.]

AT16D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE WAIDHOFEN AN DER THAYA[64] (WAIDHOFEN (NAD DYJÍ), WAIDHOVIA AD THAYAM, BATTOVIA)

Klášter byl postaven za hradbami. Se stavbou se začalo r. 1652. Klášter byl částečně stavěn z milodarů. Jeho fundátorkou je Markéta hraběnka z Trautsonu, roz. Rappach. Hotový komplex posvětil dne 26. 5. 1658 pražský arcibiskup kardinál František kníže z Harrachu. Kostel je zasvěcen Neposkvrněnému Početí Panny Marie. Ke zrušení kláštera došlo v r. 1781 na základě dekretů císaře Josefa II.

1646–50: P. Cyprián z Mnichova (xxx) (1. superior) [od 16. 7.]
1650–51: P. Josafat z Fuldy (Renner) [od 7. 10.]
1651–52: P. Jeroným Franco (xxx) [od 3. 8.]
1652–54: P. Elzear ze Slezska (Oppitz) [od 31. 5.]
1654–57: P. Zikmund z Lince (Schwager)
1657–58: P. Valentin ze Stuttgartu (Maillard) [od 12. 7.]
1658–59: P. Hugo z Dittelbachu (Lang) [od 10. 5.]
1659–61: P. Romuald Algojus (Ebersperger) [od 16. 9.]
1661–64: P. Bernard z Feldkirchen (xxx) [od 18. 5.]
1664–67: P. Lukáš ze Slezska (Payr) [od 14. 7.]
1667–68: P. Lambert ze Slezska (Lattl) [od 15. 8.]
1668–71: P. Konstantin z Pasova (Zeill) [od 31. 8.]
1671–73: P. Linus z Bavorska (xxx) [od 28. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Marinus z Welsu (See) [od 28. 4.]

AT17D – KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE HOLLABRUNN[64] (–, HOLLOBRUNA)

Stavba tohoto dolnorakouského kláštera začala v r. 1663. Fundátory jsou důvěrný císařský rádce a prefekt císařských stájí Gundacceri hrabě z Dietrichštejna a jeho manželka Alžběta roz. z Questenberka. Kostel a klášter posvětil dne 29. 9. 1667 pomocný biskup pasovský Martin Geiger. Kostel byl zasvěcen sv. Michaelovi Archandělovi. Klášter byl zrušen dekrety císaře Josefa II. v letech 1780–90.

1665–68: P. Jan Bapt. Styrensis (Wetzel) (1. superior) [od 28. 8.]
1668–69: P. Alexandr z Českého Krumlova (Mayr) [od 31. 8.]
1669–70: P. Erhard z Freistadtu (Schweinpökl) [od 14. 9.]
1670–73: P. Florinus z Leobenu (xxx) [od 29. 8.]

(Dne 28. dubna 1673 byla Česká provincie oddělena od Rakouské)

1673: P. Kryštof z Vídně (Dilger) [od 28. 4.]

E – KAPUCÍNSKÉ KLÁŠTERY V ZAHRANIČÍ KDYSI PATŘÍCÍ DO ČESKO-RAKOUSKO-ŠTÝRSKÉHO KOMISARIÁTU[66]

SI–01 KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE GRAZ[64]
(Štýrský Hradec, Graecium)

Fundátorem stavby byl arcivévoda Ferdinand, který si od kláštera sliboval pomoc při protireformaci. Základní kámen položil a kříž na místě stavby za hradbami poblíž brány sv. Pavla vztyčil dne 10. 8. 1600 nuncius Hieronymus Portia. Kostel posvětil dne 6. 10. 1602 ke cti sv. Antonína Paduánského biskup ze Sekau Martin Brenner. V roce 1786 byli řeholníci vyhnáni a klášter zrušen dekrety císaře Josefa II. Od roku 1913 je v bývalém klášteře Štýrské muzeum lidového umění; barokní kostel patří k významným pamětihodnostem města. Po Třicetileté válce položil biskup ze Sekau Janez Marko Altring dne 29. 8. 1648 základní kámen k druhému klášteru v témž městě. Kostel tohoto kláštera byl zasvěcen sv. Janu Křtiteli a posvětil ho tentýž biskup dne 27. 8. 1651.

1602-05: P. Viktor Labracensis (xxx) (1. kvardián)
1605-08: P. Damián z Benátek (Palatini) [od 27. 5.]
1608: P. Damascén z Benátek (xxx)

(Rozhodnutím generální kapituly Řádu z 24. 5. 1608 provedeného na kapitule Česko-rakousko-štýrského komisariátu v září 1608 byl klášter odloučen a stal se součástí nově vytvořeného Štýrského generálního komisariátu, který byl rozhodnutím generální kapituly dne 1. 6. 1618 povýšen na provincii.)

SI-02 KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE LJUBLJANA[64]
(Lublaň, Lubiana, Labacum)

Základní kámen ke klášteru položil dne 25. 4. 1606 lublaňský biskup Tomaž Hren. Kostel byl zasvěcen sv. Janu Evangelistovi. Posvětil ho tentýž biskup dne 31. 8. 1608. Roku 1809 byli bratři vyhnáni galicijskou vládou a v r. 1817 byl klášter i kostel zcela zbořen. Na místě kláštera je nyní městský park. Kapucíni se vrátili do Lublaně až v r. 1941.

1606-08: P. Damascén z Benátek (xxx) (stavbyvedoucí a od 7. 9. 1607 superior)
1608: P. Sanstes de Valletelina (xxx) (1. kvardián)

(Rozhodnutím generální kapituly Řádu z 24. 5. 1608 provedeného na kapitule Česko-rakousko-štýrského komisariátu v září 1608 byl klášter odloučen a stal se součástí nově vytvořeného Štýrského generálního komisariátu, který byl rozhodnutím generální kapituly dne 1. 6. 1618 povýšen na provincii.)

SI-03 KVARDIÁNI V KLÁŠTEŘE BRUCK AN DER MUR[64]
(–, Prugg a. d. Muhr, Muraepons)

Dne 7. 9. 1607 byla na provinční kapitule ve Vídni předložena žádost měšťanů o příchod kapucínů a následně byla zahájena stavba. Základní kámen položil patrně místní farář Alexius Grotto dne 25. 6. 1607. Kostel byl zasvěcen sv. Janu Evangelistovi. Posvětil ho dne 10. 5. 1611 biskup ze Sekau Martin Brenner. Roku 1816 byl klášter zrušen a zcela zanikl.

1608: P. Martin z Vídně (xxx) (stavbyvedoucí)

(Rozhodnutím generální kapituly Řádu z 24. 5. 1608 provedeného na kapitule Česko-rakousko-štýrského komisariátu v září 1608 byl klášter odloučen a stal se součástí nově vytvořeného Štýrského generálního komisariátu, který byl rozhodnutím generální kapituly dne 1. 6. 1618 povýšen na provincii.)

POZNÁMKY:

[1] Srov. *Liber Provinciae rkp. 098*, fol. 341v+r (tj. verso + recto). Doplňkovým pramenem pro jména hradčanských kvardiánů v letech 1602–1798 je: *Historia Hradschinesis*. Informace o hradčanských kvardiánech ve 20. století čerpám z dosud nezařazeného soupisu, Provincie kapucínů v ČR, Provincialát (dále ProPK), bez sign.

[2] Sv. Vavřinec z Brindisi dne 13. 11. 1599 přivedl kapucíny do Prahy ve funkci gen. komisaře a osobně pak vedl stavbu.

[3] Gen. vicekomisařem byl jmenován po odchodu Vavřince z Br. na gen. kapitulu Řádu do Říma.

[4] Srov. *Liber Provinciae rkp. 098*, fol. 342v+r. Doplňkovým pramenem pro jména brněnských kvardiánů v letech 1604–1772 je: *Protocollum Brunensis, Titulus „K“*. Informace o brněnských kvardiánech ve 20. století čerpám z dosud nezařazeného soupisu, ProPK, bez sign.

[5] V roce 1777 končí *Protocollum Brunensis*. Až do r. 1835 jsou informace kusé, protože Moravská provincie byla oddělena!

[6] Srov. *Liber Provinciae rkp. 098*, fol. 344v+r. Informace o olomouckých kvardiánech ve 20. století čerpám z dosud nezařazeného soupisu, ProPK, bez sign.

[7] Pramenem pro seznamy kvardiánů v r. 1947 je: *„Dispositio Patrum et Fratrum O. F. M. Capucinorum Prov. Bohemo-Moravae“* z 22. 1. 1947. Pro rok 1949 je pramenem *„Elenchus Sacerdotum ad electionem novorum superiorum Provinciae“* z 18. 5. 1949. Pro léta 1950–57 je pramenem německy psaný strojopis „Exzerpte“, sepisovaný na základě korespondence s bratřími býva-

lým gen. komisařem Sudetského komisariátu P. Tadeášem Walterem (17 s.). Všechen tento materiál je uložen v generálním archivu OFMCap. v Římě pod sign. G24 – IV.

[8] Srov. *Liber Provinciae rkp. 098,* fol. 346v+r.

[9] Srov. *cit. dílo*, fol. 348v+r.

[10] Srov. *cit. dílo*, fol. 349v+r.

[11] Srov. *cit. dílo*, fol. 352v+r.

[12] Srov. *cit. dílo*, fol. 353v+r.

[13] Po záborů klášterů zůstal P. Donát Barták v letech 1949–1955 farářem v Horšovském Týně, Mechově a Třebnici. Z kláštera se ovšem musel vystěhovat. V dalších letech pak již i duchovní správa při kapucínském kostele zanikla.

[14] Srov. *cit. dílo*, fol. 354v+r.

[15] Srov. *cit. dílo*, fol. 356v+r.

[16] Srov. *cit. dílo*, fol. 358v+r.

[17] Srov. *Liber Provinciae rkp. 098*, fol. 359v+r. Doplňkovým pramenem pro jména kolínských kvardiánů v letech 1666–1937 je: *Protocollum Colinensis.*

[18] Srov. *cit. dílo*, fol. 361v+r.

[19] Srov. *cit. dílo*, fol. 362v+r.

[20] Srov. *cit. dílo*, fol. 363v+r.

[21] Srov. *cit. dílo*, fol. 368v+r.

[22] Srov. *cit. dílo*, fol. 366v+r.

[23] Srov. *cit. dílo*, fol. 365v+r.

[24] První kapucínský administrátor farnosti Třebíč-Jejkov.

[25] Srov. *cit. dílo*, fol. 371r.

[26] Hospicem se původně myslel dům pro přespání a rekonvalescenci bratří kazatelů a sběračů almužen na cestách. Postupně se však tímto výrazem začal myslet neformálně zřízený dům, ve kterém není možné zachovávat všechny předpisy řeholní observance a který má maximálně 6 bratří, z nichž nejvýše 4 byli kněžími (Srov. *Lexicon Cappuccinum*, sl. 773, heslo *„Hospitia“*).

[27] Srov. *cit. dílo*, fol. 372v.

[28] Srov. *cit. dílo*, fol. 351v+r.

[29] P. Osvald Novák byl II. kaplanem v blízkém kostele sv. Jindřicha, a v r. 1951 byl jmenován kanovníkem metropolitní kapituly sv. Víta v Praze. Zemřel 4. 7. 1971.

[30] V r. 1956 byl k trvalé výpomoci přidělen služebně ke sv. Josefu ještě P. Jiří Kabát.

[31] Od r. 1985 začal při témže kostele vypomáhat také další kapucín P. Anastáz Polášek, který jinak byl ustanoven jako kaplan u kostela sv. Kříže.

[32] P. Karel Olšar předtím působil jako administrátor proboštského úřadu na Svaté Hoře.

[33] Dne 12. 9. 1997 byl P. Lev Eliáš zvolen provinciálem.

[34] Kvardián v tomto období jmenován nebyl, protože tamější komunita byla k témuž datu pokusně sloučena s komunitou na Hradčanech a podřízena jejímu kvardiánovi.

[35] Na základě diskuse na provinční kapitule v r. 2000 byla po ní v březnu 2000 obnovena samostatná komunita s vlastním kvardiánem. Kvardiánem byl poprvé jmenován bratr laik.

[36] In *Liber Provinciae rkp. 098* neobsaženo, protože klášter vznikl až ve 20. stol. Za cenné informace z mně částečně nedostupných provinčních katalogů o kněžích a bratřích laicích působících počátkem 20. století v Liberci, Mariánské a Fulneku vděčím provinčnímu archiváři Tyrolské provincie P. Hansi Norbertu Huberovi. Za informace o výpomoci bavorských kněží v meziválečné době vděčím bavorskému provinčnímu archiváři P. Ludwigu Wörlemu. Za velmi cenné informace o kapucínech a klášterech v meziválečné době vděčím také švýcarskému provinčnímu archiváři PhDr. Christianu Schweizerovi, který mi pomohl s orientací v archivních fondech nejzachovalejšího evropského archivu instituce Provinční archiv Luzern.

[37] In *Liber Provinciae rkp. 098* neobsaženo, protože klášter vznikl až ve 20. stol. Pramenem pro jména představených jsou provinční katalogy citované v pramenech a vlastní pomocná studie autora na základě jmenovacích dekretů.

[38] S ohledem na nedostatečný počet let od doživotních slibů se kvardiánem stal s indultem od Kongregace pro řeholníky a duchovenstvo ze dne 11. 7. 1991.

[39] Jedná se o bratra laika, a proto se představeným stal na základě indultu od Kongregace pro řeholníky a duchovenstvo ze dne 2. 1. 1998.

[40] Dne 27. 1. 2004 byl z funkce odvolán, neboť požádal o laicizaci.

[41] Srov. *Liber Provinciae rkp. 098*, fol. 343v+r.

[42] Srov. *cit. dílo*, fol. 345v+r.

[43] Srov. *cit. dílo*, fol. 347v+r.

[44] Srov. *cit. dílo*, fol. 350v+r.

[45] Srov. *cit. dílo*, fol. 369v+r.

[46] Srov. *cit. dílo*, fol. 370v.

[47] Srov. *cit. dílo*, fol. 371v.

[48] Srov. *cit. dílo*, fol. 372v.

[49] Srov. *cit. dílo*, fol. 372r.

[50] Srov. *cit. dílo*, fol. 355v+r.

[51] Dodatečně byly dohledány ještě katalogy z let 1763, 1766, 1767 a 1771. Všechny jsou uloženy v neuspořádaném fondu gen. archivu OFMCap v Římě pod sign. G24 – Silesia.

[52] Srov. *cit. dílo*, fol. 357v+r.

[53] Srov. *cit. dílo*, fol. 360v+r.

[54] Srov. *cit. dílo*, fol. 364v+r.

[55] Srov. *cit. dílo*, fol. 367v+r.

[56] Srov. *cit. dílo*, fol. 371r.

[57] In *Liber Provinciae rkp. 098* neobsaženo, protože klášter historicky nepatřil do Česko-Rakouské provincie. Doplňkovým pramenem pro jména kvardiánů v Pezinku v intervalu 1900–1942 je: *„Historia Bazinensis“*, díl II, Provincialát Slovenské provincie rádu menších bratov kapucínov, Bratislava, bez sign. Dále pak katalogy uvedené v pramenech.

[58] Za údaje o představených v Bratislavě a Pezinku v letech 1922–1932 vděčím provinčnímu archiváři Holandské provincie P. Ambrosiovi van der Stamovi. V ostatních intervalech chci poděkovat slovenskému provinčnímnu archiváři P. PaeDr. Tomáši Koncovi PhD. a kvardiánovi bratislavského kláštera P. Mgr. Miloslavu Koščákovi. Cenné informace o belgických kapucínech vypomáhajících v meziválečném období na území Československé provincie jsem z belgických fondů získal prostřednictvím belgického provinčního knihovníka P. Stana Teunse. Za zpřístupnění cenných dokumentů, z dosud neuspořádaných archivních fondů Českomoravské a Slovenské provincie pod sign. G24 vděčím archivářům Centrálního archivu kapucínského Řádu v Římě P. Dr. Vincenzo Criscuolovi a jeho předchůdci P. Andreasi Maggiolimu.

[59] P. Chrysostom Klucnik kvardiánem jmenován nebyl, ale prakticky jím byl, protože kromě něj v domě po smrti P. Bernardina zůstalo jen pět bratří laiků.

[60] Dne 27. 6. 1939 byl vyhoštěn jako nepřítel Slovenského štátu (tj. odvezen automobilem za hranice) na podnět faráře v Pezinku, který na něj pro jeho politické názory poštval policii.

[61] In *Liber Provinciae rkp. 098* neobsaženo, protože klášter historicky nepatřil do Česko-Rakouské provincie. Další prameny viz pozn. 22–23.

[62] Kvardiánem byl původně jmenován dosavadní kvardián v Pezinku Chrysostom Klucsnik. Ten však odmítl z Pezinku odejít, a proto byl v rozporu s „Modus

vivendi“ jmenován kvardiánem ředitel bratislavské serafiky Holanďan Rayner Horstink.

[63] Informace o rakouských klášterech a zvl. pak příjmení kvardiánů čerpám kromě domácích pramenů také z Knih obláček a profesních knih in: Provinzarchiv der Wiener Kapuzinerprovinz, Wien I. Za zprostředkování orientace v obtížně přehledném archivním fondu vděčím provinčnímu archiváři P. Gottfriedu Undesserovi. Za zprostředkování informací z archívu Brixenské provincie vděčím provinčnímu archiváři této provincie P. Adalbertu Stampflovi. Za zprostředkování informací z archivu Tyrolské provincie vděčím prov. archiváři této provincie P. Hansi Norbertu Huberovi.

[64] In *Liber Provinciae rkp. 098* neobsaženo, protože spis vznikl po oddělení rakouské části provincie. Pro jména představených na území historického Horního a Dolního Rakouska, viz příslušné díly spisu: *Annales Capucinorum Prov. Boh. etc*. (sv. I-XXIII).

[65] P. Emerich Sinell se později stal vídeňským sídelním biskupem a je pohřben v katedrále sv. Štěpána.

[66] Za upřesnění podrobností o dějinách Štýrské provincie vděčím provinčnímu historikovi Slovinské provincie P. Metodu Benedikovi.

PRAMENY:

Annales Capucinorum Provinciae Bohemo-Austriaco-Styriacae (sv. I-XXIV – pod různými názvy) (dále: *Annales Capucinorum Prov. Boh. etc*.), Provincie kapucínů v ČR, Provinční knihovna (dále KPK), bez sign.; srov. také NA, fond ŘK, sign. Prov. A, kart. 11.

Catalogus Patrum et Fratrum Ordinis Capucinorum Provinciae Boëmiae, nec non omnium Conventuum, a quibus fundati, et eorum Ecclesiae, consecratae, omnium Generalium et Provincialium, ab Exordio hujus conscriptus. Pro usu Patris Edmundi Iglaviensis ejusdem Ordinis Laici Professi. Anno 1772, in Conventu Gajensi, kapitola: *Nomina P. P. Provincialium Provinciae Boëmiae* (nečíslováno) (dále: *Kyjovský katalog*), Provincie kapucínů v ČR, Provinční archiv (dále: PAK), bez sign.

Graesse J. G.; *Orbis Latinus oder Verzeichnis der wichtigsten lateinischen Orts- und Ländernamen,* R. C. Schmidt & Co. Berlin 1909.

Historia Conventus Patrum Capucinorum Bazinii ab anno 1900 (dále: Historia Bazinensis), Provinční archiv Slovenské provincie OFMCap, Pezinok, bez sign.

Katalog Maďarského komisariátu Řádu menších bratří kapucínů, ročník 1940, PAK, bez sign.

Katalog olomoucké arcidiecéze, roč. 1986, Arcibiskupství olomoucké, Olomouc 1986.

Orts-Repertorium für das Königreich Böhmen, Statthalterei-Buchdruckerei Prag 1913.

Protocollum sive Liber Provinciae (dále: *Liber Provinciae rkp. 098),* (číslováno jen částečně), Národní archiv (dále NA), fond Kapucíni – provincialát a konventy (dále ŘK), 1364–1950, rkp. 098

Protocollum Rerum Memorabilium Utriusque Conventus Brunensis in particulari nec non Almae Provinciae Bohemiae & Totius Ordinis Capucinorum in comuni… etc.concinnatum (1771, (dále: *Protocollum Brunensis*), (nečíslováno), Archiv Kláštera kapucínů Brno, bez sign.

Protocollum rerum memorabilium Conventus Neo–Colinii (bez tit. listu, nečíslováno), PAK, bez sign.

Protocollum seu Historia Domestica Conventus Hradschinensis (dále: *Historia Hradschinensis*), I. díl. s. 457–459, Provincie kapucínů v ČR, Provinční archiv (dále: PAK), bez sign.

Protocollum Ordinis Minorum S. P. Francisci Capucinorum nuncupatorum Almae Provinciae Bohemiae et Moraviae Redactore P. Gregorio Chrastensi ejusdem Ordinis et Provinciae Sacerdote conscriptum Sutticij die 20ma Juniii A. Reparatae Salutis 1835 (Dále jen: *Protocollum Provinciae 1835*), s. 33–39 & 58–81, PAK, bez sign.

Provinční katalogy Bavorské provincie Řádu menších bratří kapucínů, ročníky: 1923, 1939, PAK, bez sign.

Provinční katalogy Českomoravské provincie Řádu menších bratří kapucínů, ročníky: 1829, 1833, 1836, 1839, 1842, 1845, 1847, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1857, 1858, 1859, 1860, 1862, 1864, 1866, 1867, 1868, 1871, 1872, 1876, 1879, 1882, 1884, 1888, 1890, 1892, 1893, 1894, 1896, 1897, 1900, 1903, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1912, 1917, 1927, 1930, 1933, 1935, 1939 (bez rozpisu řeh. rodin), 1940 (Sudety), 1944 (jen rozp. řeh. rodin bez katalogu), 1946 (jen rozp. řeh. rodin bez katalogu), 1948, 1949 (jen rozp. řeh. rodin bez katalogu), 1990, 1993, 1994, 1995 (zvl. důležité jsou katalogy roč. 1850 a 1851), PAK, bez sign.; srov. též NA, fond ŘK, kart. 131–138, inv. č. 30.

Provinční katalogy Jihotyrolské provincie Řádu menších bratří kapucínů, ročníky: 1916, 1920, 1930, 1936, 1938, 1939, PAK, bez sign.

Provinční katalogy Provincie kapucínů v ČR, ročníky: 2000, 2004, PAK, bez sign.

Provinční katalogy Rakousko-uherské provincie Řádu menších bratří kapucínů, ročníky: 1846, 1848, 1860, 1867, 1868, 1869, 1871, 1879, 1884, 1886, 1887, 1889, 1892, 1897, 1902, 1906, 1907, 1908, 1909, 1912, 1915, 1918, PAK, bez sign.

Provinční katalogy Vídeňské provincie Řádu menších bratří kapucínů, ročníky: 1935, 1938, PAK, bez sign.

Strassenkarte (2-sprachig), mapy CS 001, CS 002, CS 003, CS 004, PL 002, PL 006, PL 007, nakl. Höfer-Verlag Dietzenbach 2003-2004.

Tabulae Superiorum, rkp., PAK, bez sign.

Vollständiges Ortscharften-Verzeichniss der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder, Hölder Wien 1892.

Zápisy o volbě kvardiána, NA, fond ŘK, kart. 303, inv. č. 146; kart. 312, inv. č. 179; kart. 347, inv. č. 331; kart. 453, inv. č. 594; kart. 456, inv. č. 619;

Zápisy z porad definitoria (interní materiál Provincie kapucínů v ČR), roč. 1991–94, 1997–00, 2000–03, 2003–05, PAK, bez sign.

Zprávy z provincie (interní věstník Provincie kapucínů v ČR, roč. 1994–2004, PAK, bez sign.

Zvěstník provinční kapituly Českomoravské provincie Řádu menších bratří kapucínů, ročníky: 1994, 1997, PAK, bez sign.

Zvěstník provinční kapituly Provincie kapucínů v ČR, ročníky: 2000, 2003, PAK, bez sign.

POUŽITÁ LITERATURA:

Bahlcke J., Eberhard W., Polívka M.; *Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska*, Argo Praha 2001.

Catalogus… Archidiocesis olomucensis, roč. 1928, Oficina Archiepiscopatus Olomucii, Olomouc 1928.

Foltýn D. & kol.; *Encyklopedie moravských a slezských klášterů*, Libri Praha 2005.

Gadacz J.L.; *Słownik polskich kapucynów*, Wydawnictwo OO. Kapucynów, Wrocław 1985 (2 sv.).

Hosák L.; *Historický místopis země Moravsko-Slezské*, Academia Praha 2004.

Kettner J.; *Dějiny pražské arcidiecéze v datech,* Zvon Praha 1993

Lexicon Capuccinum, Bibliotheca Collegii S. Laurentii, Roma 1951.

Lutonský B.; *Lexikon genealoga*, Editio Optima Praha 2003.

Mareš J.; *Latinsko-český slovník pro genealogy,* Česká genealogická a heraldická společnost, Praha 1996.

Sedláček A.; *Místopisný slovník historický Království českého*, Argo Praha 1998.

Vlček P., Sommer P., Foltýn D.; *Encyklopedie českých klášterů*, Libri Praha 1997.

ZUSAMMENFASSUNG

DIE LISTEN DER SUPERIOREN DER DEM PROVINZIALAT IN PRAG UNTERGEORDNETEN KAPUZINERKLÖSTER 1599–2004

MGR. PACIFIK M. MATĚJKA OFMCAP

Die hier präsentierten Listen der Superioren der einzelnen Klöster und Ordenshäuser von Böhmisch-mährischen Provinz der Minderbrüder Kapuziner, die seit 1997 Kapuzinerprovinz in Tschechei genant wird, repräsentieren Ergebnis einer Archivarbeit von vielen Jahren beim Anlass der Digitalisierung des Archivfonds „Kapucíni-provincialát a konventy" (weiter RK) gelagert in Sammlungen von Nationalarchiv (weiter NA).

Die Listen sind Ergebnis von einer Recherche in handgeschriebenen und gedruckten Katalogen in Archivfond RK sowie auch in den Provinzanalen gelagert in Provinzbibliothek der Kapuzinerprovinz in Tschechei in Prag Hradschin und in weiteren Archivquellen des Provinzarchivs der Kapuzinerprovinz in Tschechei. Wie ist aus den Anmerkungen zum Text evident, gegenüber der geografischen Fläche der ehemaligen Böhmisch-mährischen Provinz, die in der Zeit ihres größten Aufschwungs von Adersee bis Ostsee reichte, es war nötig viele Archivfonde von Mittel- und Westeuropa zu konsultieren. Konkret geht es um Polen (beide Provinzen), Slowakei, Österreich (beide Provinzen), Deutschland (beide Provinzen), Frankreich, Belgien, Holland, Italien, Slowenien, Schweiz.

Im Gegensatz zu den Originalquellen bevorzugte ich die Übersetzung der Ordensnamen ins Tschechisch, denn der Originallaut ist kaum zu rekonstruieren. Auch bei den Ortprädikaten suchte ich – wenn möglich – die betreffenden Städte ins Tschechisch zu übersetzen. Bei allen Ordensnamen ist auch der Familienname beigefügt – wo es nicht bekannt ist, benütze ich ein Ersatzsymbol von (xxx). Bis 1699 sind die Familiennamen nur in Klammern erwähnt und ist der Originalbrauch erhalten die Ordensmänner nur mit dem Ortprädikat zu erwähnen. Seit 1700 ist aber nach dem Ordensname nur der Familienname erwähnt.

Die einzelnen Listen sind durch eine Einleitung mit der kurzen Konventsgeschichte nach dem einheitlichen Schlüssel ausgestattet. Neben dem originalen Hausname ist immer auch der lateinische und deutsche vorgefundene Name erwähnt. Die einzelnen Häuser sind innen der Kapitels nicht alphabetisch sondern traditionell nach dem Jahr der Begründung angereicht.

Bei jedem Superior ist auch die Jahrspannung in der Funktion und eventuell auch Datum des Todes oder des Rücktrittes erwähnt. Diese Perioden sind auf

dem Grund der Archivquellekoinzidenz nur mit einer gewissen Wahrscheinlichkeit bestimmt, denn nicht immer klar ist zu welchem Datum sind die Katalogangaben gültig und für einige Jahren stehen leider keine Archivquellen zur Verfügung, sodass ein Datierungsfehler plus minus zwei Jahre möglich ist. Die Reihenfolge der Superioren ist aber sicher. Die vorgelegten Listen stellen gewiss einen wichtigen Beitrag zur Geschichte der böhmischen Kapuziner vor, denn allzumal geht es um Angaben, die anders ohne eine langjährige Vergleichendarbeit sehr schwer festzustellen sind.

PAGINAE HISTORIAE

Sborník Národního archivu

13/2005

Překlad resumé: Mgr. Jaroslav Koláčný
Redakce: Vácslav Babička, Marie Bláhová, Eva Drašarová, Tomáš Kalina, Jiří Křesťan, Zlatuše Kukánová, Lenka Matušíková, Vladimír Růžek, Helena Sedláčková, Alexandra Špiritová
Obálka: Jaroslav Béza

Vydal: Národní archiv, Archivní 4, 149 01 Praha 4, roku 2005
Tisk: Národní archiv
Vydání 1.
Náklad: 300 výtisků
Cena: 50,- Kč